

EEN WAAR GELOOF

DEEL I. TEKENEN DER TIJDEN

Het is algemeen bekend dat het geestelijke leven op een laag peil staat in het christendom. Velen merken dat de gezonde leer snel terrein verliest. Toch zijn er velen van het volk van de Heere die veronderstellen dat het Evangelie nog steeds op veel plaatsen geprekeerd wordt en dat grote aantallen daardoor zalig worden. Maar helaas, hun veronderstelling is slecht gefundeerd en op zand gebouwd.

Als de 'boodschap' die tegenwoordig op zendingsbijeenkomsten uitgesproken wordt, onderzocht wordt; als de 'traktaten' die onder de onkerkelijke massa's verspreid worden, nauwkeurig bekeken worden; als men zorgvuldig luistert naar de 'openlucht' sprekers; als de 'preken' of 'toespraken' van een 'campagne om zielen te winnen' geanalyseerd worden; kortom, **als de moderne 'Evangelieprediking' gewogen wordt op de weegschaal van de Heilige Schrift, dan zal blijken dat ze tekortschiet.**

Het ontbreekt erin aan wat wezenlijk is voor een echte bekering, om zondaars te laten zien dat ze een Zaligmaker nodig hebben. Het ontbreekt aan datgene wat mensenlevens zal wederbaren tot nieuwe schepselen in Christus Jezus.

Ik schrijf dit niet om te muggenziften, alsof ik door een enkel woord van mensen beledigd zou zijn. Het is ook niet dat ik zoek naar het volmaakte, maar klaag omdat ik het niet kan vinden. Evenmin kritiseer ik anderen omdat ze de dingen niet doen zoals ik denk dat ze gedaan zouden moeten worden. Nee, o nee, het gaat hier om iets wat veel ernstiger is dan dat. **De 'Evangelieprediking' van tegenwoordig is niet alleen van begin tot eind oppervlakkig, maar schiet ook radicaal tekort. Het ontbreekt haar volledig aan een fundament waarop het appèl tot zondaren om tot Christus te komen gebouwd moet worden.**

Er is niet alleen een betreurenswaardig gebrek aan evenwicht (**de barmhartigheid van God komt veel prominenter naar voren dan Zijn heiligheid, Zijn liefde veel meer dan Zijn toom**), maar ook is er sprake van een fatale veronachtzaming van datgene wat God gegeven heeft om de kennis van zonde mee te delen. Niet alleen introduceert men op laakbare wijze 'vrolijke liederen', geestige opmerkingen en gemakkelijke anekdotes, maar er is ook sprake van een bewuste weglating van de donkere achtergrond waartegen het Evangelie alleen doeltreffend kan schijnen.

Maar hoe ernstig bovenstaande veroordeling ook is, het is er nog maar de helft van - het is de negatieve kant, dat wat ontbreekt. Wat veel erger is, is wat verhandeld wordt door de goedkope evangelisten van tegenwoordig. De positieve inhoud van hun boodschap behelst niets meer dan dat ze zand strooien in de ogen van de zondaar. Zijn ziel wordt in slaap gebracht door de opium van de duivel, die heel ongemerkt toegediend wordt. **Zij die werkelijk de 'boodschap' ontvangen die uitgezonden wordt vanaf de meeste 'orthodoxe' preekstoelen en podia van tegenwoordig, worden dodelijk bedrogen.**

Het is een weg die iemand recht schijnt, maar tenzij God soeverein ingrijpt door een genadewonder, zullen allen die deze weg volgen erachter komen dat hij in de dood eindigt. **Tienduizenden die zich vol vertrouwen inbeelden dat ze voorbestemd zijn voor de hemel, zullen op verschrikkelijke wijze uit hun illusie ontwaken in de hel.**

Wat is het Evangelie? Is het een blijde boodschap uit de hemel die rebellen die God weerstaan op hun gemak wil stellen in hun verdorvenheid? Is het Evangelie gegeven om genotzieke jonge mensen te verzekeren dat, op voorwaarde dat ze slechts 'geloven', zij niets hoeven te vrezen voor de toekomst? Men zou dat zeker gaan denken, wanneer men luistert naar de manier waarop het Evangelie voorgesteld wordt - of beter: verdraaid wordt - door de meeste 'evangelisten', en nog meer wanneer we kijken naar de levens van hun 'bekeerlingen'. Zij die een beetje geestelijk onderscheidings-vermogen hebben, zullen zeker zien dat het slechts parels voor de zwijnen werpen is om zondaren te verzekeren dat God hen liefheeft en dat Zijn Zoon voor hen stierf, om zondaren te verkondigen dat zij een volledige vergeving van al hun zonden (verleden, tegenwoordige en toekomstige) kunnen verkrijgen door simpelweg 'Christus als hun persoonlijke Zaligmaker te aanvaarden.'

Het Evangelie staat niet op zichzelf Het is niet iets dat onafhankelijk is van de voorafgaande openbaring van Gods Wet. Het is geen aankondiging dat God Zijn gerechtigheid heeft verzacht of de maat van Zijn heiligheid heeft verlaagd. Integendeel, **wanneer het Evangelie schriftuurlijk uiteengezet wordt, is het de duidelijkste betoning en het beste bewijs van Gods onverbiddelijke gerechtigheid en Zijn oneindige afkeer van de zonde.** Maar om het Evangelie schriftuurlijk uit te leggen, daarvoor zijn baardenloze jonge mannen en zakenmensen die hun schaarse tijd wijden aan een 'evangelisatietak', volledig ongeschikt. Het is treurig dat vleselijke trots zoveel onbekwame mensen ertoe brengt binnen te dringen, daar waar mensen die veel wijzer zijn geen stap durven zetten, Deze toename van nieuwelingen is voornamelijk de reden voor de beklagenswaardige situatie waarmee we geconfronteerd worden. En dat de 'kerken' en 'samenkomsten' grotendeels gevuld zijn met hun 'bekeerlingen', verklaart waarom die zo ongeestelijk en werelds zijn. Nee, mijn lezer, het is er verre, verre van dat het Evangelie de zonde licht zou maken. Het Evangelie laat ons zien dat God de zonde niet spaart. Het openbaart ons het ontzaglijke zwaard van Zijn gerechtigheid dat Zijn geliefde Zoon slaat, opdat er verzoening gedaan zou worden voor de overtredingen van Zijn volk. **In plaats van dat het Evangelie de Wet terzijde zou schuiven, toont het de Zaligmaker Die de vloek ervan draagt. Golgotha leverde ons het meest ernstige en ontzagwekkende schouwspel dat tijd en eeuwigheid ooit te zien zullen geven van Gods haat tegen de zonde.** En gelooft u dat het Evangelie of God Zelf verheerlijkt wordt door naar wereldse mensen toe te gaan en hun te vertellen dat ze 'op dit ogenblik gered kunnen worden door eenvoudig Christus als hun persoonlijke Zaligmaker te aanvaarden', terwijl ze nog gehuwd zijn met hun afgoden en hun harten de zonde nog liefhebben? Als ik dat doe, vertel ik hun een leugen, verdraai ik het Evangelie, beledig ik Christus en verander ik de genade van God in wellust. Ongetwijfeld staan sommige lezers gereed om bezwaar te maken tegen de 'harde' en 'sarcastische' uitspraken die ik zojuist gedaan heb. Ze zullen vragen: "Toen de vraag gesteld werd: Wat moet ik doen om zalig te worden?", zei toen een geïnspireerde apostel niet uitdrukkelijk: 'Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden'? Kunnen we dan dwalen, als wij zondaars vandaag hetzelfde vertellen? Hebben we daar dan geen goddelijke volmacht voor?" Het is waar, die woorden staan in de Heilige Schrift, en omdat ze daar staan, concluderen veel oppervlakkige en ongeoefende mensen dat ze gerechtigd zijn om die woorden voor allen en een ieder te herhalen. Maar het zij opgemerkt dat Handelingen 16:31 niet gericht was tot een losbandige menigte, maar tot een afzonderlijk persoon, wat tegelijk aangeeft dat het geen boodschap is die zonder onderscheid moet weerklinken, maar een bijzonder woord dat gericht is tot hen wier gesteldheid overeenkomt met de persoon tot wie dit woord het eerst gesproken werd. Verzen uit de Schrift moeten niet losgewrongen worden uit hun verband, maar gewogen, uitgelegd en toegepast worden in overeenstemming met het verband waarin ze staan. **Dat vraagt om biddende overdenking, zorgvuldige meditatie en langdurige studie. Dat het daaraan ontbreekt, verklaart waarom zulke prullige, waardeloze 'boodschappen' meegegeven worden in deze haastige tijd.** Kijk eens naar het verband van Handelingen 16:31 en wat zien we dan? Wat was de situatie en tot wie zeiden de apostel en zijn metgezellen: 'Geloof in de Heere Jezus Christus?' Er wordt ons daar een zeventvoudig antwoord gegeven, dat voorziet in een opmerkelijke en volledige uittekening van de gesteldheid van hen aan wie we dit waarlijk evangelische woord mogen voorhouden. Als we deze zeven details kort noemen, laat de lezer ze dan zorgvuldig overdenken. Ten eerste was de man tot wie deze woorden gesproken werden, net getuige geweest van Gods wonderdoende kracht: 'En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los' (vers 26). Ten tweede was de man als gevolg daarvan ernstig verontrust, hij wanhoopde bijna aan zichzelf: 'Hij trok een zwaard en zou zichzelf omgebracht hebben, menende dat de gevangenen ontvloden waren' (vers 27). Ten derde voelde hij dat hij licht nodig had: 'En als hij licht geëist had' (vers 29). Ten vierde werd zijn zelfgenoegzaamheid volledig de bodem in geslagen, want hij 'werd zeer bevende' (vers 29). Ten vijfde nam hij de juiste plek in (voor God) - in het stof 'viel hij voor Paulus en Silas neder aan de voeten' (vers 29). Ten zesde toonde hij respect en eerbied voor Gods knechten, want hij 'bracht hen buiten' (vers 30). Ten zevende en tenslotte vroeg hij, uit diepe bezorgdheid over zijn ziel: Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (vers 30).

Hier hebben we een heel duidelijke geschiedenis die ons kan leiden - als we ons willen laten leiden. Het was geen frivool, luchthartig, onbezorgd mens die aangespoord werd om 'gewoon' te geloven. Integendeel, het was iemand die er duidelijk blijk van gaf dat er al een machtig werk van God in hem gewerkt was. Hij was een ontwaakte ziel (vers 27). In zijn geval was het niet nodig om hem zijn verloren

staat op het hart te drukken, want hij voelde die duidelijk. Ook hoefden de apostelen hem niet dringend te wijzen op de plicht tot bekering, want zijn hele houding getuigde van zijn berouw. Maar om de woorden die tot hem gesproken werden toe te passen op mensen die volkomen blind zijn voor hun verdorven staat en die helemaal dood zijn voor God, zou nog dwazer zijn dan iemand die net bewusteloos uit het water gehaald is een flesje parfum voor de neus te houden. Laat mijn criticus het boek Handelingen zorgvuldig doorlezen om te zien of hij één voorbeeld kan vinden dat de apostelen een losbandige menigte of een groep heidense afgodendienaars toespraken en hen 'eenvoudigweg' opriepen om te geloven in Christus. Evenals de wereld niet klaar was voor het Nieuwe Testament vóórdat ze het Oude Testament ontving; en evenals de Joden niet voorbereid waren op Christus' bediening totdat Johannes de Doper Hem voorgedaan was met zijn klemmende oproep tot bekering; **zo zijn on-geredde mensen van tegenwoordig niet in de juiste gesteldheid voor het Evangelie tótdat de Wet wordt toegepast op hun harten, want 'door de wet is de kennis der zonde'** (Romeinen 3:20). Het is tijdverspilling om zaad te strooien op grond die nooit geploegd of omgespit is! Het plaatsvervangende offer van Christus voorstellen aan diegenen wier grootste hartstocht is zich vol te gieten met zonde, is hetzelfde als het heilige aan de honden geven. **Wat de onbekeerden nodig hebben om te horen, is de natuur van Hem met Wie ze te doen hebben, wat Hij van hen vordert, Zijn rechtvaardige eisen en welk een oneindige gruweldaad het is om Hem te negeren en hun eigen gang te gaan.**

De natuur van Christus' heil wordt op verdrietige wijze vertekend door de hedendaagse 'evangelist'. Hij verkondigt een Zaligmaker van de hel, in plaats van een Zaligmaker van de zonden. Daarom worden velen zo noodlottig bedrogen, want er zijn menigten die de poel van vuur willen ontgaan, zonder dat ze verlangen om verlost te worden van hun vleselijkheid en wereldzin. Het eerste dat van Jezus gezegd wordt in het Nieuwe Testament is: 'Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken (niet van de toekomstige toom maar) van hun zonden' (Mattheus 1:21). **Christus is een Zaligmaker voor diegenen die zich iets realiseren van de buitengewone zondigheid van de zonde, die vanwege de zonde zichzelf verafschuwen en die ernaar verlangen van haar verschrikkelijke heerschappij verlost te worden.** Voor anderen is Hij geen Zaligmaker. Zou Hij diegenen 'redden van de hel' die nog steeds de zonden liefhebben, dan zou Hij een dienstknecht van de zonde worden, hun verdorvenheid door de vingers zien en hun kant kiezen tegenover God. Wat zou het onuitsprekelijk verschrikkelijk en godslasterlijk zijn om de Heilige daarvan te beschuldigen!

Misschien roept de lezer uit: 'Ik was me niet bewust van de verschrikkelijkheid van de zonde en ging niet gebogen onder een gevoel van schuld toen Christus mij zalig maakte.' Dan antwoord ik zonder aarzelen: Óf u ben helemaal nog nooit gered, óf u bent niet zo vroeg gered als dat u veronderstelt. Het is waar, als de christen groeit in de genade, krijgt hij een helderder besef van **wat zonde is - opstand tegen God** - een diepere haat ertegen en een dieper verdriet erover. Maar te denken dat iemand door Christus gered kan worden wiens geweten nooit door de Geest verslagen is en wiens hart nooit verbroken is voor God, is zich iets voor te stellen dat nergens in werkelijkheid voorkomt: 'Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn' (Mattheus 9:12). Alleen diegenen die werkelijk genezing zoeken bij de grote Dokter, zijn het die ziek zijn van de zonde, die verlangen om verlost te worden van haar Godonterende werken en ziel-bedervende vuilheid.

Aangezien Christus dus zalig maakt van de zonde - van de liefde ervan, van haar heerschappij, haar schuld en haar straf - moeten we concluderen dat **de eerste grote taak en het belangrijkste werk van de evangelist is te preken over de zonde.** Hij moet omschrijven wat zonde werkelijk is (in onderscheid van een gewone wetsovertreding) en laten zien waarom de zonde zo oneindig gruwelijk is. Hij moet uittekenen op hoeveel manieren de zonde werkzaam is in het hart, en aangeven dat niets minder dan de eeuwige straf het welverdiende gevolg ervan is. Ach, het preken over de zonde - niet slechts het uitspreken van enkele gemeenplaatsen erover, maar **preek na preek wijden aan wat zonde is in Gods oog - zal hem niet populair maken of hele menigten trekken**, wel dan? Nee, zeker niet. Daarom zullen degenen die de lof van mensen liever hebben dan Gods goedkeuring, die meer waarde hechten aan hun salaris dan aan onsterfelijke zielen, klaar staan om hun zeilen naar de wind te richten. 'Maar zo'n prediking móet de mensen wel wegdrijven!' **Ik antwoord dat het beter is om mensen weg te jagen door een trouwe prediking, dan de Heilige Geest weg te jagen door ontrouw toe te geven aan het vlees.**

De voorwaarden waarop Christus zalig maakt worden door de hedendaagse evangelist verkeerd voorgesteld. Op zeldzame uitzonderingen na, vertellen evangelisten hun hoorders dat de zaligheid uit

genade is en als een vrije gift ontvangen wordt; **dat Christus alles voor de zondaar gedaan heeft en dat er voor hem niets overblijft dan slechts te 'geloven' - te vertrouwen op de oneindige verdiensten van Zijn bloed. Deze opvatting is zo wijd verbreid in 'rechtzinnige' kringen**, heeft zo vaak in hun oren geklonken en heeft zo diep wortel geschoten in hun verstand, dat het voor degene die deze opvatting ter discussie wil stellen en wil afwijzen als ontoereikend en eenzijdig, als bedrog en als een dwaling, betekent dat hij onmiddellijk het stempel opgedrukt krijgt van een ketter. Hij zal ervan beschuldigd worden dat hij het volbrachte werk van Christus onteert, omdat hij de zaligheid door de werken zou inprenten. Desondanks ben ik er helemaal op voorbereid om dat risico te lopen.

De zaligheid is uit genade, uit genade alleen, want een gevallen schepsel kan niets doen om Gods goedkeuring te verdienen of Zijn gunst waardig te maken. Niettemin wordt Gods genade niet uitgedeeld ten koste van Zijn heiligheid, want de genade sluit nooit een compromis met de zonde. Het is ook waar dat de zaligheid een vrije gift is, maar het is een lege hand die haar moet aannemen, niet een hand die de wereld nog steeds krachtig vasthoudt! Het is echter niet waar dat 'Christus alles gedaan heeft voor de zondaar.' Hij vulde Zijn maag niet met zwijvenvoer, om erachter te komen dat dat niet verzadigt. Hij heeft dat vergelegen land niet de rug toegekeerd om naar de Vader terug te keren en Zijn zonden te bekennen - dat zijn daden die de zondaar zélf moet verrichten. Zeker, hij zal niet zalig gemaakt worden omdat hij ze doet, maar het is even waar dat hij niet zalig kan worden zonder ze te doen. Evenmin had de verloren zoon een kus en een ring van zijn vader kunnen ontvangen, als hij op die schuldige afstand van hem gebleven was!

Er is méér nodig voor de zaligheid dan 'geloven.' **Een hart dat gestaald is in de opstand tegen God, kán niet zaligmakend geloven; het moet eerst verbroken worden.** Er staat geschreven: 'Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan' (Lukas 13:3). Bekering is even wezenlijk als geloof, ja, het laatste kan niet zonder het eerste: 'Doch gij... hebt daarna geen berouw gehad, om hem (Johannes de Doper) te geloven' (Mattheus 21:32). De volgorde is duidelijk genoeg omschreven door Christus: 'Bekeert u en gelooft het Evangelie' (Markus 1:15). **Bekering is rouwen over de zonde. Bekering is een hartelijk afwijzen van de zonde. Bekering is een hartelijke vastberadenheid om de zonde te verzaken.** En waar sprake is van ware bekering, daar kan de genade vrij werkzaam zijn, want de eisen die de heiligheid stelt worden niet geschonden wanneer de zonde opgegeven wordt. Daarom is het de plicht van de evangelist om uit te roepen: 'De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE (Die hij in Adam verlaten heeft), zo zal Hij Zich zijner ontfermen' (Jesaja 55:7). Het is zijn taak om zijn hoorders op te roepen om hun strijdwapens tegen God neer te leggen en te smeken om genade door Christus.

De weg der zaligheid wordt verkeerd beschreven. In de meeste gevallen verzekert de hedendaagse 'evangelist' zijn gemeente dat alles wat een willekeurige zondaar moet doen om aan de hel te ontsnappen en zich van de hemel te verzekeren, is 'Christus aan te nemen als zijn persoonlijke Zaligmaker.' Maar zulk onderwijs is volkomen misleidend. **Niemand kan Christus als zijn Zaligmaker ontvangen terwijl hij Hem als Heere verwerpt.** Het is waar dat de prediker eraan toevoegt dat diegene die Christus aanvaardt, zich ook aan Hem als Heere moet onderwerpen, maar hij bederft dat onmiddellijk door te beweren dat, ook al faalt de bekeerling daarin, hij desondanks zeker in de hemel zal komen. Dat is één van de leugens van de duivel. Alleen degenen die geestelijk blind zijn, zullen beweren dat Christus iedereen zal zalig maken die Zijn gezag verwerpt en Zijn juk weigert. Maar, mijn lezer, dat is geen genade, dat is een schande! Zo wordt Christus ervan beschuldigd dat Hij wetteloosheid belooft.

In Zijn ambt als Heere houdt Christus Gods eer hoog, bevordert Hij Zijn regering en voert Hij Zijn wet uit. Als de lezer die passages eens opslaat waar de beide titels voorkomen - Lukas 1:46-47; Handelingen 5:31 ('Vorst en Zaligmaker'); 2 Petrus 1:11; 2:20 en 3:18 - dan zal hij ontdekken dat er altijd staat **'Heere en Zaligmaker', en niet 'Zaligmaker en Heere.'** Diegenen die dus niet hebben gebogen voor Christus' scepter, die Hem onttroond hebben in hun hart en leven, en zich toch inbeelden dat ze op Hem vertrouwen als hun Zaligmaker, bedriegen zichzelf. Als God hen niet uit hun droom haalt, zullen ze neerdalen in het eeuwige vuur met een leugen in hun rechterhand (Jesaja 44:20). Christus is 'de Oorzaak der eeuwige zaligheid voor allen die Hem gehoorzaam zijn' (Hebreeën 5:9), maar de houding van degenen die zich niet aan Hem als Heere onderwerpen is: 'Wij willen niet, dat deze over ons koning zij' (Lukas 19:14).

Sta hier eens bij stil, lezer, en vraag uzelf eerlijk af: bent u onderworpen aan Zijn wil, poogt u oprecht Zijn geboden te houden?

Ach, Gods weg tot de zaligheid is tegenwoordig bijna helemaal onbekend, de aard van Christus' heil wordt bijna overal misverstaan en de voorwaarden van Zijn heil worden aan alle kanten verkeerd voorgesteld. Het 'evangelie' dat nu verkondigd wordt, is in negen van de tien gevallen een verdraaiing van de Waarheid. Tienduizenden die er zeker van zijn dat ze naar de hemel zullen gaan, haasten zich in feite naar de hel, zo snel als de tijd hen meevoert. Het is veel, veel erger gesteld met het christendom dan zelfs pessimisten en klokkenluiders veronderstellen. Ik ben geen profeet en ook wil ik niet speculeren over wat de Bijbelse profetie voorspelt - mensen die verstandiger waren dan ik ben, zijn vaak dwazen gebleken door dat wel te doen. In alle eerlijkheid zeg ik dat ik niet weet wat God binnenkort zal gaan doen. De godsdienstige situatie was 150 jaar geleden veel slechter, zelfs in Engeland. **Ik vrees echter dat, tenzij het God behaagt om een echte opwekking te geven, het niet lang zal duren eer 'duisternis de aarde zal bedekken en donkerheid de volken' (Jesaja 60:2), want de evangelische beweging is naar mijn oordeel het ernstigste 'teken der tijden.'**

Wat moet het volk van God doen met het oog op de huidige situatie? Efeze 5:11 geeft ons het goddelijke antwoord: **'Hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze veeleer', en alles wat tegengesteld is aan het licht van het Woord is 'duisternis.'** Het is de opgebonden plicht van elke christen om geen omgang te hebben met de 'evangelische' monsterachtigheid van vandaag de dag. We moeten ze alle morele en financiële steun onthouden en geen van hun bijeenkomsten bezoeken, noch hun traktaten verspreiden. Die predikers die zondaren vertellen dat ze zalig kunnen worden zonder hun afgoden te verlaten, zonder berouw, zonder zich te onderwerpen aan Christus' heerschappij, zijn net zo dwaalziek en gevaarlijk als anderen die beweren dat men zalig kan worden door de werken en dat de hemel verdiend moet worden met onze eigen inspanningen.

DEEL II. HET ZALIGMAKENDE GELOOF

INLEIDING

'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal veroemd worden' (Markus 16:16). Dit zijn de woorden van Christus, de opgestane Christus. Het zijn de laatste die Hij uitsprak voordat Hij deze aarde verliet. Nooit zijn belangrijker woorden gesproken tot de mensenkinderen. Ze vragen van ons de meest ijverige aandacht. De grootst mogelijke consequentie is eraan verbonden, want hierin worden de voorwaarden uiteengezet van de eeuwige gelukzaligheid en het verderf, van leven en dood. **Geloof is de belangrijkste zalmakende genade, en ongeloof is de belangrijkste verdoemelijke zonde.** De wet, die op elke zonde met de dood dreigt, heeft reeds over iedereen het oordeel van de verdoemenis uitgesproken, omdat allen gezondigd hebben. Dit vonnis is zo dwingend, dat er maar één uitzondering op mogelijk is - allen zullen geoordeeld worden als ze niet geloven. Christus heeft in Markus 16:16 de voorwaarde bekend gemaakt waarop het leven verkregen wordt. Het is een dubbele voorwaarde. Het geloof is de voornaamste voorwaarde die vereist wordt en de doop is de bijkomstige voorwaarde. Ik noem de doop bijkomstig, omdat hij niet absoluut noodzakelijk is om het leven te ontvangen, zoals dat van het geloof wél geldt. Het bewijs hiervoor is te vinden in het feit dat de doop weggelaten wordt in het tweede gedeelte van het vers. Er staat niet: 'Die niet gedoopt zal zijn, zal veroemd worden', maar: 'Die niet geloofd zal hebben.' Het geloof is zo onmisbaar dat, ook al is iemand gedoopt maar gelooft hij niet, hij toch veroemd zal worden. Zoals we hierboven reeds gezegd hebben, is de zondaar reeds verdoemelijk. **Het zwaard van de goddelijke gerechtigheid is al getrokken en staat klaar om de dodelijke slag toe te brengen. Niets kan dat zwaard afwenden dan alleen een zalmakend geloof in Christus.**

Mijn lezer, als u volhardt in het ongeloof, dan is het zo zeker dat u in de hel komt alsof u er nu al was. Zolang u in ongeloof volhardt hebt u 'geen hoop' en bent u 'zonder God in de wereld' (Efeze 2:12). Welnu, als het geloof zo noodzakelijk en het ongeloof zo gevaarlijk en dodelijk is, dan is het van bijzonder belang voor ons om te weten wat het betekent om te geloven. **Het past ieder van ons om zo ijverig en grondig mogelijk de aard van het zalmakende geloof te onderzoeken.**

En dat zoveel te meer, omdat niet elk geloof zalig maakt. Sterker nog, niet elk geloof in Christus maakt zalig. Hele menigten worden bedrogen ten aanzien van deze zaak van levensbelang. **Duizenden van degenen die oprecht geloven dat ze Christus aanvaard hebben als hun persoonlijke Zaligmaker en die rusten op Zijn volbrachte werk, bouwen op zandgrond.** Grote aantallen twijfelen er geen ogenblik aan dat God hen aangenomen heeft in de Geliefde en voelen zich eeuwig zeker in Christus, totdat ze uit hun aangename droom ontwaken wanneer de koude hand van de dood hen vastpakt, maar dan is het te laat. Dit is een onuitsprekelijk ernstige zaak.

Lezer, zal dát uw lot zijn? Anderen die er even zeker van waren als u dat ze gered waren, zijn nu in de hel.

I. ZIJN TEGENHANGERS

Er zijn mensen die een geloof hebben dat zo sterk lijkt op het zaligmakende geloof, dat ze het zelf ervoor houden en dat anderen ook denken dat het toereikend is, zelfs degenen die de gave van het onderscheid hebben. Simon de tovenaars is zo'n voorbeeld. **'En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus' (Handelingen 8:13).** Hij had zo'n geloof en wist het op zo'n manier uit te drukken, dat **Filippus hem voor een echte christen hield en hem de voorrechten vergunde die bij zo iemand horen.** Maar een poosje later zei de apostel Petrus over hem: 'Gij hebt geen deel noch lot in dit woord, want uw hart is niet recht voor God. Ik zie dat gij zijt in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid' (vers 21, 23).

Iemand kan de hele waarheid die in de Schrift vervat is geloven, voorzover hij ermee bekend is. Hij kan er zelfs meer vertrouwd mee zijn dan vele oprechte christenen. Hij kan de Bijbel langer bestudeerd hebben, zodat zijn geloof veel begrijpt waar zij nog niet aan toegekomen zijn. Evenals zijn kennis uitgebreider kan zijn, kan zijn geloof omvattender zijn. In deze soort geloof kan hij net zover gaan als de apostel Paulus, toen hij zei: 'Maar dit beken ik u, dat ik naar die weg, welke zij sekten noemen, de God der vaderen also dien, gelovende alles wat in de Wet en in de Profeten geschreven is' (Handelingen 14:14). Maar dat is nog geen bewijs dat zijn geloof zaligmakend is. Een voorbeeld van het tegendeel is Agrippa: 'Geloof gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet, dat gij ze gelooft' (Handelingen 26:27).

Bestempel het bovengenoemde als een historisch geloof zo u wilt, maar **de Schrift leert ook dat mensen een geloof kunnen bezitten dat uit de Heilige Geest is, maar toch niet zaligmakend is.** Het geloof waar ik nu op doel heeft twee ingrediënten die noch studie noch eigen inspanning kan voortbrengen: geestelijk licht en een goddelijke kracht die het hart doet toestemmen. **Welnu, iemand kan zowel de verlichting als de aandrang vanuit de hemel ontvangen, zonder wedergeboren te zijn.** Een ernstig bewijs daarvan vinden we in Hebrëeën 6:4-6. We lezen daar van een groep afvalligen, van wie gezegd wordt: 'Het is onmogelijk hen wederom te vernieuwen tot bekering.' Maar toch wordt daar van dezelfde mensen gezegd dat ze 'verlicht' waren geweest en 'de hemelse gave gesmaakt hadden', wat betekent dat ze die niet alleen waargenomen hadden, maar er ook voor ingewonnen waren en die omhelsd hadden, en dat alles omdat ze 'des Heiligen Geestes deelachtig geworden waren.'

Mensen kunnen een goddelijk geloof hebben, niet alleen als het gaat om de oorsprong ervan, maar ook om het fundament ervan. De grond van hun geloof kan het goddelijk getuigenis zijn, waarop ze met onwankelbaar vertrouwen rusten. Ze kunnen getuigenis geven van wat ze geloven, niet alleen omdat het redelijk of zeker lijkt, maar omdat ze er ook volledig van overtuigd zijn dat het het Woord is van Hem Die niet liegen kan. Wanneer iemand de Schriften gelooft omdat ze Gods Woord zijn, is dat een geloof uit God. Zo'n geloof had het volk Israël na hun wonderlijke uittocht uit Egypte en hun verlossing bij de Rode Zee. Van hen staat geschreven: 'En het volk vreesde de HEERE en geloofde in de HEERE en aan Mozes Zijn knecht' (Exodus 14:31), maar toch wordt van de grote meerderheid van hen gezegd: 'Welker lichamen gevallen zijn in de woestijn en welken Hij gezworen heeft, dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan' (Hebrëeën 3:17-18).

Het is inderdaad confronterend en ernstig om de Schrift op dit punt nauwkeurig te onderzoeken en te ontdekken hoeveel er gezegd wordt over on-geredde mensen die toch op de één of andere manier in de Heere geloofden. In Jeremia 13:11 horen we God zeggen: 'Want gelijk als een gordel kleeft aan de lendenen eens mans, also heb ik het ganse huis van Israël en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE.' Kleven aan' God betekent hetzelfde als 'vertrouwen op Hem'; zie 2 Koningen 18:5-6.

Maar tegelijk wordt van datzelfde geslacht gezegd: 'Ditzelve boze volk dat Mijn woorden weigert te horen, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en andere goden navolgt, om die te dienen en voor die zich neder te buigen; dat zal worden gelijk deze gordel, die nergens toe deugt' (Jeremia 13:10).

Het woord 'steunen' is een ander woord dat op vast vertrouwen wijst. 'En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israël en de ontcomenen van het huis van Jakob niet meer steunen zullen op dien, die het geslagen heeft, maar zij zullen steunen op de HEERE, de Heilige Israëls, oprechtelijk' (Jesaja 10:20). 'Gij zult hem in volkomen vrede bewaren, wiens hart op U steunt' (Jesaja 26:3 Eng. vert.).

En toch komen we mensen tegen van wie gezegd wordt: 'Ja, van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op de God Israëls' (Jesaja 48:2). Wie zou eraan twijfelen dat dit een zaligmakend geloof was? Och, laten we niet te snel onze conclusies trekken, want God zegt van ditzelfde volk: 'Omdat Ik wist, dat gij hard zijt, en uw nek een ijzeren zenuw is en uw voorhoofd koper' (vers 4).

Een ander voorbeeld is het woord 'leunen', dat niet alleen wordt gebruikt om vertrouwen aan te duiden, maar ook afhankelijkheid van de Heere. Van de bruid wordt gezegd: 'Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?' (Hooglied 8:5). Is het mogelijk dat een uitdrukking als deze toegepast wordt op mensen die niet gered zijn? Jazeker, dat is mogelijk, en niemand minder dan God zelf doet het: 'Hoor nu dit, gij hoofden van het huis Jakobs en gij oversten van het huis Israëls, die van het gericht een gruwel hebt, en al wat recht is verkeert... Haar hoofden richten om geschenken, en haar priesters leren om loon, en haar profeten waarzeggen om geld; nog leunen zij op de HEERE, zeggende: Is de HEERE niet in het midden van ons? Ons zal geen kwaad overkomen' (Micha 3:9, 11 Eng. vert.). **Duizenden vleselijke, wereldse mensen leunen op Christus om overleefd te blijven, zodat ze niet in de hel kunnen vallen. Ze vertrouwen erop dat hun geen kwaad kan overvallen. Maar ondertussen is hun vertrouwen een verschrikkelijke aanmatiging.**

In vertrouwen 'rusten op' een goddelijke belofte, ondanks ontmoediging en gevaar, is zeker niet iets waarvan we zouden verwachten dat het toegeschreven wordt aan mensen die niet gered zijn. Maar och, waarheid verbaast soms meer dan fantasie. Juist dit wordt beschreven in Gods onfeilbaar Woord. Toen Sanherib en zijn grote leger de steden van Juda belegerden, zei Hizkia: 'Zijt sterk en hebt goede moed, vreest niet en ontzet u niet voor het aangezicht des konings van Assyrië, noch voor het aangezicht der ganse menigte, die met hem is; want met ons is er meer dan met hem. Met hem is een vleselijke arm, maar met ons is de HEERE onze God' (2 Kronieken 32:7-8). Ons wordt meegedeeld dat 'het volk steunde op de woorden van Jehizkia.' Hizkia had de woorden Gods gesproken. Rusten op die woorden betekende voor het volk dus hetzelfde als rusten op God zelf. Maar vijftien jaar later 'deed dit volk erger dan de heidenen' (2 Kronieken 33:9). **Het rusten op een belofte van God is dus op zichzelf geen bewijs van wedergeboorte.**

'Op God vertrouwen' op grond van Zijn 'verbond' is nog veel meer dan rusten op een goddelijke belofte, maar onwedergeboren mensen zijn zelfs dáártoe in staat.

Een voorbeeld is Abia, koning van Juda. Het is inderdaad ingrijpend om te lezen en te overwegen wat hij in 2 Kronieken 13 zei toen Jerobeam en zijn legerscharen hem aanvielen. Allereerst herinnerde hij heel Israël eraan dat de Heere God het koninkrijk voor altijd aan David en zijn zonen gegeven had 'met een zoutverbond' (vers 5). Vervolgens keurde hij de zonden van zijn tegenstander af (vers 6-9). Daarop bevestigde hij dat de Heere 'onze God' was en dat Hij 'met hem en zijn volk' was (vers 10-12). Jerobeam sloeg echter geen acht op wat Abia zei en dwong zijn mannen tot de strijd. 'Abia dan en zijn volk sloeg hen met een grote slag' (vers 17), 'dewijl zij op de HEERE, hunner vaderen God, gesteund hadden' (vers 18). Toch wordt over dezelfde Abia gezegd: 'Hij wandelde in al de zonden zijns vaders' (1 Koningen 15:3). **Onwedergeboren mensen kunnen op God vertrouwen, zich afhankelijk weten van Christus, rusten op Zijn belofte en pleiten op Zijn verbond.**

'De lieden van Ninevé (die heidenen waren) geloofden aan God' (Jona 3:5). Dat is verbazingwekkend, want de God van de hemel was een vreemdeling voor hen en Zijn profeet was een man die ze niet kenden - waarom zouden ze dan op zijn boodschap vertrouwen? Bovendien was het geen belofte, maar een bedreiging die ze geloofden. **Hoeveel gemakkelijker is het voor mensen die nu onder het Evangelie leven om een belofte op hen zelf toe te passen, dan destijds de heidenen een verschrikkelijke bedreiging?** "Als we een bedreiging toepassen, zullen we waarschijnlijk meer tegenstand ontmoeten, van binnenuit en van buitenaf. Van binnenuit, want een bedreiging is als een bittere pil, de bitterheid van de dood is erin aanwezig. Geen wonder als dat niet gemakkelijk landt. Maar ook van buitenaf, want de satan zal klaarstaan om tegenstand te verwekken. Hij is bang als mensen verontrust raken, en het gevoel van de ellende die in

de bedreiging aangewezen wordt hen zou opwekken om daaraan te ontvluchten. Hij is zekerder van hen wanneer zij zeker zijn. Hij zal zich ervoor inspannen om hen van de bedreiging weg te houden, opdat ze niet zullen ontwaken uit hun droom van vrede en geluk terwijl ze slapen in zijn armen.

Maar wanneer een onwedergeboren mens een belofte op zichzelf toepast, ontmoet hij gewoonlijk geen tegenstand. Niet van binnen, want de belofte is één en al zoetheid. De belofte van vergeving en leven is het merg, het wezen van het Evangelie. Geen wonder als ze die graag en gulzig inslikken. In plaats van dat de satan hen ervan weerhoudt, zal hij diegene juist aanmoedigen en bijstaan die geen aandeel heeft in de belofte, om die op zichzelf toe te passen. Hij weet immers dat dit de manier is om ze vast te houden in hun natuurstaat. Een belofte die verkeerd toegepast wordt, is als een zegel op het graf, waardoor ze vastgehouden worden in het zondegraf, waarin ze dood lagen te rotten.

Als onwedergeboren mensen zoals de Ninevieten dus een bedreiging op zichzelf kunnen toepassen, wat in deze opzichten moeilijker is, waarom zouden ze dan niet geneigd zijn om een Evangeliebelofte op zichzelf toe te passen, wanneer ze daarbij waarschijnlijk geen moeite en tegenstand zullen ontmoeten?" (veel van het bovenstaande ben ik verschuldigd aan David Clarkson, 1680, die een tijdlang collega-predikant was van John Owen).

Een ander bijzonder ernstig voorbeeld van mensen die wel geloof hebben, maar geen zaligmakend geloof, is dat van de gelovigen die vergeleken worden met steenachtige grond, van wie Christus zei dat ze 'maar voor een tijd geloven' (Lukas 8:13). Van deze groep zei de Heere dat ze het Woord horen en 'het met vreugde ontvangen' (Mattheus 13:20). Hoeveelen hebben we van hen niet ontmoet en gekend: gelukkige zielen met stralende gezichten en uitbundige geesten, vol van ijver opdat ook anderen de gelukzaligheid mogen binnengaan die zij hebben gevonden. Hoe moeilijk is het om zulke mensen te onderscheiden van echte christenen - de hoorders die vergeleken worden met de goede aarde. Het verschil blijkt niet vanzelf, maar ligt onder de oppervlakte: ze hebben 'geen wortel in zichzelf' (Mattheus 13:21). Men moet dus diep graven om hier achter te komen. Mijn lezer, hebt u uzelf nauwkeurig onderzocht, om vast te stellen of de 'wortel der zaak' (Job 19:28) in u gevonden wordt?

Maar laat ik eens wijzen op een ander geval dat nog ongelooflijker voorkomt. **Er zijn mensen die gewillig zijn om Christus als hun Zaligmaker aan te nemen, maar die toch zeer onwillig zijn om zich aan Hem als hun Heere te onderwerpen, om Hem ter beschikking te staan en geregeerd te worden door Zijn wetten.** Toch zijn er ook sommige onwedergeborenen die Christus als hun Heere erkennen. Hier is het Schriftbewijs dat mijn bewering staakt: 'Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt' (Mattheus 7:22-23). **Er is een grote groep ('velen') die belijden dat ze aan Christus als Heere onderworpen zijn en die vele grote werken in Zijn Naam doen, mensen dus die hun geloof uit hun werken kunnen tonen, terwijl het toch geen zaligmakend geloof is!**

Het is onmogelijk om te zeggen hoever een niet zaligmakend geloof kan gaan en hoe sterk het kan lijken op het zaligmakende geloof. Het zaligmakende geloof heeft Christus als voorwerp; dat geldt ook voor het geloof dat niet zalig maakt (Johannes 2:23-24). Het zaligmakende geloof wordt gewerkt door de Heilige Geest; dat geldt ook voor het geloof dat niet zalig maakt (Hebreeën 6:4). Het zaligmakende geloof wordt voortgebracht door het Woord van God; dat geldt ook voor het geloof dat niet zalig maakt (Mattheus 13:20-21). Het zaligmakende geloof maakt dat een mens zich voorbereidt op de wederkomst van de Heere; dat geldt ook van het geloof dat niet zalig maakt. Van zowel de dwaze als de wijze maagden staat geschreven: 'Toen stonden al die maagden op en bereidden hun lampen' (Mattheus 2 5:7). Het zaligmakende geloof gaat vergezeld met vreugde; dat geldt ook van het geloof dat niet zalig maakt (Mattheus 13:20). **Misschien dat sommige lezers op het punt staan om te zeggen: zo komt alles op losse schroeven te staan; als we dit echt serieus nemen, zal ons dit erg verontrusten. Moge God in Zijn genade geven dat dit hoofdstuk juist die uitwerking zal hebben op velen die het lezen.** O, als u uw ziel op waarde schat, sla het dan niet lichtvaardig in de wind. Als er zo iets bestaat (en het bestaat) als een geloof in Christus dat niet zalig maakt, hoe gemakkelijk kan ik me dan bedriegen over mijn geloof. Het is niet zonder reden dat de Heilige Geest ons op dit punt zo duidelijk gewaarschuwd heeft. 'Het bedrogen hart heeft hem terzijde afgeleid' (Jesaja 44:20). 'De trotsheid uws harten heeft u bedrogen' (Obadja :3). 'Ziet dat gij niet verleid wordt' (Lukas 21:8). 'Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn

gemoed' (Galaten 6:3). **Nergens gebruikt de satan zijn list en zijn kracht vasthoudender en succesvoller, dan wanneer hij mensen laat geloven dat ze een zaligmakend geloof hebben terwijl dat niet zo is.**

De duivel bedriegt meer zielen door dit ene dan door al zijn andere middelen samen.

Neem het hoofdstuk dat u nu leest als voorbeeld. Menige ziel die door de satan verblind is, zal het lezen en vervolgens zeggen: 'Op mij is het niet van toepassing; ik weet dat mijn geloof een zaligmakend geloof is!' Op deze manier drukt de satan de scherpe punt van Gods overtuigende Woord opzij en houdt hij zijn gevangenen vast in hun ongelof. Hij werkt een gevoel van valse zekerheid in hen door hen te overtuigen dat ze veilig zijn in de ark. Hij beweegt hen ertoe om de bedreigingen van het Woord te negeren en alleen zijn vertroostende beloften op zichzelf toe te passen. Hij ontraadt hen om acht te slaan op die zo heilzame vermaning: 'Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf' (2 Korinthe 13:5).

O mijn lezer, sla nu acht op dat woord.

Bij het afsluiten van dit hoofdstuk zal ik proberen enkele bijzonderheden aan te wijzen die aantonen dat het niet-zaligmakende geloof tekort schiet, en waarin het dan tekort schiet ten opzichte van het geloof dat wél zalig maakt.

Allereerst staat het er met velen zo voor dat ze om Christus verlegen zijn om hen van de hel te verlossen, maar niet om hen van hun eigen ik te verlossen. Ze willen bevrijd worden van de toekomstige toom, maar hun eigen wil en hun eigen genoegens willen ze behouden. Christus laat Zich echter niets voorschrijven. U moet gered worden op Zijn voorwaarden, of u wordt helemaal niet gered. Als Christus zalig maakt, redt Hij van de zonde - van haar kracht en haar vervuiling, en dus ook van haar schuld. En het wezen van de zonde is nu juist dat ik mijn eigen gang wil gaan (Jesaja 53:6). Waar Christus zalig maakt, daar onderwerpt Hij de eigenwillige geest en plant Hij een oprecht, krachtig en blijvend verlangen, een vastberadenheid in om Hem te behagen.

Nogmaals, velen worden nooit gered omdat ze Christus willen delen. Ze willen Hem aannemen als hun Zaligmaker, maar willen zich niet aan Hem onderwerpen als Heere. Of, als ze bereid zijn om Hem als Heere aan te nemen, dan niet als een volledige Heere. Maar dat is niet mogelijk. Christus wil volledig Heere zijn, of Hij wil helemaal geen Heere zijn. Maar de grote meerderheid van belijdende christenen zou Christus' soevereiniteit op bepaalde onderdelen graag ingeperkt zien. Zijn soevereiniteit moet niet teveel inbreuk maken op de vrijheid die een wereldse lust of een vleselijk verlangen eist. Ze begeren Zijn vrede, maar Zijn 'juk' is niet welkom. Van al dezulken zal Christus eenmaal zeggen: 'Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zou zijn, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood' (Lukas 19:27).

Ik herhaal: er zijn menigten die graag door Christus gerechtvaardigd, maar niet geheiligd willen worden.

Tot op zekere hoogte zullen ze de heiligmaking accepteren, maar ze verlangen er niet naar om helemaal geheiligd te worden, 'uw geheel oprechte geest en ziel en lichaam' (1 Thessalonicenzen 5:23). De heiliging van hun hele hart, de onderwerping van hun trots en begeerlijkheid, zou teveel in de buurt komen van het uitplukken van het rechteroog. Ze hebben geen zin in de voortdurende doding van al hun leden. Ze willen niet graag dat Christus tot hen komt als de Vuller, Die hun lusten verbrandt, hun droesem verteert, hun oude natuur en gesteldheid volledig ontbindt en hun zielen smelt om ze helemaal opnieuw te vormen. Om zichzelf helemaal te verloochenen en hun kruis dagelijks op zich te nemen, is een taak waar ze met afschuw voor terugschrikken.

Ten slotte: **er zijn velen die Christus willen wijden als hun Priester, maar ze willen Hem niet erkennen als Koning die hun de wet voorschrijft.** Vraag hun in het algemeen of ze er klaar voor staan om alles te doen wat Christus van hen vraagt, en ze zullen dat vol vertrouwen nadrukkelijk bevestigen. Maar als u vervolgens wat specifiek wordt en op elk van hen de afzonderlijke geboden en voorschriften van de Heere toepast die zij negeren, dan zullen ze onmiddellijk uitroepen: 'Dat is wetticisme!' of 'We kunnen niet in alles volmaakt zijn.' Noem negen plichten en misschien komen ze die wel allemaal na, maar breng een tiende ter sprake en ze worden onmiddellijk boos, want u komt hen te dicht op de huid. Herodes hoorde Johannes de Doper graag en 'deed vele dingen' (Markus 6:20), maar toen Johannes wees op Herodias, werd hij ter dood gebracht. Velen willen hun theaterbezoek en hun kaartspel opgeven, maar weigeren tot Christus uit te gaan buiten de legerplaats. Anderen willen wel de legerplaats uitgaan, maar weigeren hun vleselijke en wereldse lusten op te geven.

Lezer, als u in uw gehoorzaamheid een voorbehoud maakt, dan bent u op weg naar de hel.

In het volgende hoofdstuk zal ik ingaan op de aard van het zaligmakende geloof.

2. ZIJN AARD

`Er is een geslacht, dat rein in zijn ogen is en van zijn drek niet gewassen is' (Spreuken 30:12).

Velen veronderstellen dat een tekst als deze alleen van toepassing is op degenen die op iets anders dan op Christus hun vertrouwen stellen om door God aanvaard te worden, zoals mensen die vertrouwen op hun doop of hun kerklidmaatschap. Maar het is een grote fout om zo'n tekst te beperken tot de categorie die ik zojuist noemde. Een vers als 'Er is een weg, die iemand recht schijnt, maar het laatste van die zijn wegen des doods' (Spreuken 14:12), heeft een veel bredere toepassing dan alleen op hen die op iets van of uit henzelf vertrouwen om zich te vergewissen van een aanspraak op de eeuwige gelukzaligheid. Het is even verkeerd om zich voor te stellen dat de enige bedrogen zielen diegenen zijn die geen geloof in Christus hebben.

In het christendom van tegenwoordig is er een groot aantal mensen dat geleerd heeft dat niets wat de zondaar kan doen hem aangenaam kan maken voor God. Hun is meegedeeld - en terecht - dat de grootste morele prestaties van de natuurlijke mens slechts een `wegwerpelijk kleet' zijn in het oog van een driemaal heilige God. Ze hebben vaak teksten horen aanhalen als 'Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme' (Efeze 2:8-9) en 'heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid' (Titus 3:5). Daardoor zijn ze er grondig van overtuigd geraakt dat de hemel niet bereikt kan worden door iets wat het schepsel doet. Daarnaast is hun zo vaak aangezegd dat alleen Christus een zondaar kan zalig maken, dat het een vast onderdeel van hun geloofsbelijdenis is geworden, waarvan geen mens of duivel hen kan afbrengen. Tot zover is alles in orde.

Die grote groep waarnaar ik nu verwijs, is ook voorgehouden dat hoewel Christus de enige weg is tot de Vader, Hij dat voor ons pas wordt wanneer we persoonlijk het geloof in Hem beoefenen, dat Hij alleen ónze Zaligmaker wordt wanneer wij in Hem geloven. Tijdens de laatste vijftig jaar werd in de 'Evangelieprediking' de nadruk bijna volledig op het geloof in Christus gelegd. Evangelisatiewerk was bijna helemaal beperkt tot het brengen van mensen tot het `geloven' in de Heere Jezus. Ogenschijnlijk was dat heel succesvol, want duizenden en nog eens duizenden hebben hierop antwoord gegeven. Zij hebben - zo veronderstellen ze - Christus aangenomen als hun persoonlijke Zaligmaker. **Ik wil er echter op wijzen dat het een even ernstige vergissing is om te veronderstellen dat allen die 'geloven in Christus' gered worden, als om te concluderen dat alleen diegenen bedrogen zijn (en beschreven worden in Spreuken 14:12 en 30:12) die het geloof in Christus niet hebben.**

Niemand kan het Nieuwe Testament met aandacht lezen zonder te ontdekken dat er een 'geloof' in Christus is dat niet zalig maakt. In Johannes 8:30 (Eng. vert.) wordt ons verteld: 'Als Hij deze dingen sprak, geloofden velen aan Hem.' Let erop dat niet gezegd wordt dat velen in Hem geloofden, maar aan Hem. Niettemin hoeven we niet veel verder te lezen in dit hoofdstuk om erachter te komen dat die mensen toch een onwedergeboren, on-geredde ziel hadden. In vers 44 lezen we dat de Heere juist deze 'gelovigen' aanzegt dat ze uit hun vader de duivel waren, en in vers 59 dat ze stenen opraapten om die naar Hem te gooien. Sommigen zagen zich hiermee voor een moeilijke vraag gesteld, maar dat is niet nodig. Ze creëerden hun eigen probleem door te veronderstellen dat elk geloof in Christus noodzakelijkerwijs zalig maakt. Maar dat is niet het geval. **Er is een geloof in Christus dat zalig maakt, en er is ook een geloof in Christus dat niet zalig maakt.**

`Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem' (Johannes 12:42). Waren die mensen dan gered? Veel predikers en evangelisten, maar ook tienduizenden van hun verblinde bedrogenen, zouden antwoorden: 'Zonder meer!' Maar laten we opmerken wat er onmiddellijk op volgt: 'Maar om der Farizeeën wil beleden zij het niet, opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden. Want zij hadden de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God' (Johannes 12:42-43). Wil iemand van mijn lezers nu nog beweren dat die mensen gered waren? Zo ja, dan is dat een duidelijk bewijs dat u volkomen vreemd bent aan enig zaligmakend werk van God in uw eigen ziel. Mensen die bang zijn om voor de zaak van Christus het verlies van hun wereldse posities te riskeren, van hun tijdelijke belangen, hun persoonlijke reputatie of iets anders dat hun dierbaar is, zijn nog altijd in hun zonden - hoezeer ze er ook op mogen vertrouwen dat Christus' volbrachte werk hen in de hemel zal brengen. Waarschijnlijk zijn de meeste van mijn lezers grootgebracht bij de leer dat er maar twee groepen mensen in deze wereld zijn, gelovigen en ongelovigen. Maar zo'n indeling is zeer misleidend en volkomen fout.

Gods Woord verdeelt de aardbewoners in drie groepen. `Weest zonder aanstoot te geven, (1) en de Joden, (2) en de Grieken, (3) en der gemeente Gods' (1 Korinthe 10:32). Zo was het onder het Oude Testament, meer zichtbaar vanaf Mozes' dagen. Allereerst waren er de heidense volken, die buiten de gemeenschap van Israël stonden en verreweg de grootste groep vormden. Met die groep corresponderen tegenwoordig de talloze miljoenen moderne heidenen die 'meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods' zijn (2 Timotheüs 3:4). Ten tweede was er het volk van Israël, dat in twee groepen verdeeld moet worden, want zoals Romeinen 9:6 verklaart: `die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.' Verreweg het grootste deel van het volk Israël was alleen in naam het volk van God, door een uiterlijke relatie met Hem. Met die groep correspondeert de grote massa belijders die de naam van Christus dragen. Ten derde was er het geestelijke overblijfsel van Israël, welks roeping, hoop en erfenis hemels waren. Met hen corresponderen in onze tijd de ware christenen, Gods 'kleine kudde' (Lukas 12:32).

Dezelfde verdeling in drie groepen is duidelijk aanwijsbaar in het Evangelie naar Johannes. Ten eerste waren er de verharde leiders van het volk, de Schriftgeleerden en Farizeeën, de priesters en de oudsten. Van het begin tot het einde stonden ze Christus openlijk tegen, en noch Zijn gezegende onderwijs noch Zijn wonderwerken deden hen ook maar een beetje versmelten. Ten tweede was er het gewone volk dat Hem 'gaarne hoorde' (Markus 12:37), waarvan de Schrift zegt dat velen 'in Hem geloofden' (Johannes 2:23; 7:31; 8:30; 10:42; 12:11), maar van wie niets bewijst dat ze gered waren. Ze stonden Christus niet openlijk tegen, maar hadden hun harten nooit aan Hem overgegeven. Ze waren onder de indruk van Zijn goddelijke merktekenen, maar waren tegelijk gauw beledigd (Johannes 6:66). Ten derde was er een onbetekenende hand vol mensen die Hem 'aangenomen hebben' (Johannes 1:12) in hun hart en leven. Zij ontvingen Hem als hun Heere en Zaligmaker.

Dezelfde drie groepen zijn duidelijk waarneembaar (voor gezalfde ogen) in de wereld van tegenwoordig. Ten eerste zijn er de grote menigten die helemaal niets belijden, die niets in Christus zien waarom ze Hem zouden begeren. Het zijn mensen die doof zijn voor elke aanspraak en die weinig pogingen doen om hun haat tegen de Heere Jezus te verbergen. Ten tweede is er een grote groep die zich op natuurlijke wijze aangetrokken voelt tot Christus. Het is er zoverre vandaan dat ze openlijk Hem en Zijn zaak tegenstaan, dat ze zich integendeel onder Zijn volgelingen bevinden. Ze zijn veel in de waarheid onderwezen en daarom 'gelooven ze in Christus, net zoals kinderen die door serieuze moslims opgevoed zijn uit overtuiging en met toewijding in Mohammed geloven. Ze hebben veel geleerd over de heilzame werkingen van Christus' kostbare bloed. Ze vertrouwen op de verdiensten ervan om hen te verlossen van de toekomstige toorn. En toch is er niets in hun dagelijks leven waaruit blijkt dat ze nieuwe schepselen zijn in Christus Jezus! Ten derde zijn er de 'weinigen' (Mattheus 7:13-14) die zichzelf verloochenen, hun kruis dagelijks opnemen en een verachte en verworpen Christus volgen op het pad van een liefhebbende en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan God.

Ja, er is een geloof in Christus dat zalig maakt, maar er is ook een geloof in Christus dat niet zalig maakt. Met deze uitspraak zullen waarschijnlijk weinigen het oneens zijn, maar toch zullen velen geneigd zijn het af te zwakken door te zeggen dat het geloof in Christus dat niet zalig maakt slechts een historisch geloof is, ofwel een geloof over of aan Christus in plaats van in Christus. Maar zo is het niet. Dat er mensen zijn die een historisch geloof in Christus verwarren met een zaligmakend geloof in Christus, ontken ik niet. Wat ik echter hier wil benadrukken is het ernstige feit dat er ook sommigen zijn die meer hebben dan een historisch geloof, meer dan een loutere verstandskennis van Hem, maar wier geloof toch geen levendmakend of zaligmakend geloof is. Er zijn tegenwoordig niet slechts sommigen met zo'n geloof dat niet zalig maakt, nee, ze omringen ons in grote aantallen. Zij zijn de mensen die het tegenbeeld zijn van degenen waarvoor ik in het vorige hoofdstuk aandacht vroeg. In de oudtestamentische tijd werden ze voorgesteld en beschreven als degenen die geloofden in, rustten op, leunden op en vertrouwden op de Heere, maar wier zielen niettemin niet gered waren.

Waar bestaat het zaligmakende geloof dán in? Bij het beantwoorden van deze vraag is het mijn doel om niet alleen een Bijbelse definitie te geven, maar ook een definitie die tegelijkertijd het zaligmakende geloof onderscheidt van het niet-zaligmakende geloof. Dit is echter geen gemakkelijke taak, want die twee hebben vaak veel gemeen. Het geloof in Christus dat niet redt, heeft vaak meer dan één element of ingrediënt van dat geloof dat de ziel wél een levende band geeft met Hem. De valkuilen die ik nu moet zien te ontwijken zijn aan de ene kant het onnodig ontmoedigen van de ware heiligen door de lat hoger te leggen dan de Schrift doet, en aan de andere kant het bemoedigen van onwedergeboren belijders door de

lat zo laag te leggen dat zij er ook bij horen. Ik wens het volk van God zijn rechtmatige deel niet te onthouden, maar evenmin wil ik de zonde begaan om het brood van de kinderen af te pakken en het de honden voor te werpen. Moge het de Heilige Geest behagen mij in de Waarheid te leiden.

Veel dwaling zou voorkomen kunnen worden ten aanzien van dit onderwerp als er voldoende zorg besteed werd aan het formuleren van een Schriftuurlijke definitie van het ongeloof. Keer op keer zien we in de Schrift dat geloven en niet geloven tegenover elkaar geplaatst worden. We krijgen dan ook veel aangereikt om te komen tot een juist begrip van de ware aard van het zaligmakende geloof, wanneer we **de aard van het ongeloof goed leren verstaan.** We zullen onmiddellijk zien dat het zaligmakende geloof veel meer is dan een hartelijk toestemmen van wat Gods Woord ons voorhoudt, wanneer we bemerken dat het ongeloof veel meer is dan een foutief begrip of een niet kunnen toestemmen van de Waarheid.

De Schrift beeldt het ongeloof uit als een kwaadaardig en heftig beginsel van opstand tegen God. Het ongeloof heeft zowel een passieve als een actieve, zowel een negatieve als een positieve kant. Daarom kan het Griekse zelfstandig naamwoord vertaald worden als 'ongeloof' (Romeinen 11:20; Hebreeën 4:6 Eng. vert., 4:11) én als 'ongehoorzaamheid' (Efeze 2:2; 5:6). Het werkwoord kan vertaald worden als 'niet geloven' (Hebreeën 3:18 en 11:31 Eng. vert.) én als 'ongehoorzaam zijn' (1 Petrus 3:1; 4:17).

Laten we allereerst kijken naar het voorbeeld van Adam. Er was meer aan de hand dan alleen maar een niet geloven van Gods bedreiging dat hij zeker zou sterven op de dag dat hij zou eten van de verboden vrucht. Door de ongehoorzaamheid van één zijn velen tot zondaars gesteld (Romeinen 5:19). Ook bestond de gruwelijkheid van de zonde van onze eerste vader niet in het luisteren naar de leugen van de slang, want 1 Timotheüs 2:14 zegt uitdrukkelijk: 'En Adam is niet verleid geworden.' Nee, hij was vastbesloten zijn eigen gang te gaan, wat God ook verboden en gedreigd had. Het allereerste geval van ongeloof in de mensengeschiedenis bestond dus niet alleen in het niet ter harte nemen van wat God zo duidelijk en plechtig had gezegd, maar ook in **een opzettelijk weerstaan van en opstaan tegen Hem.**

Kijken we vervolgens naar het geval van Israël in de woestijn. Over hen wordt gezegd: 'En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan [in het beloofde land] vanwege hun ongeloof' (Hebreeën 3:19). Wat betekenen deze woorden nu precies? Betekenen ze dat ze Kanaän misliepen omdat ze er niet in slaagden de belofte van God toe te passen? Ja, want hun was een belofte nagelaten dat ze het land binnen zouden gaan, maar die belofte was 'met het geloof niet gemengd in degenen die het gehoord hebben' (Hebreeën 4:1-2) - God had uitgesproken dat het zaad van Abraham dat land zou beërven dat vloeide van melk en honing. Het was het voorrecht van de generatie die uit Egypte verlost was om die belofte aan te grijpen en op henzelf toe te passen. Ze deden het echter niet! Maar dat is niet alles. Er was iets dat nog veel erger was. **In hun ongeloof was een element aanwezig, waar men tegenwoordig doorgaans geen zicht meer op heeft - ze waren openlijk ongehoorzaam tegen God.** Toen de verspieters een tros prachtige druiven mee terugbrachten en Jozua hen aanspoorde om op te trekken en het land in bezit te nemen, wilden ze niet. Daarom zei Mozes: 'Doch gij wildet niet optrekken, maar gij waart de mond des HEEREN uws Gods wederspanning' (Deuteronomium 1:26). Ach, dat was dus **de actieve kant van hun ongeloof: ze waren eigenwillig, ongehoorzaam en weerspanning.**

Overdenken we nu het voorbeeld van die generatie van het volk Israël die in Palestina leefde toen de Heere Jezus onder hen verscheen als 'een Dienaar der besnijdenis vanwege de waarheid Gods' (Romeinen 15:8). Johannes 1:11 deelt ons mee dat 'Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen', wat blijkens het daaropvolgende vers betekent dat zij niet in Hem geloofden. Maar was dat alles? Stonden ze alleen maar schuldig aan het feit dat ze Zijn leer niet toestemden en niet op Zijn persoon vertrouwden? Nee, waarlijk niet, dat was alleen maar de negatieve kant van hun ongeloof. De actieve kant van hun ongeloof was dat ze Hem haatten (Johannes 15:18). Ze wilden niet tot Hem komen (Johannes 5:40). Zijn heilige eisen pasten niet bij hun vleselijke begeerten en daarom zeiden ze: Wij willen niet, dat deze koning over ons zij' (Lukas 19:14). Hun ongeloof bestond dus ook in een geest van eigenwilligheid en openlijke weerspanning. Ze waren vastbesloten om zichzelf te behagen, hoe hoog de kosten ook waren.

Het ongeloof is niet maar een zwakheid van de gevallen menselijke natuur, het is een gruwelijke misdaad. De Schrift schrijft het overal toe aan een liefde tot de zonde, een opstandige wil, een hard hart. Het ongeloof heeft zijn wortel in een verdorven natuur, in een hart dat vijandschap is tegen God. Liefde tot de zonde is de onmiddellijke oorzaak van het ongeloof: 'En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren boos' (Johannes 3:19).

"Het licht van het Evangelie wordt naar een zekere plaats of volk gebracht. De mensen komen er zo dichtbij, dat ze het doel en de teneur ervan ontdekken. **Maar zo gauw ze erachter komen dat het Evangelie hen wil scheiden van hun zonden, willen ze er niets meer mee te maken hebben.** De voorwaarden van het Evangelie staan hen niet aan en zo vergaan ze in en vanwege hun ongerechtigheden" (John Owen).

Als het Evangelie helderder en trouwer gepreekt werd, zouden minder mensen belijden het te geloven!

Het zaligmakende geloof is derhalve tegengesteld aan het verdoemelijke ongeloof. Het laatste komt voort uit een hart dat vervreemd is van God en in een staat van opstand tegen Hem verkeert; het eerste komt voort uit een hart dat verzoend is met Hem en daarom opgehouden heeft tegen Hem te vechten.

Een wezenlijk element of ingrediënt van het zaligmakende geloof is dus een zich onderwerpen aan Gods gezag, aan Zijn heerschappij. Het is veel meer dan dat alleen mijn verstand en mijn wil het feit zouden toestemmen dat Christus een Zaligmaker is voor zondaren en dat Hij gereed staat om allen te ontvangen die op Hem vertrouwen. Om door Christus ontvangen te worden, moet ik niet alleen tot Hem komen als iemand die al zijn eigen gerechtigheid afschrijft (Romeinen 10:3), als een bedelaar met lege handen (Mattheus 19:21), maar moet ik ook mijn eigen wil en mijn opstand tegen Hem opgeven (Psalm 2:11; Spreuken 28:13). Als een opstandeling of scheurmaker tot een aardse koning komt om zijn soevereine gunst en vergeving te zoeken, dan eist de voor zulke situaties geldende wet zonder meer dat hij op zijn knieën komt en alle vijandigheid aflegt. Zo is het ook met een zondaar die echt zaligmakend tot Christus komt om vergeving; het is tegen de wet van het geloof om het anders te doen.

Het zaligmakende geloof is een oprecht komen tot Christus (Mattheus 11:28; Johannes 6:37 enz.). Maar we moeten oppassen dat de duidelijke en onvermijdelijke consequentie van dit woord ons niet ontgaat. Als ik zeg 'Ik kom naar de Verenigde Staten', dan geef ik daarmee noodzakelijkerwijs aan dat ik een ander land heb verlaten om hier te komen. Zo is het ook met het 'komen' tot Christus: er moet iets verlaten worden.

Het komen tot Christus betekent niet alleen het opgeven van elk vals voorwerp van vertrouwen, maar het behelst ook het verzaken van alle anderen die concurreren om mijn hart. 'Want gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener uwer zielen' (1 Petrus 2:25). Wat wordt in deze tekst bedoeld met 'gij waart (let op de verleden tijd - ze zijn het nu niet meer) als dwalende schapen'? Jesaja 53:6 vertelt ons: Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg.' Ach, dát is het wat wij moeten opgeven voordat we echt tot Christus kunnen komen - die eigenwillige wandel moet opgegeven worden. De verloren zoon kon niet tot zijn vader komen en te gelijk in dat ver gelegen land blijven. Geliefde lezer, als u nog steeds het pad van zelfbehagen bewandelt, bedriegt u uzelf als u denkt dat u al tot Christus gekomen bent.

De korte definitie die ik hierboven gegeven heb van wat het werkelijk betekent om tot Christus te 'komen' is geen gezochte of nieuwe definitie van mijzelf. In zijn boek *Komen tot Jezus Christus* schreef John Bunyan: **"Komen tot Christus gaat gepaard met een eerlijk en oprecht opgeven van alles voor Hem"** (hier haalt hij Lukas 14:26-27 aan). Door deze en vergelijkbare uitdrukkingen beschrijft Christus degene die écht tot Hem komt. Het is iemand die alles achter zich laat. Er zijn velen in de wereld die menen tot Jezus Christus te komen. Ze lijken erg op de man van wie we lezen in Mattheüs 21:30 dat hij op de smeekbede van zijn vader antwoordt: 'Ik ga heer', en toch niet ging. Als Christus hen roept door Zijn Evangelie, dan zeggen ze: 'Ik kom, Heere', maar blijven ze tóch bij hun genot en vleselijk vertier." Charles H. Spurgeon zei in zijn preek over Johannes 6:44: "Het komen tot Christus omvat berouw, zelfverloochening en geloof in de Heere Jezus. Het heeft alles in zich wat noodzakelijk is voor de grote stappen die het hart moet zetten, zoals het geloof in de waarheid, ernstige gebeden tot God en de onderwerping van de ziel aan de voorschriften van Zijn Evangelie." In zijn preek over Johannes 6:37 zegt hij: "Tot Christus komen betekent zich af te wenden van de zonde en op Hem te vertrouwen. Komen tot Christus is een opgeven van elk vals vertrouwen, een opgeven van alle liefde tot de zonde en een zien op Jezus als de enige pilaar van ons vertrouwen en onze hoop".

Het zaligmakende geloof bestaat in een volledige overgave van mijn hele wezen en bestaan aan de aanspraken die God op mij heeft: `...maar gaven zichzelf eerst aan de Heere' (2 Korinthe 8:5). Het is de onvoorwaardelijke overgave aan Christus als mijn absolute Heere, een buigen voor Zijn wil en een dragen van Zijn juk. Mogelijk werpt iemand tegen: waarom worden christenen dan opgeroepen op de manier zoals dat gebeurt in Romeinen 12:1? Ik antwoord: al zulke aansporingen zijn eenvoudigweg een oproep aan hen om te volharden in datgene waarmee ze zijn begonnen: 'Gelijk gij dan Christus Jezus de Heere hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem' (Kolossenzen 2:6).

Ja, houd goed vast dat Christus 'aangenomen' wordt als Heere. o, hoe ver, ver beneden de maat van het Nieuwe Testament is de manier waarop tegenwoordig zondaren gesmeekt wordt om Christus aan te nemen als hun persoonlijke 'Zaligmaker'. Als de lezer zijn concordantie erop naslaat, dan zal hij zien dat in elk Schriftgedeelte waar de beide titels voorkomen, er altijd staat 'Heere en Zaligmaker' en nooit andersom (Lukas 1:46; 2 Petrus 1:11; 2:20; 3:18).

Totdat de goddelozen de buitengewone zondigheid voelen van hun verdorven wandel in eigenwilligheid en zelfbehagen, totdat ze daarover oprecht verbroken en boetvaardig worden voor God, totdat ze gewillig zijn om de wereld op te geven voor Christus, totdat ze besloten hebben onder Zijn regering te dienen en daartoe op Hem te vertrouwen om geloof en leven te ontvangen, is er geen sprake van geloof, maar slechts van schaamteloze aanmatiging. Dan kwetst men niet alleen, maar beledigt men ook. **Als zulke mensen Zijn heilige Naam op hun vuile lippen nemen en belijden Zijn volgelingen te zijn, is dat een verschrikkelijke godslastering en komt het gevaarlijk dichtbij de zonde waarvoor geen vergeving meer is.** Ach, helaas, het moderne evangelisatiewerk stimuleert en produceert juist zulke verborgen gruwelen die Christus onteren.

Het zaligmakende geloof is een geloven in Christus met het hart: 'Indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden. Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid' (Romeinen 10:9-10). **Er is geen sprake van een zaligmakend geloof in Christus, wanneer er geen echte liefde is tot Hem, en met 'echte liefde' bedoel ik een liefde die blijkt uit gehoorzaamheid.** Christus erkent niemand als Zijn vrienden dan alleen degenen die alles doen wat Hij hun gebiedt (Johannes 15:14). Zoals ongelof een vorm van opstand is, zo is het zaligmakende geloof een volledige onderwerping aan God. Daarom lezen we over de 'gehoorzaamheid des geloofs' (Romeinen 16:26). Het zaligmakende geloof is voor de ziel wat gezondheid is voor het lichaam: een beginsel met een machtige werking. Het is vol van leven, altijd actief, en brengt vruchten voort naar zijn aard.

3. ZIJN MOEILIKHEID

Sommige van onze lezers zullen misschien verrast zijn om te horen over de moeilijkheid van het geloof. Tegenwoordig wordt van bijna alle kanten, zelfs door mensen die als orthodox of 'fundamentalistisch' bekend staan, geleerd dat zalig worden een buitengewoon eenvoudige zaak is. Zolang iemand gelooft in Johannes 3:16 en 'daarop rust', of 'Christus als zijn persoonlijke Zaligmaker aanneemt', wordt aan al het noodzakelijke voldaan. Er wordt vaak gezegd dat er voor de zondaar niets anders rest dan alleen zijn geloof te richten op het juiste voorwerp. Laat hem in Christus geloven en op Hem vertrouwen, net zoals een man op zijn bank vertrouwt of een vrouw op haar man. Deze gedachte heeft zo breed ingang gevonden, dat als iemand haar nu veroordeelt, hij het risico loopt om als ketter gebrandmerkt te worden. Desondanks wil ik haar afkeuren als een ernstige, godonterende leugen van de duivel. Een natuurlijk geloof is voldoende om te vertrouwen op een natuurlijk voorwerp. **Maar een bovennatuurlijk geloof is vereist om zaligmakend te vertrouwen op een goddelijk voorwerp.**

Als we kijken naar de methoden die hedendaagse 'evangelisten' en 'pastoraal werkers' hanteren, dan brengt ons dat tot de vraag welke plaats de Heilige Geest in hun gedachten inneemt. Het staat buiten kijf dat zij een zeer vernederende opvatting koesteren over dat genadewonder dat Hij verricht als Hij een mensenhart beweegt zich echt over te geven aan de Heere Jezus. Ach, in deze verworden tijden hebben maar weinigen iets begrepen van het wonder van het zaligmakende geloof. Integendeel, **het is bijna algemeen aanvaard dat het zaligmakende geloof niets meer is dan een daad van de menselijke wil, die de mens zelf kan verrichten.** Alles wat nodig is, is de zondaar enkele Bijbelverzen voor te houden die zijn verloren staat beschrijven, één of twee die het woord 'geloven' bevatten, en dan nog een beetje overredingskracht om hem te bewegen 'Christus aan te nemen', en men is klaar. En het erge is dat zo bitter weinig mensen hier ook maar iets verkeerd in zien - men is blind voor het feit dat zo'n proces het verdovende middel van de duivel is om duizenden in een valse vrede te doen wegdommelen.

Er zijn velen die op basis van argumenten overreed werden om te geloven dat ze gered zijn. Hun 'geloof' ontsprong aan niets beters dan een oppervlakkige logische redenering. Één of andere 'pastoraal werker' spreekt een persoon aan die totaal niet geïnteresseerd is in de eer van God en geen enkel besef heeft van zijn verschrikkelijke vijandschap tegen Hem. Begerig om 'nog een ziel voor Christus te winnen', opent hij

zijn Nieuwe Testament en leest hem 1 Timotheüs 1:15 voor. De werker zegt: 'U bent een zondaar', en als de gesprekspartner toestemt, wordt hem direct meegedeeld: 'Dus dat vers slaat ook op u'. Dan leest hij Johannes 3:16 voor en vraagt: worden er met 'een iegelijk' bedoeld?' De vraag wordt herhaald totdat het arme slachtoffer antwoordt: 'U, mij en iedereen'. Dan wordt hem gevraagd: 'Wilt u het geloven? Wilt u geloven dat God u liefheeft en dat Christus stierf voor u?' Als het antwoord 'ja' is, wordt hem onmiddellijk verzekerd dat hij gered is. Och, mijn lezer, als dit de manier is waarop u 'gered' werd, dan was het alleen maar 'in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid' en berust uw geloof slechts op de 'wijsheid der mensen' (1 Korinthe 2:4-5), maar niet op de kracht van God! Velen denken dat het net zo gemakkelijk is voor een zondaar om zijn hart te reinigen (Jakobus 4:8) als om zijn handen te wassen. Het zou even gemakkelijk zijn om het onderzoekende en vleesverterende licht van de goddelijke waarheid toe te laten in de ziel, als om de morgenzon in huis te laten door de luiken te openen. Deze mensen menen dat het even gemakkelijk is om zich van de afgoden te wenden tot God, van de wereld tot Christus, van de zonde tot heiligheid, als om een schip helemaal te keren met behulp van zijn roer. O, mijn lezer, laat u niet bedriegen over deze kwestie van levensbelang: om de lusten van het vlees te doden; om gekruisigd te worden aan de wereld; om de duivel te overwinnen; om dagelijks te sterven aan de zonde en te leven voor de gerechtigheid; om zachtmoedig en nederig van hart te zijn, vertrouwend en gehoorzaam, godzalig en geduldig, trouw en standvastig, liefhebbend en vriendelijk; in één woord, om een christen te zijn en op Christus te lijken, is een taak die ver, ver buiten het vermogen van de gevallen menselijke natuur ligt.

Dat mensen het zaligmakende geloof zoiets simpels vinden, komt allemaal omdat er een geslacht is opgestaan dat onwetend is ten aanzien van de ware aard ervan. Het is omdat zo bijzonder weinig mensen een Bijbels begrip hebben van de aard van de grote zaligheid die God schenkt. Daarom worden de misleidingen waar ik zojuist op wees zo breed geaccepteerd. Het is omdat zo bijzonder weinig mensen zich realiseren waarvan ze gered moeten worden, dat het populaire 'Evangelie' van tegenwoordig zo graag aanvaard wordt. Zo gauw men inziet dat het zaligmakende geloof zoveel meer inhoudt dan te geloven dat 'Christus voor mij stierf', dat het de volledige overgave van mijn hart en leven aan Zijn regering inhoudt, zullen nog maar weinigen menen dat ze het bezitten. **Zo gauw men inziet dat Gods heil niet alleen een zaak is van toerekening maar ook van bevinding, dat het niet alleen rechtvaardigt maar ook herschept en heiligt, zullen minder mensen veronderstellen dat zij er deel aan hebben.** Wanneer men eenmaal ziet dat Christus niet alleen naar deze aarde kwam om Zijn volk van de hel te redden, maar ook van de zonde, van eigen wil en zelfbehagen, dan zullen minder mensen Zijn redding begeren.

De Heere Jezus leerde niet dat het zaligmakende geloof een eenvoudige zaak was. Verre van dat. In plaats van te zeggen dat de redding van de ziel heel gemakkelijk was en dat velen er deel aan zouden hebben, zei Hij: 'Want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden' (Mattheus 7:14). **Het enige pad dat naar de hemel leidt, is slechts met moeite en inspanning te bewandelen.** 'Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods' (Handelingen 14:22). Wie op dat pad wil gaan wandelen, moet zijn ziel maximaal inspannen - 'Strijdt om in te gaan door de enge poort' (Lukas 13:24).

Nadat de rijke jongeling Christus treurig verliet, wendde de Heere zich tot Zijn discipelen en zei: 'Hoe zwaar is het, dat degenen die op het goed hun betrouwen zetten, in het Koninkrijk Gods ingaan! Het is lichter, dat een kameel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods ingaat' (Markus 10:24-25). Welke plaats wordt er ingeruimd voor een Bijbelgedeelte als dit in de theologie (als 'theologie' daarvoor de juiste benaming is), die op de 'Bijbelinstituten' gedoceerd wordt aan degenen die een diploma willen behalen als evangelist of pastoraal werker? Geen enkele. Volgens hun opvattingen is het voor een miljonair net zo gemakkelijk om gered te worden als voor een bedelaar, omdat alles wat men te doen heeft is 'te rusten op het volbrachte werk van Christus.' Maar zij die zich wentelen in hun rijkdom, denken niet aan God: 'Daarna zijn zij, naar dat hunlied weide was, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft hun hart zich verheven; daarom hebben zij Mij vergeten' (Hosea 13:6)!

Toen de discipelen deze woorden van Christus hoorden, 'werden zij nog meer verslagen, zeggende tot elkander: Wie kan dan zalig worden?' Als onze moderne evangelisten dat gehoord hadden, zouden ze hun vrees spoedig gesust hebben en hun verzekerd hebben dat allen en een ieder gered kunnen worden als ze geloven in de Heere Jezus. Maar zo stelde Christus hen niet gerust. Hij voegde er onmiddellijk aan toe: 'Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God' (Markus 10:26-27). Uit zichzelf kan de gevallen zondaar evenmin evangelisch berouw tonen, zaligmakend in Christus geloven, daadwerkelijk tot Hem komen, als

dat hij een wereld kan scheppen. 'Bij de mensen is het onmogelijk' sluit elk bijzonder pleiten op de kracht van de menselijke wil uit. **Niets dan een genadewonder kan de redding van een zondaar bewerken.**

En waarom is het dan onmogelijk voor de natuurlijke mens om het zaligmakende geloof te beoefenen? Laten we het antwoord ontlenen aan de geschiedenis van de rijke jongeling. Hij verliet Christus treurig, 'want hij had vele goederen' (Markus 10:22). Ze hadden hem in de macht. Het waren zijn afgoden. Zijn hart was vastgeketend aan de dingen van de aarde. Christus was te veeleisend. Om alles los te laten en Hem te volgen, was meer dan vlees en bloed verdragen konden. Lezer, wat zijn uw afgoden? De Heere zei tegen de jongeling: 'Één ding ontbreekt u.' En wat was dat? Het was de onderwerping aan Christus' dwingende eisen, het was een hart dat zich aan God overgeeft. **Als een ziel gevuld is met de droesem van de aarde, is er geen plaats voor hemelse indrukken.** Als een man tevreden is met vleselijke rijkdom, verlangt hij niet naar geestelijke rijkdom.

Dezelfde droevige waarheid wordt nog een keer naar voren gebracht in Christus' gelijkenis van het grote avondmaal. Het feest van goddelijke genade is gereed gemaakt en door het Evangelie wordt een algemene oproep gedaan aan de mensen om te komen en deel te nemen. En wat is het antwoord? 'En zij begonnen allen zich eendrachtig te verontschuldigen' (Lukas 14:18). Maar waarom deden ze dat? Omdat ze meer geïnteresseerd waren in andere dingen. Ze hadden hun hart gezet op land (vers 18), ossen (vers 19) en huiselijke gemakken (vers 20). **Mensen zijn gewillig om 'Christus aan te nemen' op hun eigen voorwaarden, maar niet op Zijn voorwaarden.** Wat Zijn voorwaarden zijn, wordt in hetzelfde hoofdstuk bekendgemaakt: Hem de eerste plaats toekennen in onze genegenheden (vers 26), het eigen ik kruisigen (vers 27), het verlaten van alle afgoden (vers 33). Daarom vroeg hij: 'Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking nodig is?' (vers 28).

'Hoe kunt gij geloven, die eer van anderen aanneemt, en de eer die van God alleen is, niet zoekt?' (Johannes 5:44). Beelden deze woorden de beoefening van het zaligmakende geloof uit als die gemakkelijke zaak waarvoor zovelen het houden? Het woord 'eer' betekent hier goedkeuring of lof. **Omdat de Joden het tot hun hoogste doel maakten om de gunst van anderen te verkrijgen en te behouden, maar onverschillig waren als het ging om Gods goedkeuring, was het onmogelijk voor hen om tot Christus te komen.** Zo is het tegenwoordig nog: 'Zo wie dan [graag en vastbesloten] een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld' (Jakobus 4:4). Om daadwerkelijk tot Christus te komen, zaligmakend in Hem te geloven, brengt met zich mee dat we de wereld onze rug toekeren, onszelf vervreemden van de waardering van onze goddeloze (of godsdienstige) vrienden, en onszelf één weten met de Verachte en Verworpenen. Het houdt in te buigen onder Zijn juk, zich te onderwerpen aan Zijn heerschappij en vanaf nu tot Zijn eer te leven. En dat is geen geringe opgave.

'Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen ulieden geven zal' (Johannes 6:27). Willen deze woorden zeggen dat het verkrijgen van het eeuwige leven een gemakkelijke zaak is? Zeker niet, verre van dat. Ze geven juist aan dat het een mens dodelijke ernst moet zijn, dat hij alle belangen ondergeschikt moet maken aan het jagen naar dat eeuwige leven, dat hij bereid moet zijn om inspannende uitdagingen aan te gaan en formidabele moeilijkheden te overwinnen. Leert dit vers dan de zaligheid door de werken, door eigen inspanningen? Nee en ja. Nee in die zin dat niets dat wij doen ons de zaligheid waardig kan maken - het eeuwige leven is een 'gave'. Ja in die zin dat een hartelijk zoeken van de zaligheid en een ijverig gebruik van de voorgeschreven genademiddelen van ons gevraagd worden. Nergens in de Schrift is een belofte te vinden voor het afwijken daarvan (vergelijk Hebreëen 4:11).

'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44). Deze taal ontmaskert duidelijk **de leugenachtigheid van de populaire opvatting van tegenwoordig, dat het in het vermogen van de menselijke wil ligt om zalig te worden op welk tijdstip hij maar wil.** Dit vers spreekt vierkant de gedachte tegen die het vlees zo behaagt en het schepsel zo eert, namelijk dat iemand Christus als zijn Zaligmaker kan aannemen op het ogenblik dat hij besluit om dat te doen. De reden waarom de natuurlijke mens niet tot Christus kan komen totdat de Vader hem 'trekke' is dat hij een dienstknecht is van de zonde (Johannes 8:34), vele begeerlijkheden en wellusten dient (Titus 3:3) en in de strik van de duivel vastzit (2 Timotheüs 2:26). Almachtige kracht moet zijn kettingen verbreken en de gevangenisdeuren openen (Lukas 4:19), eer hij tot Christus kan komen. Kan iemand die de duisternis liefheeft en het licht haat, dat proces omkeren? Nee, evenmin als iemand zijn zieke voet of vergiftigde hand kan genezen door een

inspanning van zijn wil. Kan de Ethiopiër zijn huid veranderen of de luipaard zijn vlekken? Evenmin kunnen zij goed doen die gewend zijn kwaad te doen (Jeremia 13:23).

‘En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?’ (1 Petrus 4:18). Matthew Henry zei hierover: "Het is zoveel als de besten kunnen doen om de zaligheid van hun zielen veilig te stellen. Er zijn zoveel pijnen, verzoeken en moeilijkheden die overwonnen moeten worden en zoveel zonden die gedood moeten worden. De poort is zo eng en de weg zo smal, dat de rechtvaardige zijn uiterste best moet doen om zalig te worden. Laat echter de absolute noodzaak van de zaligheid opwegen tegen de moeilijkheid om haar te verkrijgen. Overdenk eerst hoe groot uw moeilijkheden zijn: God biedt Zijn genade en hulp aan en de strijd zal niet lang duren. Wees getrouw tot de dood en God zal u de levenskroon geven (Openbaring 2:10)." John Lillie drukte zich op dezelfde manier uit: **"Na alles wat God gedaan heeft door Zijn Zoon te zenden, en de Zoon door de Heilige Geest te zenden, kan het werk van het zaligen van de rechtvaardige toch slechts met moeite, ja, met buitengewone moeite voltooid worden. De ingang in het Koninkrijk gaat door veel verdrukkingen heen - door strijd vanbuiten en vrees vanbinnen - door de verleidingen en het onbegrip van de wereld - door de volkomen zwakheid en het voortdurende feilen van het vlees en door veel vurige pijlen van de satan heen".**

Dit zijn de redenen waarom het zaligmakende geloof zo moeilijk voortgebracht kan worden:

1. Van nature zijn mensen volkomen onwetend als het gaat om de ware aard van het geloof. Daarom worden ze gemakkelijk bedrogen door de aannemelijke alternatieven die de satan er tegenover stelt. Maar zelfs als ze hierover schriftuurlijk onderwezen worden, keren ze óf Christus verdrietig genoeg de rug toe, zoals de rijke jongeling deed toen hij begreep wat Zijn voorwaarden voor het discipelschap waren, óf belijden ze als huichelaars wat ze feitelijk niet bezitten.
2. De kracht van de eigenliefde heeft in hen de opperheerschappij, en zichzelf te verloochenen is een te hoge eis voor de onweder-geboren mens.
3. De liefde tot de wereld en de goedkeuring van vrienden staan een volledige overgave aan Christus in de weg.
4. Gods eis dat wij Hem moeten liefhebben met ons hele hart en dat we 'heilig moeten zijn in al onze wandel' (1 Petrus 1:15) staan de vleselijke mens tegen.
5. De smaadheid van Christus dragen, gehaat worden door de godsdienstige wereld (Johannes 15:18), vervolging lijden voor de zaak van de gerechtigheid, dat zijn zaken waarvoor on-herboren vlees en bloed terugschrikken.
6. Het vernederen van onszelf voor God, het boetvaardig belijden van al onze eigenwilligheid, is iets waar een onverbroken hart tegen in opstand komt.
7. Het strijden van de goede strijd van het geloof (1 Timotheüs 6:12) en het overwinnen van de duivel (1 Johannes 2:13) zijn te zware inspanningen voor hen die hun eigen gemak liefhebben.

Velen willen gered worden van de hel (het natuurlijke instinct tot zelfbehoud), maar zijn volkomen onwillig om van de zonde gered te worden. Ja, er zijn tienduizenden die ertoe verleid zijn om te denken dat ze 'Christus als hun Zaligmaker aangenomen hebben', wier leven duidelijk laat zien dat ze Hem als hun Heere verwerpen. Als een zondaar vergeving van God wil ontvangen, moet hij 'zijn weg verlaten' (Jesaja 55:7). Niemand kan zich tot God wenden alvorens zich af te keren van de afgoden (1 Thessalonicenzen 1:9). Daarom benadrukte de Heere Jezus: 'Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn' (Lukas 14:33).

Het verschrikkelijke is dat zoveel predikanten van tegenwoordig, onder het voorwendsel dat ze de genade van God verheerlijken, Christus hebben voorgesteld als een Dienaar van de zonde; als iemand Die door Zijn verzoenende offer een vrijbrief verworven heeft voor mensen om door te gaan in het bevredigen van hun vleselijke en wereldse lusten. Op voorwaarde dat iemand belijdt te geloven in de maagdelijke geboorte en de plaatsvervangende dood van Christus, en beweert op Hem alleen te rusten tot zaligheid, **kan hij tegenwoordig bijna overal doorgaan voor een ware christen, ook al verschilt zijn dagelijkse leven niet van een willekeurig mens die er helemaal geen belijdenis op nahoudt. De duivel voert duizenden bedwelmd af naar de hel door middel van juist deze misleiding.** De Heere Jezus vraagt: Wat noemt gij Mij Heere, Heere, en doet niet hetgeen ik zeg?' (Lukas 6:46). Hij onderstreept: 'Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is' (Mattheüs 7:21).

De moeilijkste taak voor de meesten van ons is niet het aanleren, maar het afleren. Veel van Gods eigen kinderen hebben het zoete vergif van de satan zo diep ingedronken, dat geen enkel middel het gemakkelijk uit hun aderen krijgt, en terwijl ze het nog in zich hebben, bedwelmt het hun begrip. Dat is zelfs zozeer het geval dat, wanneer iemand van hen voor het eerst een hoofdstuk als dit leest, het hem mogelijk zal raken als een frontale aanval op de algenoegzaamheid van Christus' volbrachte werk, alsof ik hier zou leren dat het verzoenende offer van het Lam aangevuld zou moeten worden met iets van het schepsel. Absoluut niet. Niets dan alleen de verdiensten van Immanuël kunnen een zondaar een aanspraak geven om voor de onuitsprekelijk heilige God te staan. Maar wat ik nu aan de orde stel, is: **wanneer rekent God een zondaar de gerechtigheid van Christus toe? Zeker niet terwijl hij Hem nog tegenstaat.**

Bovendien eren we het werk van Christus niet als we niet correct omschrijven welke uitwerking met dat werk beoogd werd. De Heere der heerlijkheid kwam niet naar de aarde en stierf niet om de vergeving van onze zonden te verwerven terwijl onze harten nog steeds aan de aarde blijven kleven. Nee, Hij kwam hier naar toe om een weg naar de hemel te bereiden (Johannes 10:4 en 14:4; Hebrëeën 10:20-22; 1 Petrus 2:21), om mensen op die weg te roepen, opdat Hij door Zijn voorschriften en beloften, door Zijn voorbeeld en Geest hun zielen zou vormen en modelleren voor die heerlijke staat, en opdat Hij hen gewillig zou maken er alles voor op te geven. **Hij leefde en stierf opdat Zijn Geest zou komen en dode zondaren zou opwekken tot een nieuw leven, hen zou maken tot nieuwe schepselen in Hem, en hen zou doen zwerven op aarde alsof ze hier niet thuishoorden, als mensen wier harten er al afscheid van genomen hebben.**

Christus kwam niet naar de aarde om een verandering van het hart, bekering, geloof, persoonlijke heiligheid, liefde tot God boven alles en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan Hem onnodig te maken, of om de zaligheid mogelijk te maken zonder dit alles te bezitten. Het is ongelooflijk dat sommigen dat veronderstellen! O, mijn lezer, het zal een ernstig onderzoek zijn voor ieder van ons om zichzelf eerlijk af te vragen: is dat hetgeen waarnaar ik echt verlang? Zoals John Bunyan vroeg in Goed nieuws voor de slechtste mensen of De Jeruzalemse zondaar gezaligd: **"Wat zijn uw verlangens? Wilt u gered worden? Wilt u grondig gered worden? Wilt u zowel van de schuld als van de vuilheid verlost worden? Wilt u de knecht van de Zaligmaker zijn? Bent u inderdaad vermoeid van de dienst aan uw oude meester, de duivel, de zonde en de wereld? En hebben deze verlangens uw ziel doen vluchten? Vlucht u naar Hem als een Zaligmaker van de toekomstige toorn, om van Hem het leven te ontvangen? Als dat uw verlangens zijn en als ze ongeveer zijn, vrees dan niet".**

"Veel mensen denken dat ik, als ik preek over de zaligheid, doel op de verlossing van de hel. Dat klopt, maar ik doel op nog veel meer: ik preek verlossing van de zonde. Ik zeg dat Christus in staat is om een mens te redden en ik bedoel daarmee dat Hij in staat is om hem van de zonde te redden en hem heilig te maken, om van hem een nieuw mens te maken. Niemand heeft het recht te zeggen: 'Ik ben gered', terwijl hij voortleeft in de zonde zoals voordien. **Hoe kunt u gered zijn van de zonde als u er nog steeds in leeft?** Iemand die verdrinkt, kan niet zeggen dat hij gered is uit het water terwijl hij aan het wegzinken is. Iemand die half bevroren is, kan niet met enig recht zeggen dat hij verlost is van de koude terwijl hij verstijfd staat in de winterse wind. Nee, mens, Christus kwam niet om u te zaligen in uw zonden, maar om u te redden van uw zonden. Hij kwam niet om de ziekte zo te verlichten dat die u niet zou doden, maar om die dodelijk te laten en die desondanks van u weg te nemen en u ervan te verlossen. Christus Jezus kwam dus om ons te genezen van de zondeplaag, om ons met Zijn hand aan te raken en te zeggen: 'Ik wil, word gereinigd'. (C.H. Spurgeon over Mattheüs 9:12).

Zij die niet verlangen naar een heilig hart en een rechtvaardig leven, bedriegen slechts zichzelf als ze veronderstellen dat ze verlangen door Christus zalig gemaakt te worden. Het is zonneklaar dat velen tegenwoordig slechts hun geweten gesust willen hebben, zodat ze probleemloos voort kunnen gaan op het pad van zelfbehagen, en kunnen volharden in hun wereldse wandel zonder vrees voor de eeuwige straf. De menselijke natuur is overal ter wereld hetzelfde. Het verdorven instinct dat hele menigten doet geloven dat het betalen van een aantal muntstukken aan een paap de vergeving van al hun vorige zonden aanbrengt en dat een 'aflaat' verlost van toekomstige zonden, brengt weer andere menigten ertoe om gretig de leugen te omhelzen dat men met een onverbroken en onboetvaardig hart, louter door een daad van de wil, kan 'geloven in Christus' en daardoor niet alleen vergeving van God kan verkrijgen voor vorige zonden, maar ook 'eeuwige zekerheid', wat ze ook doen of nalaten in de toekomst.

O, mijn lezer, laat u niet bedriegen. **God bevrijdt niemand van het oordeel dan alleen degenen 'die in Christus Jezus zijn'** (Romeinen 8:1).

En 'indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden' (2 Korinthe 5:17). Het zaligmakende geloof doet een zondaar tot Christus komen met een ware zielendorst, opdat hij zou drinken van het levende water, namelijk Zijn levendmakende Geest (Johannes 7:38-39). Onze vijanden lief te hebben, hen te zegenen die ons vervloeken, te bidden voor degenen die ons geweld aandoen, is verre van gemakkelijk, en toch is dat nog maar een deel van de taak die Christus opdraagt aan degenen die Zijn discipelen willen zijn. Zo deed Hij en liet Hij ons een voorbeeld na, opdat we in Zijn voetstappen zouden wandelen. En Zijn zaligheid, voor wat betreft haar toepassing in de tijd, bestaat hierin dat aan onze zielen de dringende noodzaak geopenbaard wordt om te voldoen aan Zijn hoge en heilige norm, dat we onze eigen volkomen krachteloosheid realiseren om daaraan te voldoen, en dat in ons een intense honger en dorst verwekt worden naar persoonlijke gerechtigheid, zodat we ons dagelijks tot Hem wenden in een vertrouwend smeekgebed om de benodigde genade en kracht.

4. ZIJN MEDEDELING

Menselijk gezien staan de zaken op werelds terrein er slecht voor. Maar geestelijk gezien is het veel erger gesteld met de zaken op godsdienstig terrein. Het is droevig om te zien hoe anti-christelijke sekten overall bloeien. Maar het is voor degenen die door God onderwezen zijn nog veel droeviger om te zien dat veel van **het zogenaamde 'Evangelie', dat tegenwoordig gepreikt wordt in vele 'fundamentalistische kerken' en op vele 'evangelische podia', slechts een duivelse misleiding is. De duivel weet dat zijn gevangenen zich erg zeker voelen zolang de genade van God en het volbrachte werk van Christus 'trouw' aan hen verkondigd worden, maar ook zolang de enige weg waarlangs zondaren de zaligmakende weldaden van de verzoening ontvangen op ontrouwe wijze verborgen wordt gehouden.** Zolang Gods dwingende en onveranderlijke eis tot bekering weggelaten wordt, zolang Christus' eigen voorwaarden voor het discipelschap (d.w.z. hoe een christen te worden; Handelingen 11:26) uit Lukas 14:26-27, 33 niet vermeld worden, en **zolang het zaligmakende geloof gereduceerd wordt tot een loutere daad van de wil, zullen blinde leken zich laten leiden door blinde predikers, zodat ze beiden in de gracht zullen vallen.**

Het is veel, veel erger gesteld met de 'orthodoxe' delen van het christendom, dan de meerderheid van Gods eigen kinderen zich bewust is. De dingen zijn zelfs verrot tot op het fundament, want afgezien van enkele zeer zeldzame uitzonderingen, **wordt Gods weg van zalig worden niet langer onderwezen.** Tienduizenden zijn 'altijd bezig' met het 'leren' van profetieën, de betekenis van voorbeelden, het belang van getallen en hoe de 'bedelingen' onderverdeeld moeten worden, maar 'kunnen nimmermeer tot kennis der waarheid komen' (2 Timotheüs 3:7) van de zaligheid zelf. Ze zijn er niet toe in staat omdat ze de prijs niet willen betalen (Spreuken 23:23), namelijk een volledige overgave aan God zelf. Voor zover ik de huidige situatie begrijp, lijkt het mij toe dat het tegenwoordig nodig is om de ernstige aandacht van belijdende christenen te trekken voor vragen als: Wanneer past God aan een zondaar de weldaden toe van Christus' volbrachte werk? Wat is nodig om mijzelf in de positie te brengen om de kracht van Christus' verzoening te ervaren? Wat geeft me daadwerkelijk deel aan het goed van Zijn verlossing?

Deze drie wagen zijn eigenlijk drie verschillende manieren om hetzelfde onderzoek inhoud te geven. Welnu, het antwoord dat er doorgaans op gegeven wordt is: 'Er wordt niets meer van een zondaar gevraagd dan eenvoudig te geloven in de Heere Jezus Christus'. In de vorige hoofdstukken probeerde ik te laten zien dat zo'n antwoord misleidend, ontoereikend en onjuist is, en wel omdat het voorbijgaat aan alle andere Bijbelteksten die uiteenzetten wat God van een zondaar vraagt. Zo'n antwoord laat Gods eis tot bekering (met alles wat dat meebrengt en inhoudt) weg, evenals Christus' voorwaarden voor het discipelschap, die zo duidelijk beschreven zijn in Lukas 14. Als we ons beperken tot één schriftwoord waarmee een bepaalde zaak wordt aangeduid, of tot enkele passages waarin die term gebruikt wordt, dan leidt dat tot een verkeerd verstaan ervan. Zij die hun gedachten met betrekking tot de wedergeboorte beperken tot het ene beeld van de nieuwe geboorte vervallen in een ernstige misvatting daaromtrent. Zo worden ook degenen die hun ideeën over hoe men zalig moet worden, beperken tot het ene woord 'geloven', gemakkelijk misleid. We moeten heel zorgvuldig alle Bijbelse gegevens over een bepaald onderwerp verzamelen, als we er een evenwichtige en goede visie op willen vormen.

Laat ik wat concreter worden. In Romeinen 10:13 staat: 'Want een iegelijk die de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.' Betekent dit nu dat allen die met hun lippen de Heere aangeroepen hebben,

die in Christus' Naam God om ontferming gesmeekt hebben, door Hem zijn gered? Zij die hierop een bevestigend antwoord geven, worden slechts bedrogen door af te gaan op de klank van woorden, evenals de misleide katholiek die het opneemt voor Christus' lichamelijke tegenwoordigheid in het brood, omdat Hij zei 'Dit is Mijn lichaam'. En hoe moeten we nu aantonen dat die katholiek misleid is? Welnu, door Schrift met Schrift te vergelijken. Zo is het ook hier. Ik herinner me goed dat ik op een schip zat dat in een verschrikkelijke storm beland was voor de kust van Newfoundland. Alle luiken waren geschalmd en drie dagen lang mocht geen passagier zich op de dekken begeven. De berichten van de stuurman waren verontrustend. Zelfs de sterksten verbleekten. Naarmate de wind in kracht toenam en het schip moeizamer en moeizamer vooruitkwam, hoorde ik steeds meer mannen en vrouwen de naam van de Heere aanroepen. Maar redde Hij hen ook? Een dag of twee daarna, toen het weer veranderde, gingen diezelfde mensen weer drinken, vloeken en kaarten!

Misschien waagt iemand: "Maar zegt Romeinen 10:13 niet gewoon wat het betekent?" Zeker, maar geen enkel Bijbelvers geeft zijn betekenis prijs aan luie mensen. Christus Zelf vertelt ons dat er velen zijn die Hem aanroepen als 'Heere', tot wie Hij zal zeggen: 'Gaaf weg van Mij' (Mattheus 7:22-23). Wat moeten we dan doen met Romeinen 10:13? Wel, we moeten het nauwkeurig vergelijken met alle andere passages die vertellen wat een zondaar moet doen, wil God hem zalig maken. Als niets meer dan vrees voor de dood en schrik voor de hel de zondaar bewegen om de Heere aan te roepen, dan kan hij net zo goed de bomen aanroepen. De Almachtige is niet op afroep beschikbaar voor een willekeurige opstandeling die, wanneer hij verschrikt wordt, om genade smeekt. 'Die zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zelfs zal een gruwel zijn' (Spreuken 28:9). 'Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen' (Spreuken 28:13). **Het loutere 'aanroepen van Zijn Naam' waar de Heere wél acht op slaat is dat wat opkomt uit een verbroken, boetvaardig hart dat de zonde haat en dorst naar heiligheid.**

Hetzelfde principe moeten we toepassen op Handelingen 16:31 en alle vergelijkbare teksten: 'Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden'. Voor de oppervlakkige lezer lijkt dat een heel eenvoudige zaak, maar een nauwkeuriger bestudering van die woorden zou onthullen dat er meer in besloten ligt dan op het eerste gezicht lijkt. Het is opmerkelijk dat de apostelen tegen de gevangenisbewaarder uit Filippi niet slechts zeiden dat hij moest 'rusten op het volbrachte werk van Christus' of 'vertrouwen op Zijn verzoenend offer'. In plaats daarvan stelden ze hem een Persoon voor. Nogmaals, ze zeiden niet simpelweg 'geloof in de Zaligmaker', maar 'geloof in de Heere Jezus Christus'. Johannes 1:12 laat duidelijk zien dat 'geloven' ook 'aannemen' is, en om gered te worden moet de zondaar iemand aannemen die niet alleen Zaligmaker is maar ook 'Heere', ja, die zelfs aangenomen moet worden als 'Heere' vóóordat Hij de Zaligmaker wordt van die persoon. En het aannemen van 'Christus Jezus de Heere' (Kolossenzen 2:6) brengt **noodzakelijk met zich mee dat we ons eigen zondige ik onttronen, dat we de wapens neerleggen waarmee we tegen Hem gestreden hebben, en dat we ons onderwerpen aan Zijn juk en heerschappij. Vóóordat een opstandig mens daartoe gebracht wordt, moet er een goddelijk genadewonder in hem gewerkt worden.** Dat brengt ons meer rechtstreeks tot dat onderdeel van ons thema waar ik het in dit hoofdstuk over wil hebben, namelijk de mededeling van het geloof.

Het zaligmakende geloof is niet een natuurlijk product van het menselijke hart, maar een geestelijke genade die vanuit de hoogte meegedeeld wordt. Het is 'Gods gave' (Efeze 2:8). Het is 'naar de werking Gods' (Kolossenzen 2:12). Het is 'in de kracht Gods' (1 Korinthe 2:5). Een zeer opmerkelijke passage hierover vinden we in Efeze 1:16-20. Daar vinden we de apostel Paulus, die bidt dat de heiligen ogen mogen ontvangen opdat hun verstand verlicht wordt, zodat ze zullen weten 'welke de uitnemende grootheid Zijner kracht is aan ons die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt'. Niet de kracht van God of de grootheid ervan, maar 'de uitnemende grootheid Zijner kracht aan ons die geloven'. Even opmerkelijk is de maat van vergelijking: **wij geloven 'naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt'.**

God liet 'de sterkte Zijner macht' zien toen Hij Christus opwekte uit de doden. Er was een machtige kracht die het wilde verhinderen, namelijk de duivel met zijn legerscharen. Er moest een grote moeilijkheid overwonnen worden, het graf moest namelijk bedwongen worden. Er moest een machtig resultaat geboekt worden, namelijk het tot leven brengen van iemand Die dood was. Niemand dan God Zelf was in staat om zo'n verbazingwekkend wonder uit te richten.

Volkomen analoog aan het opwekkingswonder is het wonder van genade dat uitloopt op het zaligmakende geloof. De duivel gebruikt al zijn kunsten en macht om zijn gevangene vast te houden. De zondaar is dood in zonden en misdaden en kan evenmin zichzelf levend maken als dat hij een wereld kan scheppen. Zijn hart is vastgebonden met de grafdoeken van wereldse en vleselijke lusten. Alleen de Almachtige kan het opwekken tot de gemeenschap met God. Elke ware dienaar van de Heere zou met reden met Paulus mogen wedijveren en God ernstig mogen bidden om Zijn volk te verlichten aangaande dit wonder van alle wonderen, zodat ze, in plaats van het geloof toe te schrijven aan een daad van hun eigen wil, gaarne alle eer en heerlijkheid zullen geven aan Hem Die er alleen recht op heeft.

Als slechts de belijdende christenen van deze meelijwekkende generatie een begin van een recht begrip konden verkrijgen van de werkelijke toestand waarin ieder mens van nature verkeert, dan zouden ze misschien minder geneigd zijn om te vitten op de leer dat niets minder dan een genadewonder een zondaar ooit geschikt kan maken om te geloven tot redding van zijn ziel. Als ze maar konden zien dat er geen greintje verschil is tussen de meest verfijnde en moreel hoogstaande mens en de meest vulgaire en ondeugende mens, als het gaat om de houding van het hart ten opzichte van God. Als ze maar zagen dat degene die het vriendelijkst en het meest liefdadig is jegens zijn medeschepselen niet méér echte verlangens naar Christus heeft dan degene die het meest egoïstisch en ruw is; dan zou voor hen duidelijk zijn dat er goddelijke kracht nodig is om het hart te veranderen. **Goddelijke kracht was nodig om te scheppen, maar een nog veel grotere kracht is nodig om een ziel te herscheppen.** De schepping is slechts het voortbrengen van iets uit niets, maar de herschepping is de transformatie van niet slechts een onaantrekkelijk voorwerp, maar van iemand die uit alle macht het genadige plan van de hemelse Pottenbakker tegenwerkt.

Het is niet slechts zo dat de Heilige Geest nadert tot een hart waarin geen liefde tot God is, nee, Hij treft het aan vol van vijandschap tegen Hem, niet in staat om zich aan Zijn wet te onderwerpen (Romeinen 8:7). Het is waar, de persoon in kwestie kan zich volkomen onbewust zijn van dit vreselijke feit, ja, zelfs klaar staan om het verontwaardigd te ontkennen. Maar daar is gemakkelijk een verklaring voor te geven. Als hij weinig of niets anders gehoord heeft dan de liefde, de genade, de barmhartigheid en de goedheid van God, dan zou het inderdaad verbazingwekkend zijn als hij Hem haatte. Maar wanneer de God van de Schrift hem eenmaal bekend gemaakt wordt door de kracht van de Geest, als hem eenmaal bekend gemaakt wordt dat God de Regeerder is van deze wereld en onvoorwaardelijke onderwerping aan al Zijn wetten eist; dat Hij onkreukbaar rechtvaardig is en 'de schuldige geenszins onschuldig houdt'; dat Hij soeverein is; dat Hij liefheeft wie Hem behaagt en haat wie Hij wil; dat Hij, in plaats van een gemakkelijke, toegeeflijke Schepper te zijn Die knipoogt naar de dwaasheden van Zijn schepselen, onuitsprekelijk heilig is, zodat Zijn rechtvaardige toorn brandt tegen alle werkers van ongerechtigheid - dan zullen de mensen een innerlijke vijandschap tegen Hem in zich voelen opkomen. Niets dan alleen de almachtige kracht van de Geest kan die vijandschap overwinnen en een opstandeling ertoe brengen om de God van de Heilige Schrift lief te hebben.

Terecht zei de puritein Thomas Goodwin ooit: "Een wolf zal eerder met een lam trouwen of een lam met een wolf, dan dat een vleselijk hart zich ooit zou onderwerpen aan de wet van God, die zijn vroegere echtgenoot was (Romeinen 7:6). We zien hier het ene in zijn tegendeel verkeren. Hoewel er een diepere betekenis achter zit, is het veranderen van water in wijn een wonder. Maar om een wolf in een lam te veranderen, om vuur in water te veranderen, is een nog veel groter wonder. Tussen niets en iets is een oneindige afstand, maar tussen zonde en genade is een grotere afstand dan tussen niets en de hoogste engel in de hemel. **Het vernietigen van de kracht van de zonde in een mensenziel is een even groot werk als het wegnemen van de schuld van de zonde.** Het is gemakkelijker om tegen een blinde man te zeggen 'zie', en tegen een lamme man 'loop', dan om tegen iemand die onder de kracht van de zonde ligt te zeggen 'leef en wees heilig', want dan stuiten we op datgene wat zich niet onderwerpen wil. In 2 Korinthe 10:4 beschrijft de apostel de aard van het werk waarmee Christus' ware knechten bezig zijn. Het is een conflict met de krachten van de satan. De wapens van hun strijd zijn 'niet vleselijk' - moderne soldaten zouden evengoed op mars kunnen gaan met een uitrusting van slechts houten zwaarden en kartonnen schilden als dat predikers zouden kunnen denken dat ze de gevangenen van de duivel kunnen bevrijden door menselijke leringen, wereldse methoden, treffende anekdotes, aantrekkelijke liederen enzovoort. Nee, hun wapens zijn 'Gods Woord' en 'alle bidding en smeking' (Efeze 6:17-18), en zelfs zijn deze wapens alleen krachtig 'door God', dat wil zeggen: doordat Hij hen voor bepaalde zielen tot een rechtstreekse en

bijzondere zegen stelt. In wat nu volgt wordt een beschrijving gegeven van datgene waarin de macht van God zichtbaar wordt, namelijk in de krachtige tegenstand die Hij ontmoet en doet verdwijnen, 'tot nederwerping der sterkten; dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus' (2 Korinthe 10:4-5).

Hierin is de kracht van God gelegen, wanneer het Hem behaagt die te openbaren in het redden van een zondaar. Het hart van die zondaar heeft zich als een fort tegen Hem versterkt. Het verzet zich tegen Zijn heilige eisen en Zijn rechtvaardige aanspraken. Het is vastbesloten zich niet aan Zijn wet te onderwerpen en de afgoden niet op te geven die deze wet verbiedt. Die hooghartige opstandeling heeft inwendig de conclusie getrokken dat hij zich niet zal afkeren van het plezier van deze wereld en het genot van de zonde, om zo God de hoogste plaats te geven in zijn genegenheden. Maar God heeft besloten om zijn zondige weerstand te overwinnen en hem in een liefhebbende en trouwe onderdaan te veranderen. Het beeld dat hier gebruikt wordt, is dat van een belegerde stad: het hart. Zijn 'sterkten' - de heersende kracht van de vleselijke en wereldse lusten - worden 'neergeworpen'. De eigen wil wordt gebroken, de trots wordt onderworpen en de weerspannige rebel wordt een gewillige gevangene gemaakt 'tot de gehoorzaamheid van Christus!' 'Krachtig door God' wijst op dit wonder van genade.

Er is nog een ander detail, waarop de vergelijking in Efeze 1:19-20 wijst. Daar wordt de machtige kracht van God uitgebeeld: 'en heeft Hem [Christus] gezet tot Zijn rechterhand in de hemel'. **De leden van Christus' geestelijke lichaam zijn voorbestemd om veranderd te worden naar het heerlijke beeld van hun verheerlijkte Hoofd in de hemel, nu ten dele, maar in de toekomst volkomen.** De hemelvaart van Christus ging tegen de natuur in, omdat ze strijdig was met de wet van de zwaartekracht. Maar Gods kracht overwon die tegenstand en bracht Zijn opgestane Zoon lichamelijk in de hemel. Op dezelfde manier brengt Zijn genade in Zijn volk datgene voort wat tegengesteld is aan de natuur, wordt de tegenstand van het vlees overwonnen en worden hun harten getrokken tot de dingen die boven zijn. Hoe zouden we ons verbazen wanneer we iemand zijn armen zagen uitbreiden en plotseling van de aarde zagen omhoog vliegen in de lucht. Maar het is nog veel verbazingwekkender om te zien **hoe de kracht van de Geest een zondig schepsel doet uitstijgen boven verzoeken, aardsgezindheid en zonde, hoe hij de atmosfeer van de hemel inademt, als de menselijke ziel de dingen van de aarde leert verachten en zijn bevrediging vindt in de dingen die boven zijn.**

De historische volgorde met betrekking tot het Hoofd in Efeze 1:19-20 is ook de bevindelijke volgorde met betrekking tot de leden van Zijn lichaam. Voordat God Zijn Zoon aan Zijn rechterhand zette in de hemelen, wekte God Hem op uit de dood. Zo wekt de Heilige Geest ook een zondaar op tot een nieuw leven, voordat Hij zijn hart op Christus richt. Er moet leven zijn voordat er sprake kan zijn van zien, geloven en goede werken die verricht worden. Iemand die lichamelijk dood is, kan onmogelijk iets doen. Zo is ook iemand die geestelijk dood is niet in staat tot geestelijke verrichtingen. Eerst wordt het leven teruggegeven aan de dode Lazarus, en pas daarna worden de grafdoeken weggenomen waarmee zijn handen en voeten gebonden waren. God moet wederbaren, voordat er sprake is van een 'nieuw schepsel in Christus Jezus'. Het wassen van een kind volgt op zijn geboorte. Als er geestelijk leven is meegedeeld aan de ziel, dan kan die persoon de dingen nu in hun ware kleuren zien. In Gods licht ziet hij het licht (Psalm 36:10). Hij krijgt nu te zien (door de Heilige Geest) wat voor een levenslange opstandeling hij is geweest tegen zijn Schepper en Weldoener; dat hij zijn eigen weg gegaan is, in plaats van Gods wil als zijn leefregel te hanteren; dat hij alleen maar zichzelf behaagd en bevredigd heeft, in plaats van Gods eer op het oog te hebben. Zelfs als hij bewaard is gebleven voor al de grotere uiterlijke vormen van goddeloosheid, erkent hij nu dat hij een geestelijke melaatse is, een vuil en verdorven schepsel, volkomen ongeschikt om te naderen tot, laat staan te wonen bij Hem Die onuitsprekelijk heilig is. Die indruk doet hem voelen dat zijn geval hopeloos is.

Er is een groot verschil tussen horen of lezen wat overtuiging van zonde is, en het te voelen tot in het diepst van je eigen ziel. Velen zijn vertrouwd met de theorie, terwijl ze volkomen vreemdeling zijn van de ervaring ervan. Iemand kan lezen over de droevige gevolgen van oorlog en kan het er helemaal mee eens zijn dat ze inderdaad verschrikkelijk zijn, maar als de vijand dan eenmaal aan zijn deur staat, zijn goederen geplundert, zijn huis in brand steekt en zijn dierbaren ombrengt, dan voelt hij veel meer van de verschrikkingen van oorlog dan (hij) ooit tevoren (gevoeld zou kunnen hebben). Zo kan ook een ongelovige horen in welke verschrikkelijke staat een zondaar verkeert voor God en hoe erg het lijden van de hel zal zijn, maar wanneer de Heilige Geest zijn eigen daadwerkelijke toestand op het hart bindt en hem

de hitte van Gods toorn in zijn eigen geweten doet voelen, dan staat hij op het punt om weg te zinken in wanhoop en ontzetting. Lezer, weet u iets van die ervaring? Alleen op die manier wordt een ziel echt voorbereid om Christus op waarde te leren schatten. Die gezond zijn, hebben de dokter niet nodig. Degene die zaligmakend overtuigd is, leert zich realiseren dat alleen de Heere Jezus iemand kan genezen die zo hopeloos ziek is vanwege de zonde; dat Hij alleen die geestelijke gezondheid (heiligheid) kan meedelen die hem in staat stelt om het pad van Gods geboden te lopen; dat niets dan alleen Zijn dierbaar bloed verzoening kan doen voor de verleden zonden en dat niets behalve Zijn algenoegzame genade toereikend is voor wat hij nu en in de toekomst zozeer nodig heeft. **Er moet dus een onderscheidend geloof zijn, voordat er sprake kan zijn van een komend geloof.** De Vader 'trekt' door de Zoon (Johannes 6:44), door aan het gemoed een diep besef te geven van onze acute behoefte aan Christus, door aan het hart een levende indruk te geven van Zijn onschatbare waarde en door de wil te bewegen Hem aan te nemen op Zijn eigen voorwaarden.

5. ZIJN BEWIJZEN

Zonder twijfel zullen de meesten die dit lezen belijden dat ze het zaligmakende geloof bezitten. Ik zou aan hen allen de vraag willen stellen: Waar is uw bewijs? Welke vruchten heeft het in u voortgebracht?

Een boom wordt gekend aan zijn vruchten en een fontein aan de wateren die eruit vloeien. U kunt dus de aard van uw geloof vaststellen door nauwkeurig te onderzoeken wat het voortbrengt. Ik zeg nadrukkelijk nauwkeurig onderzoeken, want zoals niet elke vrucht eetbaar is en niet elk water drinkbaar, zo zijn niet alle werken vruchten van een zaligmakend geloof. Reformatie is nog geen wedergeboorte en een veranderd leven wijst nog niet altijd op een veranderd hart. Bent u verlost van de afkeer van Gods geboden en van de tegenzin tegen Zijn heiligheid? Bent u verlost van trots, begeerlijkheid en murmureren? Bent u verlost van de liefde tot deze wereld, van mensenvrees en van de heersende kracht van elke zonde?

Het hart van een gevallen mens is diep verdorven en zijn gedachten en denkbeelden zijn voortdurend alleen maar slecht (Genesis 6:5). Het is vol van verdorven verlangens en genegenheden, die zichzelf doen gelden en alles beïnvloeden wat een mens doet. Welnu, het Evangelie komt in rechtstreekse confrontatie met deze egoïstische lusten en verdorven genegenheden, zowel in de wortel als in de vrucht (Titus 2:11-12). Er is geen grotere plicht die het Evangelie op onze zielen bindt dan de doding en verwoesting ervan. Dat is onmisbaar, willen we deel hebben aan de beloften van het Evangelie (Romeinen 8:13; Kolossenzen 3:5, 8). **Het eerste echte werk van het geloof is daarom het reinigen van de ziel van al deze vuilheid. Vandaar dat we lezen: 'Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden'** (Galaten 5:24). Let wel, het is niet zo dat ze dat behoren te doen, maar dat ze het daadwerkelijk gedaan hebben, in zekere mate en tot op zekere hoogte.

Het is één ding om te denken dat we iets geloven, maar het is heel iets anders om dat ook echt te doen. Het menselijke hart is zo onbestendig dat mensen zelfs in natuurlijke zaken hun eigen hart niet kunnen peilen. In tijdelijke zaken kunnen we wat iemand gelooft het gemakkelijkst vaststellen door naar zijn doen en laten te kijken. Veronderstel eens dat ik een reiziger ontmoet in een nauwe rotskloof en hem vertel dat er een eindje verder een rivier ligt die onmogelijk over te steken is en dat de brug erover verrot is. Als hij nu weigert om terug te gaan, mag ik dan niet concluderen dat hij me niet gelooft? Of stel dat een dokter me vertelt dat een bepaalde ziekte me in de greep houdt, die op korte termijn dodelijk zal blijken te zijn als ik het voorgeschreven medicijn niet zal gebruiken dat me zeker zal genezen. Mag hij dan niet terecht concluderen dat ik zijn diagnose niet vertrouw, als hij ziet dat ik niet alleen zijn aanwijzingen negeer maar zelfs tegenovergesteld daaraan handel? Zo is het ook in geestelijke zaken. In de hel te geloven en er zich ondertussen naar toe te haasten; te geloven dat volharding in de zonde tot de verdoemenis leidt en er ondertussen toch in te blijven leven - waarom zou men in zo'n geloof roemen? Welnu, als we kijken naar wat eerder gezegd is, blijkt zonneklaar dat, **als God het zaligmakende geloof aan een ziel meedeelt, dat echt een radicale uitwerking zal hebben.** Iemand kan niet opgewekt zijn uit de dood als er niet een consequente wandel in een nieuw leven op volgt. Iemand kan niet een genadewonder aan zijn hart ondervonden hebben zonder een merkbare verandering die duidelijk waargenomen wordt door allen die hem kennen. Waar een bovennatuurlijke wortel geplant is, daar zullen bovennatuurlijke vruchten volgen. Niet dat in dit leven de zondeloze volmaaktheid bereikt wordt. Niet dat het kwade beginsel, het vlees, uitgeroeid wordt uit ons bestaan, of zelfs maar gereinigd. Maar ondanks dat is er nu toch een jagen naar de

volmaaktheid, er is een geest die het vlees weerstaat, er is een strijd tegen de zonde. Meer nog, er is een groei in de genade, een zich voortspreiden over het smalle pad dat naar de hemel leidt.

Een ernstige dwaling die tegenwoordig wijd verbreid is in de 'orthodoxe' kerken, en die de oorzaak is voor de misleiding van velen, is het leerstuk dat Christus lijkt te eren, namelijk dat het 'Zijn bloed alléén is dat de zondaar redt'. O, de satan is zo slim. Hij weet precies welk lokaas hij moet gebruiken, in welk water hij ook vist. Menig gehoor zou verontwaardigd reageren wanneer een prediker hen zou vertellen dat het ondergaan van de Heilige Doop en het eten van het Heilig Avondmaal Gods aangewezen middelen zijn om de ziel te redden. **Maar de meesten uit datzelfde gehoor zouden onmiddellijk de leugen aanvaarden dat we alléén door het bloed van Christus gered kunnen worden. Dat is wel waar ten opzichte van God, maar het is niet waar ten opzichte van de mens. Het werk van de Geest in ons is van even wezenlijk belang als het werk van Christus voor ons.** Laat de lezer Titus 3:5 eens nauwkeurig bestuderen.

De zaligheid is tweevoudig. Ze heeft een wettelijke en een bevindelijke kant en bestaat uit rechtvaardiging en heiliging. Bovendien dank ik mijn zaligheid niet alleen aan de Zoon, maar aan al de drie personen in de Godheid. Helaas, hoe weinig realiseren mensen zich dat tegenwoordig en hoe weinig wordt erover gepreekt. **Allereerst en wat betreft de oorsprong, dank ik mijn zaligheid aan God de Vader, Die haar verordeneerde en Die mij verkoos tot de zaligheid (2 Thessalonicenzen 2:13).** In Titus 2:10 is het de Vader Die 'God, onze Zaligmaker' genoemd wordt. **Ten tweede en wat betreft het verdienen ervan, dank ik mijn zaligheid aan de gehoorzaamheid en het offer van God de vleesgeworden Zoon, Die als mijn Plaatsbekleder alles deed wat de wet eiste en aan alle eisen voldaan heeft die ze aan mij stelde. Ten derde en wat betreft de toepassing dank ik mijn zaligheid aan de herscheppende, heiligende en bewarende werkingen van de Geest.** Let erop dat Zijn werk even prominent naar voren komt in Lukas 15:8-10 als dat van de Herder in Lukas 15:4-7! Zoals Titus 3:5 zo duidelijk bevestigt, God 'maakte ons zalig...door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes'. **De aanwezigheid van Zijn vruchten in mijn hart en leven verschaft het onmiddellijke bewijs van mijn redding.**

'Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid' (Romeinen 10:10). Daarom moeten we eerst het hart onderzoeken, om de bewijzen van het zaligmakende geloof te ontdekken. Allereerst spreekt Gods Woord over het 'gereinigd worden van hun harten door het geloof' (Handelingen 15:9). Vanouds zei de Heere al: Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem, opdat gij behouden wordt' (Jeremia 4:14). Een hart dat gereinigd is door het geloof (vgl. 1 Petrus 1:22), is een hart dat gericht is op een rein Voorwerp. Het drinkt uit een zuivere Fontein en vermaakt zich in een zuivere Wet (Romeinen 7:22). Het ziet ernaar uit om de eeuwigheid door te brengen met een reine Zaligmaker (1 Johannes 3:3). Het verafschuwt alles wat vuil is - zowel geestelijk als moreel - ja, het haat zelfs de rok die door het vlees bevlekt is (Judas: 23) en het heeft daarentegen lief alles wat heilig en liefelijk is en op Christus lijkt.

'De reinen van hart zullen God zien' (Mattheus 5:8). Reinheid van hart is absoluut noodzakelijk om ons geschikt te maken om te wonen in die plaats waar geenszins iemand zal binnengaan die 'ontreinigt en gruwelijkheid doet' (Openbaring 21:27). Misschien moet ik het iets vollediger omschrijven. Het reinigen van het hart bestaat ten eerste in het zuiveren van het verstand door het schijnsel van het goddelijke licht, om het te reinigen van dwaling. Ten tweede in het zuiveren van het geweten, om het te reinigen van schuld. Ten derde in het zuiveren van de wil, om haar te reinigen van eigenwilligheid en egoïsme. Ten vierde in het zuiveren van de genegenheden, om ze te reinigen van de liefde tot alles wat kwaad is. In de Schrift worden met het 'hart' al deze vermogens aangeduid. Een opzettelijk voornemen om voort te gaan in een bepaalde zonde kan niet samengaan met een rein hart.

Vervolgens blijkt het zaligmakend geloof altijd uit een nederig hart. Het geloof doet de ziel bukken, want het ontdekt haar eigen vuilheid, leegheid en onmacht. Het realiseert zich zijn vorige zondigheid en huidige onwaardigheid. Het is zich bewust van zijn zwakheden en gebreken, zijn vleselijkheid en verdorvenheden. Niets verhoogt Christus meer dan het geloof, en niets vernedert een mens meer dan het geloof. Om de rijkdommen van Zijn genade te verheerlijken heeft God het geloof uitgekozen als het geschiktste instrument, en wel omdat dát ons geheel uit onszelf doet uitgaan tot Hem. Het geloof, beseffend dat wij niets dan zonde en goddeloosheid zijn, komt tot Christus als een bedelaar met lege handen, om alles van Hem te ontvangen. Het geloof ontledigt een mens van zelfbedrog, zelfvertrouwen en eigengerechtigheid en doet hem zichzelf niets achten, opdat Christus alles zij in allen. **Het sterkste geloof gaat altijd vergezeld van de grootste ootmoed, omdat het zichzelf de grootste van de zondaren rekent en zich onwaardig weet om ook maar de geringste gunst te ontvangen (zie Matthes 8:8-10).**

Daarnaast wordt het zaligmakend geloof altijd gevonden in een teer hart. 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen; en zal u een vlees hart geven' (Ezechiël 36:26). Een on-herboren hart is hard als een steen, vol trots en aanmatiging. Het is volkomen onbewogen wanneer het geconfronteerd wordt met het lijden van Christus, in die zin dat het hem niet afschrikt van eigenwilligheid en zelfbehagen. Maar de ware christen wordt bewogen door de liefde van Christus en zegt: **'Hoe zou ik kunnen zondigen tegen Zijn stervende liefde voor mij?'** Wanneer hij overvallen wordt door een overtreding, dan heeft hij daar hartelijk berouw over en betreurt hij die bitter. O mijn lezer, weet u wat het is om voor God weg te smelten, dat uw hart verbroken wordt en smart heeft over het zondigen tegen en verdriet doen van zo'n Zaligmaker? Och, het is niet het ontbreken van zonde, maar **het treuren erover wat het kind van God onderscheidt van de valse belijders.**

Een ander kenmerk van het zaligmakende geloof is dat het 'door de liefde werkt' (Galaten 5:6). Het is niet inactief, maar energiek. Het geloof dat 'der werking Gods' is (Kolossenzen 2:12), is een machtig en krachtig beginsel, dat geestelijke energie verspreidt over alle vermogens van de ziel en hen in dienst stelt van God. Het geloof is een levensbeginsel, waardoor de christen voor God leeft. Het is een beginsel van beweging, waardoor hij naar de hemel loopt langs de hoofdweg van heiligheid. Het is een beginsel van kracht, waardoor hij het vlees, de wereld en de duivel weerstaat. "Het geloof in het hart van de christen is als het zout dat in de bedorven fontein werd geworpen en dat het slechte water weer goed en de droge grond weer vruchtbaar maakte. Vandaar dat er een andere levenswandel uit voortvloeit en dat er vruchten voortgebracht worden, volgens het Schriftwoord: 'De goede mens brengt goede dingen voort uit de goede schat des harten' (Mattheus 12:35), en die schat is het geloof" (John Bunyan, Christelijke levenswandel).

Waar het zaligmakende geloof wortel schiet in het hart, groeit het op, vertakt het zich naar alle onderdelen van de gehoorzaamheid en is het vervuld met vruchten der gerechtigheid. Het doet zijn bezitter leven voor God en bewijst daarmee dat het een levend iets is en niet slechts een dode theorie. Zelfs een pasgeboren kind, ook al kan het niet lopen en werken als een volwassen man, ademt en huilt, beweegt en zuigt, en laat daarmee zien dat het leeft. Zo is het ook met **iemand die wedergeboren is: er is een zuchten naar God, een roepen tot Hem, een zich begeven tot Hem, een aankleven van Hem.** Maar het kind blijft niet lang zuigeling; er is sprake van groei, toenemende kracht en versterkte activiteit. Evenmin blijft de christen in dezelfde stand: hij gaat 'van kracht tot kracht voort' (Psalm 84:8).

U moet echter nauwkeurig opmerken, dat het geloof niet slechts 'werkt', maar 'werkt door de liefde'. Juist op dit punt verschillen de werken van de christen van die van een gewoon godsdienstig mens. "De papist werkt om de hemel te verdienen. De Farizeeër werkt om geprezen te worden, om door de mensen gezien te worden en bij hen in hoge achting te zijn. De slaaf werkt om niet geslagen te worden, opdat hij niet zou omkomen. De letterknecht werkt om de mond van het geweten te stoppen, opdat het hem niet beschuldigt als hij niets doet. De gewone belijder werkt omdat het een schande is om niets te doen terwijl hij zoveel beleden heeft. Maar de ware gelovige werkt omdat hij liefheeft. Dat is het belangrijkste, zo niet het enige motief dat hem aan het werk zet. Ook al was er geen ander motief in hem of buiten hem, dan zou hij toch werken voor God en arbeiden voor Christus, omdat hij Hem liefheeft. De liefde is als een vuur in zijn beenderen" (David Clarkson).

Het zaligmakende geloof gaat altijd vergezeld van een gehoorzame wandel. 'En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren. Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet' (1 Johannes 2:3-4). U moet op dit punt geen fouten maken: ook al zijn de verdiensten van Christus' offer oneindig, ook al is de kracht van Zijn priesterlijke voorspraak groot, toch zijn ze niet toereikend voor wie wil voortgaan op het pad van ongehoorzaamheid. Hij erkent niemand als Zijn discipel dan alleen zij die Hem eren als hun Heere. "Teveel belijders stellen zichzelf gerust met de gedachte dat ze een toegerekende gerechtigheid bezitten, terwijl ze onverschillig zijn ten aanzien van het heiligende werk van de Geest. Ze weigeren het kleed van de gehoorzaamheid aan te trekken, ze verwerpen het witte linnen dat de gerechtigheid van de heiligen is. Daarmee laten ze hun eigenwilligheid zien, hun vijandschap tegen God, en dat ze zich niet willen onderwerpen aan Zijn Zoon. Zulke mensen kunnen praten wat ze willen over de rechtvaardiging door het geloof en het zalig worden door genade, maar in hun hart zijn ze opstandelingen. Ze hebben evenmin het bruiloftskleed aan als de eigengerechtigde mensen die ze zo graag veroordelen. Het is een feit dat wij, als we de zegeningen van de genade willen ontvangen, onze harten moeten onderwerpen aan alle regels van de genade, zonder daar uit te kiezen wat ons aanstaat" (C.H. Spurgeon over 'Het bruiloftskleed').

Nog eens: het zaligmakende geloof is kostbaar, want het zal - evenals goud - de beproeving doorstaan (1 Petrus 1:7). **Een oprechte christen vreest geen beproeving, maar is gewillig, ja wenst zelfs, om door God Zelf beproefd te worden.** Hij roept uit: 'Proef mij, HEERE, en verzoek mij; toets mijn nieren en mijn hart' (Psalm 26:2). Daarom is hij ook gewillig om door anderen getoetst te worden, want hij is niet bang voor de toetssteen van de Heilige Schrift. Hij beproeft vaak zichzelf, want als er zoveel op het spel staat, moet hij zeker zijn van zijn zaak. Hij wil graag zowel het slechtste als het beste weten. De prediking die hij liefheeft is zeer onderzoekend en onderscheidend. Hij heeft er een afschuw van om met ijdele hoop misleid te worden. Hij zou niet gestreeld willen worden met een hoge dunk van zijn geestelijke staat, terwijl daar helemaal geen grond voor is. Als hij daartoe uitgedaagd wordt, voegt hij zich naar de raad van de apostel in 2 Korinthe 13:5.

Hierin verschilt de echte christen van de vormchristen. De aanmatigende belijder is vervuld met trots. Hij heeft een hoge dunk van zichzelf en is er helemaal zeker van dat hij gered is door Christus. Hij minacht elke onderzoekende vraag en beschouwt zelfonderzoek als hoogst schadelijk en verwoestend voor het geloof. Hij heeft het meeste behagen in een prediking die op veilige afstand blijft, niet dicht bij zijn geweten komt en zijn hart niet nauw doorzoekt. Wanneer er tot hem gepreikt wordt over het volbrachte werk van Christus en de eeuwige zekerheid van allen die in hem geloven, sterkt dat zijn valse vrede en voedt het zijn vleselijke vertrouwen. Als een ware knecht van God zou proberen hem ervan te overtuigen dat zijn hoop misleidend is en zijn vertrouwen aanmatigend, dan zou hij hem als een vijand beschouwen, ja, als de satan die hem met twijfel probeert te vervullen. Er is meer hoop voor een moordenaar om gered te worden dan voor een aanmatigend christen om uit zijn droom gehaald te worden.

Een ander kenmerk van het zaligmakende geloof is dat het het hart de overwinning geeft op al de ijdelheden en kwellingen van de dingen die beneden zijn. 'Al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof' (1 Johannes 5:4). Let erop dat dit geen ideaal is waarnaar de christen streeft, maar een ondervonden werkelijkheid, Hierin wordt de heilige gelijkvormig gemaakt aan zijn Hoofd: 'Hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Johannes 16:33). Christus overwon de wereld voor Zijn volk en nu overwint Hij haar in hen. Hij opent hun ogen om hen de leegte en de waardeloosheid te laten zien van zelfs de beste dingen die deze wereld te bieden heeft. Hij spent hun hart van de wereld door ze te bevredigen met geestelijke dingen. **De wereld trekt het oprechte kind van God zo weinig aan, dat hij verlangt naar de tijd dat God hem eruit zal halen.**

Wat erg dat maar zo weinigen van hen die de naam van Christus dragen, van deze dingen een bevindelijke kennis hebben. Wat erg dat zo velen bedrogen worden door een geloof dat niet zaligmakend is. "Slechts diegene is een christen die voor Christus leeft. Velen denken dat ze christen kunnen zijn op gemakkelijker voorwaarden dan deze. **Ze denken dat het genoeg is op Christus te vertrouwen, terwijl ze niet voor Hem leven. Als we zo'n zicht hebben op de liefde die Hij toonde in het sterven voor ons, dat het ons leidt tot het vertrouwen op de verdiensten van Zijn dood, dan zal dat ons ertoe brengen ons leven aan Zijn dienst te wijden. En dat is het enige bewijs van de echtheid van ons geloof'** (Charles Hodge over 2 Korinthe 5:15).

Lezer, zijn de bovengenoemde dingen werkelijkheid geworden in uw eigen ervaring? Zo niet, hoe waardeloos en goddeloos is dan uw belijdenis! "Het is daarom buitengewoon absurd om te beweren dat men een goed hart heeft, terwijl men een goddeloos leven leidt, of de vruchten van universele heiligheid niet voortbrengt in zijn levenswandel. Mensen die leven op de paden der zonde en tegelijk zichzelf vleien dat ze naar de hemel zullen gaan, die verwachten dat ze hiernamaals als heiligen ontvangen zullen worden terwijl hun levenswandel niet heilig is, doen alsof ze van hun Rechter verwachten dat Hij als een dwaas zou handelen. Dit alles ligt besloten in de woorden van de apostel (die hij spreekt in het kader van het doen van goede werken en het leiden van een heilig leven, waarmee mensen het bewijs kunnen laten zien van hun aanspraak op het eeuwige leven): 'Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten; want zo wat een mens zaait, dat zal hij ook maaien' (Galaten 6:7). Met andere woorden: **bedrieg uzelf niet met de verwachting dat u het eeuwige leven hiernamaals zult oogsten, als u hier niet in de Geest gezaaid hebt.** Het baat u niets om te denken dat u God voor de gek kunt houden" (Jonathan Edwards, Religious Affections).

Wat Christus vraagt van Zijn discipelen, is dat ze Hem zouden grootmaken en verheerlijken in deze wereld, en wel door heilig voor Hem te leven en geduldig voor Hem te lijden. **Door niets wordt Christus meer geëerd dan wanneer degenen die Zijn Naam dragen, door hun heilige gehoorzaamheid de macht van Zijn liefde over hun hart en leven laten zien.** Een christen is iemand die Christus als voorbeeld neemt in alle dingen. Hoe erg wordt Hij dan niet beledigd door hen die beweren christenen te zijn, terwijl ze in hun

dagelijks leven geen eerbied tonen voor Zijn goddelijke voorbeeld. Ze zijn een stank in Zijn neusgaten, ze doen Zijn ware discipelen veel verdriet, ze zijn het grootste obstakel voor de voortgang van Zijn zaak op aarde. Ze zullen erachter komen dat de heetste plaats in de hel voor hen gereed gehouden is. O, dat ze toch het pad van zelfbehagen zouden verlaten, óf de belijdenis zouden loslaten van die Naam die boven alle naam is.

Mocht het de Heere behagen om dit hoofdstuk te gebruiken om het valse vertrouwen van enkele bedrogen zielen aan gruzelementen te slaan, en mochten ze ernstig vragen hoe ze een oprecht en zaligmakend geloof kunnen verkrijgen, dan antwoord ik: gebruik de middelen die God voorgeschreven heeft. Als het geloof Zijn gave is, geeft Hij het op Zijn eigen manier. En als we het graag willen ontvangen, dan moeten we onszelf stellen op de weg waarop Hij het wil meedelen. Het geloof is een werk van God, maar Hij werkt het niet rechtstreeks. Hij gebruikt daarvoor het kanaal van de middelen die Hij aangewezen heeft. **De voorgeschreven middelen kunnen niet zelf het geloof tot stand brengen. Ze zijn slechts doeltreffend voorzover ze instrumenten zijn in de handen van Hem Die de eerste oorzaak is. Hoewel Hij Zichzelf er niet aan gebonden heeft, heeft Hij ons er wel aan gebonden.** Ook al is Hijzelf vrij, toch zijn de middelen voor ons noodzakelijk.

Het eerste middel is het gebed. 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u' (Ezechiël 36:26). Dat is een genadige belofte, maar op welke manier zal Hij deze en vergelijkbare beloften vervullen? 'Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe' (Ezechiël 36:37). Roep ernstig tot God om een nieuw hart, om Zijn wederbarende Geest, om de gave van het zaligmakende geloof. Het gebed is een universele plicht. Ook al zondigt een ongelovige in het bidden (zoals in alles wat hij doet), het is voor hem geen zonde om te bidden.

Het tweede middel is het luisteren naar (Johannes 17:20; 1 Korinthe 3:5) of lezen van (2 Timothelis 3:15) het geschreven Woord. David zei: 'Ik zal Uw bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt' (Psalm 119:93). De Schriften zijn het Woord van God, waardoor Hij spreekt. Lees ze daarom, vraag Hem om van leven, kracht, verlossing en vrede tot uw hart te spreken.

Moge het de Heere behagen Zijn zegen hieraan te verlenen.

DEEL III. KOMEN TOT CHRISTUS

INLEIDING

Bij wijze van inleiding wil ik de lezers de volgende teksten voorleggen:

1. 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben' (Johannes 5:40).
2. 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Mattheus 11:28).
3. 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44).
4. 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen, en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37).
5. 'Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn' (Lukas 14:26-27).
6. 'Tot Welke komende als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar' (1 Petrus 2:4).
7. 'Waarom Hij ook volkomen kan zaligmaken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden' (Hebreeën 7:25).
- 8.

De eerste van deze teksten is van toepassing op elke onweder-geboren man of vrouw op deze aarde. Niemand die nog in zijn natuurstaat is, kan tot Christus komen. **Hoewel alle goddelijke en menselijke voortreffelijkheden in de Heere Jezus gevonden worden, hoewel Hij 'gans begeerlijk' is (Hooglied 5:16), zien de gevallen Adamskinderen toch geen schoonheid in Hem dat ze Hem zouden begeren.** Ze kunnen prima onderwezen worden in 'de leer van Christus', ze kunnen zonder aarzelen alles geloven wat de Schrift

aangaande Hem bevestigt, ze kunnen Zijn Naam vaak op hun lippen nemen en belijden dat ze op Zijn volbrachte werk rusten, ze kunnen Zijn lof zingen, terwijl hun harten zich verre van Hem houden. De dingen van deze wereld bezetten de eerste plaats in hun genegenheden. Het bevredigen van het eigen ik is hun eerste zorg. Ze geven hun leven niet aan Hem over. Hij is te heilig om te passen bij hun liefde tot de zonde. Zijn eisen zijn te hoog om te passen bij hun zelfzuchtige harten. Zijn voorwaarden voor het discipelschap zijn te streng om te passen bij hun vleselijke wandel. Ze willen zich niet aan Zijn heerschappij onderwerpen - zo staat het er met elk van ons voor totdat God een genadewonder in onze harten werkt.

De tweede van deze teksten bevat **een genadige uitnodiging, gedaan door de medelijdende Zaligmaker aan een bepaalde categorie zondaren. Het woordje 'allen' wordt van een duidelijke en heldere kwalificatie voorzien in de woorden die er onmiddellijk op volgen. De aard van degenen voor wie dit liefelijke woord bedoeld is, wordt duidelijk omschreven: het gaat om degenen die 'vermoeid en belast' zijn.** Het is volkomen duidelijk dat deze tekst dus niet van toepassing is op de grote meerderheid van onze lichtvoetige, vrolijke, genot zoekende medemensen, die geen acht slaan op Gods heerlijkheid en zich geen zorgen maken over hun eeuwige welzijn. Nee, het woord voor zulke mensen luidt eerder: 'Verblijd u, o jongeling, in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten en in de aanschouwing uwer ogen; maar weet, dat God om al deze dingen u zal doen komen voor het gericht' (Prediker 11:9). Maar voor degenen die **'vermoeid' zijn omdat ze Gods wet probeerden te onderhouden en Hem wilden behagen, die 'belast' zijn met een gevoel van hun totale onvermogen om aan Zijn eisen te voldoen, en die verlangen om verlost te worden van de kracht en de vuilheid van hun zonde,** zegt Christus: 'Komt herwaarts tot Mij... en Ik zal u rust geven'.

De derde tekst die hierboven is aangehaald, vertelt ons dat het 'komen tot Christus' niet zo gemakkelijk is als velen het zich voorstellen, noch zo eenvoudig als de meeste predikers het omschrijven. In plaats van dat het gemakkelijk is, stelt de vleesgeworden Zoon van God dat zo'n daad volkomen onmogelijk is voor een gevallen en berooid schepsel, tenzij en totdat hem een goddelijke kracht geschonken wordt. Dit woord is zeer vernederend voor onze trots, het vaagt vleselijke overleggingen weg en werpt de mens in het stof. 'Komen tot Christus' is heel, heel iets anders dan het opsteken van uw hand opdat één of andere protestantse 'priester' voor u zou bidden, of dan het naar voren komen om **de hand van een of andere goedkope evangelist te grijpen, het tekenen van een akte dat u een 'beslissing' hebt genomen of welke andere van de 'vele vonden' ook die de mensen gezocht hebben (Prediker 7:29). Voordat iemand tot Christus kan of wil komen, moet het verstand bovennatuurlijk verlicht zijn, moet het hart bovennatuurlijk veranderd zijn en moet de wil op bovennatuurlijke wijze gebroken zijn.**

Het vierde Schriftwoord is ook onaangenaam voor het vleselijke verstand, maar toch is het een kostbaar woord voor de kinderen van God, die door de Geest onderwezen zijn. Het brengt de gezegende waarheid naar voren van **de onvoorwaardelijke verkiezing,** van de onderscheid makende genade van God. Het spreekt over **een begunstigd volk dat de Vader aan Zijn Zoon geeft. Het stelt dat ieder van dat gezegende gezelschap tot Christus zal komen: noch de gevolgen van hun val in Adam, noch de kracht van de inwonende zonde, noch de haat en onvermoeibare inspanningen van de satan, noch de bedrieglijke misleidingen van blinde predikers zullen in staat zijn om hen te verhinderen - als Gods uitgekozen uur daar is, wordt elk van Zijn uitverkorenen verlost uit de macht van de duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van Zijn dierbare Zoon.** Dit woord maakt bekend dat niemand van dezulken die tot Christus komt, hoe onwaardig en vuil hij ook in zichzelf is, hoe zwart en hoe lang de lijst van zijn zonden ook is, door Hem veracht of niet welkom geheten zou worden. Nee, onder geen enkele omstandigheid zal Hij hem uitwerpen.

Het vijfde tekstgedeelte maakt de voorwaarden bekend waaronder Christus alleen gewillig is om zondaren te ontvangen. Hier worden de compromisloze eisen van Zijn heiligheid geformuleerd. **Hij moet gekroond worden tot Heere over alles, of Hij wil helemaal geen Heere zijn.** Er moet sprake zijn van een hartelijk opgeven van alles wat met Hem concurreert. Hij zal geen rivaal dulden. Alles wat tot 'het vlees' behoort, of we het nu bij een geliefde vinden of in onszelf, moet gehaat worden. Het 'kruis' is het embleem van het christelijke discipelschap. Het gaat hier niet om een gouden embleem dat we zichtbaar dragen, maar om het principe van de zelfverloochening en zelfopoffering dat het hart moet regeren. Hoe zonneklaar is het dan **een machtig, bovennatuurlijk werk van goddelijke genade gewerkt moet worden in het menselijke hart, wil ooit iemand zelfs maar ernaar verlangen om aan zulke voorwaarden te voldoen!**

De zesde tekst leert ons dat de christen moet voortgaan zoals hij begonnen is. We moeten niet eens en voor altijd tot Christus komen, maar vaak, dagelijks. Hij is de Enige Die in onze noden kan voorzien en we moeten ons voortdurend tot Hem wenden om daarin door Hem voorzien te worden. Als we onze leegheid gevoelen, moeten we ons laven aan Zijn 'volheid' (Johannes 1:16). In onze zwakheid moeten we ons tot Hem wenden om kracht. In onze onwetendheid moeten we opnieuw Zijn reiniging zoeken. Alles wat we nodig hebben voor tijd en eeuwigheid heeft Hij op voorraad: verfrissing als we vermoeid zijn (Jesaja 40:31); genezing van het lichaam als we ziek zijn (Exodus 15:26); troost wanneer we bedroefd zijn (1 Petrus 5:7); verlossing wanneer we verzocht worden (Hebreeën 2:18). Als we van Hem afgedwaald zijn en onze eerste liefde verlaten hebben, dan is de oplossing dat we 'ons bekeren en de eerste werken doen' (Openbaring 2:5), dat wil zeggen: dat we onszelf opnieuw op Hem werpen, precies zo tot Hem komen als we de eerste keer deden - als onwaardige, zichzelf aanklagende zondaren, die Zijn barmhartigheid en vergeving zoeken. De zevende tekst verzekert ons van het eeuwige behoud van hen die komen. Christus maakt volkomen, ofwel voorgoed, zalig degenen die door Hem tot God komen. Hij is niet vandaag in dit en morgen in dat humeur. Nee, Hij is 'gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebreeën 13:8). 'Alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde' (Johannes 13:1). Hij geeft daar op gezegende wijze blijk van, 'alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.' En Zijn gebeden treffen doel, want Hij verklaart dat Zijn Vader Hem 'altijd' hoort (Johannes 11:42). **Niemand van wie de naam onuitwisbaar gegrift staat op het hart van onze grote Hogepriester, kan ooit verloren gaan.** Halleluja!

Hiermee heb ik enkele van de belangrijkste aspecten willen introduceren van het onderwerp dat onze aandacht vraagt. Ik wil nu meer in detail treden en mocht het de Geest der Waarheid behagen Zijn zo zeer benodigde bijstand te verlenen.

Laten we enkele belemmeringen voor het komen tot Christus nader bezien.

1. BELEMMERINGEN VOOR HET KOMEN TOT CHRISTUS

Onder deze hoofdstuktitel wil ik proberen te laten zien waarom de natuurlijke mens niet in staat is om 'tot Christus te komen.' Als vertrekpunt haal ik opnieuw Johannes 6:44 aan: 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke'. **De reden waarom dit zelfs voor duizenden die belijden christenen te zijn een 'harde rede' is, is omdat ze zich totaal niet realiseren welk een verwoestende uitwerking de zondeval gehad heeft.** We moeten daar erg voor vrezen, want ze zijn vreemdelingen van de 'plaag huns harten' (1 Koningen 8:38). Zeker, als de Geest hen ooit opgewekt had uit de geestelijke doodsslaap en hen iets had laten zien van de verschrikkelijke toestand waarin ze van nature verkeerden, als ze er iets van te voelen hadden gekregen dat **het vlees in hen 'vijandschap is tegen God'** (Romeinen 8:7), dan zouden ze niet langer kritiek hebben op dit ernstige woord van Christus. Maar zij die geestelijk dood zijn, kunnen geestelijk noch zien noch voelen.

Waarin is het totale onvermogen van de natuurlijke mens gelegen?

1. Het is niet gelegen in het gebrek aan natuurlijke vermogens. Ik moet dat klip en klaar stellen, want anders zou de gevallen mens ophouden een verantwoordelijk schepsel te zijn. Hoe verschrikkelijk de gevolgen van de zondeval ook waren, ze beroofden de mens toch van geen van de vermogens waarmee God hem oorspronkelijk had toegerust. Het is waar dat de komst van de zonde de mens het vermogen benam om die vermogens op een goede manier te gebruiken, dat wil zeggen: om ze te gebruiken tot eer van zijn Maker. **Niettemin bezit de gevallen mens precies dezelfde drievoudige natuur van geest, ziel en lichaam als vóór de zondeval. Geen enkel deel van het menselijke wezen werd vernietigd, ook al werd elk deel vervuild en verdorven door de zonde. Zeker, de mens stierf geestelijk, maar de geestelijke dood is geen vernietiging van zijn wezen: de geestelijke dood is een vervreemding van God (Efeze 4:18): iemand die geestelijk dood is, is springlevend en is actief in dienst van de satan.**

Nee, het onvermogen van de gevallen mens om tot Christus te komen is niet gelegen in een lichamelijk of geestelijk gebrek. Dezelfde voeten waarmee hij naar de bioscoop gaat, kunnen hem brengen waar het Evangelie gepreekt wordt. Met dezelfde ogen waarmee hij de wereldse kranten leest, kan hij de Heilige Schrift lezen. Met dezelfde lippen waarmee hij nu kletst en dwaze liedjes zingt, kan hij God aanroepen. Zo kan hij ook met dezelfde geestelijke vermogens die hij nu ijverig gebruikt voor zijn doeleinden, de dingen van God en de belangen van de eeuwigheid overdenken. Het is om deze reden dat de mens 'niet te

verontschuldigen' is. **Het is het misbruik van de vermogens waarmee de Schepper hem uitgerust heeft, dat zijn schuld vergroot.** Laat elke knecht van God erop toezien dat deze dingen voortdurend op het hart gebonden worden van zijn on-geredde hoorders.

2. We moeten dieper graven om de bron van het geestelijke on-vermogen van de mens te vinden. **Zijn onvermogen is gelegen in zijn verdorven natuur.** Door Adams val en door onze eigen zonde is onze natuur verlaagd en berooid geworden, zodat het voor iedereen onmogelijk is om 'tot Christus te komen' of 'Hem lief te hebben en te dienen', Hem hoger te schatten dan de hele wereld bij elkaar en zich aan Zijn heerschappij te onderwerpen, totdat de Geest van God de mens vernieuwt en hem een nieuwe natuur geeft. Een bittere fontein kan geen zoet water voortbrengen en een kwade boom kan geen goede vrucht voortbrengen. Ik zal proberen het met een voorbeeld nog duidelijker te maken. Het is de natuur van een aasgier om zich met aas te voeden. Zeker, de aasgier heeft dezelfde lichaamsdelen als de kip, zodat hij zich ook met graan zou kunnen voeden, maar hij doet het niet, omdat hij er niet op ingesteld is en een andere smaak heeft. Het is de natuur van een zeug om zich in het slijk te wentelen. Zeker, de zeug heeft net als het schaap poten waarmee ze naar de wei zou kunnen lopen, maar ze verlangt niet naar het groene gras. Zo is het ook met de onwedergeborene mens. Hij heeft dezelfde lichamelijke en geestelijke vermogens als de wedergeborenen. Hij zou ze kunnen gebruiken voor de dingen en de dienst van God, maar hij doet het niet, want hij heeft die niet lief.

'En Adam... gewon een zoon naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld' (Genesis 5:3). Wat een ontzettende tegenstelling met wat we twee verzen daarvoor lezen: 'Ten dage als God de mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods' (vers 1). In tussentijd was Adam gevallen. En een gevallen ouder kon alleen maar een gevallen kind krijgen en zijn eigen verdorvenheid op hem overdragen. Wie zal een reine geven uit een onreine?' (Job 14:4). Daarom horen we de psalmist van Israël zingen: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen' (Psalm 51:7). Hoewel genade hem later tot de man naar Gods hart maakte, was David van nature (evenals wij) een poel van ongerechtigheid en zonde. Hoe gauw komt deze verdorven natuur al niet openbaar bij kinderen. 'Een jongeling zal ook door zijn handelingen zich bekendmaken' (Spreuken 20:11), de kwade gerichtheid van zijn hart blijkt al spoedig - trots, eigenwilligheid, ijdelheid, liegen, afkeer van het goede, het zijn allemaal bittere vruchten die al gauw groeien aan de tere, maar toch reeds bedorven tak.

3. Het onvermogen van de natuurlijke mens om 'tot Christus te komen' is gelegen in de volslagen duisternis van zijn verstand. De mens is beroofd van dit belangrijkste vermogen zoals hij dat in zijn oorspronkelijke heerlijkheid bezat. Het verstand is nu helemaal verward. **Zowel de geest als het geweten is bedorven: 'Er is niemand die verstandig is' (Romeinen 3:11).** Ernstig herinnerde de apostel de heiligen eraan dat ze 'eertijds duisternis waren' (Efeze 5:8), dus niet alleen dat ze in duisternis verkeerden, maar dat ze zélf duisternis waren. **"De zonde heeft de vensters van de ziel gesloten en de duisternis heerst over het hele gebied. Het is het land van duisternis en doodsschaduw, waar het licht als de duisternis zelf is. De vorst der duisternis regeert er en niets dan de werken der duisternis worden er beraamd. Dit is uw situatie, wie u ook bent, als u nog niet wedergeboren bent"** (Thomas Boston, 1680). 'Wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet' (Jeremia 4:22).

'Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet' (Romeinen 8:7). De onwedergeborene heeft een weerstand tegen en een afkeer van geestelijke dingen. God heeft aan zondaren Zijn wil met betrekking tot de weg der zaligheid geopenbaard, maar ze willen er niet op wandelen. Ze horen dat Christus alleen kan redden, maar toch weigeren ze te scheiden van de dingen die hen hinderen om tot Hem te komen. Ze horen dat het de zonde is die de ziel doodt, maar toch koesteren ze haar in hun hart. Ze slaan geen acht op Gods bedreigingen. Mensen geloven dat vuur hen kan branden en daarom gaan ze er uiterst voorzichtig mee om, maar ondertussen tonen ze door hun daden dat ze het eeuwige vuur maar als een vogelverschrikker beschouwen. Gods geboden zijn 'heilig, rechtvaardig en goed' (Romeinen 7:12), maar de mensen haten ze en komen ze slechts na voor zover hun aanzien onder de mensen ermee gemoeid is.

4. **Het onvermogen van de natuurlijke mens om 'tot Christus te komen' is gelegen in de volledige verdorvenheid van zijn genegenheden.** "De mens zoals hij is, vóórdat hij de genade van God ontvangt, heeft alles lief boven geestelijke dingen. Als u daarvan een bewijs wilt, kijk dan om u heen. We hebben geen monument nodig voor de verdorvenheid van de menselijke genegenheden. Kijk overal waar u wilt - er is geen straat, geen huis, nee, geen hart dat geen bewijs vormt van deze ontzaglijke waarheid.

Waarom komen mensen op de sabbat niet allemaal naar Gods huis? Waarom lezen we niet veel meer in onze Bijbels? Waarom is het gebed een plicht die bijna overal verwaarloosd wordt? Waarom is Christus Jezus zo weinig geliefd? Waarom zijn zelfs Zijn belijdende volgelingen zo koud in hun genegenheden tot Hem? Waar komt dat allemaal vandaan? Geliefde broeders, we kunnen het ongetwijfeld op geen andere bron terugvoeren dan op de verdorvenheid en het bederf van de genegenheden. We hebben datgene lief wat we behoorden te haten en we haten datgene wat we behoorden lief te hebben. Het is slechts de menselijke natuur, de gevallen menselijke natuur, waardoor een mens dit leven liever heeft dan het toekomende. Het is slechts het gevolg van de zondeval, dat mensen de zonde liever hebben dan de gerechtigheid, dat ze de wegen van de wereld liever hebben dan de wegen van God" (C.H. Spurgeon, preek over Johannes 6:44).

De genegenheden van de on-vernieuwde mens zijn volkomen verdorven en ontregeld. 'Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?' (Jeremia 17:9). Op ernstige wijze heeft de Heere Jezus bevestigd dat de genegenheden van de gevallen mens een bron van gruwelen zijn: **'Want van binnen uit het hart des mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand'** (Markus 7:21-22). "De genegenheden van de mens zijn goddeloos en misplaatst. Hij is een geestelijk monster. Zijn hart is waar zijn voeten behoorden te zijn, gekluisterd aan de aarde. Hij heeft zijn verzenen verheven tegen de hemel, waar zijn hart op gericht behoorde te zijn (Handelingen 9:5). Hij staat met zijn gezicht naar de hel en met zijn rug naar de hemel, en daarom roept God hem op zich om te keren. Hij verblijdt zich over datgene waarover hij behoorde te treuren en treurt over datgene waarover hij zich behoorde te verblijden. Hij is trots op zijn schande en schaamt zich voor wat hem een eer zou moeten zijn (Filippenzen 3:19). Hij verafschuwt wat hij zou moeten begeren en begeert wat hij zou moeten verafschuwen (Spreuken 2:13-15)" (uit De viervoudige staat van Thomas Boston).

5. Het onvermogen van de natuurlijke mens om 'tot Christus te komen' ligt in de totale verdorvenheid van zijn wil. "'O', zegt de Arminiaan, 'mensen kunnen zalig worden als ze dat willen'. Daarop antwoord ik: Beste meneer, dat geloven we allemaal, maar het probleem zit hem nu juist in dat 'als ze dat willen'. Ik stel dat niemand tot Christus wil komen tenzij hij door Christus getrokken wordt. Nee, dat beweer ik niet, maar Christus Zelf verklaart het: 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben' (Johannes 5:40), en zo lang dat 'gij wilt niet komen' opgetekend staat in de Heilige Schrift, zal ik er niet toe komen om een leer te geloven die uitgaat van de vrijheid van de menselijke wil. Het is vreemd om te zien hoe mensen, wanneer ze het over de vrije wil hebben, praten over dingen die ze helemaal niet begrijpen. 'Nou', zegt iemand, 'ik geloof dat mensen gered kunnen worden als ze dat willen.' Maar beste meneer, dat is helemaal de vraag niet. De vraag is of er ooit een mens gevonden wordt die van nature gewillig is om zich te onderwerpen aan de vernederende voorwaarden van Christus' Evangelie. Op gezag van de Bijbel stel ik dat de menselijke wil zo totaal gericht is op het doen van slechte dingen, zo verdorven is en zo geneigd is tot alle kwaad, zo afgekeerd van alles wat goed is, dat zonder de krachtige, bovennatuurlijke, onweerstaanbare invloed van de Heilige Geest niet één menselijke wil ooit op Christus gericht zal zijn" (C.H. Spurgeon).

"We zien hier een drievoudig snoer dat gericht is tegen de hemel en tegen heiligheid, een snoer dat niet gemakkelijk verbroken kan worden: een verblind verstand, een verdorven wil en ongeordende, ongeregelde genegenheden. Het verstand, vol van verwaandheid, zegt tegen de mens dat hij niet moet buigen. De verdorven genegenheden die opstaan tegen de Heere en het opnemen voor de verdorven wil, zeggen dat hij niet zal buigen. Zo staat het arme schepsel op tegen God en Zijn goedheid, totdat de dag van de genade komt, waarop hij tot een nieuw schepsel gemaakt wordt" (Thomas Boston). Misschien hebben sommige lezers de neiging om te zeggen: "Een leer als deze is erop gericht om zondaren te ontmoedigen en hen tot wanhoop te brengen". Mijn antwoord is allereerst: dat is naar Gods Woord! Ten tweede: O, mocht het Hem behagen om dit hoofdstuk te gebruiken om sommigen te doen wanhopen aan alle hulp die ze nog van zichzelf verwachten. Ten derde laat het duidelijk **de absolute noodzaak zien van het werk van de Heilige Geest in zulke verdorven en geestelijk hulpeloze schepselen, willen ze ooit zaligmakend tot Christus komen. Zolang men dat niet duidelijk ziet, zal men Zijn hulp nooit werkelijk ernstig zoeken!**

Er zijn sommige zielen die zeer verontrust en verward zijn omdat ze precies willen weten wat er bedoeld wordt met 'komen tot Christus.' Ze hebben die woorden vaak gehoord en gelezen en mogelijk heeft menig prediker hen opgeroepen om 'tot Hem te komen', zonder een Bijbelse uitleg van die uitdrukking te geven.

Zij die ontwaakt zijn door de Geest, aan wie hun rampzalige toestand is getoond, die overtuigd zijn van hun aanmatigende, levenslange opstand tegen God, die eraan ontdekt zijn hoezeer ze Christus nodig hebben en **werkelijk bekommerd zijn om zaligmakend tot Hem te komen, zijn erachter gekomen dat het een opdracht is die hun krachten te boven gaat.** Ze roepen het uit: 'Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou; ik zou tot Zijn stoel komen' (Gob 23:3). Het is waar, er zijn er niet velen die zo'n ervaring doormaken, want Gods kudde is maar een kleine kudde (Lukas 12:32). Zeker, **de grote meerderheid van belijdende christenen zegt ervaren te hebben dat het 'komen tot Christus' een heel gemakkelijke zaak is.** Maar in het heldere licht van Johannes 6:44 moet ik u, geliefde lezer, antwoorden: als u ondervonden hebt dat het komen tot Christus gemakkelijk is, dan is dat een bewijs dat u nooit tot Hem gekomen bent op een geestelijke en zaligmakende wijze.

Wat wordt er dan bedoeld met het 'komen tot Christus'? Ten eerste wil ik zeggen wat het niet is: het is geen daad die we verrichten met welke van onze lichaamsdelen ook. Dat is zo duidelijk, dat ik het eigenlijk niet zou hoeven zeggen. **Maar in deze verschrikkelijke dagen van geestelijke onwetendheid en van vleselijke verdraaiing van de heilige dingen van God moeten zelfs de meest elementaire waarheden en uitdrukkingen echt uitgelegd worden.** Als er al zoveel kostbare zielen misleid zijn door te denken dat naar voren lopen naar een 'bank voor bekeerlingen', het invullen van een 'formulier voor boetedoening' of het vastgrijpen van de hand van een of andere prediker hetzelfde is als het komen tot Christus, dan durf ik er niet aan voorbij te gaan om deze duidelijke uitdrukking te omschrijven, dan wel de behoefte te negeren die er is om te laten zien wat het niet betekent.

Ten tweede, het woord 'komen' zoals het in dit verband gebruikt wordt, is bedoeld als beeldspraak. Dat wil zeggen; een woord dat een daad van het lichaam uitdrukt, wordt overgebracht op de ziel om haar daad ermee aan te duiden. **'Komen tot Christus' betekent het gaan van een door de Geest verlichte ziel naar de Heere Jezus - als Profeet om door Hem onderwezen te worden, als Priester op Wiens verzoening en bemiddeling vertrouwd moet worden, en als Koning om door Hem geregeerd te worden.** Komen tot Christus betekent dat we de wereld de rug toekeren en ons tot Hem wenden als onze enige Hoop en ons enig Deel. Het is een uitgaan uit zichzelf, om niet langer op iets van zichzelf te vertrouwen. Het is het afstand doen van alle afgoden en alle andere steunsels, waarbij het hart naar Hem uitgaat in liefdevolle onderwerping en vertrouwende overgave. De wil geeft zich gewonnen aan Hem als Heere en is bereid Zijn juk te dragen, het kruis op te nemen en Hem zonder voorbehoud te volgen.

'Tot Christus komen' is het zich wenden van de gehele ziel naar een gehele Christus, in de beoefening van goddelijke genade die op Hem gericht is. **De geest, het hart en de wil worden bovennatuurlijk tot Hem getrokken om Hem te vertrouwen, lief te hebben en te dienen.** "Het is de plicht en het belang van vermoeide en belaste zondaren om tot Jezus Christus te komen - om alles op te geven dat Hem weerstaat of bestrijdt. We moeten Hem aannemen als onze Dokter en Advocaat en onszelf overgeven aan Zijn regering en bestuur. We moeten gewillig zijn om door Hem gered te worden op Zijn eigen manier en op Zijn eigen voorwaarden" (Matthew Henry). Voordat ik verder ga, wil ik elke lezer op het hart binden om biddend en zorgvuldig zichzelf te beproeven aan de hand van wat in dit en het vorige hoofdstuk gezegd is. Neem niets aan als vanzelfsprekend. Als u uw eigen ziel onderzoekt, vraag dan om Gods hulp, om met zekerheid te kunnen vaststellen dat u echt tot Christus gekomen bent.

Welnu, een paapse 'christus' is een christus van hout. En de 'christus' van een dwaalleraar is een christus van woorden. Maar Christus Jezus, onze Heere, is de 'Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrededorst' (Jesaja 9:5). De Christus van God vervult de hemel en de aarde. Hij is Degene door Wie en uit Wie alle dingen bestaan. Hij is gezeten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge en heeft alle kracht, heerschappij en macht. Hij is hoger dan de hemelen gemaakt en aan Hem zijn alle machten en krachten onderworpen. Wanneer Hij komt, zullen de aarde en de hemelen voor Hem wegvluchten. Zo'n Christus mag niet aangeboden of aangereikt, verkocht of gegeven worden door zondige mensen. **Hij is de onuitsprekelijke Gave van de Vader aan zo velen als Hij verordineerd heeft tot het eeuwige leven, en aan niemand meer. Deze Christus, de Gave van de Vader, wordt op bovennatuurlijke wijze door de Heilige Geest geopenbaard en toegepast aan de erfgenamen van de zaligheid, wanneer, waar en hoe het Hem behaagt, en niet wanneer, waar en hoe het mensen behaagt.**

We hebben in dit hoofdstuk uitgebreid stilgestaan bij de woorden van Christus uit Johannes 6:44: 'Niemand kan tot Mij komen', om aan de hand daarvan de geestelijke onmacht te laten zien van het gevallen schepsel, ofwel waarom onwedergeborenen niet in staat zijn om tot Christus te komen op een geestelijke

en zaligmakende manier. Laten we nu nadenken over het tweede gedeelte van de uitspraak die onze Heere deed: 'tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke'. Waarin bestaat dat 'trekken'? In de eerste plaats antwoord ik: evenals ons 'komen tot Christus' niet verwijst naar een lichamelijke handeling, zo betreft dit goddelijke 'trekken' niet het toepassen van een uiterlijke kracht. In de tweede plaats betekent het een machtige kracht die de Heilige Geest in de uitverkorenen voortbrengt, waardoor hun aangeboren onmacht om geestelijke dingen te verrichten overwonnen wordt en ze het vermogen krijgen die wél te doen. **Het is die verborgen en krachtdadige werking van de Geest in de menselijke ziel, die ons daadwerkelijk tot Christus doet komen.** Dat brengt mij tot het volgende hoofdstuk.

2. KOMEN TOT CHRISTUS MET ONS VERSTAND

1. De kennis van Christus is van wezenlijk belang. We kunnen ons niet richten op een voorwerp dat we niet kennen. Niemand kan een gebod gehoorzamen als hij de voorwaarden ervan niet kent. We moeten een steun zien voordat we erop kunnen rusten. We moeten een persoon enigszins kennen voordat we hem zullen vertrouwen of liefhebben. Dit principe is zo duidelijk, dat ik het niet verder hoeft te beargumenteren. Laten we het toepassen op de zaak die onze aandacht vraagt: **de kennis van Christus moet noodzakelijk voorafgaan aan ons geloof in Hem of ons komen tot Hem.** 'Hoe zullen zij in Hem geloven, van Welke zij niet gehoord hebben?' (Romeinen 10:14). 'Die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken' (Hebreeën 11:6). Niemand kan tot Christus komen die nog onwetend is over Hem. Zoals het was bij de schepping, zo is het ook bij de herschepping: God zegt eerst: 'Er zij licht.'

2. **Deze kennis van Christus komt tot het verstand door de Heilige Schrift.** We kunnen niets van Hem kennen behalve datgene wat God behaagd heeft van Hem te openbaren in het Woord der waarheid. Dáár alleen kunnen we de ware 'leer van Christus' vinden (2 Johannes: 9). Daarom gebod onze Heere: 'Onderzoekt de Schriften.... en die zijn het, die van Mij getuigen' (Johannes 5:39). Toen Hij twee discipelen bestrafte vanwege traagheid van hart, wordt ons meegedeeld dat 'begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, Hij hun uitlegde in al de Schriften hetgeen van Hem geschreven was' (Lukas 24:27). De Godsspraken zijn eigenlijk 'het Woord van Christus' (Kolossenzen 3:16), omdat Hij er de inhoud van is. Waar de Schrift nog niet gekomen is, daar is Christus onbekend. Dat is een duidelijk bewijs dat kennis van Hem niet verkregen kan worden los van hun geïnspireerde getuigenis.

3. Een theoretische kennis van Christus is niet voldoende. Bij dit punt moeten we langer stilstaan, want hierover bestaat tegenwoordig veel onwetendheid. **Een verstandelijke kennis van Christus wordt erg vaak verward met een hartelijke kennis van Hem.** Maar orthodoxie is nog geen zaligheid. Een vleselijk oordeel over Christus, een louter intellectuele kennis van Hem zal nooit een dode zondaar aan Zijn voeten brengen. Er moet sprake zijn van een levende ervaring - Gods Woord en werk moeten samenkomen in de ziel, om haar te vernieuwen en te doen verstaan. Zoals 1 Korinthe 13:2 ons zo duidelijk en ernstig waarschuwt: ik kan wel de gave van de profetie hebben, alle verborgenheden en alle wetenschap weten, maar als ik de liefde niet heb, dan ben ik niets. Evenals een blinde man door ijver en inzet een goede theoretische of begripsmatige kennis kan krijgen van veel voorwerpen die hij nooit gezien heeft, zo kan een natuurlijk mens door godsdienstig onderwijs en persoonlijke inspanning een gezonde leerstellige kennis verwerven van de persoon en het werk van Christus, zonder enige geestelijke of levende kennis van Hem te hebben.

Niet elke soort van kennis, zelfs niet die van Gods waarheid en Zijn Christus, is krachtdadig en zaligmakend. Net zoals er een gedaante bestaat van godzaligheid, bestaat er een gedaante van kennis, die echter arm is aan kracht - 'hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet' (Romeinen 2:20). Er wordt hier bedoeld op de Joden, die onderwezen waren in de Schriften en zichzelf geschikt achtten om anderen te onderwijzen, **maar de kracht der waarheid was niet in hun harten geschreven door de Heilige Geest.** Een 'gedaante van kennis' wijst erop dat ze die kennis met hun hersenen beheersten, zodat ze in staat waren om vrijelijk en moeiteloos over de dingen van God te discussiëren, maar ondertussen misten ze het leven van God in hun ziel. O, hoevelen **hebben wel een kennis van de zaligheid, maar geen kennis tot de zaligheid,** zoals de apostel dat onderscheidt in 2 Timotheüs 3:15 - en juist die laatstgenoemde kennis moet aan het hart meegedeeld worden door de wonderwerkende kracht van de Heilige Geest.

‘Zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar zij kennen Mij niet, spreekt de HEERE' (Jeremia 9:3). Van wie werd dit gezegd? Van de heidenen die verstoken waren van elke geschreven openbaring van Hem? Nee,

van de Israëlieten, die Zijn wet in hun handen hadden, Zijn tempel in hun midden, Zijn profeten die hen toespraken. Ze waren begunstigd met vele en wonderlijke blijken van Zijn majesteit, heiligheid, kracht en barmhartigheid. Maar hoewel ze veel verstandskennis van Hem hadden, waren ze geestelijk gesproken vreemdelingen van Hem. Zo was het ook toen de Zoon van God mens werd. Hoeveel natuurlijk licht bezaten ze niet over Hem. Ze waren getuige van Zijn volmaakte leven, ze zagen Zijn indrukwekkende wonderen, ze hoorden Zijn onovertroffen onderwijs, ze waren vaak in Zijn onmiddellijke nabijheid, maar hoewel het Licht in de duisternis scheen, 'heeft de duisternis Hetzelve niet begrepen' (Johannes 1:5). Zo is het tegenwoordig ook. Lezer, misschien bent u een ijverig onderzoeker van het Nieuwe Testament, bezit u een grondige kennis van de schaduwen en profetieën van het Oude Testament, **geloof u alles wat de Schriften zeggen over Christus en onderwijst u anderen met ernst daarin, terwijl uzelf in geestelijk opzicht nog een vreemdeling van Hem bent.**

'Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien' (Johannes 3:3). Deze woorden betekenen dat het voor de onwedergeborenen volkomen onmogelijk is om de dingen van God geestelijk te onderscheiden. Het is waar, ze kunnen ze op 'natuurlijke' wijze zien, ze kunnen ze onderzoeken en zelfs theoretisch bewonderen, maar ze kunnen ze niet op bevindelijke en levendige wijze ontvangen. Omdat dit onderscheid zo belangrijk is, maar tegenwoordig zo weinig gemaakt wordt, wil ik het proberen te illustreren. Stelt u zich iemand voor die nooit enige muziek gehoord heeft. Anderen vertellen hem van haar schoonheid en charme en hij besluit nauwkeurige studie van de muziek te gaan maken. Hij kan zichzelf grondig vertrouwd maken met de kunst van de muziek en alle regels van die kunst leren, zodat hij de verhoudingen en de harmonie ervan begrijpt. Maar wat verschilt dat toch veel van het luisteren naar een groot oratorium - nu vangt het oor op waarvan voordien het verstand alleen de theorie kende! En dan is het verschil tussen een natuurlijke en een geestelijke kennis van de goddelijke dingen nóg groter.

De apostel verklaarde: Wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid' (1 Korinthe 2:7). Hij onderstreepte dat die wijsheid niet alleen in zichzelf een verborgenheid is, maar dat ook het uitspreken ervan 'bestaat in verborgenheid.' Waarom is dat zo? Omdat de onwedergeborenen, zelfs waar het voor hun oren uitgesproken wordt, ja, verstandelijk door hen helder begrepen wordt, toch de verborgenheid die erin besloten ligt niet kennen of verstaan. Spreuken 9:10 zegt: **'De wetenschap der heiligen is verstand.' Er is geen ware kennis van de goddelijke dingen zonder 'de wetenschap der heiligen'.** Elke ware christen heeft een kennis van goddelijke dingen, een persoonlijke, bevindelijke, levende kennis ervan, die geen vleselijk mens bezit of kan verkrijgen, hoe ijverig hij ze ook bestudeert. Als ik een afbeelding van iemand gezien heb, dan heb ik in mijn verstand een beeld van hem overeenkomstig die afbeelding, maar als ik de man zelf zie, hoe verschillend is dan het beeld dat zich ondertussen in mijn verstand gevormd heeft! **Nog veel groter is het verschil tussen Christus zoals Hij bekend gemaakt wordt in de Schriften en Christus zoals Hij 'in mij' geopenbaard wordt** (Galaten 1:16).

4. **Er moet sprake zijn van een geestelijke, bovennatuurlijke kennis van Christus, meegedeeld door de Heilige Geest.** Dat is waarop 1 Johannes 5:20 doelt: Wij weten dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen'. Het geestesvermogen moet afgestemd zijn op het voorwerp dat gekend moet worden. Het natuurlijke verstand is in staat om Christus in zich op te nemen en te kennen op een natuurlijke wijze, maar we moeten 'vernieuwd worden in de geest van ons gemoed' (Efeze 4:23) vóórdat we Christus op een geestelijke wijze kunnen kennen. **Er moet een bovennatuurlijk genadewerk in het hart gewerkt worden door de Heilige Geest vóórdat er enig innerlijk en geestelijk begrip kan zijn van de bovennatuurlijke, geestelijke persoon van Christus. Dat is de ware en zaligmakende kennis van Christus, die de genegenheden doet branden, die de wil heiligt en het verstand zich geestelijk doet richten op de Rots der eeuwen.** Het is deze kennis van Hem, welke 'het eeuwige leven' is (Johannes 17:3). Het is deze kennis, welke het geloof in Christus voortbrengt, liefde tot Hem, onderwerping aan Hem. Het is deze kennis, welke de ziel zo oprecht en blij doet uitroepen: 'Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde' (Psalm 73:25). 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die mij ge-zonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44). Het is door een verborgen, maar doeltreffende werking van de Heilige Geest dat de Vader elk van Zijn uitverkorenen brengt tot de zaligmakende kennis van Christus. **Deze werkingen van de Geest beginnen met het verlichten en vernieuwen van het verstand.** Let nauwkeurig op de volgorde in Ezechiël 37:14: 'En Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven...en gij zult weten dat Ik, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb.' Geen zondaar komt ooit tot Christus als de Heilige

Geest niet eerst tot hem gekomen is! **En geen zondaar zal ooit zaligmakend in Christus geloven voordat de Geest het geloof aan hem meegedeeld heeft (Efeze 2:5; Kolossenzen 2:12). En zelfs dán is het geloof allereerst een oog om Christus te onderscheiden, vóórdat het een voet is om tot Hem te naderen.** Er kan geen daad zijn zonder een voorwerp, en er kan geen geloof beoefend worden totdat Christus gezien wordt in Zijn uitnemendheid, algoeegzaamheid en gepastheid voor arme zondaren. 'Die Uw Naam kennen, zullen [dus niet behoren] op U vertrouwen' (Psalm 9:11). Maar nogmaals zeg ik dat de kennis waar het om gaat, een geestelijke en wonderbaarlijke kennis moet zijn die meegedeeld is door de Geest.

De Geest zelf, en niet slechts een prediker, moet de dingen uit Christus nemen en ze aan het hart laten zien. Het is alleen in Gods licht dat we echt het licht zien (Psalm 36:10). Het openen van de ogen gaat vooraf aan de bekering van de zondaar van de satan tot God (Handelingen 26:18). We zien het licht van de zon opkomen bij de dageraad, voordat de hitte ervan gevoeld wordt. Degenen die de Zoon 'zien' met een bovennatuurlijk verlicht verstand, zijn degenen die 'geloven' in Hem met een geestelijk en zaligmakend geloof (Johannes 6:40). We zien de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel, voordat we veranderd worden naar Zijn beeld (2 Korinthe 3:18). Let ook op de volgorde in Romeinen 3:11: 'er is niemand die verstandig is' gaat vooraf aan 'er is niemand die God zoekt.' De Geest moet Zijn licht laten schijnen in het verstand. Dat licht geeft het juiste geestelijke beeld van de geestelijke dingen aan het verstand en openbaart ze aan de ziel. Net zoals een gevoelige fotografische plaat door middel van het licht de beelden ontvangt waaraan hij blootgesteld wordt. Dát is de 'betoning des Geestes en der kracht' (1 Korinthe 2:4).

5. Hoe kan deze geestelijke, levende kennis onderscheiden worden van een kennis die slechts theoretisch en begripsmatig is? Aan haar vruchten. Paulus schreef aan de Thessalonicenzen: 'Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in de Heilige Geest, en in veel verzekerdheid, gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn' (1 Thessalonicenzen 1:5). Dit woord wordt gedeeltelijk uitgelegd in het daaropvolgende vers: '...het Woord Gods aangenomen hebbende in veel verdrukking en blijdschap des Heiligen Geestes.' De Geest heeft het Woord een kracht gegeven die geen logica, retoriek of overtuigingskracht van mensen er ooit aan had kunnen geven. Het heeft het geweten verslagen, de wonden opengescheurd die de zonde gemaakt had, en de etterende zweren aan het licht gebracht. Het heeft hen zelfs zodanig doorstoken, dat ziel en geest erdoor verdeeld zijn (Hebreeën 4:12). Het heeft de hoge dunk die ze van zichzelf hadden verpletterd. Het heeft hun de toom van God doen voelen die tegen hen brandt. Het heeft hun zich ernstig doen afvragen of zulke goddelozen ooit nog genade zouden kunnen verkrijgen uit handen van een heilige God. Het heeft het geloof meegedeeld dat hen deed opzien tot de Zielendokter. Het heeft hun een vreugde gegeven die deze arme wereld niet kent.

Het licht dat de Geest meedeelt aan het verstand is zeer doeltreffend, maar van het licht dat mensen opdoen door hun studie kan dat niet gezegd worden. Gewoon water en sterk mineraalwater hebben dezelfde kleur, maar er is een groot verschil in smaak en kracht. Een vleselijk iemand kan een theoretische kennis verwerven van alles wat een geestelijk iemand bevindelijk kent, maar toch is hij nog 'ledig en onvruchtbaar in de kennis van onze Heere Jezus Christus' (2 Petrus 1:8). Het licht dat hij heeft is krachteloos, want het reinigt zijn hart niet, noch vernieuwt het zijn wil, noch verandert het zijn leven. **De verstandskennis van de goddelijke waarheid, de enige die vele belijdende christenen van tegenwoordig bezitten, heeft niet meer invloed op hun wandel in praktische godzaligheid dan ze zou hebben als ze opgeslagen zou zijn in de hersenen van een ander.** Het licht dat de Geest geeft, vernedert en verootmoedigt zijn ontvanger.

De kennis die verworven wordt door studie en persoonlijke inspanningen, maakt opgeblazen en verwaand. Een geestelijke en zaligmakende kennis van Christus doet de ziel altijd wandelen in liefhebbende gehoorzaamheid. Zo gauw het licht van Christus scheen in Paulus' hart, vroeg hij: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Handelingen 9:6). Van de Kolossenzen deelde de apostel mee: 'Het Evangelie dat tot u gekomen is... **brengt vruchten voort.** van die dag af dat gij gehoord hebt en de genade Gods in waarheid bekend hebt' (Kolossenzen 1:6). Maar een louter verstandelijke kennis van de waarheid wordt 'in ongerechtigheid ten ondergehouden' (Romeinen 1:18). De bezitters ervan zijn ijverig in het twisten en strijden erover en kijken met verachting neer op al degenen die niet zo wijs zijn als zij, maar de levens van de mensen waar ze op neerkijken maken dat ze zich vaak schamen. **Een zaligmakende kennis van Christus maakt Hem zo dierbaar voor de ziel, dat al het andere geacht wordt als drek in vergelijking met Zijn uitnemendheid.** Het licht van Zijn heerlijkheid heeft een complete duisternis doen vallen over alles wat in de wereld is. Een puur

leerstellige kennis van Christus brengt echter niet zulke vruchten voort. De bezitters ervan kunnen luidkeels Zijn lof bezingen, maar toch begeren en jagen hun zielen nog steeds naar de tijdelijke en zinnelijke dingen. De natuurlijke mens kan de waarheid van de dingen van God kennen, maar niet de zaken zelf. Hij kan een grondig begrip hebben van de letter van de Schrift, maar niet van de geest ervan. Hij kan de Schriften bespreken op een gezonde, rechtzinnige manier, maar op geen andere wijze dan als iemand die wel praat over olie en azijn, zonder ooit de zoetheid van de olie en het zuur van de azijn geproefd te hebben. **Er zijn honderden predikers die een correct begrip hebben van geestelijke dingen, maar die zelf niet de dingen zien en smaken die besloten liggen in het Woord der Waarheid** - 'niet verstaande noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen' (1 Timotheüs 1:7). Evenals de sterrenkundige die zijn leven lang de sterren bestudeert, hun namen, posities en verschillende grootten kent, maar er niet meer persoonlijke of speciale invloed van ondergaat dan andere mensen, is het met hen die de Schriften bestuderen, maar niet bovennatuurlijk en zaligmakend verlicht zijn door de Geest.

O, mijn lezer, is de Morgenster in uw hart opgegaan (2 Petrus 1:18)?

Ik denk dat ik nu voldoende gezegd heb in de vorige hoofdstukken om aan elke christelijke lezer duidelijk te maken dat het zaligmakende 'komen tot Christus' door een arme zondaar geen fysieke of mentale daad is, maar helemaal geestelijk en bovennatuurlijk is; dat die daad niet voortvloeit uit de menselijke rede of wil, maar uit de verborgen en krachtvolle werkingen van God de Geest. Ik zeg dat uitdrukkelijk tegen 'de christelijke lezer', want we moeten niet verwachten dat de onwedergeborenen datgene begrijpen wat ze persoonlijk niet ervaren hebben. Het onderscheid waar ik op gewezen heb in de tweede helft van het vorige hoofdstuk (en het zou goed zijn om dat nog eens helemaal door te lezen) tussen een gezonde, verstandelijke kennis van Christus en een levende, bevindelijke kennis van Hem, tussen het kennen van Christus zoals Hij beschreven wordt in de Schrift en zoals Hij door God wordt geopenbaard in ons (Galaten 1:16), is niet aantrekkelijk voor het vleeselijke hart. Het is eerder een onderscheid dat verachtelijk verworpen zal worden. Maar in plaats van daarover verbaasd te zijn, zouden we die reactie moeten verwachten.

Als ik het vorige hoofdstuk opgestuurd had naar de doorsnee 'fundamentalistische' predikant of 'bijbelonderwijzer' en hem gevraagd had er eerlijk zijn mening over te geven, dan zou hij naar alle waarschijnlijkheid gezegd hebben dat de schrijver ervan vervallen was in 'mysticisme' of 'fanatisme.' Net zoals de godsdienstige leiders van Christus' dagen Zijn geestelijke onderwijs verwierpen, **zo willen tegenwoordig de 'kampioenen van de orthodoxie', die zo luidkeels opscheppen dat zij degenen zijn die trouw en ernstig opkomen voor het geloof, de vernederende en onderzoekende boodschap van Christus'** knechten niet ontvangen. Ze zouden de inhoud van dit hoofdstuk belachelijk gemaakt hebben. Maar juist dat zou slechts gediend hebben als illustratie van de ernstige waarheid die we vinden in 1 Korinthe 2:14: 'De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want ze zijn hem dwaasheid'. Deze woorden hebben sommigen wel verbaasd die er diep over nagedacht hebben, omdat ze strijdig lijken met de normale wetten van menselijke waarneming.

Ik heb persoonlijk de meest gewetenloze mensen ontmoet - onwaarachtig, oneerlijk, die zonder schroom tactieken gebruiken waarvoor menig niet-belijder zich zou schamen - die niettemin de goddelijke inspiratie van de Schrift, de godheid van Christus en de redding door genade alléén vurig verdedigden. Ik heb persoonlijk contact gehad met mensen wier harten vervuld waren met begeerlijkheid en wier wandel zo werelds was als het maar zijn kon, maar die toch tekeer gingen tegen het 'modernisme' en het 'evolutionisme', die 'trouw opkwamen voor' de maagdelijke geboorte en het bloed van Christus als de enige hoop van de zondaar. Dat deze mensen 'natuurlijk' en 'vleselijk' waren, onwedergeboren dus, is onmiskenbaar, als we hen beoordelen op basis van de onfeilbare regel van de Heilige Schrift. Het zou niet alleen innerlijk tegenstrijdig, maar ook godslasterlijk zijn om te zeggen dat zulke mensen door God tot 'nieuwe schepselen in Christus' gemaakt zijn. Niettemin, het is er voor het oog zover vandaan dat de grondwaarheden van de Schrift 'dwaasheid' zijn voor deze onwedergeborenen, dat ze deze integendeel vurig omhelzen en met kracht uitdragen.

Wat hierboven gezegd is, botst echter niet in het minste met 1 Korinthe 2:14, als we dat vers goed lezen en verstaan. Het verdient nauwkeurig opgemerkt te worden dat dit vers niet zegt dat 'de dingen van God dwaasheid zijn' voor de natuurlijke mens. Als dat er gestaan had, dan had de schrijver het onmogelijk kunnen uitleggen. Nee, de tekst zegt dat 'de dingen die des Geestes Gods zijn' een dwaasheid zijn. Wat ik hierboven gezegd heb, dient slechts om te laten zien hoe precies en accuraat deze tekst is. Deze mensen belijden dat ze 'de dingen van God' geloven. Ze lijken 'de dingen van Christus' dapper te verdedigen. Maar

van 'de dingen die des Geestes Gods' zijn, zijn ze persoonlijk vreemdeling. Wanneer daarom Zijn verborgen en onnaspeurlijke werk in de zielen van Gods uitverkorenen op hun hart gebonden wordt, dan blijkt dat voor hen 'dwaasheid' te zijn - mysticisme of fanatisme. Maar voor de vernieuwden is het heel anders.

Als de Geest op bovennatuurlijke wijze het geloof inplant in God uitverkorenen (Kolossenzen 2:12), **dan brengt Hij een 'nieuwe schepping' voort.** De redding uit genade wordt tot stand gebracht door de Heilige Geest die het Evangelie doeltreffend maakt. Hij geeft Christus dan een gestalte in de ziel (Galaten 4:19). Hij geeft een geloofs-oog om het Geloofsvoorwerp te zien. Hij stempelt rechtstreeks een echt 'beeld' van Christus op de pas levendgemaakte ziel. **Die levendmaking heeft het vermogen gegeven om Christus te onderscheiden.** Zo krijgt Christus 'gestalte' in het hart, op de manier zoals de vorm van een uiterlijk voorwerp waargenomen wordt door het oog. Als ik zeg dat ik een bepaald iemand of voorwerp in het oog heb, bedoel ik daarmee niet dat die man of dat voorwerp ter plekke in mijn oog is - dat is onmogelijk. Nee, ik bedoel dat ze als voorwerp in mijn oog zijn - ik zie ze. Als er dus gezegd wordt dat Christus 'een gestalte in ons krijgt', dat Christus in ons 'de Hoop der heerlijkheid' is (Kolossenzen 1:27), dan moeten we dat niet zo opvatten alsof Hij Die nu aan Gods rechterhand is, plaatselijk en wezenlijk een gestalte in ons krijgt. Nee, maar dan gaat het erom dat Christus aan de rechterhand van God, de inhoud en het voorwerp van het geloof, door de Geest van boven binnengebracht wordt, zodat de ziel Hem ziet met het geloofs-oog, precies zoals Hij wordt voorgesteld in het Woord. Op die manier krijgt Christus 'een gestalte' in ons. Zo 'woont Hij door het geloof in uw harten' (Efeze 3:17).

Wat ik hier geprobeerd heb uiteen te zetten, wordt heel mooi afgeschaduwd in de lagere en zichtbare wereld. Het is verbazingwekkend hoe veel van Gods geestelijke werken afgeschaduwd worden in de stoffelijke wereld. Als ons hart geestelijker was en onze ogen scherper zagen, dan zouden we overal om ons heen tekenen en symbolen ontdekken van Gods onzichtbare werkelijkheid. Als iemand op een zonnige dag in helder water kijkt, ziet hij daar zijn eigen gezicht weerspiegeld, wat rechtstreeks beantwoordt aan het échte gezicht boven het water. Er zijn niet twee gezichten, maar er is één gezicht, het is er oorspronkelijk en het wordt tegelijk weerspiegeld. Er is maar één gezicht te zien, dat zijn eigen beeld in het water spiegelt. Zo is het ook met de zielen van Gods uitverkorenen: 'En wij allen, met een ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest' (2 Korinthe 3:18).

3. KOMEN TOT CHRISTUS MET ONZE GENEGENHEDEN

'Al wat de Vader Mij gegeven heeft, zal tot Mij komen' (Johannes 6:37), zei de Heere Jezus. Hij Die voor de grondlegging van de wereld de personen van Zijn volk aan Christus gaf, geeft nu in de wedergeboorte een hart voor Christus. Het hart omvat zowel de genegenheden als het verstand. In het vorige hoofdstuk heb ik erop gewezen dat niemand wil (of kan) 'komen tot Christus' terwijl hij nog niets van Hem weet. Het is even waar dat niemand wil (of kan) 'komen tot Christus' terwijl zijn genegenheden van Hem vervreemd zijn. Niet alleen is het verstand van de natuurlijke mens gehuld in volslagen duisternis, maar ook is zijn hart sterk in verzet tegen God. 'Het bedenken des vleses is vijandschap (dus niet: leeft in vijandschap met, maar: is zelf vijandschap) tegen God' (Romeinen 8:7). **Vijandschap is iets meer dan een serie vijandige gedachten, het is de haat van de genegenheden zelf.** Wanneer de Heilige Geest dan ook iemand tot 'een nieuw schepsel in Christus' maakt, vernieuwt Hij niet alleen het verstand, maar verandert Hij ook het hart radicaal.

Waar het geloof ons zicht geeft op de geestelijke dingen, daar wordt het hart verwarmd met een liefde tot die dingen. Opmerkelijk is de volgorde in Hebréeën 11:13, waar in verband met het geloof van de patriarchen in Gods beloften gezegd wordt dat ze die 'gezien, geloofd en omhelsd hebben'. 'Omhelsd' is een woord dat op een sterke genegenheid wijst. **Als het verstand vernieuwd wordt door de Geest, dan wordt het hart tot Christus getrokken met een teer verlangen naar Hem. Als het de Heilige Geest behaagt om de wonderbaarlijke liefde van Christus tot mij aan mijn ziel bekend te maken, dan wordt de liefde tot Hem verwekt en gaat ze als wederliefde tot Hem terug.** Let op de volgorde in 1 Johannes 4:16: 'En Wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft. God is Liefde; en die in de Liefde blijft, die blijft in God en God in hem.' De apostel plaatst hier de kennis (geen intellectuele maar geestelijke kennis) vóór het geloof, en beide vóór de vereniging en omgang met de goddelijke liefde. Het licht en de kennis van Christus en de hemel, die we door traditie en onderwijs, door horen en lezen gekregen hebben, zet nooit de

genegenheden in brand. Maar als de liefde van God 'in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest' (Romeinen 5:5), wat maakt dát een verschil!

Er is vaak veel te weinig nadruk gelegd op dit aspect van ons onderwerp. Om die bewering te staven, geef ik u de volgende vraag mee, waar u eens rustig over na moet denken. Waarom is het dat 'Die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden' (Markus 16:16) honderd keer zo vaak wordt aangehaald door predikanten en schrijvers van traktaten als 'Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maranatha!' (1 Korinthe 16:22)? Als we de balans van de waarheid goed willen bewaren, dan moeten we nauwkeurig opmerken op welke manier de Heilige Geest in het Nieuwe Testament spreekt over 'geloven' en 'liefhebben.' Overdenk de volgende verzen eens: 'En wij weten, dat degenen die God (niet 'vertrouwen' maar) liefhebben, alle dingen medewerken ten goede' (Romeinen 8:28). 'Hetgeen God bereid heeft dien, die Hem (niet alleen 'geloven' maar ook) liefhebben' (1 Korinthe 2:9). 'Zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend (of heeft Zijn goedkeuring)' (1 Korinthe 8:3). 'Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen (niet die geloofd hebben in maar) die Zijn verschijning liefgehad hebben' (2 Timotheüs 4:8). 'De kroon des levens, welke de Heere beloofd heeft dengenen die Hem liefhebben' (Iakobus 1:12). 'Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is Liefde' (1 Johannes 4:8).

'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij ge-zonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44). In het vorige hoofdstuk zagen we dat dit 'trekken' ten dele bestaat uit de bovennatuurlijke verlichting van het verstand door de Geest. Maar het bestaat ook ten dele uit het richten van de genegenheden op Christus door de Geest. Hij handelt met zondaren in aansluiting op hun natuur: niet door uiterlijke kracht, zoals dat gebruikt wordt bij een onwillig dier, maar door geestelijke invloed of kracht die hun innerlijke vermogens in beweging zet: 'Ik trok hen met mensenzelen, met touwen der liefde' (Hosea 11:4) - door een rationele overtuiging van hun oordeelsvermogen; door hen te laten zien dat er oneindig meer goedheid en zegen is in Christus dan in het schepsel of in de zondige bevrediging van vleselijke verlangens; door hun harten voor Christus te winnen; door aan hen een krachtig besef te geven van Zijn alles overtreffende uitnemendheid en volkomen gepastheid voor hun behoeften. Voor hen die geloven 'is Hij dierbaar' (1 Petrus 2:7) - zo dierbaar, dat ze gewillig zijn om afstand te doen van de wereld en van alles opdat ze 'Christus mogen gewinnen' (Filippenzen 3:8). Zoals ik tamelijk uitvoerig heb laten zien in het openingshoofdstuk, zijn de genegenheden van de natuurlijke mens vervreemd van God en verknocht aan de dingen van de tijd en het gevoel, zodat hij niet tot Christus wil komen. Hoewel Gods knechten hem proberen te lokken met de lieflijke muziek van het Evangelie, sluit hij net als de adder zijn oor. Het is net als met de gelijkenis van het grote avondmaal, waarin de Heere het zo voorstelde dat 'zij zich allen eendrachtiglijk begonnen te verontschuldigen' (Lukas 14:18). De één koos voor zijn land, de ander voor zijn handel, weer een ander voor zijn sociale ontspanning. Niets minder dan de almachtige kracht en werking van de Heilige Geest in het hart kan de betovering doorbreken waarin de satan de mens gevangen heeft, en zijn hart afkeren van vergankelijke voorwerpen naar een onvergankelijk Voorwerp. Dat doet Hij in Gods uitverkorenen door Zijn verborgen en onnavolgbare werkingen. Hij werkt vriendelijk in hen en lokt hen door Christus aan hen te openbaren in de bekoorlijkheid van Zijn persoon en de oneindige rijkdommen van Zijn genade, door Zijn liefde uit te laten in hun harten en door hen ertoe te brengen Zijn vriendelijke uitnodigingen en kostbare beloften aan te grijpen. Op prachtige wijze wordt dit voorgesteld in Hooglied 5:4: 'Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur, en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil'. We zien hier de deur van het hart (Handelingen 16:14) gesloten voor Christus. Zijn geliefde is zo afkerig en onwillig, dat ze niet opstaat om de deur voor Hem open te doen. Maar hoewel Hij niet welkom is, kan Zijn liefde niet gedoofd worden en komt Hij zachtjes binnen (Hij slaat de deur niet open!), onuitgenodigd. Zijn 'hand' die de 'deur' opendoet, is een beeld van Zijn krachtdadige genade, die elk obstakel verwijdert uit het hart van Zijn uitverkorenen (vgl. Handelingen 11:21) en het inwint voor Hemzelf. Het gevolg van Zijn genadige binnenkomst door Zijn Geest zien we in het tweede gedeelte van Hooglied 5:4: **'En mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil.' Dat is een beeld van de genegenheden die opgewekt worden jegens Hem** - vgl. Jesaja 63:15, Filemon: 12. Ik ben voor de gedachten in deze alinea dank verschuldigd aan het onovertroffen commentaar van John Gill op het Hooglied van Salomo.

O, wat een genadewonder heeft er plaatsgevonden wanneer het hart echt is afgekeerd van de wereld tot God, van het eigen ik tot Christus, van de liefde tot de zonde tot de liefde tot heiligheid! Dit is de vervulling van Gods verbondsbelofte in Ezechiël 36:26: 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest

geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven'. Niemand heeft zijn geld zo lief, of hij is bereid om er afstand van te doen zodat hij kan kopen wat hij hoger waardeert dan de geldsom die hij bezit. De natuurlijke mens waardeert de stoffelijke dingen hoger dan de geestelijke, maar de wedergeborene heeft Christus liever dan wat ook, omdat hij een 'nieuw schepsel' geworden is. Het is een geestelijke liefde, die het hart verbindt aan Christus.

Het is niet slechts de kennis van de Waarheid die zalig maakt, maar ook de liefde tot de waarheid is een wezenlijk vereiste. Dat blijkt duidelijk uit 2 Thessalonicenzen 2:10: 'Daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden'. Deze woorden verdienen nauwlettende aandacht, anders trekken we een verkeerde conclusie. **Het is niet een liefde voor de waarheid, maar een liefde van de waarheid.** Er zijn er die de eerste hebben, maar verstoken zijn van de laatste. Ik heb Jehova's Getuigen ontmoet en contact gehad met 'Christadelphians' die menig echt christen beschaamd deden staan, die na een lange dag werken de hele avond doorbrachten in ijverige Bijbelstudie. En dat was niet zomaar om de nieuwsgierigheid te bevredigen. Hun ijver hield al jaren aan. Hun Bijbel was hun net zo dierbaar als de rozenkrans de devote katholieke. Zo kan er dus sprake zijn van een natuurlijke 'liefde' tot Christus, een vurige toewijding aan Hem, die echter niet voortkomt uit een vernieuwd hart. Net zoals iemand die opgevoed is tussen vrome katholieken, opgroeit met een diepe eerbied en oprechte genegenheid voor de heilige Maagd, zo groeit iemand die met zorg is onderwezen door protestantse ouders en die van jongs af verteld is dat Jezus hem liefheeft, op met een echte, maar slechts natuurlijke liefde tot Hem.

Er kan een historisch geloof zijn in alle leerstukken van het Evangelie, terwijl de kracht ervan nooit ervaren wordt. Er kan sprake zijn van een vleeselijke ijver voor delen van Gods Waarheid (zoals het geval was bij de Farizeeën), terwijl het hart nooit vernieuwd wordt. Men kan vreugdevolle emoties ervaren wanneer het Woord oppervlakkig ontvangen wordt (zoals het geval was bij de hoorders in Mattheus 13:20 die met steenachtige grond vergeleken worden), terwijl de 'wortel der zaak' ontbreekt Job 19:28). Tranen kunnen rijkelijk vloeien bij het meelijwekkende zien van de lijdende Zaligmaker (zoals bij het gezelschap van vrouwen in Lukas 23:27-28 die Christus beweenden toen Hij opging naar het kruis), terwijl het hart jegens God net zo hard is als de onderste molensteen. Men kan zich verheugen in het licht van Gods Waarheid (zoals het geval was bij Herodes in Markus 6:20), terwijl men nooit aan de hel is ontsnapt.

Aangezien er dus een onderscheid is tussen een 'liefde voor de Waarheid' en een 'liefde van de Waarheid', tussen een natuurlijke liefde tot Christus en een geestelijke liefde tot Hem, hoe kan ik er dan zeker van zijn welke liefde de mijne is? We kunnen als volgt tussen beide liefdes onderscheiden. Ten eerste is de ene bevooroordeeld, de andere onbevooroordeeld. **De ene waardeert wel de leerstukken van de Schrift, maar niet de plichten die ze oplegt; wel de beloften, maar niet de voorschriften; wel de zegeningen van Christus, maar niet Zijn eisen; wel Zijn priesterlijke ambt, maar niet Zijn koninklijke heerschappij.** Zo is het echter niet gesteld met de geestelijke liefhebber. Ten tweede is de ene liefde slechts zo nu en dan aanwezig, **terwijl de andere doorgaans aanwezig is.** De ene protesteert wanneer er persoonlijke belangen doorkruist worden, de andere doet dat niet. Ten derde is de ene liefde vluchtig en zwak, terwijl de andere blijvend en krachtig is. De eerste vermindert snel wanneer andere genoegen er mee concurreren en slaagt er niet in de andere genegenheden in bedwang te houden; de laatste regeert het hart en is sterk als de dood. Ten vierde: de eerste liefde verbetert haar bezitter niet, maar de laatste verandert het hele leven. Dat een zaligmakend komen tot Christus hetzelfde is als een toewenden en richten van de genegenheden op Hem, kunnen we verder illustreren met de aard van achteruitgang in de genade. Die achteruitgang begint ermee dat het hart afwijkt van Christus. Kijk eens hoe die achteruitgang in Openbaring 2:4 herleid wordt tot haar ware oorzaak: 'Gij hebt uw eerste liefde verlaten (niet verloren)'. De echtheid en waarachtigheid van onze terugkeer tot Christus blijkt uit de effecten die de activiteit van ons verstand heeft op de genegenheden. Een opmerkelijk voorbeeld daarvan vinden we in Mattheus 26:75: 'Petrus werd indachtig het woord van Jezus, Die tot hem gezegd had: Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk'. Die herinnering aan de woorden van Jezus was niet slechts historisch, het was ook een zegenrijke herinnering - zijn hart versmolt erdoor. Zo gaat het altijd wanneer de Heilige Geest in ons werkt en ons vernieuwt. Het kan zijn dat ik me een vroegere zonde herinner, zonder daardoor vernederd te worden. Het kan zijn dat ik me Christus' dood in herinnering breng op een mechanische en speculatieve manier, zonder dat de genegenheden er werkelijk door geraakt worden. Alleen wanneer het vermogen van ons verstand levendgemaakt wordt door de Heilige Geest, krijgt het hart een krachtige indruk.

4. KOMEN TOT CHRISTUS MET ONZE WIL

Afgezien van het lichaam, bezit de mens drie belangrijke vermogens: het verstand, de genegenheden en de wil. Zoals ik eerder heb laten zien, zijn alle drie radicaal aangetast door de zondeval. Ze raakten vervuild en verdorven en als gevolg daarvan worden ze gebruikt in dienst van het eigen ik en de zonde, in plaats van in de dienst van God en van Christus. **Maar in de wedergeboorte worden deze vermogens levendgemaakt en gereinigd door de Geest. Niet helemaal, maar in beginsel, en alsmaar door in het levenslange proces van heiligmaking, en uiteindelijk volmaakt bij de verheerlijking.** Welnu, elk van deze drie vermogens is onderworpen aan de beide andere krachtens de orde die in de natuur aanwezig is, dat wil zeggen: volgens de manier waarop de mens gemaakt is door zijn Schepper. Het ene vermogen wordt beïnvloed door het andere. In Genesis 3:6 lezen we: 'De vrouw zag (nam waar) dat die boom goed was tot spijze' - dat was een conclusie die ze trok met haar verstand - 'en dat hij een lust was voor de ogen' - dat was het antwoord van haar genegenheden - 'ja, een boom die begeerlijk was' - daar werd de wil overgehaald: 'en zij nam' - dat was de daad zelf die erop volgde.

Welnu, de werkingen van de goddelijke genade voltrekken zich eerst in het verstand dat door het geloof begrijpt. Daardoor worden vervolgens de genegenheden verwarmd en aangestoken. En die beïnvloeden en bewegen op hun beurt de wil. **Elk vermogen van de ziel wordt aangesproken bij het zaligmakende komen tot Christus:** 'Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd' (Handelingen 8:37). Komen tot Christus is voornamelijk een daad van de wil, zoals Johannes 5:40 laat zien, maar toch is de wil niet werkzaam jegens Hem zolang het verstand niet verlicht is en de genegenheden niet levendgemaakt zijn. De Geest doet de zondaar eerst zijn sterke behoefte aan Christus zien. Dat doet Hij door hem zijn verschrikkelijke opstand tegen God te laten zien en dat niemand dan alleen Christus daarvoor verzoening kan doen. Ten tweede verwekt de Geest in het hart een begeerte naar Christus, door hem ziek te maken van de zonde en hem een liefde tot heiligheid te geven. Ten derde, **als de ontwaakte en verlichte ziel de heerlijkheid en uitnemendheid van Christus te zien gekregen heeft, Zijn volkomen gepastheid voor een verloren en omkomende zondaar, dan haalt de Geest de wil uit om de hoogste waarde toe te kennen aan die uitnemendheid. Dan zal hij Christus ver boven alles waarderen en zich met Hem verenigen.**

Zoals er een goddelijke orde is tussen de drie personen van de Godheid bij het bereiden van de zaligheid, zo is die er ook in het toepassen of schenken ervan. **Het was het welbehagen van God de Vader om Zijn volk van eeuwigheid te verkiezen tot zaligheid.** Dat was de meest volkomen en toereikende eerste oorzaak van hun zaligheid, die volledig in staat was het beoogde resultaat tot stand te brengen. **Het was de vleesgeworden Zoon van God, Wiens gehoorzaamheid en lijden de meest volledige en toereikende verdienende oorzaak was van hun zaligheid, waaraan niets toegevoegd kan worden om het meer geschikt en in staat te maken om de arbeid van Zijn ziel veilig te stellen. Maar toch kan geen van beide oorzaken daadwerkelijk een zondaar zalig maken tenzij de Geest Christus aan hem toepast: Zijn werk is de werkende en onmiddellijke oorzaak van hun zaligheid.** De zondaar wordt dus niet gered wanneer alleen zijn verstand verlicht en zijn genegenheden aangestoken worden. Er moet ook een daad van de wil zijn, een overgave aan God en een aangrijpen van Christus.

De orde in de werkingen van de Geest correspondeert met de drie grote ambten van Christus de Middelaar, namelijk Zijn profetische, priesterlijke en koninklijke ambt. Als Profeet wordt Hij het eerst begrepen door het verstand, dat Gods Waarheid van Zijn lippen leest. Als Priester vertrouwt het hart op Hem en hebben de genegenheden Hem lief. Zijn heerlijke werk wordt allereerst dierbaar voor de ziel door het genadewerk dat Hij voor haar heeft verricht. Als Machthebber of Koning moet onze wil zich aan Hem onderwerpen, zodat we ons naar Zijn regering voegen, buigen voor Zijn scepter en acht geven op Zijn geboden. **De Heere Jezus neemt met niets minder genoegen dan met de troon van ons hart.** Om dit alles te bewerken, werpt de Heilige Geest al onze vleselijke overleggingen temeer en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God. Hij leidt elke gedachte gevangen tot de gehoorzaamheid van Christus (2 Korinthe 10:5), zodat we vrijwillig en met blijdschap Zijn juk op ons nemen, dat - zoals één van de Puriteinen zei - 'bekleed is met liefde'. Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke' (Johannes 6:44). **Dit trekken geschiedt door de Geest, ten eerste door doeltreffend het verstand te verlichten, ten tweede door de genegenheden op te wekken, en ten derde door de wil te bevrijden van de slavernij van de zonde en hem tot God te neigen.** Door de onoverwinnelijke werkingen van de genade, buigt de Geest die wil (die daarvoor slechts op de zonde en de ijdelheid gericht was) om tot Christus.

God zei tegen de Middelaar: 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft' (Psalm 110:3). Hoewel echter een goddelijke kracht uitgeoefend wordt op een menselijk voorwerp, betekent dat niet dat de Geest het voorrecht van de wil om zelf te handelen aantast. In morele zin overtuigt Hij de wil. Hij onderwerpt zijn zondige hardnekkigheid. Hij overwint zijn vooroordeel, Hij haalt de wil over en trekt hem door de zoete lokroep van de genade.

"God behandelt de mens nooit alsof hij een bruuw was. Hij trekt hem niet met paardenleidsels. Hij behandelt mensen als mensen en als Hij ze bindt met koorden, dan zijn dat koorden van liefde, mensenzelen. Ik kan macht uitoefenen over iemands wil, terwijl toch de wil van die ander volledig vrij is, omdat die macht uitgeoefend wordt op een manier die overeenstemt met de wetten van de menselijke geest. Als ik iemand laat zien dat een bepaalde handelwijze zeer in zijn voordeel is, dan voelt hij zich verplicht om die te volgen, maar het staat hem volkomen vrij om dat te doen. Als iemands wil onderworpen of gebonden werd door één of andere fysieke handeling, als iemands hart bijvoorbeeld uit zijn lichaam genomen werd en omgekeerd weer teruggelegd werd, dan zou dat volkomen strijdig zijn met de menselijke vrijheid, ja zelfs met de menselijke natuur. En toch denk ik dat er sommigen zijn die zich voorstellen dat ik dat bedoel, als ik spreek over onweerstaanbare invloeden en goddelijke genade. Maar dat bedoel ik helemaal niet. Ik bedoel dat de Heere Jezus weet hoe Hij door onweerstaanbare argumenten die Hij richt op het verstand, door machtige redenen waarmee Hij de genegenheden aanspreekt, door de verborgen werking van de Heilige Geest, werkt op al de krachten en hartstochten van de ziel, om de gehele mens te onderwerpen, zodat waar ze eerst opstandig was, ze nu gehoorzaam wordt; waar ze eerst overmoedig de Allerhoogste weerstond, ze nu de wapens van opstand afwerpt en uitroept: 'Ik geef me over, ik geef me over! Ik ben overwonnen door soevereine liefde, door de verlichting die U me gegeven hebt, ik onderwerp me aan Uw wil!' (C.H. Spurgeon over Johannes 6:37).

De volmaakte harmonie tussen de vrijheid van de geestelijke handelingen die een wedergeborene verricht en de werkzame genade van God die hem daartoe aanzet, vinden we terug in 2 Korinthe 8:16-17: 'Doch Gode zij dank, Die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft, dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is'. Titus werd door Paulus' vermaning tot dat werk aangezet en zette er zich 'gewillig' toe, maar tegelijk was het God 'Die dezelfde naarstigheid in het hart van Titus gegeven heeft'. God bestuurt de innerlijke gevoelens en daden van mensen zonder hun vrijheid of verantwoordelijkheid te doorkruisen. De ijver van Titus was een spontaan uitvloeisel van zijn eigen hart en gaf blijk van één van de elementen van zijn natuur, maar niettemin was het God Die naar Zijn welbehagen in hem het willen en het werken gaf. Geen zondaar komt zaligmakend tot Christus of ontvangt Hem écht in het hart, totdat de wil vrijwillig instemt (niet slechts op een theoretische manier) met de strenge, zelfverloochenende voorwaarden waarop Hij voorgesteld wordt in het Evangelie. Geen zondaar is bereid alles voor Christus op te geven, het kruis op te nemen en Hem te volgen op het pad van totale gehoorzaamheid, totdat het hart Hem oprecht waardeert als Degene Die 'de banier boven tienduizend draagt' (Hooglied 5:10). En dat zal nooit iemand doen vóórdat het verstand bovennatuurlijk is verlicht en de genegenheden bovennatuurlijk zijn levend gemaakt. Het spreekt vanzelf dat niemand een huwelijk begeert met een persoon die hij niet beschouwt als de beste die hij zou kunnen kiezen. Het is wanneer de Geest ons overtuigt van onze leegheid en ons Christus' volheid laat zien, onze schuld en Zijn gerechtigheid, onze vuilheid en de reinigende verdiensten van Zijn bloed, onze verdorvenheid en Zijn heiligheid, dat het hart ingewonnen wordt en de weerstand van de wil overwonnen wordt.

De heilige en geestelijke waarheid van God vindt in het hart van de onwedergeborene niets dat aan haar verwant is, integendeel, alles is er tegengesteld aan (Johannes 15:18; Romeinen 8:7). **Christus' eisen zijn te vernederend voor onze natuurlijke trots, te onderzoekend voor het vereelde geweten, te veeleisend voor onze vleselijke begeerten. Er moet een genadewonder in ons gewerkt worden voordat deze afschuwelijke verdorvenheid van onze natuur, deze verschrikkelijke toestand, veranderd wordt.** Dat genadewonder bestaat in het overwinnen van de weerstand van de inwonende zonde, en in het scheppen van begeerten en verlangens naar Christus. Als dat gebeurt, dan roept de wil uit: 'Ik geef me over, ik geef me over, ik kan het niet langer uithouden, ik laat me zakken, overwonnen door Uw stervende liefde, en ik erken U als Overwinnaar'.

Een mooi voorbeeld daarvan vinden we in Ruth 1:14-18. Naomi, een heilige die achteruitgegaan is in de genade, staat op het punt om het vergeleken land te verlaten en - het is een afschaduwing van het geestelijke - terug te gaan naar het huis van haar vader. Haar twee schoondochters willen haar vergezellen.

Getrouw smeekt Naomi hen om 'de kosten te overrekenen' (Lukas 14:28), in plaats van ze aan te sporen te handelen volgens hun spontane gevoel. Naomi wijst op de moeilijkheden en beproevingen die ze zullen ontmoeten. Voor Orpa wordt dit teveel. Haar 'goedheid' (net als van de mensen wier hart vergeleken wordt met steenachtige grond en net als dat van talloze anderen) is slechts 'als een morgenwolk' en verdwijnt 'als een vroegkomende dauw' (Hosea 6:4). Het is een gezegend contrast als we van de ander lezen: 'Maar Ruth kleefde haar aan...en zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren, want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God'.

Wat een diepe en liefelijke genegenheid wordt hier zichtbaar! Wat een hartelijke zelfovergave! We zien Ruth vrijwillig en bereidwillig haar eigen land en familie verlaten. Ze scheurt zich los van alle natuurlijke banden en houdt zich doof voor het smeken van haar schoonmoeder om terug te keren naar haar eigen goden (vers 15) en haar eigen volk. We zien haar de afgoderij opgeven en alles wat haar vlees dierbaar was, om een aanbieder en dienstmaagd te worden van de levende God, om alles schade te achten voor Zijn gunst en heil. Het gedrag dat volgde op haar keus, bewees de echtheid van haar geloof en de oprechtheid van haar belijdenis. Och, niets dan een wonderbaarlijk werk van God in haar ziel kan dit verklaren. Het was God Die in haar **'werkte het willen en het werken naar Zijn welbehagen'** (Filippenzen 2:13). Hij trok haar met liefdekoorden, de genade overwon het vlees. Dat is waar elke echte bekering op neerkomt: een volledige overgave van de geest, het hart en de wil aan God en Zijn Christus, zodat er een begeerte is om 'het Lam te volgen, waar Het ook heengaat' (Openbaring 14:4).

De relatie tussen ons verlichte verstand, de door God levendgemaakte genegenheden en de daaruit voortvloeiende toestemming van de wil zien we in Psalm 119:34: 'Geef mij het verstand, en ik zal Uw wet houden, ja ik zal ze onderhouden met ganser harte'. **"Het onmiskenbare gevolg van de wedergeboorte, van de schenking van het verstand, is de vrome eerbied voor de wet en het eerbiedig houden ervan door het hart. De Geest van God doet ons de Heere kennen en doet ons iets verstaan van Zijn liefde, wijsheid, heiligheid en majesteit.** Het gevolg daarvan is dat we de wet eren en onze harten overgeven tot de gehoorzaamheid van het geloof. Het verstand bewerkt de genegenheden; het overtuigt het hart van de schoonheid van de wet, zodat de ziel deze liefheeft met al haar kracht. Vervolgens openbaart het de majesteit van de Wetgever, zodat de hele natuur buigt voor Zijn hoogste wil. Alleen diegene gehoorzaamt God die zeggen kan: 'Mijn Heere, ik wil U dienen met mijn hele hart', en niemand kan dat in waarheid zeggen totdat hij de innerlijke verlichting van de Heilige Geest ontvangen heeft als een vrije gift" (C.H. Spurgeon).

Voordat we bij het laatste hoofdstuk van dit deel aankomen, wil ik nog enkele woorden wijden aan 1 Petrus 2:4-5: 'Tot Welken komende als tot een levenden Steen... zo wordt gij ook zelf als levende stenen gebouwd tot een geestelijk huis'. Heeft de soevereine genade van God me geneigd om tot Christus te komen? Dan is het mijn plicht en mijn belang om in Hem te 'blijven' (Johannes 15:4). Blijven in Hem door een leven van geloof, Zijn Geest in me laten blijven zonder Hem te bedroeven (Efeze 4:30) of Zijn werkingen uit te blussen (1 Thessalonicenzen 5:19). Het is niet genoeg dat ik eenmaal in Christus geloofd heb, ik moet dagelijks in en uit Hem leven (Galaten 2:20). **Het is door een voortdurend komen tot Christus, dat we 'gebouwd worden tot een geestelijk huis.'** Op deze manier wordt het genadeleven in stand gehouden, totdat het uitloopt op het hemelleven. Het geloof moet uit Zijn volheid altijd 'genade voor genade' ontvangen (Johannes 1:16). **Dagelijks moet mijn hart opnieuw aan Hem toegewijd worden en met Hem bezet zijn.**

5. ZELFBEPROEVING

Tegen diegenen die nooit zaligmakend tot Christus kwamen, zal Hij eenmaal zeggen: 'Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is' (Mattheus 25:41). Als we deze ontzaglijke woorden overdenken en met vrees ons geweten en ons hart doorzoeken, zou ons het bloed bijna moeten stollen in de aderen. Maar ach, het is zeer te vrezen dat de satan ze voor veel van onze lezers zal beroven van hun doorprijemende kracht, door hen ervan te verzekeren dat ze reeds tot Christus gekomen zijn en door hen te vertellen dat het dwaas zou zijn daaraan ook maar een moment te twijfelen.

O geliefde vriend, niets minder dan uw onsterfelijke ziel staat op het spel. Of u de eeuwigheid zult doorbrengen met de gezaligden in de hemel of met de verdoemden in de hel, hangt ervan af of u echt en oprecht tot Christus gekomen bent.

Wilt u daarom de volgende alinea's met dubbele zorg lezen?

1. Hoevelen zijn er niet die rusten op hun gezonde leerstellige opvattingen over Christus. Ze geloven vast in Zijn godheid, Zijn heilige mensheid, Zijn volmaakte leven, Zijn plaatsvervangend sterven, Zijn lichamelijke opstanding, Zijn hemelvaart en zitten aan Gods rechterhand, Zijn tegenwoordige voorspraak in de hoge en Zijn tweede komst. Dit gold ook van velen aan wie Jakobus zijn brief richtte, maar hij herinnerde hen eraan dat 'de duivelen het ook geloven, en zij sidderen' (Jakobus 2:19). O, mijn geliefde lezer, **het zaligmakende geloof in Christus is zoveel meer dan het toestemmen van de leer van de Schriften aangaande Hem. Het is het overgeven van de ziel aan Hem om gered te worden, om al het andere op te geven, om zich volledig aan Hem gewonnen te geven.**

2. Hoevelen verwarren het ontbreken van twijfel met een bewijs dat ze zaligmakend tot Christus zijn gekomen. Ze nemen iets aan waarvoor ze geen duidelijk bewijs hebben. Maar, lezer, een mens bezit Christus niet door het geloof zoals hij geld bezit in een kluis, of rechten op een stuk land die door zijn notaris beheerd worden en waar hij nog niet eenmaal per jaar naar omziet. Nee, Christus is als brood waar een mens zich mee voedt, waar hij op kauwt, dat hij verteert, waar zijn maag continu mee bezig is en waardoor hij gevoed en versterkt wordt (Johannes 6:53). **De lege belijder voedt zich met goede gedachten over zichzelf, in plaats van met Christus.**

3. **Hoevelen verwarren de beroering van hun emoties met de Geest Die de genegenheden levend maakt.** Als mensen huilen onder de prediking van het Woord, dan worden oppervlakkige waarnemers daardoor zeer bemoedigd. En als ze dan ook nog plaatsnemen in de bank die speciaal bedoeld is voor de treurende en daar huilen en snikken over hun zonden, dan wordt dat beschouwd als een onmiskenbaar teken dat God hen zaligmakend overtuigd heeft. Maar een bovennatuurlijk werk van goddelijke genade gaat veel dieper dan dat. Tranen zien we slechts aan de buitenkant en hebben te maken met de gesteldheid van het temperament - zelfs in de natuur zijn er mensen die de dingen het diepste voelen, terwijl ze er aan de buitenkant het minste van laten zien. **God vraagt om een huilend hart. Het is een droefheid naar God in de ziel, die de heersende kracht van de zonde breekt en een bewijs is van de wedergeboorte.**

4. Hoevelen verwarren een vrees voor de toekomstige toorn met een haat tegen de zonde. Niemand wil naar de hel. Als het verstand overtuigd wordt van de realiteit ervan en de onuitsprekelijke verschrikkingen ervan tot op zekere hoogte geloofd worden, dan kan het gemoed zeer onrustig worden, het geweten zeer bevreesd en het hart zeer bang vanwege het vooruitzicht van het lijden in het eeuwige vuur. Die vrees kan een aanzienlijke tijd duren, ja, het kan zelfs zijn dat de gevolgen ervan nooit helemaal weggaan. Degene die met deze vrees bezet is, kan terecht komen onder de bediening van een trouwe knecht van God en hem het diepe ploegen van de werkingen van de Heilige Geest horen beschrijven, waarna hij concludeert dat dit ook in hem plaatsgevonden heeft zónder dat hij de liefde van Christus heeft, die zich bewijst in een leven waarvan alle onderdelen gericht zijn op de eer en verheerlijking van Hem.

5. Hoevelen verwarren een valse vrede met de ware vrede. Stel, iemand is ontwaakt en heeft een natuurlijke vrees gekregen voor het helse vuur. Zijn geweten beschuldigt hem dat hij goddeloos is en de prediking die hij hoort, verschrikt hem nog meer. Is hij in die situatie niet als een verdrinkende man, die elke strohalm nog zal aan grijpen? Stel nu dat iemand van de valse profeten van tegenwoordig hem vertelt dat alles wat hij hoeft te doen is Johannes 3:16 te geloven om zalig te worden. Hoe gaarne zal de man in nood - hoewel zijn hart onveranderd is - zulke 'zachte dingen' indrinken. Hij is er nu zeker van dat niets meer gevraagd wordt dan vast te geloven dat God hem liefheeft en dat Christus voor hem stierf, zijn last is nu verdwenen en vrede vervult hem. Ja, en negen van de tien keer is die 'vrede' niets meer dan de opium van de satan, die zijn geweten verdooft en hem zo naar de hel afvoert. 'De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen [ware, geestelijke] vrede' (Jesaja 57:21), en **tenzij het hart gereinigd is, zal niemand God zien** (Mattheus 5:8).

6. Hoevelen verwarren zelfvertrouwen met geestelijke zekerheid. Het is onze natuurlijke neiging om goed over onszelf te denken en er het beste van te hopen, om zich met Haman voor te stellen: ik ben 'de man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft' (Esther 6:7). Wellicht staat de lezer klaar om te denken: dat geldt zeker niet voor mij; in plaats van een hoge dunk van mijzelf te hebben, beschouw ik mijzelf als een waardeloos, zondig schepsel. Ja, en het menselijke hart is zo bedrieglijk en de satan staat zo

gereed om alles in zijn eigen voordeel om te zetten, dat men zelfs vergenoegd is met zulke bijzonder nederige gedachten, erop rust en zo het hart verzekert dat alles goed is. De afvallige koning Saul begon met een lage waardering van zichzelf (1 Samuël 9:21).

7. Hoevelen **maken van een belofte de enige grond van hun geloof** en kijken niet verder dan de letter ervan. Zo bedrogen de Joden zichzelf met de letter van de wet, want ze zagen nooit de geestelijke betekenis van Mozes' bediening. Evenzo bedriegen menigten zichzelf met beloften als Handelingen 16:31, Romeinen 10:13 enz. en zien niet op tot Christus Die in die beloften bedoeld wordt. Ze zien dat Hij het juweel in de cassette is, maar houden stil bij het etiket op de buitenkant, zonder ooit de Schat die erin zit te grijpen. Maar tenzij de persoon van Christus gekend wordt, tenzij men zich echt onderwerpt aan Zijn heerschappij, tenzij Hijzelf in het hart ontvangen wordt, zal het geloof in de letter van de beloften niets baten.

De bovenstaande alinea's zijn geschreven in de hoop dat het God moge behagen om zulke lege belijders te doen ontwaken uit hun valse zekerheid.

Maar opdat niet één van Christus' kleinen zou struikelen, sluit ik af met een gedeelte uit **Komen tot Jezus Christus van John Bunyan**:

"Hoe kunnen we weten dat zulke mensen tot Christus komen? Antwoord:

Huilen ze over de zonde en gaan ze eronder gebukt als iets dat buitengewoon bitter is?

Vluchten ze ervan weg, zoals iemand wegvlucht van een dodelijk giftige slang?

Schreien ze over de ongenoegzaamheid van hun eigen gerechtigheid om gerechtvaardigd te worden in Gods oog?

Roepen ze tot de Heere Jezus om hen te redden?

Zien ze meer waarde en verdienste in één druppel van Christus' bloed om hen te redden, dan in al de zonden van de wereld om hen te verdoemen?

Zijn ze er gevoelig voor om niet tegen Jezus Christus te zondigen?

Stellen ze prijs op Christus in deze wereld en verlaten ze alles wat de wereld biedt om Zijnentwil?

Zijn ze gewillig om - met Gods hulp - gevaren te lopen voor Zijn Naam, vanwege de liefde die ze Hem toedragen?

Zijn Gods heiligen hun dierbaar?

Als dat het geval is, **dan zijn deze mensen aan het komen tot Christus**".

DEEL IV. DE ZEKERHEID VAN HET GELOOF

INLEIDING

Bij wijze van inleiding en om de lezer vertrouwd te maken met het perspectief van waaruit ik nu het thema van dit boek benader, wil ik erop wijzen dat veranderende omstandigheden in het christendom telkens vragen om een andere nadruk op verschillende aspecten van de goddelijke waarheid. In verschillende periodes werden de ware knechten van God geconfronteerd met zeer verschillende situaties en kwamen ze uiteenlopende dwalingen tegen. Dit vroeg om een campagne van aanvallen en verdedigen die beantwoordde aan de dringende behoeften in de situatie van dat moment. De wapens die geschikt waren in één conflict, waren totaal onbruikbaar in een ander conflict. Men had telkens nieuwe wapens nodig uit de wapen-rusting die de Schrift aanreikt.

Aan het einde van de lange periode die bekend staat als de 'donkere Middeleeuwen' (hoewel God ook gedurende die hele tijd een helder getuigenis van Zichzelf niet liet ontbreken), toen de Heere een vloed van licht uitstortte over het christendom, werden de hervormers geconfronteerd met de oude dwalingen van het papisme, waaronder de misvatting dat niemand verzekerd kon zijn van zijn zaligheid tot op het uur van zijn dood. Dit bracht Luther en zijn tijdgenoten ertoe om een positieve boodschap te brengen, die erop gericht was mensen te stimuleren om op God te vertrouwen en Zijn zekere beloften aan te grijpen. Toch moet erkend worden dat bij tijden hun ijver hen te ver voerde, zodat ze uitkwamen op een standpunt dat niet goed vanuit de Schrift verdedigd kan worden. Velen van de hervormers verdedigden de stelling dat de

zekerheid een wezenlijk element was van het zaligmakende geloof zelf en dat, voordat iemand wist dat hij was 'aangenomen in de Geliefde' (Efeze 1:6), hij nog steeds in zijn zonden was. In de opstand tegen het papisme sloeg de protestantse pendule dus te ver door naar de tegenovergestelde kant.

Door Gods grote barmhartigheid werd de balans van de waarheid hersteld in de dagen van de Puriteinen. Het belangrijkste leerstuk dat Luther en de zijnen zo krachtig hadden benadrukt, was de rechtvaardiging door het geloof alleen, maar tegen het einde van de zestiende en in de vroege zeventiende eeuw brachten mannen als Perkins, Gattaker, Rollock en anderen de daaruit voortvloeiende leer van de heiligmaking door de Geest prominent naar voren. De daaropvolgende vijftig jaar werd de kerk op aarde gezegend met vele mannen die 'machtig waren in de Schriften' (Handelingen 18:24), diep onderwezen door God, door Hem begiftigd met een evenwichtige bediening. Mannen als Goodwin, Owen, Charnock, Flavel, Sibbes en anderen, hoewel ze in moeilijke tijden leefden en hevige vervolging ondergingen, onderwezen het Woord naar mijn mening op een manier die meer tot onderwijs strekte. Ze werden meer dan wie ook - sinds de dagen van de apostelen tot op de huidige dag - door God gebruikt om Zijn Koninkrijk te bouwen.

De bediening van de Puriteinen was bijzonder onderzoekend. Terwijl ze de vrije genade van God onomwonden verheerlijkten, terwijl ze duidelijk leerden dat alleen de voldoening door Christus aanspraak geeft op de hemel, terwijl ze nadrukkelijk alle verdiensten van het schepsel verwierpen, benadrukten ze niettemin dat een bovennatuurlijk, herscheppend werk van de Geest in het leven van de gelovige onmisbaar is om hem geschikt te maken voor de hemel. **Belijders werden grondig onderzocht en de Puriteinen vroegen naar de gevolgen en de vruchten van het geloof, alvorens aan te nemen dat het aanwezig was. Ze onderstreepten vaak de noodzaak van zelfonderzoek en gaven gedetailleerd aan hoe iemand kon vaststellen dat hij 'een nieuw schepsel in Christus Jezus' was.** Christenen werden voortdurend aangespoord om 'hun roeping en verkiezing vast te maken' door zich ervan te vergewissen dat ze van beide duidelijke bewijzen hadden. Hoewel de omstandigheden verre van perfect waren, hebben we goede redenen om aan te nemen dat méér misleide zielen van het dwaalspoor afgehaald werden en dat méér huichelaars ontmaskerd werden dan in welke andere periode ook sinds de eerste eeuw na Christus.

De achttiende eeuw was getuige van een droevige achteruitgang en afval van het geloof. Aardse welvaart **bracht geestelijke aftakeling met zich mee. Toen de Puriteinen stierven, werd er niemand verwekt om hun plaats op te vullen.** Het Arminianisme verspreidde zich snel, gevolgd door het deïsme (of unitarisme) en andere dodelijke dwalingen. **Wereldsgezindheid overspoelde de kerken en wetteloosheid en goddeloosheid grepen om zich heen. De bazuin van het Evangelie was bijna tot zwijgen gebracht en het overblijfsel van Gods volk nam af tot een onbetekenende en hulpeloze handvol mensen.** Maar waar de zonde overvloedig werd, daar werd de genade nog veel overvloediger. **Opnieuw scheen Gods licht krachtig in de duisternis. Whitefield, Romaine, Gill, Hervey en anderen werden door God verwekt om Zijn heiligen te verlevendigen en vele zondaars tot Christus te bekeren. Het hoofddaccent van hun prediking en onderwijs lag op de soevereine genade van God zoals die bleek uit het eeuwigdurende verbond, op de zekere algenoegzaamheid van Christus' verzoening voor allen voor wie deze aangebracht was, en op het werk van de Geest in de herschepping.**

In de door God geschonken opwekkingen in de tweede helft van de achttiende eeuw namen de grote leerstukken van het christelijke geloof een centrale plaats in. **Om het evenwicht van de waarheid te bewaren gedurende de twee of drie daaropvolgende generaties, was het noodzakelijk voor Gods knechten om de bevindelijke kant van het geloof te benadrukken,** Verstandelijke rechtzinnigheid maakt niemand geschikt voor de hemel. Er moet sprake zijn van een morele en geestelijke herschepping, een genadewonder dat in de ziel gewerkt wordt, dat begint bij de wedergeboorte en voortgezet wordt in de heiligmaking. Tijdens die periode trad de leerstellige uitleg echter meer en meer naar de achtergrond en werd de praktische toepassing van het Woord op hart en leven kenmerkend voor de rechtzinnige kringen. Er werd aangedrongen op ernstig zelfonderzoek, wat in veel gevallen tot twijfel en wanhoop leidde. **Waar predikers en leraars geen goed evenwicht weten te bewaren tussen de objectieve en de subjectieve kant van de waarheid en waar de laatste gaat overheersen, daar ontstaat óf een vorm van mysticisme óf een tekort aan geloofszekerheid.**

In de tweede helft van de negentiende eeuw zien we veel kringen van belijdende christenen aan de rand van de poel Wanhoop. In veel gezelschappen werd de volle geloofszekerheid beschouwd als een vorm van fanatisme of als vleeselijke aanmatiging. Men was onmatig bezig met zichzelf en slecht onderwezen in de twee naturen van de christen. Duizenden arme zielen beschouwden twijfels en vrees, zuchten en

gekreun, als de beste bewijzen van de wedergeboorte, maar omdat dat vermengd was met wereldse en vleeselijke lusten, durfden ze het er niet voor te houden dat ze kinderen van God waren. Om hiervoor een oplossing te bieden, probeerden veel slecht opgeleide evangelisten en leraars de aandacht te vestigen op Christus en Zijn volbrachte werk, opdat hun toehoorders hun vertrouwen louter zouden stellen op het Woord van God. Terwijl daarmee het ene kwaad werd bestreden, werd er een ander kwaad begaan. Terwijl de letter van de Schrift werd gerespecteerd, werd het werk van de Geest (onbewust) onteerd. Ze veronderstelden dat ze een oplossing hadden die in alle gevallen op dezelfde manier zou werken, maar een oppervlakkig werk was het resultaat, waarvan we nog steeds de gevolgen oogsten. **Duizenden zielen die geen bewijs leveren dat ze zijn wedergeboren, zijn toch vol vertrouwen dat Christus hen gered heeft.**

Het bovenstaande overzicht laat zien dat de pendule van de ene naar de andere kant gezwaaid heeft. De mens is een schepsel van uitersten en niets dan alleen de genade van God kan ons in staat stellen om een middenkoers te varen. Een grondig onderzoek van de gang van de godsdienstige geschiedenis laat ook zien dat de knechten van God van tijd tot tijd op andere dingen de nadruk moesten leggen. Dat is één betekenis van de uitdrukking uit 2 Petrus 1:12: 'en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt', namelijk dat het in deze tekst gaat om dat bijzondere aspect van de waarheid waaraan in bepaalde tijdsomstandigheden de meeste behoefte is. In plaats van terrein te winnen, zouden de Puriteinen terrein verloren hebben als ze zich beperkt hadden tot wat de hervormers hadden geleerd. Nee, Owen sprak Luther niet tegen, maar vulde hem eerder aan. Daar waar bijzondere nadruk gelegd is op de besluiten van soevereine genade en op de toegerekende gerechtigheid van Christus, moet vervolgens aandacht gegeven worden aan het werk van de Geest in de heiligen. Precies net zo is daar waar in de prediking veel aandacht gegeven wordt aan de toestand van de christen, behoefte aan helder onderwijs over zijn positie ten opzichte van God.

Het is werkelijk betreurenswaardig dat zo weinig mensen de noodzaak onderkend hebben van de toepassing van het principe dat ik zojuist noemde. Velen hebben een ijver die niet ingetoomd wordt door verstand en denken dat, omdat één of andere respectabele knecht van God in het verleden erg succesvol is geweest door aan één aspect van de waarheid veel aandacht te geven, zij net zo veel succes zullen hebben als ze hem na-apen. Maar omstandigheden veranderen, De verschillende tijdsomstandigheden waarin de belijdende kerk verkeert, vragen om een verschillende bediening. Er bestaat zo iets als 'een woord op zijn tijd' (Spreuken 15:23).

O, dat het God moge behagen om de ogen van velen te openen zodat ze zien wat het beste past bij de verworven tijden waarin ons lot geworpen is, dat ze geestelijk onderscheidingsvermogen krijgen om te onderkennen dat het zelfs van vele delen van de goddelijke waarheid kan blijken zeer gevaarlijk te zijn als ze niet op de juiste tijd naar voren gebracht worden.

Maar al te gemakkelijk zien we dit onder ogen met betrekking tot stoffelijke dingen, waarom zijn we dan zo traag om dat te zien als het om geestelijke dingen gaat? Vlees en noten zijn voedzaam, maar wie zou het in zijn hoofd halen om er een baby mee te voeden? Zo heeft het lichaam een ander dieet nodig wanneer het ziek wordt. Datzelfde geldt voor de ziel. Om dat duidelijker te maken, zal ik één of twee extreme voorbeelden geven. De waarheid van de eeuwige straf moet door elke knecht van God getrouw gepreekt worden, maar zou een vrouw die juist haar man of kind verloren heeft en wier hart gebroken is, daarvoor een geschikte toehoorder zijn? De heerlijkheid en gelukzaligheid van de hemelse staat is een kostelijk thema, maar is het geschikt om het voor te houden aan een belijdende christen die vergiftigd is door dwalingen? De eeuwige zekerheid van de heiligen wordt duidelijk geopenbaard in de Heilige Schrift, maar geeft mij dat een rechtvaardiging om er de aandacht voor te vragen van een kind van God dat achteruitgegaan is in de genade?

1. ZELF ONDERZOEK

Mijn inleiding was dit keer lang, maar toch dacht ik dat het nodig was om zo de weg te banen voor wat nu volgt. Gods knecht van tegenwoordig wordt geconfronteerd met een verschrikkelijk ernstige en ingrijpende situatie. Over veel van wat voor zijn hart het meest dierbaar is, moet hij grotendeels zwijgen. Als hij getrouw wil omgaan met zielen, moet hij hen toespreken in de toestand waarin ze verkeren. Tenzij hij bijzonder op zijn hoede is en voortdurend wijsheid en leiding van boven vraagt, zal hij die slechte toestand nog verergeren. Overal zien we mensen die vol zekerheid zijn en die ervan overtuigd zijn dat ze naar de hemel reizen, terwijl hun dagelijkse wandel laat zien dat ze bedrogen zijn en dat hun zekerheid

slechts vleselijk is. Duizenden rusten - zoals ze het zelf zeggen - op Johannes 3:16 of 5:24 en hebben niet de geringste twijfel dat ze de eeuwigheid met Christus zullen doorbrengen. Niettemin is het de opgebonden plicht van elke ware knecht van God om de grote meerderheid van hen aan te zeggen dat ze rampzalig misleid zijn door de satan.

O, mocht het God behagen sommigen van hen hiernaar met ernst en aandacht te laten luisteren.

Een tijdje geleden las ik over een voorval dat voor zover ik mij herinner als volgt verliep. Bijna honderd jaar geleden waren de economische omstandigheden in Engeland vergelijkbaar met hoe het de laatste tijd in dit land geweest is. Met de banken ging het slecht en de mensen waren in paniek. Iemand die al zijn vertrouwen in banken was kwijtgeraakt, nam al zijn geld op in de vorm van bankbiljetten van vijf pond en ging daarna naar een vriend om ze voor goud om te ruilen. De omstandigheden verslechterden, andere banken gingen failliet en sommige vrienden van deze man vertelden hem dat ze al hun kapitaal kwijt waren. Vol vertrouwen vertelde hij hen dat hij zijn eigen geld opgenomen had, het voor goud omgewisseld had en zo goed verstopt had dat niemand het zou vinden. Met hem zat het dus wel goed. Een tijdje later, toen hij een paar dingen moest kopen, ging hij naar zijn geheime voorraad en nam er vijf gouden muntstukken uit. Hij ging van de ene winkel naar de andere, maar niemand wilde ze accepteren - het waren slechte goudstukken. De man schrok enorm en haastte zich naar zijn verborgen geld, slechts om te ontdekken dat het allemaal namaakmunten waren!

Welnu, geliefde lezer, het is mogelijk dat ook u zich volkomen zeker voelt dat uw geloof in Christus het ware goud is, maar dat u er uiteindelijk achter zult komen u te hebben vergist. Het menselijke hart is heel erg bedrieglijk (Jeremia 17:9). Gods Woord waarschuwt ons duidelijk: 'Er is een geslacht dat rein in zijn ogen is en van zijn drek niet gewassen is' (Spreuken 30:12). Vraagt u - en o mocht u het vragen met diepe ernst en oprechtheid: **'Hoe kan ik er zeker van zijn dat mijn geloof een echt en zaligmakend geloof is?' Het antwoord is: onderzoek uw geloof. Stel vast of het 'het geloof der uitverkorenen Gods' is (Titus 1:1). Verzekeer u ervan of uw geloof wel of niet vergezeld gaat van die vruchten die onlosmakelijk verbonden zijn met het door God gegeven en door de Geest gewerkte geloof.**

Wellicht staan velen op het punt om te zeggen: 'Het is voor mij helemaal niet nodig om zoveel moeite te doen. Ik weet dat mijn geloof zaligmakend is, want ik rust op het volbrachte werk van Christus'. Maar geliefde vriend, doe toch niet zulke dwaze praat. God Zelf vraagt Zijn volk hun 'roeping en verkiezing vast te maken' (2 Petrus 1:10). Is dat een nutteloze aansporing? O, speel toch niet uw eigen ijdele vertrouwen uit tegen de goddelijke wijsheid. Het is satan die zijn uiterste best doet om velen van juist dit zelfonderzoek af te houden, opdat ze niet zouden ontdekken dat hun huis op zand gebouwd is. Er is hoop voor iemand die zijn inbeelding ontdekt, maar er is geen hoop voor hen die de leugen van de duivel blijven geloven en vertrouwend rusten op de vrede die hij geeft aan velen van zijn arme slachtoffers, een vrede die zo bedrieglijk echt voelt.

God Zelf reikt ons de criteria aan om onszelf te onderzoeken en we zouden dwaas zijn als we ze niet zouden aannemen en onszelf er eerlijk aan zouden toetsen. 'Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in de Naam van de Zoon van God; opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in de Naam van de Zoons van God' (1 Johannes 5:13). De Heilige Geest Zelf zette één van zijn knechten ertoe aan om een complete brief te schrijven die ons onderwijst hoe we kunnen weten of we het eeuwige leven hebben of niet. Is het dan zo dat die vraag zo gemakkelijk kan worden beantwoord als zoveel predikers en schrijvers van tegenwoordig het voorstellen? Als er niets meer dan een vaste overtuiging van de waarheid van Johannes 3:16 en 5:24 nodig is om mijzelf te verzekeren van mijn zaligheid, waarom gaf God dan een hele brief om ons over dit thema nader te onderwijzen?

Laat de oprecht bezorgde ziel de hele eerste zendbrief van Johannes eens langzaam en aandachtig doorlezen en het zal hem opvallen dat er niet eenmaal in al die vijf hoofdstukken gezegd wordt: 'Wij weten dat wij uit de dood overgegaan zijn in het leven omdat we rusten op het volbrachte werk van Christus'. De volledige afwezigheid van zo'n uitspraak moet ons er toch echt van overtuigen dat er iets radicaal fout is aan de leer die tegenwoordig populair is over dit thema. Maar niet alleen komen we niet zo'n uitspraak tegen in deze brief, het is zelfs zo dat de eerste uitspraak met het bekende 'wij weten' precies het tegenovergestelde is aan datgene wat tegenwoordig wijd en zijd verkondigd wordt als de grond voor de christelijke zekerheid: 'En hieraan weten wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren.' (1 Johannes 2:3 Eng. vert.). Is dat niet duidelijk genoeg? **Een godzalig leven is het eerste bewijs dat ik een kind van God ben.**

Maar laten we ook de ernstige uitspraak opmerken die er onmiddellijk op volgt: 'Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet' (1 Johannes 2:4). Maken deze woorden u boos? Ik hoop van niet. Het zijn immers Gods woorden, niet de onze. Weigert u om dit hoofdstuk verder te lezen? Dat zou een slecht teken zijn. Een eerlijk hart is niet bang voor het licht. Een oprechte ziel is gewillig om zich door de Waarheid te laten onderzoeken. Als u niet in staat bent om nu het zwakke onderzoek van één van Zijn knechten te verdragen, hoe zal het u vergaan op de dag die spoedig komt, wanneer de Heere Zelf u door en door zal onderzoeken? O geliefde vriend, geef uw arme ziel een eerlijke kans, wees gewillig om vast te stellen of uw geloof een echt graan is, of slechts kaf. Als het het laatste blijkt te zijn, dan hebt u nog tijd om u voor God te verootmoedigen en Hem te smeken u het zaligmakende geloof te geven. Maar op de oordeelsdag zal het te laat zijn!

'Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet' (1 Johannes 2:4). Wat een duidelijke, ondubbelzinnige woorden! Hoe ontzaglijk is de boodschap die er helder in besloten ligt! Ziet u niet, geliefde lezer, dat dit vers stelt dat er echt mensen zijn die beweren Christus te kennen, maar ondertussen leugenaars zijn? De vader van de leugen heeft hen bedrogen en hij doet alles wat in zijn macht is om te verhinderen dat ze achter de waarheid komen. Dát is de reden waarom de onwedergeboren lezer dit hoofdstuk zo onverteerbaar vindt en zich ervan wil afwenden. O, weersta toch die neiging, zo smee ik u. God heeft ons dit bijbelvers gegeven, opdat we ons eraan zouden toetsen en ontdekken of onze zekerheid van de zaligheid de toets van Zijn heilig Woord kan doorstaan. Doe daarom niet zoals de domme struisvogel, die liever zijn kop in het zand steekt dan het gevaar onder ogen te zien.

Laat ik nog één extra vers aanhalen uit het eerste gedeelte van de Johannesbrief waarin het 'wij weten' of 'wij kennen' voorkomt: 'Maar zo wie Zijn Woord bewaart, in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden; hieraan kennen wij dat wij in Hem zijn' (1 Johannes 2:5). Dit vers staat in schril contrast met het voorgaande. De Heilige Geest bewoog de apostel hier om voor ons duidelijke bijbelse kenmerken te formuleren van geloof en liefde, die het wezenlijke verschil markeren tussen de schapen en de bokken. In vers 4 gaat het over de lege belijder, die zegt: 'Ik ken Christus als mijn persoonlijke Zaligmaker.' Hij heeft wel een beschouwelijke, maar geen levende kennis van Hem. Hij pocht dat hij rust op Christus' volbrachte werk en is vol vertrouwen dat hij gered is, maar ondertussen houdt hij Zijn geboden niet. Hij is nog steeds iemand die zichzelf behaagt. Evenals Salomo's luiaard is hij 'wijzer in zijn ogen dan zeven, die met rede antwoorden' (Spreuken 26:16). Hij spreekt vrijmoedig, maar heeft ondertussen een slordige levenswandel. In vers 5 komt de oprechte christen in beeld. Hij zegt niet: 'Ik ken Hem', maar hij bewijst het. De apostel stelt Christus hier niet voor als het onmiddellijke voorwerp van het geloof, maar beschrijft hier degene die zaligmakend gevluht is tot de Heere als zijn Schuilplaats, wat te zien is aan de vruchten die hij voortbrengt. Voor hem is Christus' Woord álles: zijn voedsel, zijn voortdurende stof voor meditatie, zijn routekaart. Hij 'bewaart' het, in zijn geheugen, in zijn hart en in zijn daden. Christus' geboden bezetten zijn gedachten en gebeden evenzeer als Zijn beloften. Dat Woord dat in hem werkzaam is, onderwerpt zijn vleselijke begeerten, voedt zijn genadegaven en brengt ze tot daadwerkelijke beoefening. Dat Woord heeft zo'n grote plaats in zijn hart en verstand dat het niet anders kan, of hij geeft er bewijs van in zijn woord en wandel. Op die manier is 'de liefde Gods in hem volmaakt.' Gods beeld is duidelijk op hem afgedrukt. Iedereen kan zien wie zijn Vader is - niet de vader van de leugen (Johannes 8:44)!

'Zo wie Zijn Woord bewaart... hieraan (op deze manier) kennen wij, dat wij in Hem zijn' (1 Johannes 2:5). Zijn Woord volmaakt bewaren? Nee, dat niet, maar het gaat hier wel om het feitelijk bewaren van Zijn Woord, zodanig dat het het leven van de gelovige kenmerkt, vanuit een diep verlangen en een eerlijk pogen om het volmaakt te doen. De wedergeboorte is dat wonder van goddelijke genade, gewerkt in de ziel, waardoor alle genegenheden op God gericht worden, de menselijke wil aan de goddelijke onderworpen wordt en een echte, radicale verandering in het leven voltrokken wordt. Het is een verandering van wereldsgezindheid in godzaligheid, van ongehoorzaamheid in gehoorzaamheid. **Bij de wedergeboorte wordt de liefde van God in het hart uitgestort door de Heilige Geest.** Die liefde blijkt uit een overheersend verlangen en een oprecht streven om in alles Hem te behagen, Die mij als een vuurbrand uit het vuur gerukt heeft. **Er is een groter verschil tussen de oprechte christen en de misleide christelijke belijder, dan tussen een levend mens en een lijk. Niemand hoeft in twijfel te verkeren als hij zichzelf eerlijk wil onderzoeken aan de hand van Gods heilig Woord.**

In dit hoofdstuk wil ik nog slechts één andere Schriftplaats onder de aandacht brengen, namelijk de gelijkenis van de zaaier. Waarom gaf de Heere Jezus ons deze gelijkenis? Waarom anders dan om me aan te zetten tot een ernstig en ijverig zelfonderzoek om te ontdekken tot welke soort van hoorders ik behoor? In die gelijkenis vergeleek Christus degenen die Zijn Woord horen met verschillende soorten aarde waarop het zaad valt. Hij verdeelde hen in vier verschillende groepen. Drie van de vier brachten geen vruchten voort die tot volmaaktheid zouden leiden. Dat is een buitengewoon ernstig gegeven en moet tot zelfonderzoek leiden. In het ene geval neemt de duivel het goede zaad weg uit het hart (Lukas 8:12). In het andere geval 'geloven ze voor een tijd, en in de tijd der verzoeking wijken zij af' (vers 13). In het daaropvolgende geval 'worden ze door de zorgvuldigheden en rijkdom en wellusten des levens verstikt' (vers 14). Behoort u, mijn lezer, tot één van deze categorieën? Ga deze vraag niet uit de weg, maar zie haar eerlijk onder ogen, zo smeed ik u, en stel vast op welke van de vier soorten aarde uw hart lijkt.

Maar er zijn ook hoorders die lijken op de goede aarde. Waaraan zijn zij te herkennen? Wat zei Gods onfeilbare Zoon over hen? Hoe omschreef Hij hen? Zei Hij dat diegenen op de goede aarde lijken die 'rusten op het Woord van God, niet aan Zijn beloften twijfelen, er vast van overtuigd zijn dat ze gered zijn en toch doorgaan met hun oude leven'? Nee, integendeel, Hij zei: 'Dat in de goede aarde valt, zijn degenen, die het Woord gehoord hebbende, hetzelfde in een eerlijk en goed hart bewaren en in volständigkeit **vruchten voortbrengen**' (vers 15). Geliefde lezers, het gaat dus om vruchten, niet om kennis, opgeblazenheid, rechtzinnigheid of vreugde, maar om vruchten, en wel zulke vruchten die de natuur uit zichzelf niet kan voortbrengen. Het is de vrucht van de Wijnstok, namelijk de gelijkvormigheid aan Christus, het vernieuwd worden naar Zijn beeld. Moge de Heilige Geest een ieder van ons onderzoeken.

"Kunnen ware gelovigen er onfeilbaar zeker van zijn dat ze overgegaan zijn in de genadestaat en dat ze daarin zullen volharden tot de zaligheid? Antwoord: Zij die echt in Christus geloven en pogen om met een goed geweten voor Hem te wandelen (1 Johannes 2:3), kunnen - zonder bijzondere openbaring - door het geloof, gegrond op de waarheid van Gods beloften, en door de Geest Die hen in staat stelt om die genade in zichzelf te onderscheiden waaraan Hij de belofte van het leven verbonden heeft (1 Johannes 3:14, 18, 19, 21, 24; Hebreeën 6:11-12 enz.), **Die ook mét hun geest getuigt dat ze kinderen van God zijn** (Romeinen 8:16), er onfeilbaar zeker van zijn dat ze in de genadestaat verkeren en daarin zullen volharden tot zaligheid (1 Johannes 5:13; 2 Timotheüs 1:12)."

"Zekerheid is die vaste overtuiging van de gelovige dat hij alléén door het werk van Christus, door het geloof ontvangen, bezitter is van een zaligheid waarin hij voor eeuwig bewaard zal worden. Die zekerheid rust alleen op de beloften uit de Bijbel aan hem die geloof".

De nauwkeurige lezer zal een aanzienlijk leerstellig verschil opgemerkt hebben tussen de twee citaten die ik hier gegeven heb. Het eerste citaat is van de Puriteinen, het tweede is een goed voorbeeld van wat de opgeblazen verlichting van de twintigste eeuw heeft voortgebracht. Het eerste is ontleend aan de Westminster Geloofsbelijdenis (het leerstellige document van de Puriteinen), het tweede is afkomstig uit de 'Scofield Bible'. In het eerste citaat wordt de balans van de Waarheid in evenwicht gehouden op een manier die ons tot nut is. In het tweede citaat worden het werk en het getuigenis van de Heilige Geest volkomen genegeerd. Dit is slechts één van de vele voorbeelden die ik zou kunnen aanhalen, die tot ons verdriet laten zien hoe ver we achteruit zijn gegaan. Het antwoord dat de Puriteinen gaven, is erop gericht om tot onderzoek van ons eigen hart te leiden. De definitie - als ze die naam al verdient - die de populaire dispensationalisten gaven, zal misleide mensen sterken in hun opvatting. Dat brengt mij ertoe om dieper in te gaan op de aard van de geloofs zekerheid.

2 . DE AARD VAN DE GELOOFSZEKERHEID

Laat ik beginnen met de vraag te stellen: Zekerheid waarvan? Dat de Heilige Schrift het geïnspireerde en onfeilbare Woord van God is? Nee, dat is niet mijn onderwerp. Dat de zaligheid uit genade alleen is? Nee, dat is evenmin mijn directe thema. **Het gaat hier om de zekerheid dat ik niet langer in de natuurstaat, maar in de genadestaat verkeer, en dan niet als een overtuiging die op veronderstellingen is gebaseerd, maar als een rusten op zekere bewijzen.** Het is het gegronde bewustzijn dat niet alleen mijn verstand verlicht is met betrekking tot de grote waarheden van Gods Woord, maar ook dat er een bovennatuurlijk werk verricht is in mijn ziel waardoor ik **een nieuw schepsel in Christus Jezus** geworden ben.

De bijbelse zekerheid van de zaligheid is die kennis die de Heilige Geest aan het hart geeft dóór de Schrift dat mijn geloof niet een natuurlijk geloof is maar het 'geloof der uitverkorenen Gods' (Titus 1:1), dat mijn liefde tot Christus oprecht is en niet verzonnen, dat mijn dagelijkse wandel de wandel is van een wedergeborene.

De zekerheid van de heiligen houdt in, zoals de Westminster theologen het zeiden, dat "de Geest hen in staat stelt om die genade in zichzelf te onderscheiden waaraan Hij de belofte van het leven verbonden heeft". Ik wil proberen om die uitspraak nader te onderbouwen met bijbelse bewijzen. Aan het begin van Mattheüs 5 zien we dat de Heere Jezus een bepaalde groep mensen zalig noemt. Ze worden daar geen 'gelovigen' of 'heiligen' genoemd, maar worden beschreven aan de hand van hun aard. Slechts door ons en anderen te beoordelen aan de hand van de beschrijving die de Heere Jezus gaf, kunnen we vaststellen of wij ook tot die groep behoren. Hij zei in de eerste plaats: **'Zalig zijn de armen van geest'** (Mattheus 5:3).

'Arm van geest' te zijn wil zeggen het levende gevoel te hebben dat 'in mij, dat is: in mijn vlees, geen goed woont' (Romeinen 7:18).

Het is de realisatie dat ik helemaal verstoken ben van iets of wat ook dat mij in Gods gunst zou kunnen aanbevelen. Het is de erkenning dat ik geestelijk bankroet ben. Het is het bewustzijn, zelfs nu (niet jaren geleden toen ik voor het eerst wakker geschud werd), dat ik geen kracht en wijsheid heb, dat ik een hulpeloos schepsel ben, volledig afhankelijk van Gods genade en barmhartigheid. 'Arm van geest' is volledig het tegenovergestelde van de zelfgenoegzame en zelfvoldane geest van Laodicea, van het 'ik ben rijk en heb nergens gebrek aan'.

'Zalig zijn zij die treuren' (Mattheus 5:4). Het is één ding om de theorie te geloven dat ik in geestelijk opzicht een armoedzaaier ben, maar het is nog heel iets anders om daarvan een levend besef in mijn ziel te hebben. Waar dat laatste het geval is, daar gaat het hart er onder gebukt en roept het bitter uit: 'Ik word mager, ik word mager, wee mij!' (Jesaja 24:16). Ik ben dan zeer bezorgd dat er zo weinig groei in de genade is, dat ik zo weinig vruchten voortbreng tot Gods eer, dat ik zoveel goddeloosheid teruggeef voor Zijn overvloedige goedheid jegens mij. Dit gaat gepaard met een steeds diepere ontdekking van de diepten van verdorvenheid die er nog steeds in mij zijn. De ziel komt erachter dat wanneer ze goed wil doen, het kwade haar bijligt (Romeinen 7:21). Zij heeft verdriet over de werking van het ongeloof, het zwellen van trots, de herlevende opstand tegen God. In plaats van vrede is er oorlog van binnen. In plaats van dat hij zijn heilig streven haalt, lijdt de gezaligde dagelijks verliezen, totdat het geraakte hart uitroept: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' (Romeinen 7:24).

'Zalig zijn de zachtmoedigen' (Mattheus 5:5). Zachtmoedigheid is onderworpenheid. Het is het tegenovergestelde van eigenwilligheid. Zachtmoedig is mijn hart als het gesmolten is en meewerkt, waardoor ik me onderwerp aan Gods wil en daaraan gehoor geef. Let erop, geliefde lezer, dat deze eerste drie kenmerken van de 'gezaligden' niet wijzen op uiterlijke verrichtingen, maar op innerlijke genadegaven, **niet op opzichtige daden, maar op een zielsgesteldheid**. Let er ook op dat het kenmerken zijn die de bezitters ervan zeker niet aangenaam en populair bij de wereld zullen maken. Wie zich een geestelijke armoedzaaier voelt, zal niet verwelkomd worden door de rijke Laodiceeërs. Hij die dagelijks treurt over zijn magerheid, zijn dorheid en zijn zondigheid, zal niet verwelkomd worden door degenen die rechtvaardig zijn in eigen oog. Hij die echt zachtmoedig is, zal niet opgezocht worden door degene die zelfbewust is.

Nee, hij zal veracht worden door de Farizeeën en met minachting bekeken worden door degenen die erop pochen dat ze 'Romeinen 7 gepasseerd zijn en nu leven in de geest van Romeinen 8'. **Deze liefelijke genadegaven, die kostelijk zijn in Gods ogen, worden veracht door de opgeblazen belijders van tegenwoordig.**

Ik kan nu niet alle andere kenmerken van de gezaligden behandelen die de Verlosser noemde aan het begin van Zijn kostelijke Bergrede, maar één ervan wil ik nog kort aanstippen. 'Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil... Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen' (Mattheus 5:10-11). Let erop dat deze tegenstand niet verwekt wordt door verkeerd gedrag of doordat anderen zich terecht beledigd voelen. Zij die chagrijnig, zelfzuchtig en hooghartig zijn, die kwaad spreken of wreed zijn, hebben niet het recht om zich achter deze zaligspreking te verschuilen, als mensen hun kwaad vergelden. Nee, het gaat hier **om mensen die aangevallen worden omdat ze op Christus lijken, wier praktische godzaligheid de wereldse wandel van lege belijders schuldig stelt, waardoor de vijandschap van de laatsten ontstoken wordt**. Het gaat hier om mensen wier levende vroomheid niet getolereerd kan worden door diegenen die

daarvan verstoken zijn. Zalig zijn de geestelijke mensen, zo zei Christus, die door vleselijke mensen gehaat worden, de zachtmoedige schapen waar de honden naar bijten.

Welnu, geliefde lezer, sta naar genade om uzelf eerlijk te beoordelen aan de hand van deze criteria. Sieren zulke hemelse genadegaven ook uw ziel? Zijn deze kenmerken van hen die de Zoon van God 'zalig' noemt ook afgedrukt op uw karakter? Bent u echt 'arm van geest'? Ik zeg 'echt', want het is gemakkelijk om uitdrukkingen over te nemen en onszelf namen te geven - als u beledigd bent wanneer anderen ze op u toepassen, is dat een teken dat u niet meent wat u zegt. Behoort u ook tot degenen die 'treuren' vanwege gebrekkige gelijkvormigheid aan Christus, de zwakheid van uw geloof, de koudheid van uw liefde? Bent u 'zachtmoedig'? Is uw wil gebroken en is uw hart onderworpen gemaakt aan God? Bent u ook iemand die 'hongert en dorst naar de gerechtigheid'? Gebruikt u de genademiddelen? Geven uw onderzoek van de Schrift en uw gebeden daar bewijs van? Bent u 'barmhartig', of juist erg kritisch en hardvochtig? Behoort u tot de 'reinen van hart'? Bent u bedroefd wanneer een onreine gedachte u bespringt? Zo niet, dan hebt u geen recht om uzelf als 'zalig' te beschouwen. Integendeel, u verkeert onder de vloek van een heilig en zonde hatend God.

Het gaat er niet om dat deze genadegaven in u volkomen ontwikkeld zijn - dat zal nooit in dit leven plaatsvinden. Maar het gaat er wel om dat ze echt in u aanwezig zijn. Niet: bent u wel volledig van uzelf ontledigd?, maar: is het uw oprechte verlangen en ernstige bede om dat te worden? Niet: treurt u zo diep als u behoorde te doen over de inwonende zonde en haar werkingen?, maar: hebt u al wel 'de plaag van uw eigen hart' gevoeld (1 Koningen 8:38)? Niet: hebt u zoveel zachtmoedigheid dat die aan niets te wensen overlaat?, maar: hebt u een onmiskenbaar bewijs dat de kern ervan werkelijk aan uw ziel meegedeeld is? **Waar leven is, daar is sprake van groei:** 'Eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar' (Markus 4:28). Maar wat niet bestaat, kan ook niet groeien. Is het 'zaad' (1 Petrus 1:23) van de genade in uw hart geplant? Dát is de zaak die ieder van ons bij zichzelf moet vaststellen - niet veronderstellen of als vanzelfsprekend aannemen, maar 'vastmaken' (2 Petrus 1:10). En dat gebeurt wanneer we eerlijk onze harten onderzoeken om te ontdekken of zich daar de genadegaven bevinden waaraan God Zijn beloften verbonden heeft.

Hoewel de evangelische geloofszekerheid het tegenovergestelde is van vleselijke aanmatiging en ongelovige twijfel, is zij absoluut niet afkerig van grondig zelfonderzoek. Maar helaas, velen hebben - zelfs van mannen die een grote reputatie hadden vanwege hun rechtzinnigheid - geleerd dat het, ook al is het dan niet echt fout, in ieder geval erg schadelijk is voor een christen om naar binnen te kijken. Zoals overal, moet echter ook hier het evenwicht van de waarheid bewaard worden. Dat men te zeer in zichzelf gekeerd kan raken, geef ik graag toe, maar dat een christen nooit zijn eigen hart moet onderzoeken, zijn geloof moet beproeven, zijn motieven grondig moet nagaan en zich ervan moet verzekeren dat 'de wortel der zaak' (Job 19:28) in hem gevonden wordt, is in strijd met veel duidelijke Bijbelteksten. De herschepping is een werk dat God in ons voltrekt (Filippenzen 1:6), en aangezien onze eeuwige bestemming daar van afhangt, behoort elke ernstige ziel zich de grootste moeite te getroosten zich ervan te verzekeren of dit genadewonder in hem gewerkt is. Toen Paulus twijfelde aan de staat van de Galaten, zei hij: 'Mijn kinderkens, die ik wederom arbeid te baren, totdat Christus een gestalte in u krijg' (Galaten 4:19). En zo schreef hij ook aan de Kolossenzen: 'Christus in u, de Hoop der heerlijkheid' (1:27).

'Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden. Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn' (Johannes 3:20-21). Dit is één van de wezenlijke verschillen tussen de onwedergeborenen en de wedergeborenen, tussen de ongelovigen en de gelovigen. Ongeloof is veel meer dan een verstandelijke dwaling of een redeneerfout die een eerlijk mens kan maken. Ongeloof komt voort uit een hart dat vijandig is jegens God. De natuurlijke mens, wanneer hij aan zichzelf overgelaten wordt, haat het doorzoekende licht van God (Johannes 3:19). **Hij is bang dat het zijn geweten zal verontrusten, dat het de vergissing van zijn aanmatigende vertrouwen aan het licht zal brengen en zijn valse vrede in duigen zal slaan.** Maar bij degene die een 'eerlijk en goed hart' (Lukas 8:15) heeft gekregen, is het precies tegenovergesteld. Hij die oprecht en gewetensvol handelt en ernaar verlangt om Gods gehele wil te kennen en onvoorwaardelijk te doen, zal het Licht verwelkomen.

De oprechte christen gelooft wat de Schrift zegt over het natuurlijke hart, namelijk dat het 'arglistig is, meer dan enig ding' (Jeremia 17:9). Het zekerste bewijs dat hij dit ernstige feit gelooft, is dat hij diep bezorgd is of niet 'het bedrogen hart hem terzijde afgeleid heeft' (Jesaja 44:20) en hem wil doen geloven

dat alles goed is met zijn ziel, terwijl hij ondertussen in 'een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid' (Handelingen 8:23) verkeert. Hij gelooft wat Gods Woord zegt over de satan, de grote misleider, **en beeft bij de gedachte dat de duivel hem, na alles wat er gebeurd is, bedrogen heeft met een valse vrede. Die mogelijkheid, die waarschijnlijkheid, geeft hem veel zielsworstelingen.** Zoals David en elke andere ware heilige, spreekt hij met zijn eigen hart (Psalm 4:5) en zijn geest onderzoekt (Psalm 77:7). Hij wendt zich tot het licht van de Heilige Schrift. Hij verlangt om zijn aard en zijn gedrag daardoor grondig te laten onderzoeken. Hij begeert te weten of zijn daden voortkomen uit zelfliefde of uit echte liefde tot God. Het is niet mijn bedoeling om met dit alles het zelfvertrouwen te voeden, integendeel, ik wil hiermee het ware vertrouwen op God bevorderen. **Het is één ding me ervan te verzekeren dat ik God liefheb, maar het is heel iets anders om in die liefde voldoening te vinden.** Het zelfonderzoek waartoe de Schrift oproept (bijvoorbeeld in 1 Korinthe 11:28), heeft niet als doel dat ik in mijzelf iets vindt dat mij aangener maakt voor God of dat kan dienen als grond van mijn rechtvaardiging voor Hem. Nee, **het doel ervan is dat ik ontdek of Christus een gestalte in mij krijgt.** We moeten voor twee uitersten waken. Het ene uiterste is dat de gelovige zich zozeer bezighoudt met het werk van de Geest in hem, dat het hart afgeleid wordt van het werk dat Christus voor Zijn volk gedaan heeft. Het andere uiterste is dat er zo'n eenzijdige nadruk gelegd wordt op de toegerekende gerechtigheid van Christus, dat de door de Geest ingestorte gerechtigheid genegeerd en geringgeschat wordt. Het is onmogelijk dat de derde Persoon van de Drie-eenheid zou gaan wonen in de ziel, zonder daar een radicale verandering te bewerkstelligen, en dát is nu juist hetgeen waarvan ik mij moet verzekeren. **Het werk van de Geest in het hart is het enige onfeilbare bewijs van de zaligheid.**

Het is helemaal waar dat, wanneer ik naar binnen kijk en mijn hart eerlijk onderzoek bij het licht van de Schrift, het werk van de Geest niet het enige is wat ik daar zal ontdekken. Nee, inderdaad, er is nog veel verdorvenheid overgebleven. Dit komt duidelijk naar voren in de Schrift, niet alleen in Romeinen 7 en Galaten 5:17, maar opvallend genoeg ook in het Hooglied van Salomo: 'Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei van twee heiren' (6:13). Daarom zegt de Bruid over haar huidige toestand: 'Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochters van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo' (1:5). En nog een keer: 'Ik sliep, maar mijn hart waakte' (5:2) - vreemde taal voor een natuurlijk mens, maar volkomen verstaanbaar voor de geestelijke mens. Het is om die reden dat de vernieuwde ziel de bede van Markus 9:24 vaak zo gepast vindt voor zijn situatie: 'Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp'.

Omdat de ware christen veel tegenstrijdigs in zichzelf tegenkomt, is het moeilijk voor hem om zeker te zijn van de staat waarin hij nu werkelijk verkeert. Daarom roept hij uit: 'Proef mij, HEERE, en verzoek mij; toets mijn nieren en mijn hart' (Psalm 26:2). Zij die vol vleselijke zekerheid, vleselijk vertrouwen en ijdele aanmatiging zijn, hebben er geen behoefte aan om de Heere te vragen hen te onderzoeken. De satan heeft hen zo volledig bedrogen, dat ze denken dat het een uiting van ongeloof zou zijn om dat te doen. Arme zielen, die 'het kwade goed heten en het goede kwaad, die duisternis tot licht stellen en het licht tot duisternis' (Jesaja 5:20). **Één van de zekerste kenmerken van de wedergeboorte is, dat de ziel vaak uitroept: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten, en zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg' (Psalm 139:23-24).**

Misschien staan sommige lezers nog steeds klaar om te zeggen: "Volgens mij is het niet zo moeilijk om vast te stellen of je verloren of gered bent. Ik rust op Johannes 5:24 en dat is voor mij voldoende". Maar met permissie, vriend, ik wil erop wijzen dat Johannes 5:24 niet een belofte is die Christus aan een individuele volgeling gaf. Het was een leerstellige uitspraak die Hij deed tegenover een gemengde groep toehoorders. Als degene die bezwaar maakt, hierop antwoordt: "Ik geloof dat dit vers een belofte bevat en ik ga me daaraan vastklemmen", dan vraag ik uit liefde: bent u er zeker van dat die belofte ook ú toekomt? Dat Johannes 5:24 een kostbare belofte bevat geef ik graag toe, maar aan wie wordt die gedaan? Laten we de tekst eens onderzoeken: 'Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Die Mijn woord hoort en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven'.

Die belofte wordt dus gedaan aan degenen die aan de volgende duidelijke omschrijving voldoen: 'Die Mijn woord hoort'. Welnu, geliefde lezer, kunt u naar waarheid zeggen dat u iemand bent die naar Zijn Woord luistert? Bent u daar zeker van? Laat u niet misleiden door alleen op de klank van de woorden af te gaan. Het gaat hier niet om een uiterlijk horen met het oor, maar om het antwoord dat het hart daarop geeft. In de dagen van Zijn omwandeling op aarde, waren er velen van wie de Heere Jezus moest zeggen dat ze

'horende (met het lichamelijke oor) niet horen' (Mattheus 13:13). Zo is het nog steeds. Geestelijk horen, zaligmakend horen is acht slaan op (Mattheus 18:15), het is gehoorzamen aan (Mattheus 17:5; Johannes 10:27; Hebreëen 3:7). Bent u gehoorzaam? Hebt u de Schriften ijverig onderzocht om Zijn geboden te verstaan? En dan niet om ijdele nieuwsgierigheid te bevredigen, maar vanuit het verlangen om ze in de praktijk te brengen? Hebt u Zijn geboden lief? Houdt u ze ook daadwerkelijk? Niet één of twee keer, maar voortdurend, zodat deze gehoorzaamheid uw leven kenmerkt? - er staat immers in de grondtekst van Johannes 5:24 dat het om een voortdurend horen gaat.

Misschien werpt iemand tegen: "Dit alles staat de eenvoudigheid van Christus in de weg; u voert ons weg van het Woord en wilt dat we ons met onszelf gaan bezighouden". Maar zegt de Schrift niet: 'Heb acht op uzelf' (1 Timotheus 4:16)? De reactie daarop is misschien: "Ik kan geen zekerheid krijgen zolang ik bezig ben met mijn eigen verdorven ik; ik verkies te blijven bij het geschreven Woord". Ik maak daar geen enkel bezwaar tegen. Wat ik hier wil benadrukken is dat het absoluut noodzakelijk is om vast te stellen dat die delen van het Woord die u aanhaalt en waar u op rust, zonder meer u toekomen. Wellicht verwijst de lezer mij naar de woorden: 'Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden' (Handelingen 16:31) en vraagt hij: "Is dat niet duidelijk genoeg?" Maar geliefde vriend, hebt u ooit opgemerkt tot wie en in welke omstandigheden de apostelen deze woorden richtten? Het was niet tot een losbandige menigte, evenmin tot een zorgeloze en ongeïnteresseerde ziel, dat de apostelen zeiden: "Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden". Nee, ze richtten deze woorden tot een ontwaakte, diep beproefde, boetvaardige ziel, die zijn plaats in het stof ingenomen had en in de grootste smart riep: "Wat moet ik doen om zalig te worden?" Maar welke toepassing verbindt u aan Handelingen 16:31? U zegt: "Deze woorden zijn goddelijk eenvoudig, ik geloof in Christus en daarom ben ik gered. God zegt het en de duivel kan me daar niet vanaf brengen". Mogelijk is de duivel dat ook helemaal niet van plan en is hij heel tevreden dat u uw vleselijke vertrouwen behouden hebt. Maar let erop, geliefde vriend, de apostelen zeiden tegen de verslagen stokbewaarder niet 'geloof in Jezus' of 'geloof in Christus', maar 'geloof in de Heere Jezus Christus'.

Wat houdt het in om zaligmakend te geloven? Ik heb geprobeerd in deel II van dit boek, 'Het zaligmakende geloof', daarop uitgebreid antwoord te geven. Laat ik het kort herhalen. Johannes 1:12 maakt duidelijk dat 'geloven' hetzelfde is als 'aannemen', 'Christus Jezus de Heere' aannemen (Kolossenzen 2:6). **Christus is pas iemands Zaligmaker wanneer Hij verwelkomd wordt als Heere. Het verband van de tekst laat duidelijk zien vanuit welk perspectief Christus daar beschouwd wordt: 'Hij kwam tot het Zijne' (Johannes 1:11). Hij was hun rechtmatige Eigenaar, omdat Hij hun Heere was.** Maar 'de Zijnen hebben Hem niet aangenomen', nee, ze zeiden: Wij willen niet dat deze koning over ons zij' (Lukas 19:14).

O, geliefde vriend, wat is dit onderzoekend! Hebt u 'de Heere Jezus Christus' aangenomen? Ik vraag niet: rust u op Zijn volbrachte werk?, maar: hebt u gebogen voor Zijn scepter en Zijn gezag erkend in uw dagelijkse handel en wandel? Hebt u uw eigen zondige heerschappij opgegeven? Zo niet, dan hebt u zeker niet geloofd in de Heere Jezus Christus en komt de belofte van Handelingen 16:31 u niet toe.

'Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe' (Romeinen 8:9). Dat staat evengoed in Gods Woord als Handelingen 16:31. Waarom horen we die woorden niet zo vaak geciteerd worden? En hoe kan iemand weten dat de Geest van Christus in hem woont? Alleen door in hemzelf de vrucht van Zijn wederbarende en heiligende genade te ontdekken. Niet dat één van deze vruchten of goede werken van de christen op welke manier of in welke mate ook verdienstelijk zouden zijn. Nee, dat nooit, **maar ze zijn wel het bewijs dat hij een kind van God is.**

3 . DE BASIS VAN DE GELOOFSZEKERHEID

De taak die ik met het schrijven van dit deel op me genomen heb, is absoluut niet gemakkelijk uit te voeren. Aan de ene kant hoop ik ervoor bewaard te blijven om het brood van de kinderen af te pakken en de honden voor te werpen. Het is mijn ernstige bede dat ik ervoor bewaard zal worden om één van Gods kleinen een struikelblok voor de voeten te werpen. Wat mijn moeilijkheid veroorzaakt, is het verlangen om uit te leggen wat een loze belijdenis is en dat God dat door Zijn Geest zal gebruiken om de schellen weg te nemen van de ogen van hen die, hoewel ze onwedergeboren zijn, met vleselijk vertrouwen rusten op enkele van de goddelijke beloften die gegeven zijn aan hen die in Christus zijn. Want zolang een zondaar buiten Christus is, komt geen van de beloften hem toe - zie 2 Korinthe 1:20. Niettemin past het mij om

wijsheid van boven te zoeken, zodat ik op zo'n manier schrijf dat niemand van degenen die nog niet bevestigd zijn in het geloof, de conclusie zou trekken dat hij nog steeds dood is in zonden en misdaden. Gelet op dit tweevoudige doel, wil ik de vraag stellen: Is een eenvoudig geloof in Christus voldoende om een ziel voor tijd en eeuwigheid te redden? Op het gevaar af dat sommige lezers zich afkeren en weigeren om dit hoofdstuk verder te lezen, zeg ik zonder aarzeling: Nee, het is niet voldoende. De Heere Jezus Zelf zei: 'Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan' (Lukas 13:3). **De bekering is even wezenlijk voor de zaligheid als het geloof.** Op een andere plaats lees ik: 'Maar wilt gij weten, o ijdel mens, dat het geloof zonder de werken dood is?' (Jakobus 2:20). Een 'eenvoudig geloof' dat op zichzelf blijft, een geloof dat het hart niet reinigt (Handelingen 15:9), niet door de liefde werkt (Galaten 5:6) en de wereld niet overwint (1 Johannes 5:4), zal niemand zalig maken.

In menig deel van de kerk is veel verwarring veroorzaakt omdat men er niet in slaagde helder te definiëren waarvan de zondaar gered moet worden. Al te vaak is de gedachte van veel mensen beperkt tot de hel. Maar dat is een zeer ontoereikende opvatting, die vaak misleidend blijkt te zijn. Het enige dat ooit enig schepsel naar de hel kan brengen is onbeweende en onvergeven zonde. Welnu, al op de eerste bladzijde van het Nieuwe Testament heeft de Heilige Geest heel duidelijk laten opschrijven dat de vleesgeworden Zoon van God 'Jezus' genoemd werd omdat 'Hij Zijn volk zalig maken zal van hun zonden' (Mattheus 1:21). Waarom verwijzen de meeste moderne evangelisten dat naar de achterste rij wat God vooraan gezet heeft? Aan iemand vragen of hij verlost is van de hel, is veel onduidelijker dan na te gaan of hij verlost is van zijn zonden.

Laat ik proberen hier iets meer over te zeggen, want duizenden belijdende christenen hebben tegenwoordig maar een erg vaag begrip van wat het betekent om zalig gemaakt te worden van de zonde. Het hart van de natuurlijke mens is gehuwd met alles wat God tegenstaat. Misschien erkent hij het niet, misschien is hij zich er niet van bewust, maar het is ondertussen wel een feit. Hij is in ongerechtigheid geboren en in zonde ontvangen (Psalm 51:7) en daarom kan de mens slechts bewapend zijn met datgene wat onderdeel is van zijn bestaan. Toen de Heere Jezus uitlegde waarom de veroordeling rust op hen die nog niet gered zijn, zei Hij dat 'de mensen de duisternis liever hebben gehad dan het licht' (Johannes 3:19). Niets dan alleen een bovennatuurlijke verandering van het hart kan iemand verlossen uit deze verschrikkelijke staat. **Alleen een almachtige Verlosser kan ons ertoe brengen om onszelf te 'verfoeien' (Job 42:6) en de ongerechtigheid te verafschuwen. Dat is wat Hij doet als Hij een ziel redt, want 'de vreze des HEEREN is te haten het kwade'** (Spreuken 8:13).

Ten tweede, verlost te worden van onze zonden betekent ook verlost te worden van onze gewoonte om de zonde te vergoelijken. Het is de onophoudelijke neiging van het natuurlijke hart om kwaad-doen te vergoelijken, te verzachten en te verbloemen. Aanvankelijk weigerde Adam zijn schuld te erkennen en probeerde hij die op zijn vrouw te leggen. Met Eva was het precies zo: in plaats van eerlijk haar goddeloosheid te erkennen, probeerde ze de schuld ervan op de slang te leggen. Maar hoe anders is de houding van de wedergeborene ten opzichte van de zonde! 'Want hetgeen ik doe, dat vergoelijk ik niet' (Romeinen 7:15 Eng. vert.). Paulus beging zonde, maar keurde die niet goed, laat staan dat hij de zonde probeerde te rechtvaardigen. Hij wees elke vriendelijkheid jegens de zonde af. Sterker nog: de ware christen heeft berouw van zijn verkeerde daden, belijdt ze voor God, treurt erover en bidt ernstig om voor een herhaling ervan bewaard te worden. Trots, koudheid en slordigheid haat hij, maar dagelijks merkt hij dat ze opnieuw hun macht over hem willen manifesteren. Opnieuw gaat hij naar de Fontein die geopend is 'tegen de zonde en tegen de onreinheid' (Zacharia 13:1), opdat hij gereinigd zal worden. De ware christen wil volmaakt gehoorzaam zijn voor God en kan met niets minder tevreden zijn. In plaats van zijn fouten goed te praten, treurt hij erover.

Ten derde, **verlost te worden van onze zonden betekent ook verlost te worden van de heersende kracht of heerschappij ervan.** De zonde woont nog steeds in de christen, verleidt, kwelt en verwondt hem en doet hem dagelijks struikelen: 'Want wij struikelen allen in vele' (Dakobus 3:2). Toch heeft de zonde niet de opperheerschappij over de christen, want hij weerstaat haar en vecht ertegen. Hoewel hij zeker geen volledig succes behaalt in zijn strijd, is er aan de andere kant een groot verschil tussen hem en de hulpeloze slaven van de satan. Zijn berouw, zijn gebeden, zijn streven naar heiligheid, zijn jagen naar het doelwit dat hem is voorgesteld, geven er getuigenis van dat de zonde niet meer over hem 'heerst' (Romeinen 6:14). Ongetwijfeld zijn er tussen de kinderen van God grote verschillen in vordering. In Zijn verheven soevereiniteit geeft God meer genade aan de één dan aan de ander. Sommigen die grotendeels verlost zijn

van uiterlijke overtredingen, moeten veel kreunen over innerlijke overtredingen. Anderen die grotendeels bewaard worden voor dadelijke zonden, moeten veel treuren over zonden van nalatigheid. Maar toch heeft de zonde niet meer de volledige heerschappij over wie dan ook die behoort tot het huisgezin van het geloof.

De vorige zin kan wellicht sommigen ontmoedigen die een teer geweten hebben. Hij die echt eerlijk met zichzelf omgaat en wiens ogen tot op zekere hoogte open gegaan zijn voor zijn verschrikkelijke zondigheid, **die meer en meer kennis krijgt aan die put van ongerechtigheid, die poel van verdorvenheid die nog in hem woont**, ervaart het vaak zo alsof de zonde nog meer over hem heerst dan ooit tevoren. Als hij ernaar verlangt om met zijn hele hart op God te vertrouwen, dan lijkt het ongeloof hem te verlammen. Als hij zich graag volledig wil overgeven aan Gods gezegende wil, dan borrelen ontevredenheid en opstand in hem op. Als hij graag een uur wil mediteren over de dingen van Gods Koninkrijk, dan plagen kwade gedachten hem. Als hij ernaar verlangt om nederiger te zijn, dan probeert trots hem te vervullen. Als hij wil bidden, dwaalt zijn geest af. Hoe harder hij wil vechten tegen deze zonden, hoe verder weg de overwinning lijkt te zijn. Het schijnt hem toe dat de zonde zijn grote meester is en de satan zegt tegen hem dat zijn belijdenis niet echt is. Wat moet ik zeggen tegen de geliefde ziel die hier zo mee worstelt? Twee dingen.

Ten eerste, alleen al het feit dat u zich bewust bent van deze zonden en zo bezig bent met uw mislukte poging om ze te overwinnen, is een goed teken. Iemand die blind is, kan niet zien. Iemand die dood is, kan niet voelen. Dat is zo in het natuurlijke én in het geestelijke. **Alleen zij die zijn opgewekt tot een nieuw leven, zijn in staat om echt te treuren over de zonde.** Bovendien zijn zulke ervaringen als die ik net noemde, een bewijs van geestelijke groei, een groei in zelfkennis. Zoals de wijze Prediker ons vertelt: 'Die wetenschap vermeerdert, die vermeerdert smart' (Prediker 1:18). In Gods licht zien wij het licht (Psalm 36:10). **Naarmate de Heilige Geest mij meer laat zien van de hoge eisen van Gods heiligheid, ontdek ik meer hoezeer ik tekort kom in het voldoen daaraan.** Als de middagzon schijnt in een duistere kamer, dan is het stof en het vuil dat voorheen onzichtbaar was, nu duidelijk te zien. Zo is het ook met de christen. Hoe meer het licht van God in zijn hart schijnt, hoe meer hij ontdekt hoeveel geestelijke vuilheid daar huist. Geliefde broeder of zuster, dit betekent dus niet dat u zondiger wordt, **maar dat God u een duidelijker en vollediger zicht geeft op uw zondigheid.** Prijs Hem ervoor, want de ogen van de grote meerderheid van uw medemensen (ook die godsdienstig zijn) zijn blind en zien niet wat u zo verontrust!

Ten tweede, **de zonde en de genade staan zij aan zij in uw hart. Er is een nieuwe, heilige natuur in de christen, náást de oude, onheilige natuur.** Naast de zonde is ook de genade werkzaam in u. Zowel de nieuwe als de oude natuur beïnvloedt uw gedrag. Waarom verlangt u er toch naar om het beeld van Christus gelijkvormig te worden, om meer op Hem te vertrouwen, Hem vuriger lief te hebben en Hem ijverig te dienen? Die verlangens komen niet voort uit het vlees. Nee, mijn bedrukte broeder of zuster, de zonde heeft geen volledige heerschappij over u. Als dat zo was, dan zou elk streven, elk gebed, elk jagen naar heiligheid uit uw hart weggebannen zijn. Er is als het ware 'een rei van twee heiren' (Hooglied 6:13) die met elkaar vechten om de heerschappij over de christen. Zoals het was met onze moeder Rebekka - 'en de kinderen stieten zich tezamen in haar lijf' (Genesis 25:22) - zo is het ook met ons. Maar juist die strijd laat zien dat de zaak nog niet beslist is: als de zonde al overwonnen had, dan zou de ziel geen weerstand meer kunnen bieden. De overwinnaar ontwapent zijn vijand, zodat hij niet langer terug kan vechten. Juist het feit dat u nog steeds vecht, laat zien dat de zonde u nog niet overwonnen heeft. Het kan erop lijken dat dat gauw zal gebeuren, maar de zaak staat buiten twijfel - **Christus zal u zeker nog verlossen van de inwonende zonde.**

In het bovenstaande heb ik geprobeerd om de vermaning van Hebréeën 12:12-13 ter harte te nemen, namelijk om 'weder op te richten de trage handen en de slappe knieën', om 'rechte paden' te maken voor de voeten van Gods kleintjes, 'opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde'. Nu wil ik opnieuw mijn aandacht richten op degenen die geen moment twijfelen aan hun aanneming door Christus en wellicht persoonlijk ook geen behoefte gevoelen aan wat hiervoor gezegd is. De Heere Jezus heeft gezegd dat een boom aan zijn vruchten gekend wordt, dus kan er niets verkeerd aan zijn om de boom van ons hart te onderzoeken. Zo kunnen we vaststellen welke soort vruchten hij nu voortbrengt, en ontdekken of het vruchten zijn die louter door de natuur voortgebracht worden, of dat ze alleen kunnen ontspringen aan inwonende genade. Misschien werpt iemand direct tegen: "Maar er kan toch niets geestelijks uit ons voortkomen?" Nee, inderdaad, niet uit ons natuurlijke ik. Maar wel uit een wedergeboren persoon.

Maar hoe kan een kwade boom goed worden? Christus zei: 'Maakt de boom goed en zijn vrucht goed' (Mattheus 12:33). Dat beeld wordt uitgewerkt met het enten van een nieuwe twijg op een oude stam. Alle aanmatiging van hen die geloofszekerheid genieten terwijl hun dagelijks leven niet past bij het Evangelie, is ongefundeerd. Zij die erop vertrouwen dat ze de eeuwige gelukzaligheid - die in belangrijke mate uit volstreekte zondeloosheid zal bestaan - zullen binnengaan, maar zich nu veroorloven om te zondigen (terwijl ze zichzelf ervan overtuigen dat Christus voor hun zonden gestorven is), bedriegen zichzelf. Er is niemand die werkelijk verlangt om in de toekomst vrij van zonde te zijn, die niet ook oprecht verlangt de zonde in het heden te verwerpen. **Wie niet dorst naar heiligheid hier, vergist zich verschrikkelijk als hij denkt dat hij verlangt naar heiligheid hiernaars. Heerlijkheid is niets anders dan genade die tot vervulling komt.** Het hemelleven is niets anders dan de volkomen ontwikkeling van het wedergeboren leven op aarde. Noch de dood noch de tweede komst van Christus zal een radicale verandering in het leven van de christen bewerken. Beide zullen slechts vervolmaken wat de christen reeds heeft en is. **Wie zich dus geloofszekerheid aanmatigt, roemt op vergeving en op het bezitten van een recht op het eeuwige leven, zónder de ervaring van een diep verdriet en een oprechte verontwaardiging over de zonde, en een haten van zichzelf vanwege de overtredingen, weet helemaal niets van wat heilige zekerheid is.**

Bij het overdenken van het fundament voor de geloofszekerheid van de christen, moeten we scherp onderscheid maken tussen de grond van zijn aanneming voor God en zijn eigen kennis van zijn aanneming door Hem. Niets dan alleen de gerechtigheid van Christus die Hij uitgewerkt heeft in Zijn deugdzaam leven en Zijn plaatsvervangend sterven, kan de zondaar een volmaakt wettige status geven voor het aangezicht van de driemaal heilige God. **En niets dan alleen de schenking van een nieuwe natuur, een bovennatuurlijk innerlijk genadewerk, kan het bewijs verschaffen dat de gerechtigheid van Christus mij toegerekend is. Wie God zaligt voor de wet, die zaligt Hij ook in de bevinding. Wie Hij rechtvaardigt, die heiligt Hij ook. Waar de gerechtigheid van Christus aan een persoon wordt toegerekend, wordt hem een beginsel van heiligheid ingestort. Het eerste kan alleen maar vastgesteld worden aan de hand van het laatste.** Ik kan alleen maar een schriftuurlijke kennis verkrijgen dat de verdiensten van Christus' volbrachte werk mij toegerekend zijn, als ik de **bewijzen zie van het krachtadige werk van de Heilige Geest in mijn ziel.**

'Daarom, broeders, benaastigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken' (2 Petrus 1:10). Waarom die volgorde, eerst roeping en dan verkiezing? We zien hier het omgekeerde van wat we lezen in Romeinen 8:29-30: 'Die Hij (1) tevoren geordineerd heeft, dezen heeft Hij (2) ook geroepen', terwijl de christen door Petrus vermaand wordt om (1) zijn roeping en (2) zijn verkiezing vast te maken. Waarom die andere volgorde? Het antwoord is eenvoudig: in Romeinen 8:29-30 gaat het om de uitvoering van Gods raadsbesluiten, maar in 2 Petrus 1:10 gaat het om de christen die daarvan een bevindelijke kennis krijgt. Ik moet terugwerken van het gevolg naar de oorzaak, ik moet de vrucht onderzoeken om de aard van de boom te leren kennen. Ik heb geen onmiddellijke toegang tot 'het boek des levens des Lams' (Openbaring 21:27), maar als ik een duidelijk bewijs verkrijg dat ik krachtadig door God ben geroepen uit de duisternis van zonde en vijandschap tot het licht van de verzoening, dan weet ik dat mijn naam in dat boek geschreven is.

Maar hoe kan ik dan mijn 'roeping en verkiezing vastmaken'? Het verband van dit tekstgedeelte maakt mij dat heel duidelijk. In de verzen 5-7 lezen we: 'En gij tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrenghende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid, en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde liefde jegens allen'. Dit zijn in een notendop de genadegaven die samen de natuur van de christen vormen. Het woord 'toebrenghen' duidt op een 'toevoegen in verband met', net zoals in een koor zich een aantal partijen en stemmen verenigen om tot een harmonieus geheel te komen. Of zoals in een regenboog de verschillende kleuren die we naast elkaar zien, samenvloeien tot een prachtig geheel. In de daaraan voorafgaande verzen had de apostel gesproken over de genade van God die Hij betoond had aan Zijn uitverkorenen. Door de wedergeboorte waren ze het verderf ontvloden, dat in de wereld is door de begeerlijkheid' (vers 4). Nu voegt hij daaraan toe: wees er niet mee tevreden dat u daarvan verlost bent, maar streef naar de volmaaktheid; wees er ernstig en vurig mee bezig om deze deugden aan uw geloof toe te voegen. **Het geloof mag niet op zichzelf staan, maar moet aangevuld en versierd worden met de andere geestelijke genadegaven.**

In vers 8-9 bewoog de Geest de apostel om ons de gevolgen voor te stellen van het wel of niet nakomen van de plichten uit vers 5-7. 'Deze dingen' in vers 8 zijn de genadegaven uit de voorgaande verzen. Als 'alle

naarstigheïd' ten koste gelegd wordt aan het verwerven en koesteren van die liefelijke deugden, dan zal dat een onmiskenbaar gevolg hebben: zoals oorzaak zich verhoudt tot gevolg, zo hangt vruchtbaarheid af van christelijke ijver. Zoals het verwaarlozen van ons dagelijkse voedsel leidt tot magerheid en zwakte, zoals een tekort aan lichamelijke oefening tot slappe spieren leidt, zo zal veronachtzaming van de goddelijke vermaning uit vers 5 **leiden tot dorheid in de ziel, tot een gebrek aan perspectief en een verlies van heilige zekerheid**. Dat brengt ons tot vers 10.

'Daarom, benaarstigt u te meer' in vers 10 wijst op een contrast met het droevige lot dat in vers 9 beschreven staat. Daar zien we de beklagenswaardige gevolgen als de ziel in een toestand van achteruitgang verkeert. Er is geen permanent station in het christelijke leven: wie niet vooruit gaat, gaat achteruit. Wie niet ijverig de goddelijke voorschriften opvolgt, verliest al gauw het goed van de goddelijke beloften. Wie aan zijn geloof niet de genadegaven toevoegt uit vers 5-7, zal spoedig vallen onder de macht van het ongelooft. **Wie de tuin van zijn ziel niet onderhoudt, zal deze al gauw met onkruid overwoekerd zien worden. Wie Gods aansporingen negeert, zal de vreugde van Zijn heil verliezen en vervallen in zo'n toestand van twijfel dat hij zich serieus zal afvragen of hij wel een kind van God is**. Om dat te voorkomen, zegt de apostel: 'Daarom, broeders, **benaarstigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken**'.

De duidelijke betekenis van deze aansporing in 2 Petrus 1:10 is dus: Wek uzelf op, getroost uzelf moeite om toereikend bewijsmateriaal te verzamelen dat u behoort tot de krachtdadig geroepenen en uitverkorenen van God. Laat daar geen twijfel of onzekerheid over bestaan. U belijdt dat u een kind van God bent, rechtvaardig dan uw belijdenis door de natuur van een kind van God te koesteren en te voeden, en door het gedrag van een kind van God te vertonen. Dit is een duidelijk bewijs dat er meer van ons gevraagd wordt dan louter te rusten op Johannes 5:24 of Handelingen 16:31! Slechts naarmate de christen de vruchten van de ware bekering weerspiegelt, heeft hij er recht op dat hijzelf en anderen hem beschouwen als één van Gods geroepenen en uitverkorenen. **Naarmate wij de andere christelijke genadegaven toevoegen aan ons geloof, hebben we vaste grond voor de zekerheid dat we behoren tot Christus' huisgezin**. Het zijn niet degenen die door eigenwil geregeerd worden, maar 'zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods' (Romeinen 8:14).

"In tijden die zo kritiek zijn voor de belangen van de levende godsdienst, temidden van zoveel verschrikkelijke geloofsafval die we dagelijks moeten waarnemen, gaan de ootmoedigen zich ernstig afvragen in hun hart - Is er geen manier voor de gelovige om met behulp van Gods genade te komen tot een gegronde zekerheid met betrekking tot de grote Evangeliewaarheden? Is het niet mogelijk voor een kind van God om zo gefundeerd te zijn in deze grote waarheden, dat hij niet alleen **'bereid is tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afeist van de hoop die in u is'** (1 Petrus 3:15), maar ook de troost daarvan ondervindt in zijn eigen gemoed dat zijn geloof 'niet is in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods' (1 Korinthe 2:5)? Op die vraag antwoord ik: Ja, Godzijdank, dat is mogelijk. Er is een onfeilbare methode ontdekt, die ons tegelijkertijd beveiligd tegen de mogelijkheid van geloofsafval én die troost en voldoening verschaft aan het hart van de gelovige met betrekking tot de grote, goddelijke waarheden. De gelovige kan dat weten aan de hand van het werk van de Geest in het hart, aan de zoete werkingen waaraan hij ontleent 'alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes' (Romeinen 15:13)" (Robert Hawker, 1803).

Christelijke zekerheid is dus een op de Schrift gebaseerde wetenschap dat ik op het smalle pad loop, dat naar het leven leidt. **Die zekerheid is gebaseerd op het Woord van God, maar bestaat tegelijk hierin dat de Heilige Geest mij in staat stelt om in mijzelf die nieuwe natuur te onderscheiden waaraan God Zijn beloften heeft geadresseerd**. Dat Woord waarover wij nu beschikken om onszelf te beoordelen, zal door God gebruikt worden om ons te oordelen in de Dag die komt. Daarom behoort elke ernstige ziel biddend en nauwkeurig de kenmerken van zijn eigen ziel en leven te leggen langs de kenmerken die de Bijbel geeft van Gods kinderen, om vast te stellen of er daartussen echte overeenkomsten zijn.

Ik wil dit hoofdstuk afsluiten met een citaat van de godzalige Samuel Rutherford (1637): "U mag uzelf onderscheiden van de verdoemden als u de volgende kenmerken hebt: Als u Christus en Zijn waarheid op zo'n hoge prijs stelt dat u alles daarom wilt verkopen om Hem te kunnen kopen, en ervoor wilt lijden. Als de liefde van Christus u méér weerhoudt van zondigen dan de wet of de vrees voor de hel. Als u nederig bent en uw eigen wil, verstand, goede naam, zaak, eer, de wereld en de ijdelheid en glorie ervan wilt verloochenen. Uw belijdenis mag niet ledig en zonder goede werken zijn. U moet in alle dingen op Gods eer gericht zijn. U moet eten, slapen, kopen, verkopen, zitten, staan, spreken, bidden, lezen en Gods Woord

horen met een hartelijk voornemen dat God daarin geëerd wordt. Wen uzelf aan het dagelijkse gebed. Draag al uw wegen en handelingen op aan God, door bidden, smeken en dankzegging. Geef er weinig om als u gesmaad wordt, want Christus Jezus werd vóór u gesmaad".

4. HET VERKRIJGEN VAN DE GELOOFSZEKERHEID

Toen de apostel Paulus aan een gezelschap van heiligen schreef, werd hij geïnspireerd om te zeggen: 'Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus' (Filippenzen 1:6). Dát is wat de wedergeboren kinderen van God onderscheidt van de loze belijders, want die zijn echt geestelijk dood, ook al hebben ze de naam dat ze leven (Openbaring 3:1). Dat is wat het verschil maakt tussen ware christenen en misleide christenen. Maar waaruit bestaat dan dat goede werk dat in de gezaligden begonnen is? Het wordt op verschillende plaatsen in de Bijbel verschillend omschreven. **Het is de reiniging van het hart door het geloof** (Handelingen 15:9). **Het is de liefde van God die in het hart wordt uitgestort door de Heilige Geest** (Romeinen 5:5). **Het is de wet van God die in hun harten geschreven wordt** (Hebreeën 8:10). Het karakter van de christelijke zekerheid is dus het hebben van een gegronde wetenschap dat ik een kind van God ben. **De basis van deze zekerheid is dat er een onmiskenbare overeenstemming is tussen mijn natuur, ervaring en leven en de beschrijving die de Heilige Schrift geeft van de natuur, ervaringen en levens van Gods kinderen.** Het verkrijgen van de geloofszekerheid vindt dus plaats in de weg van een onpartijdig zelfonderzoek en het maken van **een eerlijke vergelijking tussen mijzelf en de bijbelse kenmerken van Gods kinderen.**

Een betrouwbare en bevredigende zekerheid kan alleen verkregen of bereikt worden door middel van een grondig zelfonderzoek. "Daarom, o christenen, rust niet voordat u deze rust uw eigendom kunt noemen. Zit niet stil voordat u zekerheid hebt. Zonder u af en beproef uw hart. Dwing het om te antwoorden op de vragen die eraan gesteld worden. Plaats de kenmerken van de heiligen aan de ene kant en de kenmerken van uw ziel aan de andere kant, en beoordeel vervolgens welke overeenkomsten daartussen bestaan. U hebt hetzelfde Woord voor u waarmee u uzelf nu kunt beoordelen, als waarmee u beoordeeld zult worden op de grote Dag. U kunt daarin precies die punten lezen waaraan u getoetst zult worden. Toets uzelf daar aan. U kunt van tevoren uit de Schrift weten op welke voorwaarden de mensen vrijgesproken of veroordeeld zullen worden. Beproof nu of u datgene bezit wat u zal vrijspreken, of dat u nog in de toestand verkeert dat u veroordeeld zult worden, en wil dienovereenkomstig uzelf vrijspreken of veroordelen. Maar wees er zeker van dat u zichzelf beoordeelt met een betrouwbare toetssteen en maak geen vergissingen bij het nazoeken van de omschrijving die de Bijbel van een heilige geeft, opdat u zichzelf niet ten onrechte vrijspreekt of veroordeelt" (Richard Baxter, *The Saint's Everlasting Rest*, 1680).

De behoefte aan zulk zelfonderzoek is inderdaad groot, want menigten worden bedrogen. Ze zijn er heel zeker van dat ze christenen zijn, terwijl ze de kenmerken ervan niet hebben. "Ze zeggen dat ze gered zijn en houden eraan vast dat het zo is. Ze denken dat het goddeloos is om eraan te twijfelen, maar toch hebben ze geen vaste grond voor hun vertrouwen. Er is een groot verschil tussen aanmatiging en volle zekerheid. De volle zekerheid is redelijk en is op vaste grond gebaseerd. Aanmatiging daarentegen neemt iets als vanzelfsprekend aan en deelt met onbeschaamd gezicht mee dat datgene van haar is waar ze helemaal geen recht op heeft. Ik smeed u, pas toch op dat u zich niet aanmatigt dat u gered bent. Als uw hart vernieuwd is; als u de dingen haat die u eerst liefhad en liefhebt wat u vroeger haatte; als u oprecht berouw hebt gehad; als uw geest grondig veranderd is; als u wedergeboren bent; dan hebt u reden om zich te verblijden. Maar als er geen sprake is van een levende verandering, van innerlijke godzaligheid, als er geen liefde tot God is, geen gebed, geen werk van de Heilige Geest, dan zijn uw woorden 'ik ben gered' slechts de uwe. Dan kunnen uw woorden u wel misleiden, maar niet bevrijden" (C.H. Spurgeon over 1 Kronieken 4:10). O, wat een pogingen stelt de satan in het werk om mensen af te houden van dat levensbelangrijke en zo noodzakelijke zelfonderzoek. Hij weet heel goed dat als velen van zijn bedrogen slachtoffers zich ernstig aan deze taak zouden zetten, ze al gauw zouden ontdekken dat er geen goddelijk genadewonder in hen gewerkt is. Dat zou hen de Heere doen zoeken met heel hun hart. De satan weet ook heel goed dat echte christenen veel voordeel zouden hebben van zelfonderzoek in de strijd tegen de kracht van de inwonende zonde, als ze hun eigen harten maar grondig zouden onderzoeken. Velen worden afgeleid van dit gezonde werk door het slechte voorbeeld dat zo vele anderen geven die nu de naam van Christus dragen. Niet

weinig redeneren als volgt: als diegene (die beweert al veel langer christen te zijn en de Bijbel veel beter te kennen), die zo werelds is en zo geregeerd wordt door 'de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens', zeker naar de hemel zal gaan, waarom zou ik dan bezorgd zijn?

Maar de toestand van het mensenhart is wat velen ervan weerhoudt zich van deze plicht te kwijten. Sommigen zijn zo onwetend dat ze niet weten wat zelfonderzoek is, noch wat een knecht van God bedoelt wanneer hij hen ervan probeert te overtuigen om 'uzelf te onderzoeken' (2 Korinthe 13:5). Anderen hebben de zonde zo lief en hebben zo'n afkeer van de heilige wegen van God, dat zij zich niet wagen aan het beproeven van hun staat, opdat ze niet gedwongen zouden worden om de weg die ze zo graag bewandelen te verlaten en op een pad te gaan lopen dat ze haten. Anderen worden zo opgeslokt door hun wereldse bezigheden, ze zijn zo druk voor henzelf en hun gezinnen, dat ze zeggen: 'Ik bid u, houd mij voor verontschuldigd' (Lukas 14:18). Anderen zijn zo slordig, dat geen enkele overweging hen ertoe kan brengen om zichzelf de moeite te getroosten het eigen hart te kennen.

Trots weerhoudt velen. Ze denken hoog van zichzelf. Ze zijn zo zeker van hun zaligheid, ze zijn er zo grondig van overtuigd dat alles goed is tussen hun ziel en God. Ze zien elk zoeken naar bewijs en elk onderzoeken van zichzelf aan de hand van de Schrift om na te gaan of zij de kenmerken hebben van degenen die 'nieuwe schepselen in Christus Jezus' zijn, als totaal onnodig en overbodig. Ze zijn grootgebracht in een godsdienstige atmosfeer waarin niemand van de belijdende christenen ooit enige twijfel heeft uitgesproken over hun staat. Hun is geleerd dat zulke twijfels van de duivel komen en dat het een in twijfel trekken is van de waarachtigheid van Gods Woord. Ze hebben zo velen horen bevestigen 'Ik weet dat mijn Verlosser leeft', dat ze het als een plicht zagen om diezelfde woorden terug te kaatsen. Daarbij vergaten ze dat hij die het eerst deze woorden sprak Job 19:25), iemand was waarvan God zei: 'Niemand op de aarde is gelijk hij, een man, oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad' (Job 1:8).

Tienduizenden hebben geleerd dat het fout is voor een christen om naar binnen te kijken. Ze hebben blind het advies gevolgd van zulke waardeloze zielendokters. Maar hoe kan het fout zijn om mijn hart te onderzoeken om te kijken of God Zijn wetten in mijn hart geschreven heeft (Hebreeën 8:10)? Hoe kan het nu verkeerd voor mij zijn om te kijken en te bezien of God een goed werk in mij begonnen is (Filippenzen 1:6)? Hoe kan het verkeerd voor mij zijn om met behulp van de gelijkenis van de zaaier te kijken op welk van de vier soorten aarde mijn hart lijkt? Hoe kan het verkeerd zijn om mijzelf te toetsen aan de gelijkenis van de maagden en vast te stellen of de olie van wederbarende en heiligende genade in de lamp van mijn ziel aanwezig is (Mattheus 25:4)? Als God Zelf spreekt: 'Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe' (Romeinen 8:9), hoe kan het dan verkeerd zijn om me ervan te vergewissen dat Hij in mij woont?

Terecht zei een eminent Puritein: **"De Schrift bevat vele geboden en waarschuwingen die ons aansporen tot de uiterste ijver in onze beproeving en ons zelfonderzoek, of wij reeds deel hebben aan Christus of niet, of de Geest in ons woont of niet. Dat wijst erop hoe moeilijk het is om een verzekerd vertrouwen daarin te krijgen, maar ook hoe groot het gevaar is dat we ons vergissen. Echter, de uitkomst zal zeker goed zijn als we de middelen ijverig en regelmatig voor dat doel aanwenden"** (John Owen over Hebreeën 3:14, 1670). Ach, velen hebben zich hier vurig tegen verzet de laatste twee of drie generaties. Een gemakkelijke godsdienst, die helemaal is afgestemd op slordige mensen, is de afgelopen tijd ijverig verkondigd, waarbij de redding van de ziel en de zekerheid daarvan voorgesteld werden als een heel gemakkelijke zaak.

Het is zonneklaar voor iemand die door God onderwezen is, dat de grote meerderheid van de huidige evangelisten, traktatenschrijvers en persoonlijke werkers nog niet de helft gelooft van wat de Heilige Schrift zegt over het geestelijke onvermogen van de natuurlijke mens, over de absolute noodzaak van een genadewonder dat in hem gewerkt moet worden voordat hij zaligmakend tot Christus kan komen. Integendeel, in hun dwaling stellen ze zich de gevallen mens voor als iemand die een vrije morele keus kan maken, die evenveel kracht bezit om Christus aan te nemen als om Hem te verwerpen. Ze veronderstellen dat alles wat nodig is, informatie en aandrang is: preek het Evangelie en overtuig de mensen om het te geloven. Maar hebben ze dan nooit gehoord van de Heilige Geest? O ja, ze zeggen te geloven dat alleen Hij doeltreffend van zonde kan overtuigen en kan wederbaren. Maar stemmen hun daden hiermee overeen? Zeker niet, want eigenlijk wachten ze niet echt op God en evenmin smeken ze Hem ernstig om de kracht

van Zijn Geest, maar ze gaan erop uit en spreken en schrijven aan degenen die nog niet gered zijn alsof de Heilige Geest niet bestond.

Welnu, evenals zulke nieuwelingen duidelijk van mening zijn dat verloren zondaren Christus kunnen aannemen elk moment dat ze dat van plan zijn; evenals hun voortdurend verteld wordt dat er niets meer nodig is dan te geloven dat Christus voor hen stierf en dat ze zalig zullen worden wanneer ze op Johannes 3:16 rusten; zo is ook de gedachte ingeprent dat de belijdende christen de volle zekerheid van het geloof kan genieten elk moment dat hij wil, en dat daar niets meer voor nodig is dan 'te rusten op Johannes 5:24' enz. Één vers uit de Heilige Schrift is voldoende om de leugen aan te wijzen in deze wijdverbreide misleiding: **'Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn'** (Romeinen 8:16). Als de geschreven beloften van God in zichzelf voldoende waren om zekerheid te verschaffen, waarom zou de derde Persoon in de Godheid dan moeten getuigen mét de geest van de christen dat hij een kind van God is?

Aangezien **dit vers nauwelijks aandacht krijgt in de hedendaagse Evangeliebediening**, is het goed om de woorden ervan te overdenken. 'Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.' De duidelijke gevolgtrekking uit dit vers is dat het daadwerkelijke kinschap van de heilige op zijn minst soms een zaak is van pijnlijke onzekerheid en **dat de bovennatuurlijke werking van de Geest vereist is om van dat kinschap getuigenis te geven en zo de vrees te verminderen**. Om volkomen zeker te zijn van het verbazingwekkende feit dat God mijn geestelijke Vader is, daarvoor is meer nodig dan het getuigenis van mijn eigen gevoel of de mening van mensen, ja, ik voeg er met eerbied aan toe, daar is iets meer voor nodig dan het rusten op een goddelijke belofte. Miljoenen hebben `gerust op' de woorden 'dit is Mijn lichaam' en geen argument kon hen ervan overtuigen dat het Avondmaalsbrood niet daadwerkelijk veranderd was in Christus' letterlijke vlees. **Wie is er meer bekwaam om getuigenis te geven van het werk van de Geest in het hart dan de Geest zelf?** Wat is dan de manier waarop Hij dat getuigenis geeft? Niet door visioenen of stemmen, niet door een directe inspiratie of een nieuwe openbaring van de waarheid. Niet door het levendig voor de geest brengen van één of ander tekstvers (waaraan ik niet dacht) zodat het hart opspringt van vreugde. Als de christen geen zekerder grond had om op te staan dan dát, dan mocht hij wel terecht wanhopen. **De satan kan een bijbelvers in de gedachten brengen (Mattheus 4:6) en bij zijn slachtoffers voor veel emoties zorgen**. Hij kan een valse vrede aan hun ziel geven. Als het getuigenis van de Geest dus definitief en beslissend moet zijn, dan moet het iets zijn dat de duivel niet kan namaken. En wat is dat dan? **Het is dit: de duivel kan geen goddelijke genade verwekken en hij kan geen echte heiligheid aan het hart geven**.

`Dezelve Geest getuigt met onze geest'. 'Getuigen met' is een juridische term en betekent het geven van geldig en overtuigend bewijs. `Onze geest' wijst hier op het vernieuwde geweten. Van de natuurlijke mens wordt gezegd: 'Als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende' (Romeinen 2:15). Maar het geweten van de natuurlijke mens functioneert slechts ten dele, ziet niet scherp en is dom. Genade maakt het geweten teer, gedwee en beter in staat om zijn werk te doen. Het verlangen van de wedergeboren mens en waarin hij zich ook oefent is 'om altijd een on-ergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen' (Handelingen 24:16). Waar het geweten door genade zo functioneert, daar kunnen we met de apostel zeggen: 'Onze roem is deze (wat? Rusten op Johannes 3:16? Nee, maar) de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid.... in de wereld verkeerd hebben' (2 Korinthe 1:12).

Was de geliefde Paulus van het rechte spoor afgeraakt, dat hij iets in zichzelf gevonden had dat hem reden gaf om op te roemen? Volgens veel hedendaagse leraars was hij dat. Het is betreurenswaardig dat deze mensen niet minder aandacht besteden aan menselijke geschriften en meer aan de Heilige Schrift, want dan zouden ze lezen: 'Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden, maar een goed man van zichzelf' (Spreuken 14:14). Mocht iemand die tekst verachten omdat hij in het Oude Testament staat, in het Nieuwe Testament lezen we iets vergelijkbaars: 'Maar een iegelijk beproeve zijns zelfs werk, en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan een ander' (Galaten 6:4). Nogmaals: 'Laat ons niet liefhebben met het woord, noch met de tong, maar met de daad en waarheid. En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem' (1 Johannes 3:18-19). Wat is de methode die God hier voorstelt aan Zijn kinderen om hun harten voor Hem te verzekeren? Hij zegt niet dat ze één van de beloften op zichzelf moeten toepassen, maar dat ze in de waarheid moeten wandelen en dat vervolgens hun eigen geest er getuigenis van zal geven dat ze Gods kinderen zijn.

'Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.' Aan het getuigenis van een vernieuwd geweten, dat de christen geniet wanneer hij (door genade) wandelt in de Waarheid, paart de Geest Zijn bevestiging. Op welke manier? Ten eerste geeft Hij in de Schrift duidelijke kenmerken aan de hand waarvan we de vraag kunnen beantwoorden: 'Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods' (Romeinen 8:14). Waarom zou God dit tegen ons zeggen, als het 'rusten op Johannes 5:24' alles zou zijn wat nodig is? Ten tweede doet de Geest dat door die genadegaven te werken in de heiligen die alleen eigen zijn aan Gods kinderen: in Galaten 5:22 worden deze genadegaven uitdrukkelijk benoemd als 'de vrucht des Geestes.' Ten derde doet de Geest het door Zijn geestelijke vertroosting: 'wandelende in de vreze des Heeren en de vertroosting des Heiligen Geestes' (Handelingen 9:31, vgl. Romeinen 15:13). Ten vierde doet Hij het door in de christenen die genegenheden te werken die plichtsgetrouwe kinderen verschuldigd zijn aan hun wijze en liefhebbende Ouder (Romeinen 8:15).

Samenvattend: **de gezegende Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn, door ons in staat te stellen om bij het licht van de Schrift de effecten of vruchten van Zijn bovennatuurlijke licht te onderscheiden.** Het hijgende verlangen van het vernieuwde hart naar heiligheid, het dorsten naar een grotere gelijkvormigheid aan het beeld van Christus, het strijden tegen de zonde, het wordt allemaal door Hem geïnspireerd. Door in ons de goddelijke natuur te verwekken, door ons te leren 'de goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig te leven in deze tegenwoordige wereld' (Titus 2:12), leidt de Geest ons tot de zekere conclusie dat wij kinderen van God zijn. Daarbij laat Hij ons zien dat er een echte overeenkomst is tussen onze ervaring en de geopenbaarde waarheid: 'Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft' (1 Johannes 4:13).

5. WIE DEZE GELOOFSZEKERHEID HEBBEN

In dit hoofdstukje wil ik kort nadenken over de natuur van hen die rechtmatig het voorrecht genieten van de christelijke zekerheid.

Ook hier moeten weer twee uitersten vermeden worden. Aan de ene kant zijn er mensen die bedrogen zijn door de slogan 'geloof dat u gered bent, en u bent gered', waarop we het beste kunnen reageren door erop te wijzen dat echte zekerheid nooit groter is dan het bewijs dat we ervan hebben. Aan de andere kant zijn er mensen die bang zijn dat dit bewijs niet te verkrijgen is, zolang ze het lichaam der zonde nog omdragen. Aan zulke mensen wil ik vragen: is het onmogelijk om vast te stellen of uw lichaam gezond is? Zijn er niet bepaalde symptomen en tekenen die een duidelijke indicatie vormen? Als ik erover twijfelde en bang zou zijn dat een dodelijke ziekte mij in de greep begon te krijgen, dan zou ik een dokter zoeken. Als hij alleen maar naar mij zou kijken en gauw zou zeggen: 'Uw gezondheid is goed', dan zou ik hem verlaten en een ander zoeken die bekwaam is. Ik zou om een grondig onderzoek vragen: het meten van mijn bloeddruk, het luisteren naar mijn hartslag en het testen van mijn andere belangrijke organen. Zo zou het ook met de ziel moeten zijn.

Nu we aan de hand van Gods Woord proberen vast te stellen wie aanspraak mogen maken op christelijke zekerheid, wil ik een aantal vragen stellen en beantwoorden. Wie zijn ze in wie de grote God woont? 'Bij dien die van een verbrijzelde en nederige geest is' (Jesaja 57:15), dus niet bij degene die hoog-moedig en trots is. 'Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft' (Jesaja 66:2) - herkent u zich hierin? Of neemt u deze woorden niet serieus en gaat u erover redeneren? Aan wie schenkt God echt vergeving? Aan hen die berouw tonen en zich bekeren (Handelingen 3:19), dat wil zeggen: aan hen die de wereld en de zondige praktijken de rug toekeren en zich aan Hem overgeven, aan hen in wier hart God Zijn wetten geeft en in wier verstand Hij ze schrijft, als gevolg waarvan ze Zijn geboden liefhebben, erover mediteren en ze houden. Let erop hoe Hebreëen 10:16 voorafgaat aan 10:17!

Wie is de man die Christus vergelijkt met degene die zijn huis op de rots bouwde? Het is niet slechts iemand die alleen maar 'gelooft', maar die ook 'deze Mijn woorden hoort en dezelve doet' (Mattheus 7:24). Wie zijn echt wedergeboren? 'Een iegelijk die de rechtvaardigheid doet' (1 Johannes 2:29); zij die 'de broeders liefhebben' met de liefde die beschreven wordt in 1 Johannes 3:17-18. Aan wie openbaart God bevindelijk het eeuwige voornemen van Zijn genade? 'De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken' (Psalm 25:14). Wie zijn weg wel aanstelt, die zal Ik Gods heil doen zien' (Psalm 50:23). Wat zijn de onderscheidende kenmerken van het zaligmakende geloof? Het moet

gaan om een geloof dat het hart reinigt (Handelingen 15:9), door de liefde werkt (Galaten 5:6) en de wereld overwint (1 Johannes 5:4). Alleen wanneer mijn geloof deze kenmerken heeft, mag ik weten dat mijn geloof levend en zaligmakend is.

De geboorte uit de Geest kan alleen gekend worden aan de vruchten ervan (Johannes 3:8). Dus door het vergelijken van wat God in Zijn Woord beloofd heeft te zullen werken in Zijn uitverkorenen met wat de Geest wel of niet in mijn hart gewerkt heeft, kan ik vaststellen of ik mij met recht verzekerd mag weten van de zaligheid. Dat wordt bedoeld met 'geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende' (1 Korinthe 2:13). God heeft wonderlijke dingen 'bereid voor hen die Hem liefhebben' (1 Korinthe 2:9). Hoe belangrijk is het dan voor mij om er zeker van te zijn dat ik Hem liefheb. **Velen veronderstellen dat omdat zij vrees (of vreesden) voor de eeuwige straf, zij ook God liefhebben. Dat is niet het geval. Ware liefde tot God wordt niet verwekt door vrees voor de hel of hoop op de hemel. Als ik God niet liefheb om wie Hij in Zichzelf is, dan heb ik Hem helemaal niet lief!** En als ik Hem liefheb, dan zal het mijn verlangen, mijn doel en mijn gerichtheid zijn om Hem te behagen in alle dingen. Ik zou hier nog veel aan kunnen toevoegen, maar ik denk dat dit voldoende is om beproefde en eerlijke zielen in staat te stellen aan de hand van de Schrift vast te stellen wie er aanspraak mag maken op geloofs zekerheid.

6. HINDERNISSEN VOOR GELOFSZEKERHEID

"Vraag: Zijn alle gelovigen altijd verzekerd dat ze nu in de genade staat verkeren en dat ze zalig zullen worden? Antwoord: **Aangezien zekerheid van de genade en de zaligheid niet tot het wezen van het geloof behoort (2 Petrus 1:10), kan het zijn dat ware gelovigen lang moeten wachten voordat ze die verkrijgen** (1 Johannes 5:13). En na het genieten van die zekerheid, kan ze weer verzwakt en onderbroken worden, door allerlei slechte zielsgesteldheden, zonden, verleidingen en verlating (Psalm 77:8-10; 31:23 enz.). Maar toch zijn ze nooit zonder een zodanige aanwezigheid en ondersteuning door de Geest van God, dat ze ervoor bewaard worden in wanhoop weg te zinken (Psalm 73:13-15; 1 Johannes 3:9; Jesaja 54:7-11)" (Westminster Geloofsbelijdenis, Grote Catechismus).

Het ontbreken of verliezen van lichamelijke gezondheid kan niet altijd toegeschreven worden aan dezelfde oorzaak of omstandigheid. Evenmin kan altijd dezelfde reden gegeven worden voor het ontbreken of verminderen van de geloofs zekerheid. Evenals een dokter die slechts één medicijn zou gebruiken voor de genezing van alle ziekten daarmee een bewijs zou geven van zijn grote onbekwaamheid, zo zou ook elke pastorale werker die dezelfde behandeling voorschrijft voor alle ziekten van de ziel zichzelf daarmee tegelijk kwalificeren als een 'nietige medicijnmeester' (Job 13:4). Er zijn verschillende maten van gezondheid, zowel van lichaam als ziel. Dat moet allereerst toegeschreven worden aan de soevereiniteit van God, Die Zijn natuurlijke en geestelijke gaven uitdeelt zoals Hij wil. Maar toch, ook al kunnen we onszelf geen gezondheid geven, we moeten wel de wettige middelen gebruiken die - met Gods zegen - daaraan bijdragen. Andersom kunnen we ook door onze zondige dwaasheid onze gezondheid ondermijnen en verwoesten. Dat geldt ook voor het geestelijke. In veel gevallen is gebrek aan christelijke zekerheid (of een zeer geringe mate daarvan) te wijten aan een slechte gezondheid. Een geringe lichamelijke vitaliteit gaat doorgaans gepaard met een slechte mentale toestand. Een trage lever zorgt voor depressies en wanhoopsgevoelens. Veel mensen die nu in de put zitten, zouden er erg mee geholpen zijn als ze oefeningen zouden doen in de buitenlucht, hun dieet zouden veranderen en een paar doses wonderolie innemen. Toch is het er verre van dat die maatregelen zouden leiden tot herstel van of toename in geloofs zekerheid, want geestelijke vruchten kunnen niet voortgebracht worden door stoffelijke middelen. Niettemin is het wegnemen van fysieke hindernissen vaak een hulpmiddel. Wie kan het Woord met profijt lezen, als hij lijdt aan een zenuwlopende hoofdpijn? Wat ik duidelijk wil maken is dat wat tenminste in sommige gevallen beschouwd wordt als een gebrek aan zekerheid, niets meer is dan een fysiek onvermogen om zich in de dingen van God te verblijden. Toch bedoel ik hiermee niet dat niemand gezegend kan zijn met de vreugde in de Heere als zijn lichamelijke gezondheid slecht is. Zeker niet: er zijn opmerkelijke gevallen die het tegendeel laten zien. Maar aan de andere kant blijft staan dat veel mensen veel geestelijke goederen ontberen omdat ze geen acht slaan op de basiswetten voor lichamen welzijn. De zekerheid van sommige van Gods lieve kinderen werd in de weg gestaan door een gebrekkige bediening. Ze hebben gezeten onder een prediking die te eenzijdig was, die er niet in slaagde het juiste

evenwicht te bewaren tussen de objectieve en de subjectieve aspecten van de waarheid. Ze werden aangemoedigd om veel meer met zichzelf bezig te zijn dan met Christus. Ze weten dat velen bedrogen worden, zijn bang dat dat met hen ook kan gebeuren en richten daarom hun belangrijkste inspanningen op zelfonderzoek. Ze hebben ook een afkeer van het luide pochen van valse belijders.

Ze zien het waardeloze in van het vleeselijke vertrouwen van waaruit de oppervlakkig godsdienstige mensen om hen heen spreken. Daarom aarzelen ze om de zekerheid van de zaligheid te belijden, opdat ze niet schuldig bevonden worden aan aanmatiging of opgeblazen worden door de duivel. Ja, ze zijn zelfs twijfels, vrees en onzekerheid gaan beschouwen als het beste bewijs van geestelijke nederigheid.

Welnu, hoewel ik absoluut niet van plan ben om dat goed te keuren, aarzel ik niet om te zeggen dat ik die laatste houding verre verkies boven de aanmatigende claims die velen tegenwoordig doen.

Ik zou veel liever mijn lot werpen met een gezelschap van nederige, piekerige mensen die zichzelf wantrouwen, die uitroepen: "Dát is wat ik weten wil, het geeft me menige angstige gedachte: heb ik de Heere nu lief of niet, ben ik de zijne of niet?, dan dat ik me zou verbroederen met hen die er nooit aan twijfelen dat Christus hen aangenomen heeft, maar die zelfgenoegzaam en hooghartig zijn, en wier dagelijkse wandel erg ongunstig uitvalt vergeleken met die van de twijfelmoedigen. Het is beter om gebukt te gaan onder het gevoel van mijn verdorvenheid en al mijn dagen te treuren over het gebrek aan gelijkvormigheid aan Christus, dan dat ik onwetend blijf over mijn werkelijke staat en met een blij hart en een optimistisch hoofd rondstap, altijd met een blij lach op mijn gezicht.

Maar gelukkig is er ook een gezond midden tussen het doorbrengen van de meeste van mijn dagen in Kasteel Twijfel en Moeras Wanhoop, zodat ik bijna geheel een vreemdeling ben van 'de vreugde in de Heere', én het ervaren van een valse vrede die de satan geeft en die nooit verstoord wordt door de stem van het geweten. Heilige zekerheid en een nederig hart zijn niet onverenigbaar. Dezelfde apostel die uitriep: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?' (Romeinen 7:24), heeft ook gezegd: 'Ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag' (2 Timothees 1:12). 'Als droevig zijnde, doch altijd blijde' (2 Korinthe 6:10), die woorden vatten zijn dubbele ervaring samen. Ook wij zijn dagelijks 'droevig' wanneer God onze ogen geopend heeft om iets te zien van die massa van verdorvenheid die nog steeds in ons huist; ook 'droevig' wanneer we merken hoe ver, hoe vreselijk ver we tekortschieten ten opzichte van het voorbeeld dat Christus ons naliet. Maar toch verheugen we ons ook, omdat God ons niet in onwetendheid heeft gelaten ten aanzien van onze verschrikkelijke staat, dat Hij in ons een diep verlangen naar heiligheid heeft gewerkt, en omdat we weten dat die verlangens volkomen bevredigd zullen worden wanneer we verlost worden van dit lichaam van de dood.

De zekerheid van andere heiligen verdampt grotendeels vanwege de aanvallen van de duivel. **De drie belangrijkste dingen die onze grote vijand wil bereiken zijn: ons aanzetten tot zonde, de oefening van onze genadegaven verhinderen en onze vrede en vreugde wegnemen.** Als hij in de eerste twee dingen grotendeels faalt, dan is hij vaak succesvol in het derde. Zich voordoen als een engel van het licht, komt hij tot de ziel om te preken over Gods heiligheid en de buitengewone zondigheid van de zonde, met als doel het geweten te overweldigen en tot wanhoop te brengen. Hij herinnert de christen voortdurend aan zijn verschrikkelijke en aanhoudende ongelooft, de koudheid van zijn hart jegens God en de vele opzichten waarin zijn houding en zijn daden niet aan Christus gelijkvormig zijn. Hij herinnert hem aan talloze zonden, zowel dadelijke zonden als zonden van nalatigheid, en hoe teerder zijn geweten is, hoe scherper de satan steekt. Hij daagt hem uit om zijn aard te vergelijken met die van de heiligen in de Schrift. Vervolgens zegt hij tegen hem dat zijn belijdenis waardeloos is, dat hij een huichelaar is en dat het spotten is om de heilige naam van Christus op zijn vuile lippen te nemen.

Zo velen bezwijken onder satans inspanningen om hun vrede te verstoren en hun zekerheid te verwoesten, omdat ze niet weten hoe ze zijn aanvallen moeten weerstaan, en omdat ze vergeten dat de Schrift het aardse leven van Gods kinderen absoluut niet voorstelt als vlekkeloos en volmaakt. Als algemene regel is het het beste om de waarheid te erkennen van satans beschuldigingen als hij zegt dat ik in mijzelf nog steeds een grote zondaar ben. Als hij me vraagt of deze of gene lust van het vlees in overeenstemming is met een hart waarin een goddelijk genadewonder is gewerkt, dan moet ik antwoorden: 'Ja, want het vlees in mij is nog niet met wortel en tak vernietigd of weggezuiverd'. Als hij vraagt: 'Hoe kunnen zulke twijfels samengaan met een hart waaraan God het zaligmakende geloof heeft meegedeeld?', herinner hem er dan

aan dat de Schrift ons vertelt over iemand die tot Christus kwam en zei: 'Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp' (Markus 9:24).

Maar de meest voorkomende hindernis is het toegeven aan een zonde waar we vanaf weten. Als een christen opzettelijk een pad volgt dat Gods Woord verbiedt, als hij iets doet waar geen goedkeuring op rust en God hem om die reden al vaak een signaal gegeven heeft, als zijn geweten ernstig verontrust is maar hij toch volhardt in die zonde - dan is het geen wonder dat hij verstoken is van de zekerheid en troost van de Geest. **Het kan niet anders of het koesteren van een zonde verduistert de bewijzen van het kinschap van God, want het vermindert zozeer de mate van onze genadegaven dat ze niet meer te onderscheiden zijn.** Toegelaten zonde verduistert het oog van de ziel, zodat ze haar eigen staat niet meer kan zien. Toegelaten zonde bedwelmt het hart, zodat het zijn eigen toestand niet meer kan voelen. Maar erger nog: het vertoornt God, zodat Hij het gezegende licht van Zijn aangezicht terugtrekt: 'Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort' (Jesaja 59:2).

De droevige geschiedenis van David is wat dat betreft een ernstig voorbeeld. Zijn vreselijke val had pijnlijke gevolgen: 'Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd in mijn brullen de ganse dag, want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij, mijn sap werd veranderd in zomerdroogten' (Psalm 32:3-4). Maar God zij geprezen, zijn aardse leven hield niet op toen hij in deze beklagenswaardige toestand verkeerde: 'Mijn zonde maakte ik u bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de HEERE; en Gij vergaapt de ongerechtigheid mijner zonde' (vers 5). Meer licht over de diepe zielsoefeningen die David doorgemaakt heeft krijgen we in Psalm 51. Daar horen we hem uitroepen: 'Verberg Uw aangezicht van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden. Schep in mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest. Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij. Geef mij weder de vreugde Uws heils' (Psalm 51:11-14). Dat brengt mij ertoe om stil te staan bij het behoud van de geloofszekerheid.

7. HET BEHOUDEN VAN DE GELOFSZEKERHEID

Ook hier moeten we waken voor twee uitersten: het verlamdende noodlotsdenken dat ik mezelf niet kan helpen en het aanstootgevende humanisme dat de oplossing in mijn eigen hand ligt. **Geestelijke zekerheid is een goddelijk geschenk, maar de christen heeft wel een verantwoordelijkheid om die zekerheid te behouden.** Het is waar dat ik niet van vrede kan spreken tot mijn eigen geweten, of de balsem uit Gilead kan toepassen aan mijn gewonde hart, maar wel kan ik veel dingen doen die de grote Dokter verdriet doen en afstoten. We kunnen onszelf niet dichtbij God brengen, maar kunnen wel van Hem afdwalen en doen dat ook. Van onszelf kunnen we niet tot eer van God leven, maar we kunnen wel tot eigen eer leven. Van onszelf kunnen we niet wandelen in de Geest, maar we kunnen wel wandelen in het vlees. We kunnen onszelf niet vruchtbaar maken voor elk goed woord en werk, maar we kunnen wel door ongehoorzaamheid en toegeeflijkheid een magerheid in onze ziel brengen en koude in onze gegengheden. We kunnen onze lichamen geen gezondheid geven, maar we kunnen wel de middelen gebruiken die - onder Gods zegen - onze gezondheid kunnen bevorderen.

1. Heilige zekerheid kan niet behouden worden tenzij de christen zijn hart 'behoedt boven al wat te bewaren is' (Spreuken 4:23). 'Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt' (Markus 14:38). 'Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levende God' (Hebreeën 3:12). Er moet sprake zijn van "een waakzaam strijden, een strijden tegen het hele werk van de zonde in al haar list en kracht, met alle aantrekkingskracht en werkzaamheid die de satan en de wereld eraan verlenen. Hierop past de apostel in het bijzonder zijn waarschuwingen en vermaningen toe die hij aan ons geeft, opdat we ervoor waken dat we er niet door verhard worden. Want de hele opzet ervan is om ons aandeel en onze volharding in Christus te beschadigen en te vernietigen, en ons zo af te trekken van de levende God" (John Owen). Meer in het bijzonder dient de christen te bidden en te strijden tegen de zonden van aanmatiging. Rechter-handen moeten afgehakt worden, rechterogen uitgeplukt (Mattheus 5:29); een verrotte ledemaat moet geamputeerd worden, anders zal spoedig de dood volgen. Roep sterk tot God om genade die u in staat stelt de zonden te doden die u bezetten. Onthoud dat, wanneer u zich opzettelijk begeeft naar de plaats van gevaar en u zich bewust blootstelt aan de aanvallen

van de zonde, u dan de Heere verzoekt. 'Kom niet op het pad der goddelozen, en treed niet op de weg der bozen. Verwerp dien, ga er niet door; wijk ervan en ga voorbij' (Spreuken 4:14-15). O, wat een voorzichtige wandel is er nodig in een wereld waar aan alle kanten valstrikken zijn!

2. Heilige zekerheid kan niet vastgehouden worden tenzij de christen ijverig zijn genadegaven koestert. Een christen is iemand die deel heeft gekregen aan de geestelijke genadegaven die 'met de zaligheid gevoegd zijn' (Hebreeën 6:9). Om bevestigd te worden in zijn troost en vreugde, is het nodig dat hij weet dat hij die genade-gaven bezit. **Het beste bewijs dat we in de genadestaat zijn, is te groeien in de genade.** Wil er groei zijn, dan is een "dagelijks, voortdurend koesteren van de genadegaven nodig, een arbeiden om elke genade te vermeerderen en te versterken waardoor wij in Christus blijven. Verwaarloosde genade zal verdorren en uiteindelijk bijna sterven (Openbaring 3:2), ja, tot op zekere hoogte, bijvoorbeeld als het erom gaat dat de genadegaven ons een bewijs verschaffen van Gods liefde tot ons en van onze vereniging met Christus, zullen ze helemaal wegwijnen. Sommige van de gemeenten in Openbaring hadden hun eerste liefde en hun eerste werken verlaten. Vandaar het bevel dat we in genade moeten groeien. Wij geven daaraan gehoor wanneer de genade daadwerkelijk in ons groeit en bloeit. Dat kan op twee manieren. Ten eerste, wanneer een afzonderlijke genadegave vermeerderd wordt. Wanneer het geloof dat zwak was, sterk wordt; en de liefde die flauw en koud was, weer in vuur en vlam raakt; wat alleen kan gebeuren als die genadegaven nauwgezet geoefend worden en we onze zielen door dat geloof en die liefde voortdurend aan de Heere Christus overgeven. Ten tweede, door genade bij genade te voegen: 'En gij tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrenge, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis' (2 Petrus 1:5). Dat is waar het om gaat wanneer we het over geestelijke ijver hebben. Dat is de natuur van de evangelische genadegaven, omdat ze in Christus samen komen. Zoals ze in ons gewerkt worden door een en dezelfde Geest, zo leidt de beoefening van de ene tot het opwekken en de beoefening van de andere in de ziel" (John Owen).

3. **Door een open en directe verhouding met God te hebben.** 'Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwade geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water' (Hebreeën 10:22). Let op het nauwe verband tussen deze zaken. Aanbidders kunnen niet oprecht en hartelijk naderen tot God, als de schuld van de zonde op hun geweten rust. **Niets beperkt onze vrijheid in het naderen tot de driemaal heilige God meer dan de pijnlijke gewaarwording dat ons gedrag Hem mishaaft heeft.** 'Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God' (1 Johannes 3:21). Echter, ook al strijdt hij nog zo hard, ook al wandelt hij zo voorzichtig en oplettend als maar mogelijk is, toch struikelt de christen dagelijks in vele dingen (Jakobus 3:2), zowel door zonden van bedrijf als van nalatigheid. Maar geprezen zij God, onze liefhebbende Vader heeft ook iets voorzien in het geval wij droevig falen: 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid' (1 Johannes 1:9). Zo gauw we ons bewust worden dat wij verkeerd gedaan hebben, moeten we ons hart uitstorten voor God en niets achterhouden, maar vrijelijk elke belediging erkennen. Ook moeten we er niet bang voor zijn dit dagelijks te doen, ja, voortdurend. Als de Heere van ons vraagt dat wij onze zondigende broeders 'zeventig maal zevenmaal' (Mattheus 18:22) vergeven, is Hij dan minder barmhartig? 'Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen' (Spreuken 28:13).

4. **Door de dagelijkse gemeenschap met God te onderhouden.** 'Onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. En deze dingen schrijven wij, opdat uw blijdschap vervuld zij' (1 Johannes 1:3-4). Let op het verband tussen deze twee uitspraken: vervuld zijn van vreugde (wat in deze brief voornamelijk wijst op het voortdurend wandelen in de ongestoorde zekerheid van ons goddelijk kindschap) is de vrucht van gemeenschap met de Vader en Zijn Zoon. Maar wat wordt er bedoeld met de uitdrukking 'gemeenschap'? Velen lijken slechts vage, visionaire ideeën te hebben over de betekenis ervan. Wat er mee bedoeld wordt, is dat hart en geest verenigd zijn, gemeenschappelijke belangen en vreugden kennen, één zijn in wil en voornemen. Ook duidt gemeenschap op wederkerige liefde. Het is een gemeenschap 'in het licht' (1 Johannes 1:5-7). De perfecte uitdrukking en het volmaakte voorbeeld ervan was te vinden in de Heere Jezus. Hij wandelde in ononderbroken gemeenschap met Zijn Vader. Hij verheugde Zich in Zijn wil (Psalm 40:9) en hield Zijn geboden (Johannes 14:31). Hij deed altijd die dingen die Zijn Vader behaagden (Johannes 8:29). En dezelfde apostel zegt: 'Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft' (1 Johannes 2:6). Gemeenschap is deel hebben aan het licht en de liefde van God. Het is een weigeren van de dingen die Hij haat en een kiezen van de dingen

waarin Hij een vermaak scheidt. Het is het verliezen van mijn wil in de Zijne. Het is een uitgaan uit mijzelf en een omhelzen van God in Christus. Het is het aanvaarden van de maatstaf die Hij hanteert voor alle dingen. Het is denken zoals Hij denkt. Het is kijken naar de wereld met alles wat daarin is, het hele leven mi en in de toekomst, vanuit Zijn gezichtspunt. Het is dus een gevormd worden in overeenstemming met Zijn heilige natuur. Het is leven tot Zijn eer. En daarom is het een gemeenschap van vreugde: 'De blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte'(Nehemia 8:10), sterkte om de verzoeken te overwinnen, om de plichten van dit leven na te komen, om het verdriet en de teleurstellingen ervan te kunnen dragen.

Hoe dichter we bij de Heere wandelen, hoe helderder de bewijzen zullen zijn dat we kinderen van God zijn.

8. DE VRUCHTEN VAN DE GELOOFSZEKERHEID

Heilige zekerheid bevrijdt van al die twijfels en vrees die veel christenen hun wettige vreugde in de Heere ontnemen. Dat blijkt duidelijk uit het contrast dat wordt voorgesteld in Romeinen 8:15: 'Want gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vrees, maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door Welke wij roepen: Abba, Vader'. Onzekerheid is al erg genoeg bij alles wat ons bezighoudt, maar vooral in verband met onze eeuwige belangen. Maar ware zekerheid maakt ons vrij van de pijnlijke slavernij van onzekerheid, ja, **ze ontnemt zelfs aan de dood zijn verschrikkingen**. Ze stelt de ziel in staat om te zeggen: 'Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils' (Jesaja 61:10).

Heilige zekerheid geeft ook lijdzaamheid in beproevingen: 'Gij hebt de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende dat gij hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen' (Hebreeën 10:34).

Waar het hart verankerd ligt in God en zich koestert in de zonneschijn van Zijn aangezicht, daar zal de christen niet bang zijn voor kwade tijdingen. Hij zal kalm blijven onder verliezen en niet bewogen worden temidden van vervolgingen. "Als ik leef in een bestendige, gestage zekerheid aangaande de staat van mijn ziel, dan voel ik me zo dapper als een leeuw. Ik kan dan lachen om alle beproevingen en blijf er onverschrokken onder. Maar wanneer mijn vertroosting verdwijnen, dan word ik zo bevreesd dat ik wel in een muizenholletje zou willen vluchten" (Latimer aan Ridley, 1551).

Tenslotte **geeft heilige zekerheid ook vreugde in God, zodat degene die haar bezit de ijdele genoegens veracht, waar de wereldlingen juist zo naar haken**. 'Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallen wezen zal, zo zal ik nochtans in de HEERE van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils' (Habakuk 3:17-18). 'Daarom, broeders, benaastigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken... want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwige Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus' (2 Petrus 1:10-11).

DEEL V. VIER GESPREKKEN

GESPREKKEN TUSSEN :

Dhr. Vleselijk Vertrouwen : **V V**

De Redacteur : **R**

Dhr. Ootmoet : **O**

Zuster Vreesachtig : **V**

(Dit gehele boek is een bundeling van Pinks artikelen over het zaligmakende geloof in zijn blad Studies in the Scriptures, waarvan hij elke twee weken een nieuw nummer publiceerde en waarvan hij de enige auteur was. Het lijkt er dus sterk op dat hij met het personage dat hij 'de Redacteur' noemt, zichzelf bedoelt).

INLEIDING

Als we kijken naar de dwaling die zo wijd en zijd verbreid is en de verwarring die zoveel zielen verduistert, dan is het nauwelijks te verwachten dat iemand in een paar uur kan afleren wat hij zoveel jaren ten onrechte geloofd heeft als de Waarheid van God. Zonder twijfel zou menige lezer willen dat hij de gelegenheid had voor een persoonlijk gesprek over dit onderwerp, zodat hij zijn problemen zou kunnen vertellen en vragen stellen over iets dat voor hem nog niet duidelijk is. Ik heb daarom besloten nog enkele hoofdstukken toe te voegen in de vorm van gesprekken. In die gesprekken introduceer ik mensen met een heel verschillende aard, die graag het onderwerp van dit boek, het zaligmakende geloof, willen bespreken.

GESPREK MET DHR. VLESELIJK VERTROUWEN

V V: "Goedemorgen, mijnheer de redacteur, ik zou graag met u spreken over de artikelen over 'Zekerheid' die u vorig jaar gepubliceerd hebt in de Studies in the Scriptures.

R: "Ga zitten, alstublieft. Allereerst wil ik u vriendelijk maar eerlijk meedelen dat mijn tijd al volledig bezet is met het bedienen van Gods lieve kinderen, maar ik ben nooit te druk om alles te doen wat in mijn vermogen is om een behoeftige ziel te helpen".

V V: "O, maar ik heb ook geen hulp nodig. Ik wil graag enkele punten in uw artikelen benoemen waarvan ik heel zeker ben dat u daarin dwaalde".

R: "Beste vriend, er staat geschreven: 'En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen' (1 Korinthe 8:2). Daarom vertrouw ik erop dat God mij altijd de genade zal geven om bereid te zijn kennis te nemen van de visies van anderen, ze te wegen, en daardoor open te staan voor wat Hij mij leren wil. Maar aan de andere kant ben ik **niet bereid met wie dan ook over zaken die van Godswege vaststaan te gaan debatteren**".

V V: "Ik ben er helemaal zeker van dat ik het bij het rechte einde hebt en dat u dwaalt, en ik voel het als mijn plicht om u dat te vertellen".

R: "Heel goed, ik sta klaar om te luisteren naar wat u te zeggen hebt, alleen herinner ik u er nogmaals aan dat ik niet met u in debat kan gaan, **want de dingen van God zijn te heilig om erover te gaan redetwisten**. Maar een vriendelijke discussie vanuit een goede geestelijke houding kan voor ons beiden nuttig zijn. Laten we, voordat we beginnen, de hulp van de Heilige Geest vragen, opdat Hij genadig ons vlees moge onderwerpen en ons gesprek zo leiden dat de woorden van onze mond en de gedachten van ons hart 'welbehaaglijk mogen zijn voor Zijn aangezicht' (Psalm 19:15), **want we moeten beiden van elk ijdel woord rekenschap afleggen**".

V V: "Het is me in uw artikelen opgevallen dat u van iets wat echt heel eenvoudig is, een zeer moeilijke en gecompliceerde zaak hebt gemaakt. Volgens uw opvattingen moet een mens veel moeiten doormaken om erachter te komen of hij wel of niet gered is, terwijl als iemand het Woord gelooft, hij daar in een ogenblik zeker van kan zijn".

R: "Maar is iedereen die in Gods Woord gelooft werkelijk gered? Geloofden de Joden in Christus' dagen niet impliciet dat God het Oude Testament geschreven had? En verdedigen de Jehova's Getuigen en anderen vandaag de dag niet luidkeels hun geloof in de goddelijke inspiratie van de Bijbel? Ja, gelooft zelfs de duivel dat ook niet?"

V V: "Dat is niet wat ik bedoel, ik bedoel dat als ik op een vers uit de HeiligeSchrift rust als Gods belofte aan mij, ik mag weten dat Hij me niet zal beschamen".

R: "In principe is dat hetzelfde. Stelt de katholieke zijn volle vertrouwen niet op Christus' woorden 'dit is Mijn lichaam'? **Het zaligmakende geloof is niet een geloof in de echtheid van welk vers in de Schrift dan ook, maar een geloof in de Persoon Die ons de Schriften gegeven heeft, een geloof in de Christus Die in de Schriften bekend wordt gemaakt**".

V V: "Ja, dat weet ik en ik geloof ook echt in God en Zijn Zoon, ik weet dat ik gered ben omdat Hij dat zegt."

R: "Waar zegt God in de Schrift dat u gered bent?"

V V: "In Johannes 5:24, Handelingen 16:31 en verschillende andere Schriftplaatsen".

R: "Laten we die teksten eens opzoeken, goed? In Johannes 5:24 beschrijft de Heere Jezus iemand die 'uit de dood is overgegaan in het leven'. Hij vertelt ons twee dingen over zo iemand, zodat we hem kunnen herkennen. Ten eerste: 'Die Mijn woord hoort'. Dat is duidelijk genoeg. Maar uiteraard betekent dat hier meer dan alleen maar gewoon luisteren naar Zijn Woord met het uitwendige oor".

V.V: "O, ik zie het al, u wilt gaan verduisteren wat zo eenvoudig is, u wilt zielen in de war brengen op een punt dat zo duidelijk is".

R: "Pardon, maar u hebt het niet bij het rechte eind. Ik wil alleen maar de woorden goed begrijpen die God gebruikt heeft en daarom is het nodig om zorgvuldig Schrift met Schrift te vergelijken, om erachter te komen hoe elk woord door de Heilige Geest gebruikt wordt".

V.V.: "Ik maak daar bezwaar tegen. Dat kan voor u wel goed zijn, maar gewone mensen hebben niet de tijd voor diepgaande studie. God wist dat en heeft Zijn Woord geschreven in duidelijke taal die gewone mensen kunnen begrijpen. 'Horen' betekent gewoon 'horen' en meer is er niet over te zeggen".

R: "Ik geloof dat u eerlijk bent in wat u zegt. U hebt de visie onder woorden gebracht die zovelen tegenwoordig aanhangen, maar sta me toe te zeggen, deze visie schiet ernstig tekort. God belooft luiheid niet. God heeft de dingen zo ingesteld dat niets verkregen kan worden zonder ijver en vlijt. Veel werk en zorg moet er aan een tuin besteed worden, als men er vruchten van wil plukken. Datzelfde principe gaat overal op. Wat een tijd en moeite zijn er niet nodig om ons lichaam op peil te houden! En **zouden dan de eeuwige belangen van onze zielen gemakkelijker behartigd en veiliggesteld kunnen worden?** Heeft God ons niet bevolen: 'Koop de waarheid' (Spreuken 23:23)? Heeft Hij niet duidelijk tegen ons gezegd: 'Ja, zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid, **zo gij haar zoekt als zilver en naspeurt als verborgen schatten, dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan en zult de kennis van God vinden**' (Spreuken 2:3-5)?"

R vervolgt: "Kijk eens op welke manier de Israëlieten in de dagen vanouds gevoed werden in de woestijn (Exodus 16). God verzorgde ze niet van gebakken brood dat ze direct konden eten. Hij gaf het manna van de hemel, dat een 'klein rond ding' was (vers 14). **Er waren arbeid en geduld nodig om het manna te verzamelen!** Ook kon het niet bewaard worden: 'Niemand late daarvan over tot de morgen', maar als ze toch probeerden om het tot de volgende dag te bewaren, ging het stinken (vers 19-20). Nadat het manna verzameld was, moest het volk het met molens malen of met mortieren stampen, om het vervolgens in potten te zouten en er koeken van te bakken (Numeri 11:8). **Dit alles was een afschaduw van de ernst en toewijding die een ziel aan de dag moet leggen als hij het Brood des levens wil eten.** Zoals Christus gezegd heeft: 'Werkt... om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven' (Johannes 6:27). Dus juist in verband met het verkrijgen van een goed begrip van Schriftverzen wordt er gesproken over het plegen van inspanningen, het oefenen van geduld en het doen van biddend onderzoek. Laten we opnieuw kijken naar Johannes 5:24. Degene die van de dood overgegaan is in het leven, is degene 'die Mijn woord hoort'. Kijken we nu naar andere passages waar we deze uitdrukking vinden: 'Zij zijn wedergekeerd tot de ongerechtigheden hunner voorvaderen, die Mijn woorden geweigerd hebben te horen' (Jeremia 11:10); '...omdat gij Mijn woorden niet hebt gehoord, zie, Ik zal zenden en nemen alle geslachten van het noorden' (Jeremia 25:8-9); vgl. Jeremia 35:17; Zacharia 1:4; Mattheus 7:24; Johannes 10:27. In al deze verzen en in vele andere die ik zou kunnen noemen, **betekent 'horen' acht geven op wat God zegt, ernaar handelen en Hem gehoorzamen. Dus hij die naar de stem van Christus 'hoort', neemt Zijn geboden waar en keert zich af van alles wat aan God tegengesteld is, om zich aan Hem te onderwerpen.**"

V.V: "Goed, laten we dan nu kijken naar Handelingen 16:31, die tekst is duidelijk genoeg en laat geen ruimte voor uitvluchten. God zegt: 'Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden'. God zegt dat tegen mij. Ik heb in Christus geloofd en dus zal ik zalig worden".

R: "Niet te snel, geliefde vriend. Hoe kunt u bewijzen dat God dit tegen u zegt? Die woorden werden gesproken onder ongebruikelijke omstandigheden en tegen een bijzonder persoon. Die man was aan het einde van zichzelf gebracht. Hij was diep overtuigd van zijn zonden. Hij was in grote zielenangst. Hij had zijn plaats in het stof ingenomen, want we lezen dat 'hij zeer bevende werd en voor Paulus en Silas nederviel aan de voeten' (Handelingen 16:29). Welnu, is het dan eerlijk om de woorden van de apostelen aan zo iemand zonder onderscheid op iedereen toe te passen? Mogen we het hele tekstverband dan negeren en de tekst eraan ontwringen, om deze toe te passen op mensen die niet één kenmerk hadden van de cipier uit Filippi?"

V V: "Ik weiger me door u te laten overtroeven en me weg te voeren van de eenvoud van het Evangelie. Johannes 3:16 zegt: 'Want also lief heeft God de wereld gehad, dat God Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'. Welnu, ik heb in de Zoon geloofd en ben er daarom volkomen zeker van dat ik het eeuwige leven bezit".

R: "Bent u zich er bewust van dat God in ditzelfde Evangelie zegt: 'Velen geloofden in Zijn Naam, ziende de tekenen die Hij deed. Maar Jezus Zelf betrouwde hun Zichzelf niet' (Johannes 2:23-24)? Er waren velen die 'geloofden' in Christus, maar niet door Hem gered werden. Kijk maar eens naar Johannes 8:30 en 59! Of naar Johannes 12:42-43! **Er is een zaligmakend geloof in Christus, en er is een geloof in Christus dat niet zalig maakt.** Daarom past het elke oprechte, ernstige ziel om zijn eigen geloof ijverig te onderzoeken bij het licht van de Schrift, om vast te stellen welk soort geloof het is. Er staat teveel op het spel om de dingen als vanzelfsprekend aan te nemen. Als het gaat om onze eeuwige bestemming, kan geen moeite voor ons te groot zijn om daarvan zeker te zijn".

V V: "Ik ben verzekerd en niemand kan me aan het twijfelen brengen.

R: "Hebt u een geloof dat uw hart reinigt (Handelingen 15:9)? Blijkt uw geloof uit de werken die God van ons vraagt Jakobus 2:17)? Doet het u de wereld overwinnen (1 Johannes 5:4)?"

V.V.: "Ik beweer echt niet dat ik volmaakt ben, maar ik weet in Wie ik geloofd heb en ik ben ervan verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag (2 Timothees 1:12)".

R: "Ik vroeg u ook niet of u volmaakt bent, maar of u een nieuw schepsel in Christus gemaakt bent, of de oude dingen voorbijgegaan zijn en alles nieuw geworden is (2 Korinthe 5:17)? Betreedt u het pad der gehoorzaamheid? Want Gods Woord zegt: 'Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet' (1 Johannes 2:4)".

V V: "Ik houd me niet bezig met mijzelf, maar met Christus. Ik maak me geen zorgen over mijn wandel, maar ben gericht op wat Hij deed voor arme zondaren".

R: "'Bezig zijn met Christus' is een vage uitdrukking. Bent u bezig met Zijn heerschappij? Hebt u zich onderworpen aan Zijn Koningschap? Hebt u Zijn juk op u genomen? Volgt u het voorbeeld dat Hij Zijn volk heeft nagelopen? Christus kan niet verdeeld worden. **Hij is de enige Priester op wie men moet vertrouwen, maar ook de Profeet naar Wie we moeten luisteren en de Koning aan Wie we ons moeten onderwerpen.** Voordat we Hem echt kunnen 'aannemen', moet het hart ontledigd worden van alle afgoden die met Hem concurreren. Het zijn niet de gebeden van onze lippen, maar de genegenheden van onze ziel waar Hij naar vraagt. Het gaat niet om een intellectueel toestemmen, maar om een hartelijke overgave aan Hem waardoor we gered worden".

V V: "U wijkt af van de eenvoud van het Evangelie, u voegt dingen toe aan het ene en enige dat het Evangelie van ons vraagt. God vraagt niets meer van de zondaar dan dat hij gelooft in de Heere Jezus Christus".

R: "U vergist zich. De Heere Jezus zei: '**Bekeert u en geloof het Evangelie**' (Markus 1:15)."

V V: "Dat was voorafgaand aan het kruis, maar in de huidige bedeling wordt bekering niet van ons gevraagd".

R: "Dus volgens uw ideeën heeft God het heilsplan veranderd. Maar u dwaalt. Ná het kruis droeg Christus Zijn discipelen op om 'in Zijn Naam bekering en vergeving der zonden te prediken onder alle volken' (Lukas 24:47). Als we dan kijken naar het boek van de Handelingen, dan zien we dat de apostelen in déze bedeling de bekering preekten. Op de Pinksterdag smeekte Petrus de overtuigde Joden om zich te bekeren (Handelingen 2:38). Toen Paulus terugkeek op zijn bediening te Efeze, zei hij dat hij zowel voor de Joden als de Grieken betuigd had 'de bekering tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus' (Handelingen 20:21), terwijl we ook in Handelingen 17:30 kunnen lezen dat God 'alle mensen alom verkondigt dat zij zich bekeren'".

V V: "Dus u houdt vol dat, als iemand zich niet bekeert, hij nog niet gered is?"

R: "Ja, maar Christus Zelf zegt dat ook: 'Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan' Lukas 13:2). Dus als iemand nog niet bekeerd is, dan is hij nog niet gered. 'Betert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden' (Handelingen 3:19). Er moet sprake zijn van een volledige ommekeer, een afkeren van de satan tot God, van de wereld tot Christus, van de zonde tot heiligheid. Waar dát niet plaatsgevonden heeft, kan al het geloof van de hele wereld een mens niet redden. Christus redt niemand die nog steeds van de zonde houdt, maar Hij staat gereed om diegenen te redden die ziek zijn van de

zonde, die verlangen om gereinigd te worden van haar afschuwelijke vuilheid, die hijgen naar verlossing van haar tirannieke macht. Christus kwam naar deze wereld om Zijn volk zalig te maken van hun zonden".

V V: "U praat tegen mij alsof ik de hulpeloze slaaf was van sterke drank of een ander goedje, maar ik zeg u dat ik daarvan nooit het slachtoffer was".

R: "Er zijn andere lusten aanwezig in de gevallen mens naast die lusten die uitbreken in grove uiterlijke zonden. Denk aan trots, begeerlijkheid, egoïsme en eigengerechtigheid. Tenzij deze lusten gedood worden, zullen ze een mens meevoeren naar de hel, even zeker als godslastering, zedeloosheid en moord dat doen. Evenmin is het genoeg om deze ongeregelde genegenheden te doden. **De vrucht van de Geest, de genade van de godzaligheid moet in hart en leven voortgebracht worden**, want er staat geschreven: 'Jaagt de vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand de Heere zien zal' (Hebreeën 12:14). Daarom is het een belangrijke plicht voor elk van ons om gehoor te geven aan de goddelijke vermaning: 'Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf. Of kent gij uzelf niet, dat Jezus Christus in u is? Tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt' (2 Korinthe 13:5). Geliefde vriend, geef er nauwkeurig acht op **dat richting de Korinthiërs als enige punt werd benadrukt dat Jezus Christus in hen moest zijn, niet hun vertrouwen dat Hij voor hen stierf**. Evenals de christen slechts kan ontdekken dat zijn naam geschreven is in het boek des levens vóór de grondlegging van de wereld door na te gaan of God Zijn wetten in zijn hart geschreven heeft (Hebreeën 10:10), **kan ik me er slechts van verzekeren dat Christus voor mij stierf door me ervan te vergewissen of Hij nu in mij leeft. En het spreekt vanzelf dat als de Heilige in mij woont, Zijn aanwezigheid een radicale verandering bewerkt moet hebben, zowel in mijn natuur als in mijn gedrag**. Dat is met name wat ik duidelijk heb willen maken en heb willen benadrukken in mijn artikelen over geloofszekerheid, de dwingende noodzaak om ons ervan te vergewissen of de Heere Jezus op de troon van ons hart zit, of Hij de hoogste plaats heeft in onze genegenheden en tot in de kleine dingen ons leven mag besturen. Zolang dat niet zo is, is onze belijdenis niets waard en is al ons gepraat over 'vertrouwen op Christus' volbrachte werk' niet meer dan loze woorden".

V V: "Ik beschouw alles wat u gezegd hebt slechts als de taal van de Farizeeër. U houdt uzelf bezig met uw eigen ingebeeldde goedheid en bent blij met uw eigen waardeloze gerechtigheid".

R: "Sorry, maar ik verblijd me integendeel in wat de Geest van Christus in mij gewerkt heeft. Ik bid dat Hij dat werk van de genade zal voortzetten tot eer van Zijn Naam. Maar we moeten ons gesprek beëindigen. Ik zou u vriendelijk doch dringend willen vragen om gehoor te geven aan die vermaning die aan alle belijdende christenen gegeven wordt: naarstigt u om uw roeping en verkiezing vast te maken' (2 Petrus 1:10)".

V V: "Dat ben ik niet van plan. Ik haat het woord 'verkiezing'. Ik weet dat ik gered ben, hoewel ik me niet afmeet aan de onmogelijke eisen die u wilt stellen".

R: "Vaarwel. Moge het de Heere behagen uw blinde ogen te openen, Zijn heiligheid aan u te ontdekken en u aan Zijn voeten te brengen in een godzalig vreten en beven".

DHR. OOTMOEDIG STELT VRAGEN

O: "Goedemorgen, mijnheer, mag ik u de gunst vragen een uur van uw kostbare tijd aan mij te besteden?"

R: "Kom binnen, welkom. Wat kan ik voor u doen?"

O: "Ik ben erg bezwaard van geest. Ik verlang er zo sterk naar om God mijn Vader te noemen, maar ik ben bang dat ik me schuldig maak aan liegen als ik dat doe. Vaak zijn er tijden dat ik een kleine hoop heb dat Hij een goed werk in mij begonnen is. Maar helaas, doorgaans kom ik zoveel actieve verdorvenheid in mijzelf tegen, dat ik er zeker van ben dat ik nooit een nieuw schepsel in Christus geworden ben. **Mijn hart is zo koud en hard jegens God, dat het onmogelijk lijkt dat de Heilige Geest Gods liefde in mijn hart uitgestort kan hebben. Ongeloof en twijfel overheersen me zo vaak, dat het aanmatigend zou zijn om te denken dat ik het geloof van Gods uitverkorenen bezit**. Toch wil ik Hem liefhebben, vertrouwen en dienen, maar het lijkt dat ik het niet kan."

R: "Ik ben blij dat u met me wilt praten. Het is tegenwoordig echt een zeldzaamheid dat je een eerlijke ziel ontmoet".

O: "Pardon, mijnheer, maar ik wil niet dat u een verkeerde indruk van mij krijgt. Een eerlijk hart is juist de zegening waar ik naar haak, maar ik ben me er pijnlijk van bewust dat ik dat niet bezit, en daar heb ik vele duidelijke bewijzen voor. Mijn hart is bedrieglijker dan wat ook, ik ben vol huichelarij. Ik heb God vaak

gesmeekt mij heilig te maken, maar direct daarna bleek uit mijn daden dat ik niet meende wat ik zei. Ik heb God vaak gedankt voor Zijn barmhartigheden, maar spoedig daarna heb ik me geërgerd en heb ik gemurmureerd, wanneer Zijn voorzienigheid inging tegen mijn wil. Ik heb heel wat afgestreden voordat ik hier naar toe kwam om u vanavond te ontmoeten, of ik wel echt hulp zocht, of dat ik er stiekem naar verlangde om bij u in een goed blaadje te komen. Ik ben er niet zeker van wat nu mijn echte motief was. Maar om tot de kern te komen, mijnheer, als ik geen inbreuk op u maak, ik heb uw artikelen over geloofszekerheid gelezen en herlezen. **Sommige dingen in die artikelen leken me enige troost te geven, maar andere dingen brachten me bijna tot wanhoop. Soms kwam uw beschrijving van een wedergeboren ziel overeen met mijn eigen ervaring, maar andere keren leek het erop alsof ik er zover vandaan was als de Noordpool van de Zuidpool.** Ik weet dus niet waar ik sta. Ik heb geprobeerd gehoor te geven aan 2 Korinthe 13:5 en mezelf te onderzoeken. Als ik dat deed, ontdekte ik niets dan veel tegenstrijdigheden, of, om het preciezer te zeggen: **voor ieder ding dat ik vond en dat erop leek te wijzen dat ik wedergeboren was, vond ik tien dingen die bewezen dat ik dat niet kon zijn.** Daarom treur ik dag en nacht, mijnheer, ik voel me de ellendigste van alle mensen".

R: "Huichelaars zijn niet bezig met hun motieven, ze maken zich geen zorgen over de bedrieglijkheid van hun harten! Hoe dan ook ben ik dankbaar om te zien dat u zo ernstig bezig bent met de eeuwige belangen van uw ziel".

O: "Ach mijnheer, ik ben er maar half zo mee bezet als ik zou moeten zijn. Dat is ook al zoets dat mij veel pijn doet. Als de Heere Jezus tegen ons zegt dat de menselijke ziel meer waarde heeft dan de hele wereld bij elkaar (Markus 8:36), voel ik dat ik wel ernstig verblind moet zijn door de satan en dat ik volledig in de macht van de zonde ben, als ik zie hoe zorgeloos ik ben. Het is waar dat ik bij tijden opgeschrikt ben over mijn staat en vrees dat ik spoedig in de hel zal zijn. Er zijn ook tijden dat ik God ernstiger lijk te zoeken en Zijn Woord ijveriger lees. Maar helaas, 'mijn weldadigheid is als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw die heengaat' (Hosea 6:4). De zorgen van dit leven verdringen al spoedig weer de gedachten over het toekomstige leven. O mijnheer, ik wil de waarheid weten, met voorwendsels kan ik niet leven. Ik wil **zekerheid voor mijn ziel**, maar ik kan mezelf die niet geven".

R: "Dat is niet zo'n gemakkelijke taak als velen ons zouden doen willen geloven".

O: "O nee, zeker niet. Ik heb veel Bijbelleraars geraadpleegd, maar kwam erachter dat het 'nietige medicijnmeesters' (Job 13:4) waren. Ik heb ook gesproken met sommigen die pochten dat ze nooit twijfelden. Zij citeerden Handelingen 16:31 voor mij. **Toen ik hen vertelde dat ik die woorden geloofde, riepen ze 'Vrede, vrede'. Maar ik had geen vrede in mijn hart"**.

R: "Och, geliefde vriend, niet zonder reden verzoekt God ons om ons te benaarstigen onze roeping en verkiezing vast te maken (2 Petrus 1:10). En zelfs nadat we ons beijverd hebben, hebben we nog steeds **de Heilige Geest nodig om met onze geest te getuigen dat wij kinderen van God zijn** (Romeinen 8:16). Bovendien kunnen we **geestelijke zekerheid gemakkelijk kwijtraken of verduisteren**, zoals we duidelijk kunnen zien in het leven van de man die Psalm 23 schreef, want later in zijn leven moest hij uitroepen voor God: 'Geef mij weder de vreugde Uws heils' (Psalm 51:14). Maar is het, voordat we verder gaan, niet goed om eerst te vragen om Gods hulp? Zijn heilig Woord zegt: 'Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden rechtmaken' (Spreuken 3:6). Welnu, geliefde broeder, want ik ben er zeker van dat u dat bent, wat is het dat u **de meeste reden geeft om te betwijfelen dat u van de dood overgegaan bent in het leven?"**

O: "Mijn innerlijke ervaringen, de verdorvenheid van mijn hart, de vele nederlagen die ik lijd".

R: "Misschien zoekt u naar het volmaakte in het vlees".

O: "Nee, eigenlijk niet, want ik weet dat het 'vlees' of de oude natuur nog steeds aanwezig is in de christen. Maar ik heb sommigen ontmoet die zeggen dat ze een overwinningsleven leiden, dat ze nooit twijfels hebben, dat ze nooit boos worden, ontevreden zijn of verdorven gevoelens of verlangens hebben, dat Christus hen zodanig regeert dat ongestoorde vrede en vreugde altijd hun deel zijn".

R: "Accepteer het maar van me dat ik vrijuit spreek, maar **zulke mensen zijn bedwelmd door de duivel of zijn verschrikkelijke leugenaars.** Gods Woord zegt: 'Indien wij zeggen dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf, en de waarheid is in ons niet' (1 Johannes 1:8). En op een andere plaats: 'Voorwaar, er is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet en niet zondigt' (Prediker 7:20). En nogmaals: 'Want wij struikelen allen in vele' (Jakobus 3:2). De geliefde apostel Paulus zei, toen hij vergevorderd was in het christelijke leven: '**Zo vind ik dan deze wet in mij: Als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijlijgt.** Want ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens, maar ik zie een andere wet in mijn leden,

welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is' (Romeinen 7:21-23)".

O: "Dat geeft me enigszins verlichting, maar toch raakt het nog maar amper de wortel van mijn probleem. Wat mij zo bezighoudt, is het volgende: Als God een mens wederbaart, wordt hij een nieuw schepsel in Christus Jezus. De verandering die in hem gewerkt wordt, is zo groot dat het een 'van de dood overgaan in het leven' genoemd wordt. Het is duidelijk dat, wanneer God de Heilige Geest in iemand woont, er een radicale verandering moet volgen, zowel innerlijk als uiterlijk, ten opzichte van wat hij eerder was. En juist dát kan ik bij mijzelf niet terugvinden. In plaats van dat ik voel dat ik iets beter ben dan een jaar geleden, voel ik me slechter. In plaats van dat ootmoed mijn hart vervult, wordt het zo vaak door trots geregeerd. In plaats van gewillig in de hand van de Pottenbakker te liggen om door Hem gevormd te worden, ben ik als een wild ezelsveulen. In plaats van me te verblijden in de Heere, ben ik vaak vervuld met bitterheid en ontevredenheid".

R: "De ervaringen die u beschrijft, zijn ook erg verdrietig en verootmoedigend, ze moeten beweend en voor God beleden worden. We moeten ze nooit vergoelijken of er overheen stappen. Maar toch zijn ze niet onverenigbaar met de staat van een christen. Integendeel, ze zijn **evenzoveel bewijzen dat hij die bevindelijk bekend is met de `plaag van zijn eigen hart'** (1 Koningen 8:38), één is in zijn ervaring met de voortreffelijkste van Gods heiligen. Abraham beleed dat hij `stof en as' was (Genesis 18:27). Job zei: 'Ik verfoei mij' (Job 42:6). David bad: 'Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt; genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt' (Psalm 6:2). Jesaja riep uit: 'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben' (Jesaja 6:5). In zijn zielskwellig vroeg Jeremia zich af: `Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen om moeite en droefenis te zien en dat mijn dagen in beschaamdheid vergaan?' (Jeremia 20:18). Daniël beleed eens: 'Er bleef in mij geen kracht overig; en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving' (Daniël 10:8). Paulus riep uit: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' (Romeinen 7:24). Één van de principiële dingen die een wedergeboren persoon onderscheidt van een onwedergeboren persoon, kan vergeleken worden met twee kamers waarin wel geveegd, maar niet gestoft is. In de ene kamer worden de gordijnen opengedaan en stroomt het zonlicht binnen, zodat het stof dat nog op de meubels ligt zichtbaar wordt. In de andere kamer worden de gordijnen dicht gedaan en kan degene die binnenloopt niet zien hoe schoon de kamer nu echt is. Zo is het ook in het geval van iemand die vernieuwd is door de Geest. Zijn ogen zijn geopend om de verschrikkelijke vuilheid te zien die zich schuilhoudt in elke hoek van zijn hart. Maar de onwedergeborenen, ook al roert hun geweten zich soms als ze verkeerde dingen doen, **zijn goeddeels onbekend met het feit dat ze in de reine ogen van de driemaal heilige God één vuile massa van verdorvenheid zijn.** Het is waar, een onwedergeboren mens kan onderwezen worden in de waarheid van de totale verdorvenheid van de gevallen mens en dat ook in zekere zin geloven, **maar dat geloof vnedert zijn hart niet, vervult hem niet met angst, doet hem zichzelf niet verafschuwen en voelen dat de hel de enige geschikte woonplaats voor hem is.** Heel anders is het met degene die in Gods licht het licht ziet (Psalm 36:10). Hij durft nauwelijks zijn ogen op te slaan naar de hemel, maar slaat zich op zijn melaatse hart en roept uit: 'o God, wees mij de zondaar genadig'".

O: "Mag ik u vriendelijk vragen om nu naar de positieve kant te kijken en kort voor mij te omschrijven wat kenmerkend is voor een oprecht christen?"

R: "Naast andere gaven, heeft elke echte christen kennis van God in Christus. Die kennis is werkzaam door de liefde en zet hem ertoe aan naarstig te onderzoeken wat de wil van God is. Hij bestudeert Zijn Woord om die wil te leren kennen en poogt vanuit een oprecht verlangen die wil te geloven en in de praktijk te brengen."

O: "Ik kan me niet beroemen op mijn kennis van God in Christus, maar door genade kan ik wel zeggen: ik verlang geen andere hemel op aarde dan om **Gods wil te kennen en te doen en er verzekerd van te zijn dat ik in Zijn goedkeuring leef**".

R: "Dat is inderdaad **een goed teken dat uw ziel daadwerkelijk vernieuwd is.** Ongetwijfeld zal God, Die het genadewerk in uw hart begonnen is, de grote verandering duidelijk maken in uw leven en uw daden. **Wat een onwedergeborene ook denkt of zegt, nooit zal hij er echt naar verlangen om een leven te leiden dat God behaagt**".

O: "God verhoede dat ik mijzelf mooier zou voordoen dan ik ben, maar toch heb ik een stille hoop dat ik vaak een vermaak heb gehad in het lezen van Gods Woord of het luisteren naar preken erover. Ik mediteer

er oprecht over en verlang ernaar 'te groeien in de genade.' Maar er zijn ook tijden dat ik verzocht word met nutteloze of vuile gedachten. Ik probeer ze dan uit te bannen en mijn hart verzet zich ertegen, maar soms geef ik eraan toe. Ik verafschuw liegen en vloeken en kan niet het gezelschap verdragen van mensen die een godzalig leven haten. Maar als ik me van hen terugtrek, lijkt dat niet meer dan farizeïsche huichelarij, want ik ben zelf ook zo'n mislukkeling. Ik bid tot God om me te verlossen van de verzoeking en om genade om de duivel te weerstaan, maar ik vrees dat Hij me niet hoort, want de zonde en de satan winnen het vaker wel dan niet van me".

R: "Als u zo tekortschiet in uw plicht of in zonde valt, wat denkt u dan van uzelf en uw levenswandel? Op welke manier raakt u dat"?

O: "Als ik in die ellendige toestand verkeer, dan is mijn ziel treurig, dan zijn de vreugde van mijn hart en de vrede van mijn geweten geweken. Maar als ik enigszins herstel van die zondige verlamming, dan smelt mijn hart van verdriet over mijn dwaasheid. Ik draag mezelf dan op aan God met grote vrees en schaamte en smeed Hem mij te vergeven. Ik pleit dan op 1 Johannes 1:9 en vraag Hem nederig om 'in het binnenste van mij een vaste geest te vernieuwen' (Psalm 51:12)".

R: "Maar waarom bent u dan zo bezwaard wanneer de zonde u overwint?"

O: "Omdat ik echt de Heere wil behagen en het is mijn grootste verdriet wanneer ik erachter kom dat ik Hem heb onteerd en mishaaagd. Zijn genade heeft me tot dusver bewaard voor uitbreken in openbare zonden, maar er is veel van binnen waarvan ik weet dat Hij het haat".

R: "Mijn geliefde broeder en metgezel op het pad van de verdrukking, God heeft bevolen dat het Lam gegeten moet worden **met bittere saus** (Exodus 12:8). Zo was het ook met de apostel: De woorden 'Als droevig zijnde, doch altijd blijde' (2 Korinthe 6:10) zijn een samenvatting van zijn dubbele ervaring. Hij was verdrietig over zijn zondige fouten, zowel dadelijke zonden als zonden van nalatigheid, maar tegelijk verblijdde hij zich over wat de goddelijke genade voor ons weggelegd heeft terwijl wij in deze ellendige woestijn zijn - de genadetroon staat altijd voor ons open en wij mogen toe naderen, ons bezwaarde hart ontlasten en het verhaal van onze ellende voor hem uitstorten. Daar is ook de Fontein die geopend is 'tegen de zonde en de onreinigheid' (Zacharia 13:1), waar we naar mogen terugkeren om gewassen te worden. Ik ben er dankbaar voor om te vernemen dat uw geweten bevestigt wat u zojuist gezegd hebt. U hebt duidelijk genoeg de bewijzen gegeven dat de Heilige Geest een goed werk in uw ziel begonnen is. Maar ik denk dat u dan ook wel het geloof in de Heere Jezus, de Middelaar, hebt, door Wie alléén een zondaar tot God kan naderen".

O: "Door goddelijke genade verlang ik ernaar om de Heere Jezus te erkennen en te omhelzen op de voorwaarden die Hij voorgesteld heeft in het Evangelie. Ik wil Hem aanvaarden als mijn Leraar en heel Zijn leer geloven. Ik wil vertrouwen op en afhankelijk zijn van het verzoenende offer dat Hij bracht als de grote Hogepriester. Ik wil me onderwerpen aan Hem als Koning en aan Zijn bestuur en regering. Maar ach, als het gaat over dat laatste, dan moet ik zeggen: 'Het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet' (Romeinen 7:18)".

R: "**Geen enkele ware christen bereikt in zijn leven zijn ideaal.** Hij bereikt nooit de volmaaktheid die God ons heeft voorgesteld in Zijn Woord en die op zo'n gezegende wijze werd uitgebeeld in het leven van Christus. Zelfs de apostel Paulus moest aan het einde van zijn leven zeggen: '**Niet dat ik het alrede gekregen heb of alrede volmaakt ben; maar ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben**' (Filippenzen 3:12). Maar mag ik u vragen of u zich ervan bewust bent hoe u kwam tot die goede verlangens die u zojuist noemde? Veronderstelt u dat zo'n gesteldheid u van nature eigen is, of dat ze het resultaat is van uw eigen verbeteringen en uw eigen vermogens?"

O: "Nee mijnheer, ik durf niet aan de natuur toe te schrijven wat het resultaat en de vrucht is van goddelijke genade. **Als ik enige mate van heiligmaking heb (want dat is waarvan ik graag verzekerd zou willen zijn), dan kan dat alleen Gods genadegave en werking zijn.** Ik ken mijn goddeloze ik te goed. Ik weet te goed dat ik van nature leef voor de ijdelheid en de zonde, en dat ik dood ben voor God en voor alle ware goedheid. Ik weet dat dwaasheid mijn hart bezet en duisternis mijn verstand omhult, dat ik absoluut niet in staat ben om te willen of te doen wat welbehaaglijk is voor God. Mijn natuurlijke hart staat haaks op de weg der zaligheid die in het Evangelie voorgesteld wordt. Het Evangelie is niet naar het vlees. De voorschriften en geboden veroordelen me. Ik zie, ik weet, ik voel dat in mij, dat is **in mijn vlees, geen goed woont**".

R: "Dan zult u zich ook realiseren wat er gebeurt als God u aan uzelf overlaat".

O : "Jazeker, zonder de bijstand van de Heilige Geest zou mijn geloof schipbreuk lijden. Mijn dagelijkse gebed is: 'Ondersteun mij, zo zal ik behouden zijn' (Psalm 119:117). Mijn ernstige verlangen is om waakzaam te mogen zijn en te bidden tegen elke verzoeking. Er is niets dat ik meer vrees dan af te vallen van het geloof, te verslappen in de plicht en als een zeug weer te gaan wentelen in het slijk".

R : "Dat zijn allemaal duidelijke bewijzen dat de zaligmakende genade van God in u werkzaam is. Ik smeeik Hem Zijn werk voort te zetten, zodat u een teer geweten zult houden, uw eigen zaligheid zult werken met vreze en beven, en de volle zekerheid zult verkrijgen van Zijn liefde tot u".

O : "Dank u vriendelijk, mijnheer, voor uw geduld en hulp. Wat u gezegd hebt, doet mijn hart lichter voelen, maar ik wil nu graag naar huis gaan om alles nog eens biddend te overdenken, want ik durf het op het woord van geen enkel mens te wagen. Ik wil graag dat God Zelf tegen mijn ziel zegt: 'Ik ben uw heil' (Psalm 3 5:3). Wilt u voor mij bidden dat het Hem moge behagen om dat te doen?"

R : "U zult zeker een plaats in mijn gebeden krijgen. De Heere zij u zeer genadig".

DE REDACTEUR BEZOEKT DHR. OOTMOEDIG

In het doorgeven van Zijn Woord behaagde het de Heere 'veelmaals en op velerlei wijze' (Hebreeën 1:1) te spreken. **In het Woord der waarheid krijgen we duidelijk leerstellig onderwijs en heldere voorschriften voor onze levenswandel, maar we vinden er ook duistere gelijkenissen en mysterieuze symbolen.** Geschiedenis en allegorie staan naast elkaar, lofzangen en praktische spreuken, kostbare beloften en moeilijke profetieën. **Verscheidenheid kenmerkt al Gods wegen en werken.** Dat werpt licht op een beginsel dat al diegenen tot leidraad zou moeten zijn die de Heere geroepen heeft om Zijn Woord uit te leggen.

Er moet verscheidenheid zijn, zowel in de inhoud van hun boodschap, als in de methoden die ze gebruiken om die boodschap te verspreiden. Velen zijn niet in staat om abstracte uitspraken te begrijpen en relatief weinig mensen hebben een begripsvermogen dat voldoende geoefend is om een logische redenering te kunnen volgen. **De leraar moet zich daarom aanpassen aan het vermogen van zijn toehoorders. Op zegenrijke wijze vinden we dit uitgebeeld in de bediening van de volmaakte Leraar. Het onderwijs van de Heere Jezus was grotendeels in de vorm van vraag en antwoord.**

Met het oog daarop denk ik dat het goed is om nog een gesprek aan de voorgaande twee toe te voegen.

R : "Goedenavond, vriend Ootmoedig".

O : "Goedenavond, mijnheer de redacteur. Dát is een aangename verrassing, want ik verwachtte niet begunstigd te worden met een bezoek van één van Gods knechten. Ik voel me hun aandacht niet waardig".

R : "Zoals ik beloofd had, heb ik getracht u op te dragen voor de genadetroom, en terwijl ik deze ochtend in gebed was, werden deze woorden in mijn ziel afgedrukt: 'Richt weder op de trage handen en de slappe knieën' (Hebreeën 12:12). Ik raakte onlangs onder de indruk van dat liefelijke profetische beeld dat van Christus geschilderd wordt in Jesaja 40:11: 'Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtken leiden'. **De Zaligmaker besteedt bijzondere en tere zorg aan de zwakken van de kudde.** Hij heeft ons daarin een voorbeeld nagelaten dat de onderherders moeten volgen".

O : "Het is inderdaad vriendelijk van u, mijnheer, om enige moeite te besteden aan zo'n arm, waardeloos schepsel als ik ben. Ik denk dat u uw tijd nuttiger had kunnen besteden in het bedienen van diegenen die de waarheid snel begrijpen en daarin met stappen, ja met sprongen groeien. Ik daarentegen ben zo suf en dom, zo vol twijfels en vrees, dat uw arbeid aan mij verspilde moeite is".

R : "Ach, mijn vriend, het is niet alles goud wat er blinkt. **De grote meerderheid van hen die de waarheid snel begrijpen, begrijpen haar alleen maar met hun verstand.** De waarheid doet geen kracht in hun hart, en zij die sprongsgewijs groeien, groeien te snel dan dat het echt kan zijn of geestelijke waarde kan hebben. **De waarheid moet 'gekocht' worden (Spreuken 23:23), gekocht door er vaak over te mediteren, door haar op uzelf te betrekken, door diepe beproevingen van het geweten, door met God te worstelen in het gebed, of Hij het met kracht aan de ziel wil toepassen"**.

O : "Ja, ik realiseer mij dat en dat doet mij mijzelf zo slecht voelen, want Gods Woord is niet in mijn hart geschreven. Ik heb keer op keer alles overdacht wat u in ons laatste gesprek gezegd hebt en ben er zeker van dat ik onwedergeboren ben".

R: "Wat brengt u tot zo'n conclusie?"

O: "Dit, **als ik wedergeboren zou zijn, zou de Heilige Geest in mij wonen.** In dat geval zou Hij Zijn gezegende vrucht voortbrengen in mijn hart en leven. Er staat geschreven: 'De vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid (zelfbeheersing)' (Galaten 5:22-23). Ik heb geprobeerd mijzelf te onderzoeken en te doorzoeken, maar ben juist het tegenovergestelde van die hemelse genadegaven tegengekomen".

R: "Gods genadewerken en Zijn werken in de schepping hebben veel met elkaar gemeen. Als we nauwkeurig naar de laatste kijken, kunnen we veel over de eerste leren. Welnu, in het rijk van de natuur is het voortbrengen van vrucht vaak een langzaam proces. Kijk nu maar eens naar buiten naar de bomen, hoe zien ze eruit? Ze zijn levenloos, ze lijken dood te zijn. Maar dat zijn ze niet. Het levenssap zit nog steeds in hun wortels, ook al kunnen wij daarvan geen duidelijk teken zien. Maar na een klein poosje, door de koesterende warmte van de zon, zullen die bomen bedekt zijn met bloesems. Dan, na een paar dagen, zullen al die fraaie bloesems weer verdwenen zijn - weggeblazen door de wind. Niettemin, als we die bomen nauwkeurig bekijken, zullen we ontdekken dat waar de bloesem hing, nu kleine groene knopjes te zien zijn. Vele weken moeten passeren voordat de eigenaar van die bomen verblijd wordt, als hij ziet dat die knopjes zich ontwikkelen tot vruchten. We kunnen nóg een les leren van de tuinen. De wijngaard leert ons hoe nodig het is om geduld te hebben. **De tuin onderwijst ons om teleurstellingen te verwachten én te overwinnen. We zien hier een zaaibed dat zorgvuldig voorbereid is en daarna ingezaaid is. Later ontkiemt het zaad en worden de planten zichtbaar, waaraan de bloemen moeten gaan groeien. Maar tussen de planten groeit snel het onkruid omhoog. Een onervaren tuinier verwacht dit niet en is geneigd om ontmoedigd te raken. Voordat hij het bloemenzaad inzaaide, meende hij elke netel, distel of onkruid te hebben uitgetrokken, maar nu heeft het zaaibed meer onkruid dan bloemen. Mijn broeder, zo is het ook met het hart van de christen. Hoewel het onvergankelijke zaad van Gods Woord daar geplant is (1 Petrus 1:23), wordt het hart - dat gedurende de jaren van zijn onwedergeboren staat totaal verwaarloosd was - overgroeid met onkruid (de lusten van het vlees). Voor het gezalfde oog ziet dat hart er nu meer uit als het onkruidperceel van de duivel dan als 'des konings hof' (2 Koningen 25:4)",**

O: "Het is volstrekt duidelijk wat u zojuist gezegd hebt over het rijk van de natuur, maar over de geestelijke toepassing ervan ben ik niet zo zeker. Kleineert uw laatste voorbeeld niet het werk en de kracht van de Heilige Geest? In uw artikelen hebt u zo vaak aangehaald dat Christus Zijn volk zalig maakt 'van hun zonden' (Mattheus 1:21). Hoe kan iemand zichzelf dan rechtmatig als een gered persoon beschouwen, als hij zich er tegelijk van bewust is dat vele zonden nog over hem heersen?"

R: "Ik ben blij dat u dit punt naar voren brengt, want veel kostelijke zielen tobben er vaak over. Wat betreft het werk en de kracht van de Heilige Geest: we krijgen daar licht over aan de hand van de verschillende uitdrukkingen die God in Zijn Woord gebruikt heeft. In 2 Korinthe 1:22 bijvoorbeeld (vgl. Efeze 1:13-14) lezen we dat God het onderpand des Geestes in onze harten heeft gegeven. Welnu, een onderpand betekent een deel, niet het geheel - als het ware een afbetalingstermijn. Aan geen enkele christen wordt in dit leven de volheid van de kracht en zegening van de Geest meegedeeld. Zo staat er ook in Romeinen 8:23: **'Ook wijzelf, die de eerstelingen des Geestes hebben' - een onderpand, een voorproefje slechts, van de grote overvloed in de toekomst.** Ik wil graag uw aandacht vragen voor de woorden die onmiddellijk volgen op wat ik zojuist aanhaalde uit Romeinen 8:23, namelijk: 'wij ook zelf, zeg ik, zuchten in onszelf', wat nog veel opvallender is, omdat we dat terugzien in 2 Korinthe 5:4-5. **Dus degenen in wie de Geest van God woont, zijn een zuchtend volk!** Het is waar, de onwedergeborenen zuchten bij tijden ook, als ze veel lichamelijke pijn hebben of een zwaar verlies lijden. **Maar het zuchten van de christen wordt door iets heel anders veroorzaakt. Hij zucht over de overblijfselen van verdorvenheid die nog in hem over zijn, over het vlees dat zo vaak met succes de Geest weerstaat, over alles om hem heen dat Christus zo onteert.** Dat blijkt duidelijk uit Romeinen 7:24 en het tekstverband van dat vers, uit Filippenzen 3:18 enzovoort".

O: "Maar nog maar een paar dagen geleden noemde ik enkele van die verzen in een gesprek met iemand die ik beschouw als buitengewoon heilig, en hij vertelde mij dat hij lang geleden 'overgegaan was van Romeinen 7 naar Romeinen 8".

R: "Maar zoals we gezien hebben, 'zucht' (vers 23) de christen óók in Romeinen 8".

O: "De persoon die ik bedoel lachte om mijn twijfels en vrezes en zei dat ik God onteerde door te luisteren naar de duivel".

R : "We moeten sterk vrezen dat hij volledig vreemdeling is van die oefeningen van het hart die ervaren worden door elke wedergeboren ziel. Hij lijkt niets te weten van **die zielenangst en -strijd die altijd voorafgaat aan geestelijke zekerheid**. De Heere Jezus lachte vrezende zielen niet uit, maar zei: 'Zalig zijn die treuren' (Mattheus 5:4). Het is duidelijk dat die kennis uw situatie niet begrijpt".

O : "Maar bedoelt u dan te zeggen dat al Gods kinderen even verdorven zijn in hun ziel als ik ben?"

R : "Nee, dat wil ik niet zeggen. De Heilige Geest geeft niet aan iedereen dezelfde mate van licht over de buitengewone zondigheid van de zonde. Evenmin laat Hij aan allen hun volledige innerlijke verdorvenheid zien. Bovendien, evenals God verschillende jaargetijden gegeven heeft, is geen enkele christen altijd hetzelfde in zijn ziel: er zijn blijde lentedagen en sombere herfststeden, zowel in het natuurlijke als in het geestelijke. 'Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe' (Spreuken 4:18). Niettemin 'moeten wij door veel verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods' (Handelingen 14:22). Beide zijn waar, ook al zijn we ons niet altijd van beide bewust".

O : "Ik geloof niet dat een echte christen even sterk als ik geplaagd wordt met een geest van opstand, ongelooft, trots, vuile gedachten en verlangens, zo sterk zelfs dat ik me schaam om ze te noemen".

R : "Och, mijn geliefde broeder, er zijn maar weinig onwedergeboren zielen die zo eerlijk zijn dat ze zoveel willen bekennen! **Alleen al het feit dat deze innerlijke werkingen van de zonde u plagen, is een duidelijk bewijs dat u wedergeboren bent**. Er is in u een natuur of beginsel van heiligheid, dat alles haat wat onheilig is. **Dát is het wat de christen doet 'zuchten', maar dat brengt hem dan wel in gemeenschap met het lijden van Christus**. Toen Hij nog op aarde verkeerde, was de Heere Jezus 'de Man van smarten' en de reden voor al Zijn smart was de zonde - niet Zijn eigen zonde, want Hij had er geen, maar de zonden van anderen. Dat is dus één reden waarom God zelfs na de wedergeboorte de zondige natuur in de mens laat overblijven, zodat ze door erover te treuren, gelijkvormig worden aan hun lijdende Hoofd".

O : "Maar hoe is dat te rijmen met het feit dat Christus Zijn volk zalig maakt van hun zonden?"

R : "Mattheüs 1:21 strijdt in geen enkel opzicht met wat ik gezegd heb. Christus maakt Zijn volk zalig van de schuld en de straf van hun zonden, want die werden op Hem overgedragen en daarvoor heeft Hij plaatsvervangend geleden. Hij reinigt ons ook van de vervuiling door de zonde. Zijn Geest doet ons onze zonden zien, bewenen en belijden. Hij doet ons pleiten op het dierbare bloed. Waar dit gedaan wordt door het geloof, daar wordt het geweten gereinigd. Hij verlost ons ook van de heersende macht van de zonde, zodat de christen niet meer de totaal ellendige slaaf van de zonde en de duivel is. Bovendien, de uiteindelijke vervulling van deze gezegende belofte (net als van vele andere beloften) ligt in de toekomst. De tijd zal komen dat de Heere Jezus Zijn volk zal verlossen van de aanwezigheid van de zonde zelf, zodat ze er voorgoed van bevrijd zijn".

O : "Nu we op dat punt aangekomen zijn, zou u me die woorden uit Romeinen 6:14 willen uitleggen: 'De zonde zal over u niet heersen?'"

R : "Let er allereerst op wat dat vers niet zegt. Er staat niet 'de zonde zal u niet achtervolgen en hinderen' of 'de zonde zal voor u geen strik leggen en u menigmaal doen vallen'. Als dat er gestaan had, dan zou elke christen wel moeten wanhopen. 'Macht hebben over' duidt op het wettelijke recht op gezagsuitoefening over een ander, zoals van een ouder over zijn kind, of zoals de ene natie heeft over de andere die totaal is overwonnen in een oorlog. Die wettelijke 'heerschappij' heeft de zonde over geen enkele christen. Christus alleen is zijn rechtmatige Heere. Maar de zonde trekt heel vaak onrechtmatig de heerschappij over ons naar zich toe. Echter, zelfs in de geloofsbevinding heeft de zonde geen complete 'heerschappij' meer. **De zonde kan de gelovige nooit zo beheersen, dat hij haar echt grondig liefheeft en geen berouw toont als hij in overtreding geweest is**".

O : "Dank u, maar mag ik nog een andere vraag stellen? Waarom worden sommige kinderen van God niet zo met de zonde geplaagd zoals ik?"

R : "Hoe kunt u zo zeker weten dat dat niet het geval is? 'Het hart kent zijn eigen bittere droefheid' (Spreuken 14:10)".

O : "Maar hun gezicht straalt rust uit en ik kan het merken aan hun gesprekken, hun vreugde in de Heere, dat het met hen niet zo gesteld kan zijn".

R : "Sommigen hebben een vrolijker natuurlijke gesteldheid dan anderen. Sommigen laten de rekening met God niet zo hoog oplopen en maken er een gewetenszaak van om elke bekende zonde aan Hem te belijden. Sommigen zijn ijveriger in het gebruik van de genademiddelen. Zij die het lezen van Gods Woord

en de meditatie erover verwaarlozen, **die tot de genadetroon alleen zo nu en dan en op een formele manier naderen, kunnen niet verwachten dat hun ziel in een gezonde toestand verkeert**".

O: "Ik geef toe dat ik hier niets tegenin kan brengen. Wat u zegt, is zonder twijfel waar voor Gods volk, maar mijn geval is veel erger dan u zich realiseert. Ik heb zo'n poel van ongerechtigheid van binnen en merk dat ik zo vaak lusteloos ben in alles wat geestelijk is, dat ik erg bang ben dat er voor mij geen zekerheid te krijgen is".

R: "Dat zegt de duivel tegen u."

O: "Hoe kan ik de hinderlijke twijfels die de duivel mij ingeeft onderscheiden van de overtuiging van zonde en het priemen van het geweten dat de Heilige Geest werkt?"

R: "Door de vruchten die het voortbrengt. Satan zal tegen u zeggen dat het geen zin heeft om de inwonende zonde nog langer tegen te staan. Hij zal zeggen dat het zinloos is om ooit nog te bidden. Hij probeert tot wanhoop te brengen en vertelt menige gepijnigde ziel dat ze net zo goed zelfmoord kunnen plegen en zo een einde aan hun ellende maken. Maar als de Heilige Geest een christen overtuigt, dan werkt Hij in het hart ook een droefheid naar God en brengt Hij die ziel ertoe om de overtredingen aan God te belijden. Hij leidt naar de genadetroon en geeft opnieuw zicht op het reinigende bloed van Christus. Dat gebeurt niet slechts een- of tweemaal, maar tot aan het einde van ons aardse leven. 'Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan' (Spreuken 24:16). Als dat overeenkomt met uw ervaring, dan móet u een christen zijn".

O: "Ik kan er slechts verbaasd over zijn dat uw raad en onderwijs precies het tegenovergestelde zijn van wat die laatste persoon tegen me zei met wie ik sprak over mijn verdriet. Hij is iemand die wijs is in de Schriften en die hele tekstgedeelten zo paraat heeft. Hij vertelde me dat de enige manier om van mijn twijfel verlost te worden, was het Woord te geloven. Elke keer als ik me ellendig voelde, zou ik dan één van de beloften moeten aangrijpen".

R: "Ik denk dat ik weet tot welk gezelschap die man behoort. **Hun geloof is slechts een natuurlijk geloof, dat in de macht van het schepsel ligt. Een geloof dat louter vrucht is van onze eigen wilskracht.** Maar dat is niet het geloof van Gods uitverkorenen. **Geestelijk geloof is een gave van God. Alleen de rechtstreekse werking van de Heilige Geest kan het in ons werkzaam maken.** Mijd zulke mensen, mijn broeder. Mijd iedereen die niet echt plaats maakt voor de Heilige Geest, maar u wil doen geloven dat uw eigen 'vrije wil' de oplossing is. Zoek liever het gezelschap en de gemeenschap met God Zelf. Smee Hem om Christus' wil uw geloof te doen toenemen en steun met uw gemoed op Hemzelf".

DHR. OOTMOEDIG WORDT OPGEBEURD

O: "Goedenavond, mijnheer de redacteur, ik hoop dat ik geen indringer ben."

R: "O nee, u bent bijzonder welkom, broeder Ootmoedig. Ik ben dankbaar dat ik aan uw gezicht kan zien dat uw hart lichter is geworden (Spreuken 15:13)".

O: "Ik ben blij te kunnen zeggen dat het op dit moment inderdaad zo is, want de Heere is mij zeer genadig geweest. Ik kan het niet anders zien of dat is het antwoord op uw gebeden, want de Schrift zegt: 'Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel' Jakobus 5:16)".

R: "Als het de Heere behaagd heeft om mijn gebrekkige voorbede voor u te horen, dan zij Hem daarvoor alle lof toegebracht. Maar vertel me eens iets over Zijn goedheid jegens u".

O: "Moge het de Heere behagen mijn gedachten te leiden, mijn lippen te zalven en mij te helpen om het te vertellen. Mijn verhaal is nogal lang, maar ik zal proberen zo beknopt te zijn als de zaak toelaat. Een arme vrouw, die onder Gods volk bekend stond als zuster **Vreesachtig (V)**, bleef enige maanden geleden als weduwe achter, zonder man en zonder kinderen. Nadat ze al haar kinderen had begraven, wist ik dat ze niemand had om haar tuin om te spitten, dus ik belde haar op deze lente en vroeg of ze het goed vond dat ik het zou doen".

R: "Ik ben blij om dat te horen. **Als de godzaligheid niet intens praktisch is, dan is het alleen maar een naam zonder werkelijke inhoud. Er staat geschreven: 'De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld'** (Jakobus 1:27). En nam die arme zuster uw vriendelijke aanbod aan?"

O : "Ja, de tranen liepen over haar wangen. Ze vertelde me dat ze helemaal niet in staat was om haar dankbaarheid uit te drukken. Na een poosje zei ze dat het niet zozeer mijn aanbod was dat haar zo diep ontroerde, maar dat het haar enige hoop had gegeven dat ze niet helemaal van God verlaten was. Ik vroeg haar waarom ze ooit de gedachte toeliet dat God haar verworpen had. Ze vertelde me dat ze zich meestal zo'n vuil en verdorven schepsel voelde, dat een heilige God nooit met enig behagen op haar neer zou kunnen zien. Ze zei dat ze zo voortdurend met twijfels en vrees gekweld werd, dat God haar wel moest hebben overgegeven tot een boos en ongelovig hart (vgl. Hebrëeën 3:12). Ze voegde eraan toe dat, ondanks al haar lezen in het Woord en roepen tot de Heere om kracht, haar geval erger en erger leek te worden, zodat het erop leek dat de hemel voor haar wel gesloten móest wezen".

R : "En welk antwoord gaf u op haar verdrietige klacht?"

O : "Wel, er vloeide een tekst in mijn hart waar ik al langere tijd niet aan gedacht had. Ik dacht dat het van de Heere was, en opziende tot Hem om wijsheid en teerheid, sprak ik die lieve ziel als volgt toe":

O : "Zuster Vreesachtig, ik denk dat u te snel uw conclusie trekt. Ik heb juist meegemaakt waar u nu middenin zit. Ik lees in Gods Woord dat 'het Koninkrijk Gods niet is gelegen in woorden, maar in kracht' (1 Korinthe 4:20). Ik zei dat, als God Zijn Koninkrijk in mijn hart opgericht had, de macht van de zonde dan wel gebroken zou worden. Maar helaas, ik kwam erachter dat de inwonende zonde sterker was dan ooit. Ik las: 'Die in de Liefde blijft, die blijft in God en God in hem' (1 Johannes 4:16), maar ik kon niet geloven dat Hij in mij woonde terwijl ik nog zo vol was van slaafse vrees. Ik las: 'Gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door Welke wij roepen: `Abba, Vader!' (Romeinen 8:15), maar ik kon niet roepen `Abba, Vader!' Daarom was ik bang dat God geen bemoeienis met mij had. Ik las: 'Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet' (1 Johannes 3:9), en hoewel ik ervoor bewaard werd om de naam van Christus publiekelijk te schande te maken, zag ik dat ik voortdurend door de inwonende zonde overwonnen werd. Mijn schuldige geweten veroordeelde me dagelijks en ik had geen vrede".

V. antwoordde : "U hebt precies mijn droevige toestand beschreven, ga verder alstublieft".

O : "Ik zei: Sta me dan toe u enkele eerlijke vragen te stellen. Bent u gekastijd en bestraft, bent u teer gemaakt en hebt u verdriet over de zonde? En nadat u Gods bestraffingen gevoeld had, leefde uw geest toen weer op en werd ze verfrist door het Woord van God, zodat u hoopte op betere dagen?"

V : "Ja, ik heb Gods roede gevoeld en heb met David gezegd: 'Gij hebt mij uit getrouwheid verdrukt' (Psalm 119:75). En er zijn tijden geweest, ook al waren die maar al te kort, dat het leek dat ik verbroken en verlevendigd werd en dat ik een kleine hoop had. Maar de zon was al weer spoedig verscholen achter dikke wolken".

O : "Dat bewijst nu juist dat God in u woont, want Hij zegt: 'Want alzo zegt de Hoge en de Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien die van een verbrijzelde en nederige geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden' (Jesaja 57:15)".

V : "Ja, dat vers ken ik, maar het getuigt tegen mij, want als God mij echt levendgemaakt had, dan zouden de vruchten ervan blijvend zijn. Maar integendeel, ik ben droog en gebarsten, levenloos en dor".

O : "Nogmaals, u bent te snel in het spreken van 'bittere dingen' tegen uzelf (Job 13:26). Zulke heroplevingen van geloof, hoop en liefde in de ziel zijn bewijzen van de inwoning van de Geest. Maar laat me u vertellen welk vers in mijn ziel vloeide aan het begin van ons gesprek. Dat vers is precies van toepassing op uw geval: 'En nu is er, als een klein ogenblik, een genade geschied van de HEERE onze God, om ons een ontkoming over te laten en ons een nagel te geven in Zijn heilige plaats, om onze ogen te verlichten, o onze God, en om ons een weinig levens te geven in onze dienstbaarheid' (Ezra 9:8). O, lieve zuster, ziet u niet dat dit 'weinig levens', ook al is het maar voor 'een klein ogenblik', een bewijs is **dat God in een verbroken en verslagen hart woont?**"

R : "Dat was inderdaad een woord op zijn tijd. Het werd duidelijk door de Geest aan u gegeven. **Velen worden door onnodige vrees gehinderd om de volle zekerheid te genieten, omdat de zonde rusteloos en actief in hen aanwezig is.** En omdat ze voor een deel vleselijk zijn, denken ze dat ze niet geestelijk zijn. Omdat de genade maar zwak in hen actief is, concluderen ze dat ze ervan verstoken zijn. En aangezien ze al langere tijd geen vertroosting meer genoten hebben, stellen ze vast dat ze er geen aanspraak op kunnen maken. Ze kunnen de bewegingen van het vlees en die van de geest niet van elkaar onderscheiden. Even zeker als de zonde laat zien dat we ook nog vleselijk zijn, zo laat het treuren erover, het strijden ertegen, het boete doen erover en het belijden ervan voor God, zien dat de geest van het nieuwe schepsel in ons

woont. **Het zuchten en kreunen behoren tot de beste bewijzen die de christen heeft van zijn wedergeboorte".**

O . vervolgt het gespreksverslag: "Zuster Vreesachtig, mag ik u vragen wat u precies bedoelde toen u zei dat velen de zekerheid niet genieten vanwege onnodige vrees? Ik vraag het omdat God in Filippenzen 2:12 Zijn volk vraagt om hun zaligheid te werken met vreze en beven".

R : "U stelde de juiste vraag. We moeten scherp onderscheiden tussen de vrees die voortkomt uit godzalige jaloersheid en de ongeloofige vrees. De ene is het wantrouwen van zichzelf, de andere is het twijfelen aan God. De ene is tegengesteld aan trots en vleselijk vertrouwen, de andere is een vijand van de ware vrede. De elf apostelen gaven blijk van een godzalige vrees, toen de Zaligmaker bekendmaakte dat één Hem zou verraden. Elk van hen vroeg toen: 'Heere, ben ik het?' David liet echter ongeloofige vrees toe toen hij zei: 'Nu zal ik een der dagen door Saul's hand omkomen' (1 Samuël 27:1). Maar nu heb ik uw verhaal onderbroken. Vertel verder hoe zuster Vreesachtig antwoordde toen u haar Ezra 9:8 meegaf".

O : "Echt, het leek maar weinig indruk te maken. Ze zuchtte diep en zei een poosje niets. Toen ging ze als volgt verder:"

V : "Ik vrees dat het aanmatiging voor mij zou zijn om te zeggen dat ik ooit verlevendigd ben geweest, want een dode ziel kan niet verlevendigd worden - ze moet eerst levendgemaakt zijn. Waarschijnlijk is de reactie van mijn geest niets meer dan de vreugde van de hoorder die vergeleken wordt met de steenachtige grond (Mattheus 13:20-21).

O : "Maar iemand die nooit levendgemaakt is, hijgt niet van verlangen naar God en zoekt Hem nooit, maar probeert Hem helemaal uit zijn gedachten te bannen. Zeker, hij kan naar de kerk gaan en een vorm van godzaligheid hoog houden voor anderen, maar **hij zoekt God niet ijverig in het verborgen, hij verlangt niet naar gemeenschap met Hem.** Misschien, zuster, verkeert u in 'de dag der kleine dingen' (Zacharia 4:10). Daar waar geen kracht is, is vaak leven. Een baby kan ademen en schreien, maar niet praten of lopen.

Als God het voorwerp van uw genegenheid is, als de zonde de oorzaak van uw verdriet is, als de gelijkvormigheid aan Christus het verlangen van uw hart is, dan is er een goed werk in u begonnen (Filippenzen 1:6). **Als het de inwonende zonde is die u van dag tot dag zo goddeloos maakt, als u ernaar verlangt en erom bidt om van de verontreinigende gevolgen ervan verlost te worden, als u strijdt tegen de lusten van het vlees, dan móet er een beginsel van heiligheid in uw hart geplant zijn.** Zulke godzalige oefeningen worden van nature in ons niet gevonden. Ze zijn de vruchten van inwonende genade. Wanhoop niet, want er staat van Christus geschreven: 'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmer zal Hij niet uitblussen' (Mattheus 12:20)".

V : "Ja, het is één ding om dit alles verstandelijk te begrijpen, maar het is heel iets anders als God deze dingen met kracht aan het hart toepast. Dát is waar ik naar verlang en dát is waar het mij aan ontbreekt. Mijn wond is te dodelijk om door een mens geheeld te worden. O, wist ik maar zeker of mijn afkeer van de zonde voortkomt uit louter natuurlijke overtuigingen van het geweten die elk natuurlijk mens min of meer heeft, of het maar ingevingen van de satan zijn om me ermee te bedriegen, of dat het werkelijk de strijd is tussen de nieuwe en de oude mens. **Niets dan alleen de persoonlijke, machtige en zaligmakende kracht van de Heilige Geest zal of kan mijn hart echt verlichting geven".**

O : "Ik ben er dankbaar voor dat ik dit van u hoor. Menselijke troost kan een lege belijder tevreden stellen, maar die pleister kan de uitverkorenen niet genezen wanneer ze door God getroffen zijn. Het is Zijn voornemen om voor hen elke vleselijke arm af te snijden, om hen van alles te ontdoen en hen in hun hulpeloosheid, als bedelaars met lege handen, aan de genadetroon te brengen. **Of het leven Gods dan al wel echt in het hart geplant is, dat is nu juist de grote verborgenheid. Dat is de spil waar het eeuwige lot om draait. Geen menselijk oordeel kan hier bevredigen. Alleen de Heere Zelf kan aan Zijn kinderen een getuigenis geven dat hen bevredigt.** Maar als Hij dan komt schijnen in de ziel, als Hij Zijn Woord met kracht toepast, als Hij zegt 'uw zonden zijn u vergeven, ga heen in vrede', dan is er geen woord van een predikant meer nodig. Moge de Heere u aan Zijn voeten houden totdat Hij u dit geeft. Tot voor heel kort was ik ook veel bezig met het grote gevaar dat de satan een valse vrede wilde geven en mij wilde doen geloven dat alles goed is, terwijl dat niet zo was. Ik piekerde ook veel over de vraag hoe ik de overtuigingen van een natuurlijk geweten kon onderscheiden van de oefeningen van een vernieuwd geweten. Maar de Heere heeft me laten zien dat, zoals de boom aan zijn vruchten gekend wordt, zo ook de aard van de oorzaak gekend wordt aan de aard van de gevolgen die ze voortbrengt. Zij die misleid zijn door de valse vrede die de satan geeft, zijn vervuld met verwaandheid, aanmatiging en vleselijk vertrouwen. Ze smeken God niet om

hen te doorzoeken, want ze zijn zo zeker van de hemel dat ze dat totaal onnodig vinden. De overtuigingen van het natuurlijke geweten verhardten uiteindelijk het hart, stoppen de mond van het gebed en leiden tot wanhoop. Maar de overtuigingen van een vernieuwd geweten leiden tot een boetvaardige belijdenis, ze leiden tot Christus en maken een mens eerlijk en oprecht voor God. Laat me u tot besluit de ernstige raad geven, zuster Vreesachtig, om niets van doen te hebben met hen die belijden dat ze altijd vrede en blijdschap ervaren en die, als u hun vraagt of ze gekweld worden door de plaag van hun eigen hart en of ze gevoeld hebben dat het bloed van Christus toegepast werd aan hun eigen geweten, u uitlachen en zeggen dat ze niets met gevoelens te maken hebben, maar daar nu boven staan. Zulke misleide schepselen kunnen een kreunende heilige niet meer tot hulp zijn dan dat iemand die pijn lijdt vanwege lichamelijke ziekten ook maar enige verlichting zou kunnen krijgen van de zogenaamde 'christelijke wetenschappers', die hem vertellen dat zijn pijn slechts een hersenspansel is en dat hij alleen maar aan gezondheid en geluk moet denken. Beide zijn waardeloze dokters. Integendeel, stort uw klachten uit voor de oren van de grote Dokter, en op Zijn eigen volmaakte tijd zal Hij olie en wijn uitgieten in uw wonden en zal Hij een nieuw lied in uw mond leggen".

O: "Sindsdien heb ik tegen haar niets meer gezegd over dit on-derwerp. Het leek mij het beste om haar alleen met God te laten".

R: "Ik ben blij om dat te horen. **Alleen blinde ijveraars zullen proberen om het werk van de Heilige Geest over te nemen en het zelf te doen voor Hem.** Er wordt vaak veel schade toegebracht aan zielen, wanneer men dingen probeert te forceren. Als God een werk begint, kunnen we het gerust in Zijn handen laten om het voort te zetten en te voleindigen. Hoe gelukkig ben ik, geliefde broeder, om te merken dat de dauw van de Geest op uw eigen ziel ligt. Het lijkt dat bij u 'de winter voorbij is, dat de plasregen over is, dat de bloemen worden gezien en dat de zangtijd genaakt' (Hooglied 2:11-12)".

O: "Gode zij dank dat Hij medelijden wilde hebben met zo'n goddeloze. Het is nu inderdaad veel beter met mij gesteld. Vreemd genoeg had ik echter nauwelijks of geen echte zekerheid toen ik tegen zuster Vreesachtig begon te spreken, maar toen ze de verschillende dingen noemde die haar zo bezwaarden, leek **God juist die woorden in mijn mond te leggen die het meest gepast waren, en toen ik ze tot haar sprak, verzegelde Hij ze aan mijn eigen hart**".

R: "Ja, het is zoals we lezen in Spreuken 11:25: 'De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.' **Door Gods Woord mee te delen aan Zijn kinderen, worden onze eigen harten verfrist en wordt ons geloof bevestigd.** Wie gebruikt wat hij heeft, die zal er nog meer van ontvangen. Al langere tijd ervaar ik hoe waar het is wat de apostel zegt in 2 Korinthe 1:4: 'Die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelf van God vertroost worden'. Het is Gods weg om Zijn volk - en in het bijzonder Zijn knechten - veel beproevende en pijnlijke ervaringen te geven, zodat ze tot Zijn eer gebruik zullen maken van de vertroosting waarmee Hij hen vertroost heeft. Zij die het meeste afweten van de plaag van hun eigen hart, zijn het meest geschikt om een woord op zijn tijd te spreken tot vermoeide zielen. Uit de overvloed van het hart spreekt de mond. Wie door de oven gegaan is, kan het beste raad geven aan hen die nu door het vuur beproefd worden. Laten we bidden dat het God moge behagen om zuster Vreesachtig evenzeer genadig te zijn".

EINDE